

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
FİNANSAL PİYASALAR VE YATIRIM YÖNETİMİ BİLİM DALI

**BANKACILIK SEKTÖRÜNDE CAMELS ANALİZİ VE BİR
UYGULAMA**

Yüksek Lisans Tezi

MERT ASLAN

İSTANBUL, 2014

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
FİNANSAL PİYASALAR VE YATIRIM YÖNETİMİ BİLİM DALI

**BANKACILIK SEKTÖRÜNDE CAMELS ANALİZİ VE BİR
UYGULAMA**

Yüksek Lisans Tezi

MERT ASLAN

Danışman: YRD.DOÇ.DR NERMİN ÇITAK

İSTANBUL, 2014

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

İŞLETME Anabilim Dalı FİNANSAL PİYASALAR VE YATIRIM YÖNETİMİ
Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi MERT ASLAN'ın BANKACILIK
SEKTÖRÜNDE CAMELS ANALİZİ VE BİR UYGULAMA adlı tez çalışması, Enstitümüz
Yönetim Kurulunun 24.06.2014 tarih ve 2014-23/15 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından
oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi ...02.../07.../2014

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

1.	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. NERMİN ÇITAK	
2.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. FATMA PAMUKÇU	
3.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. ÇAĞLA ERSEN CÖMERT	

ÖZET

Ulusal ve uluslararası piyasalarda faaliyetlerini sürdüren bankaların performansı, hem yerel piyasayı hem de küresel piyasaları etkilemektedir. Piyasaları banka kaynaklı risklerden korumak için, banka performans analizlerinin yapılarak, banka finansal verilerinin sürekli kontrol altında tutulması şarttır.

CAMELS analizi, ABD’ de denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve ticari bankaların risk bazlı denetimi sırasında bankanın durumunun tespiti için banka finansal tablolarının incelenip yorumlanmasına dayanan bir analiz yöntemidir. CAMELS analizinin temel prensibi, fon akışının belirli bir risk düzeyinde maksimum getiri veya belirli bir getiri düzeyinde minimum risk seviyesinin koordine edilmesine dayanır. Buradan hareketle CAMELS analizinde çeşitli finansal oranlar kullanılmakta ve değerlendirme sonunda 1 ile 5 arasında bir puan verilmektedir. 1 ile ifade edilen değerlendirme en iyi performans gösteren bankayı ifade etmekte ve notun sayısal değerinin artması banka performansını olumsuz etkilemektedir.

Çalışmada Türkiye’ de faaliyet gösteren mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarından oluşan 45 bankanın sektör ortalaması baz alınarak, 7 büyük bankanın 2002 – 2012 yılları arasındaki CAMELS puanları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlarda bankaların sadece bazı dönemlerde 1 ile 5 arası puan aldığı, diğer dönemlerde genel olarak sektör ortalamasına göre daha düşük ya da daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir.

Son yıllarda ülkemizde çok yüksek kar oranları elde eden bankaların CAMELS puanlarının olumsuz değerler alması, sektördeki her bankanın optimal finansal verilere sahip olmamasından kaynaklanır. CAMELS Analizi, bankaların sektör ortalamasına ne kadar yakın ya da sektör ortalamasından ne kadar uzak olduğunu ortaya koymaktadır. CAMELS analizine göre performansı çok kötü olan bankaların sektörece kabul edilen minimum verilerin aşağısına düşmediği görülmektedir. Aynı şekilde sektör ortalamasının çok üzerinde olan bankaların da atıl kapasitede olmadıkları, karlılık, sermaye ve likidite açısından çok iyi düzeyde oldukları gözlemlenmiştir.

ABSTRACT

Continued to activities in the national and international markets performance of banks affected local and global markets. Financial data of banks should be reviewed, by analysis of bank performance consistently, for protect to markets from risk based banks.

CAMELS analysis is an analysis method based to examination and interpretation of financial statements for determine the status of the bank during the risk based audit of the commercial banks and also created by the U.S. supervisory authorities. The master principle of the CAMELS analysis is based to coordinating maximum return flow of funds on a particular level of risk or minimum risk at the level of a particular return. Various financial ratios are used on CAMELS analysis and given points between 1 and 5 at the end of the evaluation. Evaluation of expressed with 1 is demonstrated the best performance having bank and increasing the numerical value of this point affect performance of bank negatively.

Operating in Turkey consisting of deposit banks with development and investment banks sector average of 45 banks are based on this research and between 2012-2012 years CAMELS scores of seven major banks are calculated. According to the results obtained, banks got 1 to 5 points in some periods. On the other hands, banks got generally lower or higher scores compared to the sector average in other periods.

To getting negative CAMELS scores of get high profit rates of banks be derived from inability of the optimal financial data of each bank in sector. CAMELS analysis demonstrate the distance to sector average of banks. CAMELS analysis prove that, does not fall down to below the minimum acceptable to by sector data. In the same way , which banks over the sector average are observed they are not iddle capacity and in term of their profitability, capital and liquidity levels are very good. ¹

¹ Thanks to Mr. **Emre Can Aslan** for translation

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
TABLO LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ.....	1
1. FİNANSAL SİSTEM İÇERİSİNDE BANKACILIK KAVRAMI.....	3
1.1. Finansal Sistem ve Finansal Piyasalar.....	3
1.2. Bankacılığın Tanımı ve Bankaların Finansal Sistemdeki İşlevleri	6
1.3. Bankaların Sunduğu Hizmetler	7
1.4. Bankaların Sınıflandırılması.....	8
1.4.1. Faaliyetlerine Göre Bankalar	8
1.4.1.1. Merkez Bankaları	8
1.4.1.2. Mevduat ve Ticari Bankalar	9
1.4.1.3. Yatırım ve Kalkınma Bankaları.....	10
1.4.1.4. Katılım Bankaları	10
1.4.1.5. Uluslararası Bankalar	11
1.4.1.6. Kıyı (Off-Shore) Bankacılığı.....	12
1.4.1.7. Posta Bankacılığı	12
1.4.2 Sermaye Yapılarına Göre Bankalar	13
1.4.3. Büyüklüklerine Göre Bankalar	13
1.4.4. Holding Bankacılığı	13
1.4.5. Perakende ve Toptancı Bankacılık.....	14
1.5. Dünya’da Bankacılık Sektörünün Gelişimi.....	15
1.6. Türkiye’de Bankacılık Sektörünün Tarihsel Gelişimi.....	19
1.6.1. Cumhuriyet Öncesi Bankacılık Faaliyetleri.....	19

1.6.2. Cumhuriyet Sonrası Bankacılık Faaliyetleri	20
1.7. Basel Kriterleri ve Bankacılık Sektöründe Gelişmeler	26
1.7.1. Basel I Kriterleri ve Uyum Süreci	27
1.7.2. Basel II Kriterleri ve Uyum Süreci	29
1.7.3. Basel III Kriterleri ve Uyum Süreci	34
2. BANKA FİNANSAL TABLOLARI VE FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ ..	38
2.1. Banka Finansal Tabloları.....	39
2.1.1. Banka Bilançosu	40
2.1.1.1. Bankaların Varlık Yapısı	43
2.1.1.2. Bankaların Kaynak Yapısı.....	51
2.1.1.3. Bilanço Dışı Yükümlülükler / Nazım Hesaplar.....	54
2.1.2. Banka Gelir Tablosu	56
2.2. Finansal Analiz Teknikleri	62
2.2.1. Karşılaştırmalı Yüzdelere Analizi	63
2.2.2. Yüzde Yöntemi ile Analiz	67
2.2.3. Eğilim Yüzdeleri ile Analiz	70
2.2.4. Rasyo Analizi.....	73
2.2.4.1. Likidite Oranları	73
2.2.4.2. Mali Yapı Oranları	75
2.2.4.3. Faaliyet Oranları.....	79
2.2.4.4. Karlılık Oranları	80
3. CAMELS ANALİZİ VE RASYO ANALİZİNİN BANKACILIK SEKTÖRÜNDE UYGULANMASI.....	81
3.1. CAMELS Değerlendirme Sisteminin Oluşturulması	82
3.2. CAMELS Bileşenleri	83
3.2.1. Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy).....	84
3.2.2. Varlık Kalitesi (Asset Quality)	86
3.2.3. Yönetim Kalitesi (Management).....	88
3.2.4. Kazançlar – Karlılık – (Earnings)	89

3.2.5. Likidite Durumu (Liquidity)	90
3.2.6. Piyasa Riskine Duyarlılık (Sensitivity To Market Risk)	93
3.3. CAMELS Değerlendirme Sistemine Hazırlık	95
4. CAMELS ANALİZİ YARDIMIYLA TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN 7 BANKANIN 2002/2012 YILLARI ARASINDAKİ PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ	96
SONUÇ	151
EKLER	154
EK-1 Ziraat Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması	154
EK-2 Ziraat Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması	155
EK-3 Ziraat Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması	156
EK-4 Türkiye İş Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması ..	157
EK-5 Türkiye İş Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması ..	158
EK-6 Türkiye İş Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması ..	159
EK-7 Garanti Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması	160
EK-8 Garanti Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması	161
EK-9 Garanti Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması	162
EK-10 Akbank 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması	163
EK-11 Akbank 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması	164
EK-12 Akbank 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması	165
EK-13 Yapı Kredi Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması	166
EK-14 Yapı Kredi Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması	167
EK-15 Yapı Kredi Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması	168
EK-16 Vakıflar Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması ...	169
EK-17 Vakıflar Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması ...	170
EK-18 Vakıflar Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması ...	171
EK-19 Halk Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması	172
EK-20 Halk Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması	173

EK-21 Halk Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması.....	174
KAYNAKÇA.....	175

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

ŞEKİL 1:	Finansal Sistem	3
ŞEKİL 2:	Finansal Sistemin İşleyişi	5
ŞEKİL 3:	Dünya’da Bankacılığın Gelişimi	17
ŞEKİL 4:	Basel I Ve Basel II’nin Karşılaştırılması.....	33

TABLO LİSTESİ

Sayfa No.

TABLO 1: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Bilançosu Aktif Kalemleri	41
TABLO 2: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Bilançosu Pasif Kalemleri.....	42
TABLO 3: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Nazım Hesaplar.....	55
TABLO 4: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Gelir Tablosu	61
TABLO 5: Türk Bankacılık Sektörü Karşılaştırmalı Yüzdeler Analizi	65
TABLO 6: Türk Bankacılık Sektörü Yüzde Yönetimi İle Analiz	68
TABLO 7: Türk Bankacılık Sektörü Eğilim Yüzdeleri İle Analiz	71
TABLO 8: CAMELS Puanının Hesaplanması	95
TABLO 9: Türk Bankacılık Sektörü İçerisindeki Bankaların Sınıflandırılması	97
TABLO 10: Türk Bankacılık Sektörü Rasyoları / Referans Değerler	98
TABLO 11: Türkiye İş Bankası 2002/2012 Rasyoları	101
TABLO 12: Türkiye İş Bankası A.Ş. CAMELS Puanı	107
TABLO 13: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	109
TABLO 14 : T.C. Ziraat Bankası CAMELS Puanı	114
TABLO 15: Türkiye Garanti Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	115
TABLO 16: Türkiye Garanti Bankası A.Ş. CAMELS Puanı	120
TABLO 17: Akbank T.A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	121
TABLO 18: Akbank T.A.Ş. CAMELS Puanı.....	126
TABLO 19: Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	128
TABLO 20: Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş. CAMELS Puanı	132

TABLO 21: Türkiye Halk Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	134
TABLO 22: Türkiye Halk Bankası A.Ş. CAMELS Puanı	139
TABLO 23: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. 2002/2012 Rasyoları	141
TABLO 24: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. CAMELS Puanı	146
TABLO 25: Analizdeki Bankaların Yıllar İtibari İle CAMELS Rasyosu	147

KISALTMALAR

BDDK : Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu

TMSF : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

ABD : Amerika Birleşik Devleti

M.Ö. : Milattan Önce

T.C. : Türkiye Cumhuriyeti

IMF : International Monetary Fund

BIS : Bank For International Settlements

TCMB : Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

İMKB : İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

TMS : Türkiye Muhasebe Standartları

GİRİŞ

Ekonominin en önemli aktörü bankalardır. Bankaların gerek ülke içindeki hizmet alanları, gerekse uluslararası faaliyetleri ekonominin gelişmesi ve büyümesi açısından oldukça önemlidir.

Küreselleşmenin yoğun olarak yaşandığı hayatımızda, teknolojinin de yardımıyla, ekonomik faaliyetlerin sınırı ortadan kalkmıştır. Dünyanın her alanına hizmet götüren bankacılık sektörü, ekonominin hareketliliğine yardımcı olmaktadır. Ayrıca bankalar, reel sektörün faaliyetlerini sürdürmesi ve reel sektördeki gelirin tekrar yatırımlara kanalize olmasında hayati önem taşımaktadır.

Ülkemizde 2013 yılı itibari ile 45 banka 10.000'in üzerindeki şube sayısı ile hizmet vermektedir. Ülkemizde finansal kurumlar içerisinde en büyük pay bankalara aittir. Bankaların bu kadar yaygın olması, banka faaliyetlerinin önemini ortaya koyar. Ekonomideki büyüme, yaratılan istihdam, yapılan ithalat ihracat işlem hacimlerinin yüksek olması bankalar yardımıyla gerçekleşmektedir.

Bankaların bu kadar önemli olmasından dolayı banka performans analizleri de önem kazanmaktadır. Bankaların ekonomideki büyüklüğü nedeni ile ekonomi olumsuz durumlarla da karşı karşıya kalabilir. Yakın geçmişimizde, 2000-2001 yıllarındaki krizde bankacılık sektöründe yaşanan olumsuzluklar dikkat çekmiştir. 2001 krizinden sonra BDDK önderliğinde, Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar için yeniden yapılandırma programı yürürlüğe girmiş ve bankaların karşı karşıya kalabileceği olumsuzluklar karşısında direncinin arttırılması amaçlanmıştır. 2008-2009 yıllarında başlayan küresel kriz Amerika'da ve Avrupa'da çok şiddetli hissedilmiş, birçok kurum ve kuruluş zararlarla karşı karşıya kalmış ve birçok banka batmıştır. Tüm dünyayı sarsan bu krizde Türk bankaları çok fazla etkilenmemiştir.

Bankaların neden olduğu krizleri önlemek ya da ekonomideki kriz dönemlerinde bankaların dirençlerinin kuvvetli olması için birtakım tespitler ve

alışmalar yapılır. Mali analiz yöntemleri kullanılarak bankaların bilanço ve gelir tabloları başta olmak üzere, finansal tablolar analiz edilerek gelecekte karşılaşacak olası risklerin zararı minimum seviyeye indirilebilmektedir. Bu nedenle bankaların finansal analizlerinin yapılması, doğru yorumlanması ve alınan analiz sonuçları neticesinde gerekli önlemlerin alınması olası risklerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Bankalarda finansal tabloların analizi, diğer işletmelerin mali analizlerinden biraz farklı yapılmaktadır. Bunun en önemli nedeni banka bilanço kalemlerinin diğer işletme bilanço kalemlerinden farklı olmasıdır. Bilanço kalemlerinin farklı olması sebebi ile bankaların farklı oranlar yardımıyla analiz edilmesi gerekir. Bu sebeple alışmamızda, CAMELS analizi yardımıyla ülkemizde faaliyette bulunan bazı banka grupları ve bankalar için karşılaştırmalı olarak rasyo analizi yapılacaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde ülkemizde ve dünyada bankacılığın gelişimi hakkında bilgiler verilmiş olup bankaların finansal piyasalar açısından önemine, kendi içerisindeki sınıflandırılmasına ve gelişimine dair bilgiler yer alacaktır. Konunun devamında finansal piyasalar ve bankacılık için çok önemli bir yer tutan Basel Kriterleri ve bankacılık sektöründeki değişimler hakkında bilgiler yer alacaktır.

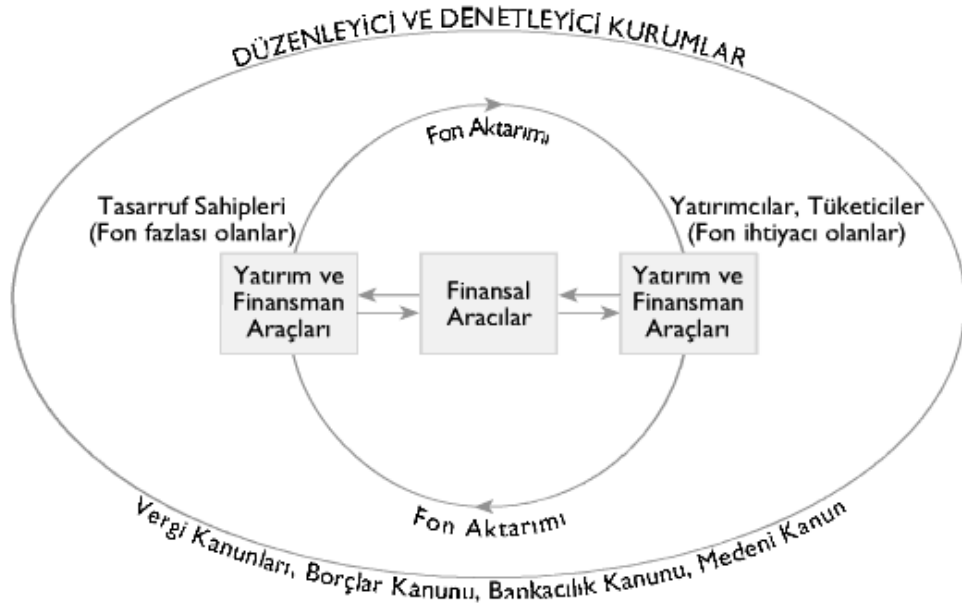
Çalışmanın ikinci bölümünde banka bilanço ve gelir tablosu kalemleri ele alınacaktır. Bunun yanı sıra finansal tablolar için yapılan analiz teknikleri açıklayıcı şekilde örneklerle anlatılacaktır.

Çalışmanın nc bölümünde ise bankaların rasyo analizinde kullanılan CAMELS analiz tekniği ile ilgili açıklayıcı bilgiler yer alacaktır. Bankaların finansal analizinde kullanılan CAMELS rasyoları ile birlikte bankaların finansal performanslarının değerlendirilmesi yapılacaktır. Ayrıca uygulama bölümünde yer alacak çalışma ile ülkemizde 2002-2012 yıllarında faaliyette bulunan 7 büyük bankanın performans analizi, CAMELS analizi rasyoları ile ele alınacaktır.

1. FİNANSAL SİSTEM İÇERİSİNDE BANKACILIK KAVRAMI

1.1. Finansal Sistem ve Finansal Piyasalar

Ekonomide fon fazlası olan tasarruf sahipleri ile fon eksiği olan ekonomik birimler arasındaki fon akımlarını düzenleyen kurumlar, akımı sağlayan araç ve gereçlerle bunları düzenleyen hukuki ve idari kurumlar finansal sistemi oluşturur. Finansal sistem içerisinde hane halkı, devler ve şirket olmak üzere 3 ayrı ekonomik birim vardır. Bu gruplar ekonomik faaliyetlerinin sürdürülebilir olması için gelir gider dengesini kurmak isterler. Finansal sistemin işleyişine yardımcı düzenleyici nitelikteki kamu kurumları ve çeşitli aracı kuruluşlar ile bağımsız denetim şirketleri ve derecelendirme kurumları da sistem içerisinde yer alır.

Şekil 1: Finansal Sistem

Kaynak: <http://notoku.com/finansal-piyasalarin-unsurlari/>

Finansal sistem içerisindeki tasarruf sahipleri, ekonomideki gelirleri tüketimlerini aşan yurtiçi ve yurtdışındaki bireyler, firmalar ve devletten oluşur.

Sistemdeki fon eksiği olan kesim ise tüketim harcamalarını finanse etmek isteyen bireyler, yatırım harcamalarını finanse etmek isteyen firmalar ve kamu harcamalarını finanse etmek isteyen devletten oluşur. Finansal sistem içerisinde ekonomik aktörler hem alacaklı hem de borçlu olabilmektedir.²

Finansal sistem içerisinde gelirlerinin altında harcaması olan ekonomik birimler (*surplus spending units*) ve gelirlerinin üstünde harcaması olan (*deficit spending units*) ekonomik birimler gelir fazlalıklarını ve gelir açıklarını finansal piyasalarda finansal araçlar yardımıyla kapatmaktadır. Ekonomi içerisinde kişilerin, tasarruflarının giderlerinden fazla olduğu kabul edilmektedir.³

Finansal sistemin ekonomiye olan en önemli katkısı fon arz edenler ile fon talep edenleri, uygun şartlarda biraraya getirmesidir. Finansal sistemin işlerliğinin sağlıklı olması için, o ekonomideki yatırım tasarruf dengesinin kurulmasını şarttır. Ekonomideki makroekonomik istikrarın sürdürülebilirliği, finansal sistemin varlığı ve işler olması ile ölçülür.

Finansal sistemin işlerliği ile birlikte piyasada oluşabilecek risk faktörünün de minimum seviyede kalması amaçlanır. Piyasadaki aktörler, olası riskleri ve bu risklerin maliyetlerini minimum seviyede tutarak getirilerinin maksimum düzeyde olmasını isterler. Finansal sistem içerisindeki yatırım çeşitliliği bu risklerin dağılmasını sağlamaktadır.

Bir finansal sistemin diğer bir etkinlik ölçüsü de piyasanın likidite gücüdür. Bir varlığın likidite gücünün yüksek olması, sistem içerisindeki mübadeleyi kolaylaştırmaktadır. Finansal sistem mal ve hizmet satın almak için aktörlerin kullanacağı varlıkların likidite seviyesini arttırıcı fırsatlar sunmaktadır.⁴

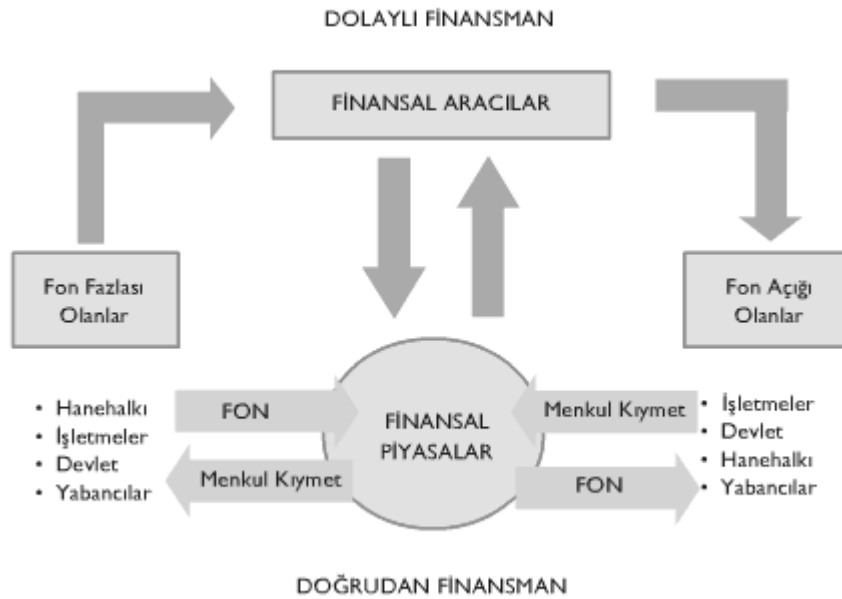
Finansal piyasaların işleyişinde tasarruf sahipleri ile fon talep eden ekonomik birimler arasındaki fon transferi doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleşmektedir. Fonların doğrudan transferi, fon arz edenlerle fon talep edenlerin karşılıklı birbirini

² Ekrem Erdem, **Para Banka ve Finansal Sistem**, 4. Basım, Ankara: Detay Yayıncılık, 2012, s.48.

³ Engin Demirel, **Finansal Piyasa Analizleri ve Portföy Yönetimi**, 1. Basım, İstanbul: Kriter Yayıncılık, 2012, s.12.

⁴ Erdem, s.48.

bulması ve fonların direkt transfer edilmesi ile gerçekleşir. Fonların dolaylı transferinde ise finansal aracı kurumların yardımı ile fon arz edenler ve fon talep edenler fon transferini gerçekleştirir. Finansal aracılar, fiyat riskini minimum tutan alternatif yatırım araçları sunmaktadır. Diğer taraftan fonların finansal varlıklar arasında hızla dönüşümünü sağlayarak piyasa likiditesini artırıcı etkisi vardır. Bir finansal aracı kuruluş olarak bankaların sistemdeki rolü burada başlar.⁵

Şekil 2: Finansal Sistemin İşleyişi

Kaynak: <http://notoku.com/finansal-sistem-ve-ustlendigi-fonksiyonlar/>

Doğrudan finansman sürecine aracılık eden kurumlar broker, dealer ve yatırım bankalarıdır. Dolaylı finansman da ise ticari bankalar, yardımlaşma sandıkları, sigorta şirketleri, finansman şirketleri faktöring şirketleri ve leasing şirketleri aracılık eder.⁶

⁵ Sudi Apak ve Engin Demirel, **Finansal Yönetim Cilt 1 Sermaye Piyasaları**, 1. Basım, İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim, 2009, s.17.

⁶ Demirel, s.14.

1.2. Bankacılığın Tanımı ve Bankaların Finansal Sistemdeki İşlevleri

Banka kavramı, İtalyanca *banco* kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı masa, sıra ve tezgah anlamına gelmektedir.⁷

Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun yürütme organı olan Avrupa Komisyonu 1977 yılında yayınladığı yönergede banka kavramını, halktan mevduat veya geri ödenmesi gereken fonlar kabul eden ve kendi hesabına kredi veren girişimler olarak tanımlamıştır.⁸

Geniş anlamda bankalar, mevduat kabul eden, bu mevduatı en verimli şekilde çeşitli kredi işlemlerinde kullanmak amacı ile piyasada faaliyette bulunan ve faaliyetlerinin esas konusu düzenli bir şekilde kredi almak ya da kredi vermek olan ekonomik kuruluşlardır.

Günümüz ekonomilerinde para ve kredi politikasının vazgeçilmez araçlarından biri olan bankalar, her ülkenin ekonomik yapısı ve ihtiyaçları paralelinde yasalarla denetim altına alınmıştır. Yerine getirdikleri fonksiyonlar açısından ülke kalkınmasında oynadıkları önemli rol, bankaları ulusal ve uluslararası seviyede kendine özgü mali kuruluşlar haline getirmiştir.

Bankaların diğer finansal kurumlar gibi başlıca fonksiyonu, kişi ve kurumların tasarruflarını toplayarak bunları yine kişi ve kurumlara aktarılmasında aracılık yapmaktır. Tasarruf sahiplerinin ve fon talep edenlerin çok sayıda, farklı yerlerde sunulan fonların farklı miktarlarda ve farklı vadelerde olması gibi nedenlerden ötürü aracı kurumlar olmaksızın fonların ihtiyaç sahiplerine transferi zordur. Bankacılık temel olarak bir finansal aracılık hizmetidir.⁹

Finansal sistem içerisindeki aktörlerin bilgi düzeylerinin farklı olması ve birbirleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmamaları fonların yanlış kullanımına sebep olacaktır. Bu durumda ekonomi içerisinde etkin bir fon alışverişi gerçekleşmeyecektir.

⁷ Mehmet Yazıcı, **Bankacılığa Giriş**, 1.Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2011, s.1.

⁸ Osman Altuğ, **Banka İşlemleri ve Muhasebesi**, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2000, s.1.

⁹ **Bankacılık ve Sigortacılığa Giriş**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları, Yayın No:1449, Mayıs 2012, Eskişehir, s.17.

Ekonomideki etkin fon alışverişi için bankalar, kaynaklara akıcılık sağlayarak topladıkları kaynakları ekonominin ihtiyaç duyduğu karlı alanlara, toplumsal ve kültürel açıdan öncelikli sektörlerle kanallara ederek ekonomideki kaynak dağılımını etkin bir hale getirmektedir. Böylece etkin kaynak kullanımı ekonomik büyümeyi de beraberinde getirecektir.

Bankalar fon arz eden aktörlerden topladığı kısa vadeli ve küçük fonları vade ve boyut değiştirerek uzun vadeli ve büyük tutarlı kaynak haline dönüştürerek bireysel tasarrufları uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacak kaynaklar haline getirir.

Merkez bankasının para politika araçlarının etkin kullanımı gelişmiş bir bankacılık sisteminin var olması ile paraleldir. Para politikası araçları olan reeskont oranları, munzam karşılıklar, avans faiz hadlerinin belirlenmesi, kredi kontrolü, açık piyasa işlemleri ve kredi tavanlarının saptanması gibi yöntemlerin etkinliği bankalar aracılığı ile ekonomide kendini gösterir.

1.3. Bankaların Sunduğu Hizmetler

Günümüzde bankalar, her türlü finansal hizmeti sağlayan mali kurumlar haline gelmiştir. Bankalar; mevduat ve mevduat dışı fon ve sermaye dışı sağladıkları kaynakları, işgücü, maddi duran varlıklar ve teknolojiyi girdi olarak kullanarak hemen hemen her türlü finansal hizmeti vermektedir.¹⁰

Bankaların en önemli hizmetlerinden biri mevduat toplama ve topladığı mevduatları muhafaza etmektir. Bankalar mevduat toplayarak kaynak sağlamaktadır. Bankalar topladıkları mevduatları nakit krediler olarak ödünç verme yoluyla piyasaya sunar. Ödünç verme işlemi nakit krediler dışında kredilendirme, ipotek karşılığı kredi, faktöring, forfaiting gibi finansal tekniklerin tamamını içerir. Bankalar ödünç verme ile sadece işletmeleri değil fon talep eden tüketicileri de krediler yoluyla fonlamaktadır.

Bankalar ödeme ve para transferlerini gerçekleştirmektedir. Bankalar ödeme kolaylığı sağlayan çek, kredi kartı gibi ödeme araçlarını müşterilerine sunmaktadır.

¹⁰ Öztin Akgüç, **Banka Finansal Tablolar Analizi**, 2. Basım, İstanbul: Arayış Basım ve Dağıtım, 2012, s.30.

Bunların dışında bankalar işletmelerin yapmış oldukları ticari işlemlerde her türlü riski üstlenerek finansal güvence vermekte ve işletmelere finansman kolaylığı sağlayarak işletmelerin iş yapmasını kolaylaştırmaktadır.¹¹

1.4. Bankaların Sınıflandırılması

Bankaların sınıflandırılmasında çeşitli güçlüklerle karşılaşılır. Bankaları kesin hatlarla birbirinden farklı gruplara ayırma düşüncesi ülke düzeyinde kısmen görünse de, dünya genelinde oldukça güçtür. Konunun karmaşıklığı, bankacılık faaliyetlerinin ülke ekonomisine ve sermaye piyasasına bağımlılığından, faaliyet sahasının genişliğinden, bankaların büyük ölçüde yasaların denetiminde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Ükelere göre bankacılık sisteminde farklılık olması, bankacılığın önem sırasının ülkelere göre değişmesi, farklı amaçlarla kurulan bankaların diğer bankacılık faaliyetlerini de yerine getirmesi, sınıflandırmayı güçleştiren diğer nedenlerdir.¹²

Bankaların sınıflandırılması büyüklüklerine, mülkiyetine ve faaliyetlerine göre farklılık göstermektedir. Büyüklüklerine göre bankalar; küçük ölçekli, orta ölçekli ve büyük ölçekli olarak sınıflandırılır. Mülkiyetine göre ise kamu bankaları ve özel bankalar olarak sınıflandırılmaktadır.

1.4.1. Faaliyetlerine Göre Bankalar

Faaliyetlerine göre bankaları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

1.4.1.1. Merkez Bankaları

Merkez Bankaları genel olarak, bulundukları ülke içinde banknot ihraç eden, hükümetin para ve kredi politikasını yürütmeye yardımcı olan ve devletin mali danışmanlığını yapan bir kurumdur.

Merkez bankaları geçmişte; ekonomik gelişmenin sağlanması, istihdamın artırılması, kamu kuruluşlarının finansman ihtiyaçlarının karşılanması gibi birçok görevlerle faaliyetlerde bulunmuştur. 1970’li yıllardan sonra ise merkez bankaların en

¹¹ Akgüç, s.31.

¹² Ramazan Geylan, **Ticari Banka Yönetimi ve Türk Ticaret Bankalarının Temel Yönetim Sorunları**, Anadolu Üniversitesi İ.İ.B.F. Yayınları, Eskişehir, 1985, s.4.

önemli görevi paranın iç ve dış değerinde istikrarın sağlanması olmuştur. 20. yüzyıla kadar merkez bankaları banknot ihraç eden milli bankalar olarak tanınmaktaydı. Paranın işlevinin artmasıyla merkez bankaların fonksiyonları, görev ve yetkileri de değişmiştir. Merkez bankalarının fonksiyonları; özel kesim ile yaptığı avans işlemleri, reeskont işlemleri, hazine ile yaptığı avans işlemleri ve hazine bonolarının reeskontu olarak sıralanabilir. Merkez bankalarının görev ve yetkileri ise; banknot ihraç etmek, devletin veznedarlığı görevini yürütmek, devletin mali ve iktisadi konularında danışmanlığını yapmak, ticari bankaların para rezervlerini muhafaza etmek, ülkelerin uluslararası araçlarının muhafızlığını yapmak, bankaların takas tasfiye ve virman işlemlerini yapmak, krediyi düzenlemek ve denetlemek, kliring¹³ kurumu olarak kliring hizmeti vermek olarak sıralanabilir.¹⁴

Merkez bankasının temel fonksiyonu fiyat istikrarını sağlamaktır. Merkez bankası fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikasını ve para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirler. Merkez bankası hükümetin belirleyeceği büyüme ve istihdam politikalarına paralel olacak şekilde fiyat istikrarını korumayı amaçlar.

1.4.1.2. Mevduat ve Ticari Bankalar

Ticari bankacılık, para ve paranın ikamesi olan menkul değerlerin alım satım faaliyeti olarak tanımlanır. Ticari bankaların faaliyetleri bununla sınırla kalmayıp, ticari bankalarda her türlü finansal hizmet sunulmaktadır. Ticari bankaların esas işlevi, toplumdan topladıkları fonları tekrar topluma kullandırarak kar elde etmektir.¹⁵

Kuruluş amacı kar elde etmek olan ticari bankalar gerçek ve tüzel kişilerden topladığı vadeli ve vadesiz mevduatlar ile oluşturdukları fonları, krediler ve iştirakler yolu ile yatırımlara kanalize etmektedir. Ticari bankaların topladığı vadeli ve vadesiz mevduatlar, ülkenin para stoku içinde büyük bir yer tutmaktadır. Toplanan bu fonların ekonomiye kanalize olması ülkenin yatırım hacmini olumlu şekilde etkilemektedir.¹⁶

¹³ **Kliring**, ülkeler arasındaki iki yanlı ticaret anlaşmalarının temelinde malla ödemeyi öngören bir çeşiddir.

¹⁴ Mehmet Takan ve Melek Acar Boyacıoğlu, **Bankacılık Teori, Uygulama ve Yönetim**, 4. Basım, Ankara: Nobel Yayın, Kasım 2011, s.17.

¹⁵ Erdem, s.242.

¹⁶ Takan ve Boyacıoğlu, s.41-48.

Ticari bankaların bankacılık sistemindeki en önemli faaliyetlerinde biri de kaydi para oluşturmaktır.¹⁷ Bankalar ekonomide topladıkları mevduatlar ile satın alma gücü yaratabilmektedir. Bankaların çekleri ödeme aracı olarak kullanması, verilen ödeme emirleri ve bankalardaki paranın hesaplar arası transferi bankaların kaydi para yaratmasına yardımcı olmaktadır. Bankalar sadece yatırılan mevduatlar ile kaydi para yaratmaz. Bankaların müşterilerine kredi limiti tanımlaması ve bu limitler içerisinde banka üzerine çek çekilmesi, kredi kartı hizmeti ile ödeme sağlanması ile bankalar kaydi para yaratabilmektedir.

1.4.1.3. Yatırım ve Kalkınma Bankaları

Yatırım bankaları, sermaye piyasasında faaliyet göstermek ve sermaye piyasası araçlarını kullanarak elde ettiği kaynakları yatırımlara kanalize etmek, işletmelerin etkin bir yönetime ve güçlü bir mali yapıya sahip olmaları için devir ve birleşme konularında danışmanlık yapmak, mevduat toplamak haricindeki tüm bankacılık işlemlerini yürütmek amacıyla faaliyet gösterir. Yatırım bankalarının başlıca fon kaynakları; tahvil ihracı ve yurtiçi / yurtdışı kaynaklardan sağlanan kredilerdir. Yatırım bankalarının başlıca fon kullanımları ise orta ve uzun vadeli yatırım proje kredileri, menkul değer portföyleri ve finansal kiralama işlemleridir.¹⁸

Kalkınma bankaları ise, hükümet tarafından yapılan kalkınma program kapsamında, kalkınmada öncelik verilen coğrafyalara ve sektörlerle yönelik finansman sağlamak amacı ile kurulmuştur. Kalkınma bankaları, yatırımlardaki sermaye açığını gidermek, yatırımlara teknik yardım sağlamak, sanayileşme sürecini hızlandırmak gibi amaçlarla faaliyette bulunurlar.¹⁹

1.4.1.4. Katılım Bankaları

Katılım Bankaları, İslami inançlardan ötürü faiz endişesi sebebi ile bankalara gitmeyen fonları ekonomiye kazandırmak ve atıl sermayeyi önlemek, sermaye

¹⁷ Kaydi Para: Bankaya yatırılan mevduatın, TCMB'nin belirlediği kanuni karşılıklarının ayrıldıktan sonra tekrar kredi olarak fon talep edenlere sunulmasıdır.

¹⁸ Takan ve Boyacıoğlu, s.62-65.

¹⁹ Takan ve Boyacıoğlu, s.59-62.

sahiplerinin birikimlerini güvende saklamak ve değerlendirmek amacıyla faaliyete bulunurlar. Katılım Bankalarında faiz değil, kardan veya zarardan pay alınması esastır.

İlk kez 1963 yılında Mısır'da ortaya çıkan faizsiz bankacılık bugün tüm dünyada oldukça yaygın bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye'de ise ilk kez 1985 yılında Albaraka ve Faisal Finans kuruluşu ile katılım bankacılığı faaliyetleri başlamıştır.²⁰

Katılım bankalarının fon kaynakları 2 önemli başlık altında toplanır: Cari hesaplar, mevduat bankacılığında olduğu gibi günlük işlemlerin yürütüldüğü ve herhangi bankacılık işlemlerinden faiz alınmadığı hesaplarda oluşan bakiyelerden oluşur. Diğer bir fon kaynağı ise katılma hesaplarıdır. Katılma hesaplarında toplanan paralar ticari faaliyetlerde kullanılır ve yatırım sonucunda elde edilecek kar ya da zarar tasarruf sahibine yansıtılır. Katılım bankalarının bu uygulaması ile mevduat sahiplerine anapara garantisi vermediği gibi herhangi bir gelir taahhüdünde de bulunmamaktadır.²¹

Katılım bankalarının fon kullanımları ticari bankalardan oldukça farklıdır. Katılım bankaları kredi kullandırırken müşteriye doğrudan nakit ödeme yapmaz. Ödemeyi fatura karşılığında ve kredi müşterisinin işletmesi için ihtiyaç duyduğu malı satan satıcıya yapar. Ödemeyi yaptıktan sonra üzerine kar paylarını ilave ederek müşteriyi borçlandırır ve müşteriden taksitler halinde tahsil eder. Böylece finansman işlemi, malın peşin alınıp üzerine kar payı konulması üzerine vadeli satım şeklinde yapılmış ve yapılan işlem nakit ödeme şeklinde değil ticaret şeklinde gerçekleşmiş olur.²²

1.4.1.5. Uluslararası Bankalar

Uluslararası finans merkezlerinde faaliyet gösteren, dünya genelinde yaygın bir şube ağı ve yerli yabancı müşteri portföyü itibari ile işlem hacmi yüksek olan ve bu müşterilerine bankacılık hizmetlerini sunan bankalar uluslararası banka olarak tanımlanır. Uluslararası bankacılık ağı ülke dışında şube ya da temsilcilik açılması,

²⁰ Yazıcı, s.48-49.

²¹ Yazıcı, s.49.

²² Yazıcı, s.50.

ticari banka kurulması, konsorsiyum banka oluşturulması veya muhabir banka işlemleri ile oluşturulabilir.²³

1.4.1.6. Kıyı (Off-Shore) Bankacılığı

Kıyı Bankacılığı, ülke dışında sağlanan fonların yine ülke dışında kullandırılmasını amaçlayan ve sektörle ilgili her türlü yasa ve yönetmeliklerin dışında kalan serbest bankacılık olarak tanımlanır. Bu bankalar denetimin ve vergilendirmenin asgari düzeyde olduğu yerlerde konvertibl paralar üzerinden işlem yaparak çok uluslu şirketlere ve uluslararası girişimcilere hizmet verir. Kıyı Bankacılığı genellikle serbest bölgelerde faaliyette bulunurlar. Off-Shore bankalar işlem hacimlerinin büyüklüğü, örgütleniş biçimi çalışma alanlarının genişliği, personelinin nitelikleri, riske girme, yönetim, müşteri ilişkileri gibi konularda toptancı bankacılık niteliği taşımaktadır.²⁴

Kıyı bankacılığı genellikle hem alacaklının hem de borçlunun yabancı olduğu işlemlerin uygulandığı bir bankacılık türüdür. Kıyı bankacılığı, belirlenen amaçlara hizmet edecek fonların uluslararası transferlerine yardımcı olmaktadır. Bu işlemleri yaparken kıyı bankaları, uluslararası bankacılık işlemlerinde, yabancıların birbirleri arasındaki limitsiz para transferine olanak sağlayan bir düzenlemeye sahip oldukları gibi ayrıca çok düşük oranlarda vergilendirmeye ve göreceli olarak çok daha az karşılık ayırma hakkına sahiptir.²⁵

Kıyı Bankacılığı ülke dışından sağlanan fonların yine ülke dışında kullandırılmasını amaçlayan ve ülkede bankacılık sektörü için düzenlenmiş her türlü yasa ve yönetmeliklerin dışında kalan bir serbest bölge bankacılığıdır.²⁶

1.4.1.7. Posta Bankacılığı

Posta Bankacılığı, bankacılık hizmetlerine erişimi olmayan kırsal kesimde yaşayan tasarruf sahiplerine hizmet vermek amacıyla kurulmuştur. Böylece kırsal

²³ Takan ve Boyacıoğlu, s.69-84.

²⁴ İlker Parasız, **Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık**, Birinci Basım, Bursa: Ezgi Yayınevi, 2011, s.61.

²⁵ Ali Cimat ve Mehmet Fındıkçı, **Türkiye’de ve Dünya’da Kıyı Bankacılığı Uygulamaları ve Vergi Cennetleri Üzerine Bir Değerlendirme**, Mevzuat Dergisi, Ağustos 2004, sayı 80. <http://www.mevzuatdergisi.com/> (16 Nisan 2013), s.1-20.

²⁶ Yazıcı, s.51.

kesimde yaşıyan tasarruf sahipleri de güvenilir şekilde ödeme ve tasarruf hizmetlerinden yararlanmaktadır.

1.4.2 Sermaye Yapılarına Göre Bankalar

Özel sermayeli bankalar, sermayesinin tamamı özel sektöre ait olup bu sermayede kamu kuruluşlarının ya da devletin bir payı yoktur.

Kamusal sermayeli bankalar ise sermayesinin tümünün devlet veya kamu tüzel kişilerinin payı bulunan, iktisadi devlet teşekkülü veya bağlı ortaklık şeklinde kurulmuş olan bankalardır.

1.4.3. Büyüklüklerine Göre Bankalar

Bankalarda ölçek kavramının, biri ekonomik gücünün doğrudan sonucu, diğeri piyasadaki gücünün kaynağı olmak üzere iki anlamı vardır.

Bununla birlikte ölçek kavramı nispidir. İş hacmi sermaye tutarı ya da öz sermaye, istihdam edilen personel sayısı, bazı ipuçları verebilir. Bankalarda ölçeğin belirlenmesinde sosyolojik göstergelerden de yararlanılır. Özellikle küçük ve orta ölçekli bankalar aile işletmeleri şeklindedir. Orta ve küçük ölçekli bankaların büyük bankalardan ayıran en önemli nokta, bu tip ünite bankalarının kişilerle ve bankalarla ilişkilerinin doğrudan olmasıdır.²⁷

1.4.4. Holding Bankacılığı

Holding bankacılığı doğrudan ya da dolaylı olarak bir ya da daha fazla bankaya bir bankanın sahip olması ya da kontrol altına alması anlamına gelir. Türkiye’de aşağı yukarı 20’den fazla banka belirli grup, kişi, holding ya da diğer bankaların kontrolü altındadır. Batılı ülkelerin ekonomi tarihi, finansal sermayenin giderek ticaret ya da sanayi sermayesini kontrol altına almasını anlatır. Bu gelişim aşaması *finans sermayesi* olarak tanımlanır. Türkiye’de de bir süre, gelişim aynı yolu izlemiş ve son yıllarda bu

²⁷ İlker Parasız, **Finansal Kurumlar ve Piyasalar**, Birinci Basım, Ankara: Ezgi Yayınevi, Temmuz 2007, s.197.

ilişki tek yönlü olmaktan çıkmış, belli sanayi ve ticaret kesimlerinin bankaları ele geçirme savaşı vermeleriyle etkileşim çift yönlü olmaya başlamıştır.²⁸

1.4.5. Perakende ve Toptancı Bankacılık

Perakende bankacılık her köşe başında bir şube esasına dayanır. Bu bankalar geniş bir alana yayılmış küçük, orta ve büyük ölçekli firmaların yoğun kredi taleplerini karşılamak üzere kurulurlar. Perakende bankalar vadeli ve vadesiz mevduat hesapları, çek tahsilatları, akreditif, açık kredi kolaylıkları, kısa vadeli kredi, tüketici kredisi, kredi kartları, kambiyo işlemleri, havale, yatırım yönetimi gibi geniş bir yelpaze ağı ile müşterilere hizmet verir. Perakende bankacılık; mevduat bankacılığı, ticaret bankacılığı ve ticari bankacılık olarak da adlandırılır.²⁹

Dünya Savaşları'ndan sonra bankalar büyük alt yapı, inşaat ve endüstriyel yatırım projelerine fon sağlayarak ülkelerin gelişmesinde rol almıştır. Ekonomik faaliyetlerin gelişmesi büyük ölçekli firmaların ortaya çıkmasına ve dolayısıyla belirli konularda uzmanlaşmış bankalara ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur. İletişim ve teknolojiadaki gelişmelerin finans piyasalarına sıçraması ile bankacılık alanında rekabet artmış ve rekabet artışı bankaların uluslararası piyasalarda boy göstermesine neden olmuştur. Ülke ekonomilerindeki küreselleşme ve entegrasyon bankalardaki rekabetin hızla büyümesine ve perakende bankacılığın gelişen piyasadaki firmaların toptancı kredi ve hizmet taleplerini karşılayamaması toptancı bankacılığı ortaya çıkarmıştır.

Toptancı bankalar, az sayıda şubeye sahip olmak ile birlikte çalışmalarını büyük ölçüde belli finansal merkezlerde sürdürmektedir. Toptancı bankacılık, müşterilerinden gelen büyük tutarlı kredi taleplerini karşılamak üzere başka firmalardan ve uluslararası para ve sermaye piyasalarından büyük tutarlı fon sağlayarak, çok geniş bir çalışma alanına sahip, müşterileriyle yakın ilişkiler içerisinde olan, hızlı kararlar alıp uygulayabilen, az sayıda şube ve uzmanla çalışan bankacılıktır.³⁰

²⁸ Parasız, *Finansal Kurumlar ve Piyasalar*, s.202

²⁹ Parasız, *Finansal Kurumlar ve Piyasalar*, s.204

³⁰ Parasız, *Finansal Kurumlar ve Piyasalar*, s.205

1.5. Dünya’da Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Tarihte ilk bankacılık hizmetlerinin eski Sümer ve Babil’e kadar uzandığı tahmin edilmektedir. Sümerlerde M.Ö. 3500 yılında kurulan “Maket” bilinen ilk banka kuruluşudur. Maket’in rahipleri ilk borç verenlerdi. Maketler, harman zamanı ödenmek üzere tohum vb. gibi hammadde ve teçhizat alımı için çiftçilere ilk dönemlerde fiziki (ayni) kredi açtıkları, daha sonraları ise parasal kredi açtıkları yapılan kazılar sonucu saptanmıştır. Kazılarda çıkan belgeler bir hesaptan diğer hesaba transferlerin, tediye ve teslim emirlerinin, mal belgeleri talimatının varlığını, maketlerin başlıca uğraş konularının ödünç ve mevduat kabulü işlemlerini oluşturduğunu ve bu maketlerde değişim düzeninin çok düzenli biçimde örgütlendiğini açıkça ortaya koymaktadır.³¹

İlk çağlarda elindeki malları çeşitli tehlikelerden korumak isteyen insanlar bu mallarını tapınaklara emanet ederlerdi. Din adamları da kendilerine emanet edilen bu malları bir ücret karşılığında ihtiyaç sahiplerine ödünç vermekteydi.

M.Ö. 2000’li yıllarda Babil İmparatorluğu döneminde bankacılığın önemi artmıştır. Hamurabi Kanunları’nda tapınaklarda yapılacak borç verme işlemleri, borcun tahsili, alınacak faiz oranları ve rehin, ipotek, kefalet şekilleri düzenlenmiştir.³²

Eski Mısır, eski Yunan ve Roma’da banka işlemleriyle uğraşan kurumların var olduğu bilinmektedir. Hatta eski Mısır’da tefeciliği ve bileşik faizi yasaklayan kuralları vardır. Eski Yunan’da da ticaretin gelişmesi ve halkın zenginleşmesi ile Atina’daki zengin maketlerin yanı sıra trapezitai adlı özel bankerler ortaya çıkmıştır. Eski Yunan’da faize bir sınırlama getirilmemiştir. Faiz oranlarının yüksekliği karşısında bağımsız site ve devletler belli başlı kentlerde devlet bankaları kurmaya başlamışlardır.³³

Ortaçağ Avrupası’nda yaşanan savaşlar ve siyasi dengesizlikler ekonomik ve ticari faaliyetleri yavaşlatmış ve o dönemdeki faizi haram kılan dinsel görüşlerin baskın çıkması bankacılık faaliyetlerinin gerilemesine neden olmuştur. Bundan dolayıdır ki bu

³¹ Parasız, *Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık*, s.19.

³² Yazıcı, s.3.

³³ Parasız, *Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık*, s.20.

dönemde sadece Lombardlar denilen Barbar Cermen halkından oluşan bankerler ve Yahudiler bankacılık faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Lombardlar ve Yahudiler faiz yasağından yararlanarak Avrupa'ya yayılarak ödünç alma işlemlerini kendi denetimleri altına almışlardır.

Bankacılığın asıl gelişimi 1453 İstanbul'un fethi sonrası Avrupa'da gerçekleşen reform ile rönesans hareketleri ve coğrafi keşiflerle başlamıştır. Yeni kıtaların bulunması ve dolayısıyla ticaretin genişlemesi, kilise hukukunun ortadan kalkarak Roma Hukuku'nun devreye girmesi ile faiz yasağı ortadan kalkmış ve Avrupa'da bankacılık faaliyetleri hızla gelişme göstermiştir. Coğrafi keşiflerle Avrupa'nın ticaret merkezi Portekiz, İspanya, Fransa ve İngiltere'ye kaymıştır. Bu sebeptendir ki bankacılık ve para ticareti önemli bir yatırım haline gelerek Avrupa'nın zengin aileleri bu alanlara yönelmişlerdir.³⁴

İspanyolların Güney Amerika'dan getirdikleri altınlardan çok çeşitli sikkeler basması, Avrupa'da para çeşitliliği ve ayarlarının bozuk olması paraların birbiri karşısındaki değerinin saptanmasını zor hale getirmiştir. Bu yıllarda ticaret Amsterdam ve Hamburg'da yoğunlaşmıştır. Parada meydana gelen bu değer bozukluğuna çare olarak 1609 yılında Amsterdam Bankası kuruldu. Amsterdam Bankası sabit nitelik ve değerinde hesap parası olarak banka florinini ve banka markını yarattı. 1637 yılında Venedik'te Venedik Bankası kurulmuş ve bu banka *Contadi Di Banka* sistemini geliştirerek çek ve banknot kullanımını başlatmıştır. 1640 yılında İngiltere'de kralın tüccarların Londra kulesinde saklanan altın külçelere el koyması, tüccarların devlete olan güvenini sarsmıştır. Tüccarlar altınlarını *goldsmith* adı verilen tüccarlara vermeye ve bunun karşılığında şehadetname almaya başladılar. Goldsmithler atıl altınları değerlendirmek amacıyla, kredi talebinde bulunanlara, altınlara dayalı *goldsmith notes* adı verilen borç senetleri dağıtmaya başladı. Bu senetlerin zamanla piyasada alışverişlerde kullanılması, banknot sisteminin temellerini oluşturmuştur.³⁵

17. yüzyılda ise ilk emisyon bankaları İsveç'te ve İngiltere'de kurulmuştur. İngiltere'de kurulan Bank of England (1694) merkez bankalarının ilk örneğini

³⁴ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.20.

³⁵ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.21.

oluşturmaktadır. Bu yıllarda İngiltere ve Fransa arasındaki savaş nedeniyle İngiltere'nin para sıkıntısına düşmesi, bir devlet bankası kurulmasına karar verilmiş ve devlet bankası aracılığı ile piyasada para dolaşımının artması hedeflenmiştir. Bankanın kuruluş amacı devlete para sağlamak olduğu için sermayenin tamamı devlete borç verilmiştir. Bu iki ülkedeki bankaların para ve kredi konusundaki gücü diğer ülkelere örnek olmuş ve Avrupa ülkelerinde emisyon bankaları kurulmaya başlanmıştır. 19. yüzyıl itibari ile Avrupa'da modern anlayışa uygun, anonim şirket statüsünde ve çok sayıda şubesi olan bankalar yasal denetimler eşliğinde kurulmaya ve faaliyete geçmeye başlamıştır. Kurulan bu bankalar kendi kaynaklarını kullanarak borç vererek bankacılık faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.³⁶

	TARİHTEKİ İLK BANKA	İLK BANKACILIK YASALARI	BANKACILIĞI N GELİŞMESİ VE	MİLAT	İLK MODERN BANKA	ÇEK VE BANKNOT KULLANIMI	GOLDSMITH ER VE SERTİFİKA	İLK MERKEZ BANKASI	MODERN BANKACILIPI N BAŞLAMASI	KÜRESEL BANKACILIK
	3500	2000	1000	0	1609	1637	1640	1694	1907	2000
M.Ö.3500	Sümer ve Babil'de mabetlerde rahiplerin borç verdiği dair bankacılık belgeleri bulunmuştur.									
M.Ö.2000	Eshunna Krallığı ilk bankacılık yasalarını düzenlemiş, faiz oranını 0,20 olarak hükme bağlamışlardır. Hamurabi yasaları ile kredi verme, mevduat toplama, komisyon işlemleri hükme bağlanmış ve kredi senetleri kiler üzerine 2 nüsha olarak hazırlanmıştır									
M.Ö.1000	İlk ve Ortaçağ'da Yunanlılar, Romalılar ve Mısırlılar bankacılığı geliştirmiş, Eski Mısır'da faiz sınırlandırılırken eski Yunan'da bankacılık denetimleri başlamıştır.									
1609	İlk Modern Banka olan Amsterdam Bankası Kurulmuştur									
1637	Venedik Bankası kurulmuş ve çek, banknot kullanmaya başlamıştır.									
1640	İngiltere Kralı tarafından tüccarların altınına el konulmuş ve altınlar 'goldsmith' denilen tüccarlara serfika karşılığı verilmeye başlanmıştır.									
1694	İngiltere Merkez Bankası kurulmuştur									
1907	ABD Merkez Bankası kurulmuş ve modern bankacılık sisteminin temelleri atılmıştır.									
2000	Küreselleşme ve Teknolojik gelişmeler ile uluslararası bankacılık faaliyetleri yaygınlaşarak, bankacılık sektörü ekonominin en önemli aktörü haline gelmiştir.									

Şekil 3:Dünya'da Bankacılığın Gelişimi

19. yüzyıldan sonra kurulan bankalar ise bankacılık alanında yeni soluk getirmişlerdir. Bu bankalar kredi ve mevduat mekanizmasında, poliçe ve ticari

³⁶ Yazıcı, s.2-3.

senetlerde büyük değişikler meydana getirmişlerdir. Bunun yanı sıra mali piyasaları düzenleyerek ve sermaye birikimini arttırarak piyasadaki likiditeyi arttırmışlardır. Kendi özsermayeleri ile çalışan, mali yapısı güçlü bankalar orta ve uzun vadeli kredilerle yatırım alanlarında uzmanlaşmışlardır. Bununla birlikte piyasadaki emisyon bankaları, diğer bankaların senetlerini reeskonta tutmak, para ve kredi piyasasını düzenlemek gibi sorumluluklar almaya başlayarak bankaların bankası konumuna gelmişlerdir.

1913 yılında ABD’ de yapılan yasal düzenlemeler ile ABD ulusal bankaların yurt dışında şube açmasına ve faaliyette bulunasına izin verilmiştir. Bununla birlikte Birinci Dünya Savaşı öncesi verdiği borçları tahsil edemeyen ve savaşı finanse etmekte güçlük çeken İngiltere’nin dünya üzerindeki mali gücünün kırılması ile ABD, Avrupa ülkelerinde sermaye akışının kontrolünü eline geçirerek doların uluslararası piyasalardaki gücünü ortaya koymuştur. New York dünyanın finans merkezi haline gelirken ABD de süper güç olma yolunda adımlar atmıştır.

1929 Dünya Buhranı ile birçok banka iflas etmiş ve bankalara olan güven kaybolmuştur. Güven tazelemek adına yapılan yasal düzenlemeler ile tasarruflar güvence altına alınmış ve yatırım ile ticari bankacılık faaliyetleri birbirinden ayrılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı’ ndan sonra ise Bretton Woods sistemi ile birlikte Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar kurulmuş ve savaş sonrası Avrupa’nın kalkınması ve gelişmesi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.³⁷ Ayrıca İkinci Dünya Savaşı sonrasında gelişmiş ülkeler ile azgelişmiş ülkeler arasındaki ekonomik güç farkı oldukça artmıştır. Bu sebeple az gelişmiş ülkelerin kalkınma faaliyetlerini desteklemek için devlet tarafından kurulan kalkınma bankaları piyasalarda boy göstermiştir.

1980 yılına gelindiğinde teknolojinin gelişmesi ile bankacılık alanında yeni finansman teknikleri ortaya çıkmıştır. 1990’ lı yıllarda internet bankacılığı ve elektronik bankacılık ürünleri hızla yayılmıştır. 2000’ li yıllarda ise bankacılık sektöründeki yoğun rekabet ile birlikte yepyeni bireysel bankacılık ürünleri ve elektronik bankacılık hizmetleri geliştirilmiş ve bankacılık çok farklı boyut kazanmıştır.

³⁷ Havva Tunç, **Uluslararası Ticaret Para ve Finans**, 1. Basım, İstanbul: Alfa Basım, 2004, s.299-302.

1.6. Türkiye’ de Bankacılık Sektörünün Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de bankacılık sisteminin gelişimini açıklamak adına Osmanlı Dönemi’ndeki gelişmeleri de ele alarak 2 dönem halinde bankacılığın tarihsel gelişimi sunacağım:

1.6.1. Cumhuriyet Öncesi Bankacılık Faaliyetleri

Ülkemizde 19. yüzyılın ortalarına kadar bankacılık işlemleri sarraflar ve bankerler tarafından yürütülmüştür. Osmanlı Devleti’ nin sanayi devrimine ayak uyduramaması ve ekonominin esnaf ve zanaatkârlara dayalı kapalı bir sistem oluşu bankacılığın gelişmesini engellemiştir.

Osmanlı dönemindeki ilk banka, hükümet desteği ile sarraflar tarafından 1847 yılında kurulan İstanbul Bankası’dır. İstanbul Bankası, ödeme yeteneğini tehlikeye düşüren işlemlere girmesi ve spekülasyon yapması nedeni ile 1852 yılında kapatılmıştır.³⁸

Osmanlı döneminde bankacılık faaliyetleri, yabancı sermaye ile Osmanlı hükümeti arasındaki dış borç alımına aracılık etmesi amacıyla 1856 yılında Osmanlı Bankası’nın kurulması ile başlar. 1863 yılında çıkarılan padişah fermanı ile Osmanlı Bankası’na, bedeli altın olarak ödemek üzere kağıt para çıkarma yetkisi verilmiştir. Osmanlı halkının kağıt paraya ilgi göstermemesi, bankanın ekonomide etkin olmamasına neden olmuştur. Yine 1863 yılında yapılan anlaşmalar neticesinde Osmanlı Devleti gelirlerini Osmanlı Bankası’ na yatırmayı, iç ve dış borçlanma tahvillerini bu banka aracılığı ile çıkarmayı kabul etmiştir. Ayrıca bankaya devlet bütçesini denetleme yetkisi verilmiştir.³⁹

1863 yılında gelişen milliyetçilik akımları öncülüğünde Mithat Paşa önderliğinde memleket sandıkları kurulmuş ve 1967 yılında Memleket Sandıkları Nizamnamesi yayınlanmıştır. Memleket sandıkları ile tarımsal krediler sağlanmış ve

³⁸ Türkiye Bankalar Birliği, **Türkiye’de Bankacılık Sektörü Piyasa Yapısı Firma Yapısı ve Rekabet Analizi**, , 2012, s.3.

³⁹ Muhip Şeyda Işıktac, **Bankacılığın Tarihçesi**, İstanbul, 2009, <http://www.isiktac.av.tr/#yayinlar> , (16 Şubat 2013), s.3.

para ihtiyacı olan kişilere menkul kıymetleri rehin alınmak suretiyle krediler verilmiştir. Zaman içerisinde bu sandıklarda toplanan kaynakların kullanımındaki usulsüzlük şüpheleri üzerine, sandıklardaki kaynakların sermaye olarak kullanılmasıyla 1888 yılında devlet güvencesi altında ilk devlet bankası olan Ziraat Bankası kurulmuştur.⁴⁰

1875 yılında Osmanlı Devleti' nin borçlarını ödeyememesinden dolayı Düyun-u Umumiye kurulmuş ve devletin dış borç idaresi bu kuruma devredilmiştir. Osmanlı gelirlerinin uluslararası bir kurumun denetime geçmesi yabancı sermayedarlara güvence oluşturmuş ve özellikle 1881'den sonra birden çok yabancı banka kurulmuştur. Bu yabancı bankaların amaçları, Osmanlı hükümetinin yaptığı borçlanmalardan ve döviz işlemlerinden spekülasyon kazanç sağlamak ve yatırım yapan yabancı sermaye kuruluşlarını kredilendirmektir.⁴¹

1908 yılında ilan edilen ikinci meşrutiyet ile milli ticari kurumlara sahip olma fikri benimsenmiş ve milli sermayeli bankalar kurulmaya başlanmıştır. Bu bankaların 11' i İstanbul'da, 13' ü Anadolu' da kurulmuştur. Anadolu' da kurulan milli sermayeli bankaların amacı ülke içerisindeki sermayeyi ulusal ticareti geliştirmek amacıyla kullanmaktır. Ulusal bankaların büyük çoğunluğu rekabet gücünün zayıf olması nedeni ile kısa ömürlü olmuştur.

Cumhuriyet öncesi faaliyet gösteren bankalar çoğunlukla yabancı sermaye tarafından, ülkemizde faaliyette bulunan yabancı kuruluşları finanse etmek amacıyla kurulmuştur. Ülke ekonomisini geliştirecek ya da sanayileşmeyi destekleyecek faaliyetler söz konusu olmamıştır. Bu dönemde bankaların genel amacı devlete borç vermek olduğu için halka mevduat verme, mevduat toplama etkili olmamıştır.

1.6.2. Cumhuriyet Sonrası Bankacılık Faaliyetleri

Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sonrasında ülkenin ekonomik durumunu değerlendirmek ve gelişimi için kararlar almak amacıyla 1923 yılında İzmir İktisat Kongresi gerçekleştirilmiştir. Kongrede ekonomik gelişme için ulusal bankacılığın kurulması ve geliştirilmesi için önemli kararlar alınmıştır. Atatürk' ün

⁴⁰ Takan ve Boyacıoğlu, s.4.

⁴¹ Işıktaç, s.4.

önderliğinde 26 Ağustos 1924 tarihinde Cumhuriyet döneminin ilk özel bankası olan Türkiye İş Bankası kuruldu. Kuruluş yıllarında İş Bankası' nın temel görevleri gayrimenkul alım satım yapmak, her türlü sanayi ve ticari işlerle uğraşmak ve bu sektörde çalışan işletmelere kredi açmak olarak belirlenmiştir.⁴²

İzmir İktisat Kongresi' nde temsilcilerin önerileri ile Osmanlı döneminde ulusal sermaye ile kurulan Ziraat Bankası' nın 1924 yılında yapılan düzenlemeler sonucunda sermayesi arttırılmış ve tarım kesimine kredi vermesinin yanı sıra her türlü bankacılık faaliyetlerinde bulunması sağlanmıştır.⁴³

İzmir İktisat Kongresi kararları doğrultusunda 1925 yılında bir devlet bankası olarak Sanayi ve Maadin Bankası kurulmuştur. Sanayi ve Maadin Bankası özel kesim tarafından yeni kurulacak sanayi ve madencilik kuruluşlarını finanse etmek, özel kesimle ortaklıklar kurmak ve devlete ait sanayi kuruluşlarını işletmek ve zaman içerisinde bu sanayi kuruluşlarını özel kesime devretmek amacıyla kurulmuş ilk kalkınma bankasıdır.⁴⁴

Cumhuriyet döneminde ekonomiye milli bir yapı kazandırmak, para ve kredi piyasasını milli esaslar doğrultusunda düzenlemek, merkez bankasına milli bir kimlik kazandırmak amacıyla 1929 yılında çalışmalara başlanmış ve 1930 yılında 15 milyon sermayeli bir anonim ortaklık olarak T.C. Merkez Bankası kurulmuştur. Merkez Bankası aktif görevlerinin yanı sıra zaman içerisinde kamu kesiminin finansman açığını kapatmak amaçlı görevini sürdürmüştür.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarında benimsenen özel kesimin teşvikine yönelik sanayileşme stratejisi, sermaye birikiminin yetersizliği nedeniyle olumlu sonuçlar vermemiştir. 1929 yılındaki Büyük Buhran sonucu iktisadi kalkınma alanında tüm dünyada yeni fikirlerin gelişmesini zorunlu kılmıştır. Bununla birlikte Türkiye' de Kamu İktisadi Teşebbüsleri aracılığı ile yetersiz olan kıt sermayenin devlet eli ile

⁴² Erdem, s.270.

⁴³ Erdem, s.271.

⁴⁴ Erdem, s.271.

istihdamının sağlanması ve ithal ikamesini teşvik edici kesimlere öncelik verilmesi kalkınma stratejisi olarak belirlenmiştir.⁴⁵

Bu dönemde izlenen devletçilik politikası ekonomideki kamu bankalarının etkinliğini arttırmıştır. Merkez Bankasının kurulduğu bu yıllarda 6 devlet bankası daha faaliyete girdi. 1929 Büyük Buhranı ve büyük sermayeli ulusal bankaların rekabeti nedeniyle yerel bankalar zamanla kapanmış veya şube bankacılığının gelişmesi ile ulusal bankaların şubeleri haline gelmiştir.⁴⁶

1933 yılında kentlerin kalkındırılmasına hizmet vermek, şehirlerin imar planlamasını hazırlamak, kent ve kasabaların elektrik, su, kanalizasyon gibi kamu hizmetlerini kredi ile finanse etmek amacıyla Belediyeler Bankası kurulmuştur. Yılları takiben şehirleşmenin artması, hızlı nüfus artışı gibi sebeplerden ötürü Belediyeler Bankası'nın gerekli finansmanı sağlayamaması ve yetkilerinin yetersiz kalması nedeniyle Belediyeler Bankası 1945 yılında 4759 sayılı yasa ile İller Bankası adı ile yeniden yapılanmıştır.⁴⁷

1940'lı yıllarda ise çok partili siyasi hayata geçiş ve özel sermaye birikimi ile çok sayıda özel banka piyasada faaliyete geçti. 1945 yılı sonrasında ekonomide parasallaşma sürecinin hızlanması, ulusal sermayenin yoğunlaşması, ticari faaliyetlerin etkinliğinin artması ve sanayileşmenin canlanması bankacılık sektörüne de olumlu yansımış ve banka sayıları ile banka şube sayılarında artışlar başlamıştır.

1958 yılında serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, bankacılık düzenleme ilke ve kurallar doğrultusunda bankaların hak ve çıkarlarını savunmak, bankacılık sektörünün gelişmesi ve sürdürülebilir olması, rekabet gücünün artırılması ve haksız rekabeti engelleyici önlemler almak üzere Türkiye Bankalar Birliği kurulmuştur.

1960' lı yıllarda oluşturulan Beş Yıllık Kalkınma Planları çerçevesinde çeşitli sektörleri desteklemek adına yatırım ve kalkınma bankaları kurulmuştur. Bu bankaların,

⁴⁵ Erdem, s.272.

⁴⁶ Erdem, s.273.

⁴⁷ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.23.

bankacılık kanunu dışında kendi özel yasaları bulunmaktaydı. 1960' lı ve sonrası yıllarda izlenen ithal ikameci stratejisi ile Türkiye ekonomisi dışa kapalı bir ekonomik yönetim anlayışını tercih etmiş, faiz oranları ve döviz kuru uluslararası piyasalardan bağımsız olarak hükümet tarafından belirlenmiştir. Faiz oranları ve döviz kurunun hükümet tarafından belirlenmesi, bu oranlar üzerinde uluslararası riskleri ortadan kaldırmıştır. Bununla birlikte fiyat rekabetinin olmadığı piyasada faaliyet gösteren özel sermayeli bankalar, topladıkları mevduatları arttırmak amacıyla şube bankacılığına önem verilmiştir. Ayrıca özel sektör yatırımlarını hızlandıracak düşüncesi ile holding bankacılığı devlet tarafında teşvik edilmiş ve özel ticaret bankalarının büyük bir çoğunluğu holding bankacılığına geçiş yapmıştır.⁴⁸

1980 yılına kadar bankacılık sektörü devlet kontrolünde ve kısıtlı mali araçlarla faaliyetlerini sürdürmekteydi. 1980'li yıllarda liberalleşme hareketlerinin yanında yasal ve yapısal değişiklikler ile mali araç zenginliği oluşmuştur. Faiz oranları ve döviz kurları serbest bırakılarak yabancı bankaların ülkemizde şube açması ve faaliyet göstermesi için zemin hazırlanmıştır.

24 Ocak 1980 kararları sonrasında dışa açılma, serbest pazar ekonomisine geçiş ve liberalleşmeden en çok etkilenen ve değişim sürecine giren sektör bankacılık sektörü olmuştur. Seçici kredi politikalarının kaldırılması, faiz oranlarının serbest bırakılması ve reel olarak pozitif düzeye erişmesinin yolunun açılması, sektöre yeni banka girişlerinin kolaylaştırılması, yabancı bankaların Türkiye'de faaliyet göstermeleri için uygun ortamın hazırlanması gibi unsurlar 1980' li yıllarda bankacılık sektöründe uygulanan serbestleşme politikalarının temel unsurlarıdır. Bunlarla birlikte bankacılık sektörünün uluslararası piyasalardan fon tedarik etmesi serbest bırakılmış, sektörde yer alan bankaların yabancı para cinsinden işlem yapmalarına izin verilmiş, bankaların uluslararası ölçütlere uygun yapılanma içerisine girmesine yönelik yasal düzenlemeler yapılmıştır.⁴⁹

1980' li yıllardaki olumlu gelişmeler 1990'lı yıllarda makroekonomik istikrarsızlık, yüksek kamu açıkları, kamu bankalarının sisteme çarpıcı etkileri

⁴⁸ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.24.

⁴⁹ Hakan Sarıtaş ve Cengiz Saray, "**Türk Bankacılık Sektörünün Karlılık Performans Analizi**", Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 11, 2012, s.24.

bankaların üretimi destekleme ve kaynakların uzun vadeli yatırımlara kanallandırmaya getirememiştir. Bu sürecin bir sonucu olarak Türk bankacılık sistemi özkaynak yetersizliği, küçük ölçekli ve parçalı bankacılık yapısı, kamu bankalarının sistem içerisindeki payının yüksekliği, zayıf aktif kalitesi, yetersiz iç kontrol ve risk yönetimi gibi yapısal sorunlarla karşı karşıya kalmıştır.⁵⁰ Bu yıllarda bankalar yüksek faiz oranları ile kamuyu finanse etmiştir. Bunlara ilave olarak bankacılık sistemindeki mevzuatların çok sık değişmesi, uluslararası bankacılık ilkelerinden sapmalar, bağımsız denetim uygulamasındaki sorunlar olumsuzluğun baş aktörleridir.⁵¹

1999 yılında IMF' nin de desteği ile uygulamaya giren İstikrar Programı' nın en önemli unsurlarından biri, bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılmasıdır. İstikrar Programı' nın bankacılık sektöründeki temel amacı; kamu bankalarının reformu, sorunlu bankaların TMSF' ye devredilmesi ve bankacılık sektöründe uluslararası standartlar getirilmesidir.

2000' li yıllarda ise sabit döviz kuru politikası ile yerli para aşırı değerlenmiş, cari açık artmış ve enflasyonda yaşanan düşüş ile faiz oranları da düşüş yaşayarak bankaların döviz kuru riski ve faiz riskine olan duyarlılıkları artmıştır. Ekonomide yaşanan bu olumsuzluklar sonucunda İstikrar Programı sürdürülebilirliğini yitirmiştir. Bankacılık sektöründeki likit sıkıntısı da eklenince Kasım 2000 krizi kaçınılmaz olmuştur. Bankacılık sektörü Kasım 2000' de faiz riski ile Şubat 2001' de ise döviz kuru riski ile karşı karşıya kalmıştır. Yaşanan şoklar sonucunda büyük problemler yaşayan bankacılık sektörünün daha sağlıklı hale getirilmesi ve sorunların kalıcı çözümü için Mayıs 2001' de Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılanma Programı hayata geçirilmiştir.⁵²

Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı 15 Mayıs 2001 yılında uygulamaya geçirilen Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı' nın en önemli unsurudur. Programın amacı; kamu bankalarını mali sistem içerisindeki istikrarsızlık unsuru

⁵⁰ BDDK, **Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılanma Programı: Gelişme Raporu**, 23 Temmuz 2002, s.4.

⁵¹ Parasız, *Türkiye' de ve Dünya' da Bankacılık*, s.25-26.

⁵² Parasız, *Finansal Kurumlar ve Piyasalar*, s.176-178.

durumundan çıkarmak, mali sistemin istikrarı ve kamu maliyesine getirdikleri yükün azaltılması bakımından TMSF bünyesindeki bankaların sorunlarını en kısa sürede çözüme kavuşturmak ve yaşanan krizlerden olumsuz yönde etkilenen bazı özel bankaların sağlıklı bir yapıya kavuşmalarını sağlayacak düzenlemeleri gerçekleştirmektedir.⁵³

Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılanma Programı' nın ilk unsuru kamu bankalarının yeniden yapılandırılması çerçevesinde, kamu bankalarının sermayeleri güçlendirilmiş, görev zararı alacakları Hazine'den kaynak sağlanmak üzere ödenmiş ve kamu bankaları operasyonel açıdan yeniden yapılandırılmıştır. Programın ikinci unsuru, TMSF' ye devredilen bankaların çözümlenmesidir. 2000 ve 2001 krizlerinin öncesinde ve sonrasında TMSF' ye devredilen bankalar, Hazine'den sağlanan kaynaklarla yeniden yapılandırılmış, bu bankaların bir kısmı yerli ve yabancı yatırımlara satılmış ve bir kısmı da birleşme ve tasfiye yoluyla çözüme kavuşturulmuştur. Krizden zarar gören özel sermayeli mevduat bankalarının büyük ölçüde kendi kaynaklarıyla yeniden sermayelendirilmesi programın üçüncü unsurunu oluşturur. Programın dördüncü unsuru ise gözetim ve denetim mekanizmasının güçlendirilmesi ve uluslararası standartlara uyum amacıyla birçok alanda düzenlemeler yapılmasıdır.⁵⁴ Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılanma Programı ile yapısal bozuklukların giderilmesine yönelik yeni reformlar uygulanmaya konulmuş ve sürdürülebilir bir ekonomik altyapı sağlanması ve bankacılık sektörünün uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi hedeflenmiştir.

2007 yılında ABD ekonomisinde finansal sistemden kaynaklanan, mortgage krizi olarak da adlandırılan, kısa sürede dünya ekonomisine yayılan küresel kriz, ülkelerin ekonomik büyümesi, istihdamı, makroekonomik dengeleri üzerinde olumsuz etkilere neden olmuştur. Türkiye ekonomisi de küresel finansal krizden kredi ve ticaret kanallarındaki daralmalar sebebi ile olumsuz etkilenmiştir. Küresel finansal krizin Türkiye ekonomisinde bankacılık sektörü üzerindeki etkileri temelde krediler kanalı ve getiri oranlarındaki daralma ile ortaya çıkmıştır. 2001 yılındaki bankacılık sektöründeki

⁵³ Parasız, *Finansal Kurumlar ve Piyasalar*, s.180.

⁵⁴ Mete Bumin, **Türk Bankacılık Sektörünün Karlılık Analizi:2002-2008**, Maliye Finans Yazıları, Sayı 84, Temmuz 2009, http://www.finanskulup.org.tr/assets/maliyefinans/84/Mete_Bumin_Turk_Bankacilik_Sisteminin_Karlili_k_Analizi_MFY_84.pdf , (4 Şubat 2013), s.40.

yeniden yapılanma sonrası gelişen bankacılık sektörünün mali yapısı neticesinde Türk bankacılık sektörünün küresel finansal krizden etkilenmesi sınırlı düzeyde kalmıştır. Türkiye ekonomisi bankacılık sektörü, krizin reel sektör üzerindeki en etkili olduğu 2009 yılında karlılık oranını önemli ölçüde arttırmıştır.⁵⁵

1.7. Basel Kriterleri ve Bankacılık Sektöründe Gelişmeler

Küreselleşme ile birlikte bankacılık sektöründe yaşanan rekabet, sermayenin serbest dolaşımı üzerindeki engellerin kalkması, teknolojinin gelişmesi beraberinde risk faktörünü ortaya çıkarmıştır. Finans yöneticileri bu risklerin farkına vararak olası muhtemel kayıpları minimum düzeye çekmek ve bankacılık sektöründe belirli denetim standartları oluşturmak amacıyla çalışmalar başlatmıştır. Bu çalışmaların ilk adımı olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetim Uygulamaları Komitesi kurulmuştur.

Mart 1973’ de Bretton Woods sözleşmesinin sona ermesine paralel olarak sabit ayarlanabilir kur politikasının terk edilmesi ve sonrasında 1974’ de Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü’nün (OPEC) petrol fiyatlarını dört katına arttırması sonucu çıkan petrol krizi sonrasında, uluslararası döviz piyasalarında ve bankacılık sektöründe büyük dalgalanmalar yaşanmıştır. Finansal piyasalarda ortaya çıkan bu sorunlara ortak bir çözüm bulmak ve dünyada bankacılık sektörü ile ilgili düzenleyici ve denetleyici standartlar oluşturmak amacıyla 1974 yılında BASEL Komitesi çalışmalara başlamıştır.⁵⁶

Bankacılık denetimini uluslararası standarda kavuşturmak ve bankacılık sektöründeki denetim kalitesini arttırmak amacıyla Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) ve Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından bankacılık sektöründe belirli düzenlemeler getirilmiştir. Basel komitesi, oluşturduğu kriterler sayesinde bankaların karşılaştıkları riskleri minimum düzeye indirgenmesi amaçlanmıştır.

⁵⁵ Okşan Kibritçi Artar ve Ayşe Atılğan Sarıdoğan, **Küresel Finansal Krizin Türkiye’de Bankacılık Sektörü Mali Yapısına Etkileri**, Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı 2, Haziran 2012, <http://www.marmarasosyaldergi.org/index.asp?list=sayi&sayi=2> (19 Mart 2013), s.7 -16

⁵⁶ İlker Parasız, **Para Banka ve Finansal Piyasalar**, İstanbul: Ezgi Kitabevi, 2005, s.79.

BASEL Komitesi'nin çalışmalarını 3 ana başlık altında toplamak mümkündür:

- Ülkeler arasında, banka denetimi ve mevzuatı ile ilgili, bilgi paylaşımı ve değişimini sağlamak
- Uluslararası bankacılık faaliyetlerinin denetimdeki etkinliğini arttırmak
- Bankacılık denetim gözetimi ve düzenlemesi ile ilgili ihtiyaç duyulan alanlarda minimum standartlar koymak.⁵⁷

Basel Komitesi ilk olarak 1975 yılında, yaşanan rekabet eşitsizliğini gidermek ve finansal krizlerin küresel boyut kazanmasını önlemek amacıyla bir rapor hazırlamıştır. Uluslararası bir bankanın merkezinin bulunduğu ülke ile şubelerinin bulunduğu ülkelerin düzenlemeleri arasındaki ilişkileri içeren bu rapor, değişen pazar koşullarını da dikkate alınarak genişletilmiş ve 1983 yılında tekrar yayımlanmıştır. Yayımlanan rapor üye ülkelerin Merkez Bankası başkanları tarafından imzalanarak kabul edilmiş ve bankalara sunulmuştur. 1988 yılında Basel Uzlaşısı olarak bilinen bu düzenlemeler G-10 ülkeleri ile birlikte birçok ülkenin denetim otoriteleri tarafından kabul görmüştür.

1.7.1. Basel I Kriterleri ve Uyum Süreci

1988 yılında yayımlanan ve Basel I düzenlemesi olarak adlandırılan çalışmada, ulusal sermaye yeterliliği hesaplama yöntemlerinin birbirleriyle uyumlu hale getirmek ve bu konuda asgari bir standart oluşturmak amaçlanmıştır. Diğer bir ifade ile Basel komitesi bankaların taşıdığı olası risklerin gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkacak zararı en aza indirgeyecek olan bankaların sahip olması gereken asgari sermaye tutarını belirlemeyi amaçlamıştır.⁵⁸

Basel I düzenlemesinde uluslararası alanda faaliyet gösteren bankaların riskli faaliyetleri ve bu risk için ellerinde tuttukları sermaye arasındaki ilişkiyi tanımlayan Cooke Rasyosu olarak adlandırılan sermaye uzlaşısını formüle etmişlerdir. Bu rasyoda bankaların sermayelerinin risk ağırlıklı aktiflere oranının asgari % 8 olması

⁵⁷ M. Ayhan Altıntaş, **Bankacılıkta Risk Yönetimi ve Sermaye Yeterliliği**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2006, s.59.

⁵⁸ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.136.

öngörülmüştür. Kredi verecek bankanın veya kredi kuruluşunun sermayesinin en fazla 12,5 katı kadar risk üstlenebilecektir. Banka daha fazla kredi tahsis etmek istiyorsa mutlak surette sermaye artırımına gitmelidir.⁵⁹

$$\text{Sermaye Yeterliliği} = \text{toplam sermaye} / \text{kredi riski} = \text{en az \% 8}$$

Krizlere karşı bankaların dayanıklılığını arttırmak üzere, banka sermayesinin risk ağırlıklı varlıklara oranını ifade eden sermaye yeterlilik rasyosunun asgari % 8 olması standart bir ilke olarak kabul edilmiştir. Basel Komitesinin bu ilkesi 1988 yılı sonrasında uluslararası bankacılık faaliyeti gerçekleştiren tüm ülkelerin denetim otoriteleri tarafından kabul edilmiştir. Herhangi bir bankanın sahip olduğu varlıklar nedeniyle üstlendiği risklere karşı söz konusu bankanın sermayesi doğrudan bir güvence sağlamaktadır. Bankaların aldığı riskler karşılığı belirli tutarda sermaye bulundurması gereği bankaların mali yapılarının güçlü ve istikrarlı olmasını temin etmektedir.⁶⁰

Sadece kredi risklerini dikkate alan Basel I Uzlaşısı'nın ardından bankaların finansal yapılarında piyasa risklerinin de oldukça önemli bir rol üstlendiği fark edilmiş, sermaye ve risk anlamında çok önemli bir bağlantı kuran Basel I Kriteri' ne 1996 yılında faiz oranı, döviz kuru, hisse senedi ve mal fiyatlarındaki değişimin bütününe içine alan piyasa riski ile entegresi sağlanmış ve önemli bir eksiklik giderilmiştir.⁶¹

Basel I Uzlaşısı, uluslararası bankacılık sisteminin sağlamlığının ve istikrarının güçlendirilmesi ve uluslararası aktif bankalar arasında rekabetin geliştirilmesine yardımcı olmuştur. Ancak finansal piyasaların zaman içerisinde önemli ölçüde gelişmesi ile Basel I Kriterleri yetersiz kalmış ve bazı eleştirilere maruz kalmıştır.

⁵⁹ Parasız, *Türkiye'de ve Dünya'da Bankacılık*, s.136.

⁶⁰ Cenani AYKUT, "Basel II Standartları", *Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Yayınları: Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, Ağustos 2008, Sayı: 30, http://www.mfa.gov.tr/uluslar_arasi_ekonomik_sorunlar_agustos_2008.tr.mfa (19 Mayıs 2013), s.1

⁶¹ BDDK, "10 Soruda Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı (Basel II)", Basel II' ye Uyum Çalışmaları, Ocak 2005, s.1-2.

Basel I için yapılan eleştirileri şu şekilde sıralayabiliriz:⁶²

- Kredi ve piyasa riski dışındaki riskleri sermaye yeterlilik oranının hesaplanmasında dikkate almamasıdır. Bankacılığın geçirmekte olduğu değişim sürecinde, hem kredi hem de piyasa riskinin daha karmaşık hal alması ve bankacılık sektörü için faiz oranı riski, operasyonel risk, likidite riski gibi Basel I’ de yer almayan riskler de önem kazanmıştır. Bu durum, var olan standarda göre hesaplanan sermaye oranının, her durumda bankanın mali durumunun iyi bir göstergesi olamama durumunu ortaya çıkarmıştır.
- Uygulanan kredi risk ağırlıklarının belirlenmesi, en iyi olasılıkla ekonomik riskin kaba bir ölçümünün sağlamasıdır. Bunun temel nedeni kredi risk derecelerinin, ödünç alanların farklılık gösteren temerrüt risklerin yeterli şekilde birbirinden ayrılmasını sağlayacak şekilde ayarlanmış olmamasıdır. Risk temelli sermaye yaklaşımında kullanılan sermaye kavramı, bir bankanın beklenen ya da beklenmeyen kayıplarının karşılama kapasitesini yeterince ifade etmemektedir.
- Bir diğer önemli eleştiri bankaların, kendi kanuni sermaye yeterliliklerine arbitraj uygulamaları ve ölçülen risk ile gerçek risk arasındaki farklılıklardan yararlanmalarıdır.⁶³

1.7.2. Basel II Kriterleri ve Uyum Süreci

Basel I uzlaşısı 2000’li yıllardan sonra uluslararası bankacılık sektöründe yetersiz kalmıştır. Bankaların karşılaştıkları operasyonel riskin sermaye yeterliliği hesaplamalarında dikkate alınmaması, risk ölçümünde banka ve ülke ayrımı yapmadan tüm finansal kuruluşlara aynı şekilde yaklaşım sergilemesi gibi nedenlerden ötürü riske olan duyarlılığının yetersiz kaldığı sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle 26 Haziran 2004’de Basel Komitesi Basel II ‘yi yayımlamış ve 2006 yılından itibaren de Basel II uygulanmaya başlanmıştır.

Finansal piyasada bankalar dahil tüm kredi ve yatırım kuruluşlarına uygulanması öngörülen Basel II düzenlemesi, risk odaklı sermaye yönetimine ve risk

⁶² Parasız, *Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık*, s.137.

⁶³ Patricia, Jackson, **Capital Requirements and Bank Behaviour: The Impact of the Basel Accord**, BIS, April 1999, http://www.bis.org/publ/bcbs_wp1.pdf , (22.06.2013).

odaklı kredi fiyatlamasına dayanmaktadır.⁶⁴ Basel II ile birlikte, verilen kredinin subjektif yöntemlerle belirlenme sürecinden, kredinin çeşitli unsurlarıyla ne kadar riskli olduğunun belirlenmesi sürecine ve buna göre fiyatlama yapılmasına doğru bir geçiş sağlanmıştır.

Basel II uzlaşası, riskleri, yasal özkaynak ihtiyaçları ile daha iyi eşleştirmiş, risk ölçümü ve risk yönetimindeki gelişmeleri dikkate alarak daha kapsamlı bir çalışma ortaya koymuştur. Basel II Kriterlerinin 3 temel dayanak noktası vardır: Minimum sermaye gereksinimi, denetim fonksiyonunun işleyişi ve piyasa disiplini. Bu 3 temel dayanak noktası Basel II Kriterleri'nin yapısal bloklarını oluşturur.

Sermaye Yeterliliği = (toplam sermaye) / (kredi riski + piyasa riski operasyonel risk) = en az % 8

Basel II uzlaşasında minimum sermaye gereksinimi, bankanın risk profiline göre kredi riski, piyasa riski ve operasyonel riskler için sahip olması gereken minimum sermaye tutarını ortaya koyar. Kredi riski, kredi kullanan müşterilerin aldığı krediyi kısmen veya tamamen zamanında ödeyememesi durumunu gösterir. Piyasa riski, döviz kurlarındaki değişim, faiz oranları gibi piyasadan kaynaklanan değişikliklerin bankaya zarara uğratması ihtimalidir. Operasyonel risk ise bir bankanın yetersiz veya aksayan iç süreçler, insanlar, sistemler ya da bunların dışında gelişen olaylar sonucunda meydana gelen zararları ortaya koyar.

Basel II yaklaşımında kredi riskinin hesaplanması için *standart yaklaşım*, *basitleştirilmiş standart yaklaşım*, *temel içsel derecelendirme yaklaşımı* ve *gelişmiş içsel derecelendirme yaklaşımı* olmak üzere 4 farklı metot belirlenmiştir.⁶⁵

Standart ve Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım: Basel II yaklaşımındaki en önemli yenilik, ilgili risk ağırlıklarının belirlenmesinde bağımsız derecelendirme

⁶⁴ Tamer Aksoy, **Derecelendirme Süreci Işığında Basel II'nin KOBİ'lere Etkileri ve KOBİ'lerce Atılması Gereken Adımlar: Analitik Bir Bakış**, Mali Çözüm Dergisi, <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/84malicozum/03%20tameraksoy.pdf> (20.06.2013), Sayı:84, s.71-101.

⁶⁵ Bekir Elmas ve Yaşar Öz, **Bankaların Yeni Risk Düzenlemeleri Kapsamında Basel II ve KOBİ'ler**, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisobil/article/view/1020002634/1020002628> (19.06.2013), Sayı 13, s.391-402.

kuruluşlarını tarafından ülkeler, bankalar ve şirketlere verilen derecelendirme notlarının kullanılmasıdır. Standart yaklaşımdan farklı olarak, basitleştirilmiş standart yaklaşımda ülke risk ağırlıklarının belirlenmesinde ihracat kredi kuruluşları tarafından verilen notlar kullanılmaktadır. Standart yaklaşımda bankalar, bilanço içi ve bilanço dışı kalemlerde izledikleri pozisyonlarına belli bir risk ağırlığı vererek, risk ağırlıklı varlıklarının toplamına ulaşmaktadır. Risk ağırlığının yüzde 100 olması, o pozisyonun risk ağırlıklı aktiflerinin hesaplanmasında tüm değerinin dikkate alınması yani yüzde 8' lik sermaye ihtiyacının ortaya çıkması demektir. Standart metotta mevcut risklerin tümü özel karşılıklar hariç tutularak, net alacak üzerinden hesaplanmaktadır.⁶⁶

Temel ve Gelişmiş İçsel Derecelendirme Yaklaşımı: Basel II yaklaşımında kredi riskinin hesaplanmasında standart yaklaşımı kullanmak istemeyen bankalar kendilerine özgü bir takım hesaplamalara dayanan içsel derecelendirme yaklaşımını da kullanabilirler. Temel içsel yaklaşımda banka, borçlunun temerrüde düşme olasılığını kendi hesaplamaktadır. Temerrüde düşme halinde karşı karşıya kalınacak risk ve temerrüt halinde zarar ile ilişkili veriler denetim otoritesinden sağlanmaktadır. Gelişmiş içsel yaklaşımda ise temerrüde düşme olasılığı, temerrüde düşme halinde oluşabilecek zarar, temerrüde düşme anındaki risk tutarı verileri banka tarafından sağlanmaktadır.⁶⁷

Basel II uzlaşasında denetim fonksiyonun işleyişi, denetim ve gözetim otoriterleri tarafından yapılacak incelemelerin ve uzaktan / yerinde denetimin işleyişini ortaya koyar. Gözetim otoriterlerinin görevi, bankanın kendi risklerini doğru değerlendirdiğinden ve sermaye yeterliliğinin sağlandığından emin olmaktır. Denetim mekanizmasında sermaye yapılanmasında ve sermaye hedeflerinin belirlenmesinde banka yönetiminin önemi vurgulanmıştır. Bununla birlikte bankanın sermaye yeterliliği ile ilgili aldığı kararların doğruluğunun ve standartlara uygunluğunun incelenmesi denetim otoriterlerinin sorumluluğuna bırakılmıştır. Ayrıca banka sermayesinin belirlenen asgari yükümlülüğünün altına düşmemesi için bankanın risk profiline uygun

⁶⁶ Elmas ve Öz, s.395.

⁶⁷ Elmas ve Öz, s.396.

tedbirlerin resmi otoriterler tarafında alınması kabul görmüştür. Olası durumlarda bankaların asgari sermaye oranının üzerinde de sermaye tutabileceği belirtilmiştir.⁶⁸

Denetim otoritesinin inceleme süreci, bankaların risklerini destekleyecek asgari sermaye miktarının belirlenmesi ile birlikte, bankaların risklerinin izlerken ve yönetirken risk yönetim tekniklerini geliştirmelerini ve kullanmalarını teşvik etmeyi de amaçlamaktadır. Basel II uzlaşısı bankaların risk yönetim sürecini, sadece riskleri karşılayacak düzeyde bir sermaye düzeyinin belirlenmesi olarak ele almamış, risklerle ilgili olarak risk yönetiminin güçlendirilmesi, içsel limitlerin uygulanması, karşılıkların ve yedeklerin seviyesinin güçlendirilmesi gibi araçları da dikkate almıştır.⁶⁹

Piyasa disiplini, güvenilir ve sağlam bir bankacılık yapısı için gereklidir. Basel II uzlaşısında kamuoyu aydınlatılması ile bankaların daha şeffaf bir yapı içerisinde piyasada faaliyette bulunarak piyasa disiplini oluşturulmak amaçlanmıştır.⁷⁰ Basel II uzlaşısının amacı; bankacılık sektörünün sağlam ve güvenilir bir yapıya kavuşturulması ve yapının korunmasıdır.

Basel II düzenlemeleri özellikle bankaların açıklamalarının, üst düzey yönetim ve yönetim kurulunun bankanın risklerini değerlendirme ve yönetme tarzlarıyla tutarlı olmasını benimsemektedir. Bankalar, birinci yapısal blok kapsamında karşı karşıya kaldıkları risklerin ölçümü ve bu riskler nedeniyle bulunduracakları asgari sermaye düzeyinin belirlenmesi için belirli yaklaşım ve yöntemler kullanmaktadırlar. Basel komitesi bu genel çerçeveye dayanarak yapılacak açıklamaların, bir bankanın maruz kaldığı riskler hakkında piyasayı bilgilendirmenin etkin bir aracı olduğu ve mukayese edilebilirliği sağlayan bir bilgilendirme çerçevesi sunduğu inancındadır. Denetim otoriteleri bankaların kamuoyunu aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmediği koşullarda yaptırım uygulama hakkına sahiptir.⁷¹

⁶⁸ Parasız, *Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık*, s.14

⁶⁹ Takan ve Boyacıoğlu, s.586.

⁷⁰ Parasız, *Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık*, s.142.

⁷¹ Takan ve Boyacıoğlu, s.594.

BASEL I ve BASEL II'NİN KARŞILAŞTIRILMASI	
Basel I Standartları	Basel II Standartları
SYR hesaplamasında sadece kredi ve piyasa risklerinin dikkate alınması.	Kredi riskinin daha kapsamlı ele alınması yanında operasyonel riskin de dikkate alınması. SYR'nin riske daha duyarlı hale getirilmesi
Kredi riskine ilişkin ağırlıkların belirlenmesinde OECD ve OECD üyesi olmayan ülke ayrımı.	Kredi riskinin standart yöntem ile ölçülmesinde kredi derecelendirme kuruluşlarının ülke ve kuruluş için verdiği risk derecelerinin kullanılması
Tek bir risk ölçüm yönteminin kullanılması	Her bir risk kategorisi için alternatif yöntemlerin varlığı nedeniyle sağlanan esneklik yanında bankaların içsel risk ölçüm yöntemlerinin kullanılmasının özendirilmesi.
Denetim otoritesince tüm finansal kuruluşlara aynı yaklaşım	Risk yönetiminin önemine ve risk kültürünün banka genelinde yaygınlaşmasına yapılan vurgu
Sadece asgari SYR'ye yapılan vurgu	Üçlü yapı, SYR yanında, gözetim ve denetimin önemi ile piyasa disiplinin gerekliliğine yapılan vurgu ve ilgili düzenlemeler.

Şekil 4: Basel I ve Basel II'nin Karşılaştırılması

Kaynak: BIS 1988 ve BIS 2004

2007 küresel krizi ile birlikte dünya genelinde yaygınlaşan banka iflasları, denetim açısından, Basel II 'nin yetersizliğini ortaya çıkarmış ve sorgulamalar başlamıştır. Küresel kriz ile birlikte Basel II Kriterlerine yönelik tartışmalar artmıştır. İktisatçı Joseph Stiglitz, Basel II düzenlemelerinin temel felsefesini oluşturan öz denetimin ve derecelendirme şirketlerinin kredi notlarına dayalı yapının kendi başına bir oksimoron olduğunun yaşanan krizle birlikte belirginleştiğini aktarmıştır. Küresel krizi kehanetçisi Nouriel Roubini ise yaşanan küresel krize vurgu yaparak irrasyonel bolluğun ve düzenleme farklılıklarının olduğu bir dünyada Basel II'nin başarılı olamayacağını belirtmiştir.⁷² Küresel kriz ile birlikte Basel II yaklaşımının olağan piyasa şartlarında uygulanabilir ve öngörülebilir olduğu fakat olağandışı piyasa yapısında ise birtakım yetersizlikler taşıdığını söyleyebiliriz.

Basel II eleştirilerinin başında likidite riskini ölçmek ve riskler arası etkileşimi algılamak konusunda Basel II'nin yetersizliği ve başarısız olduğu vurgulanır. Finansal

⁷² Hasan Candan, **Kriz Sürecinde Basel II'de Öngörülen Değişiklikler**, Bankacılar Dergisi, Sayı 65, Ankara, <http://www.tbb.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/bankacilar-dergisi/43?year=2009> (19.06.2013), s.80-84.

risklerin ve belirsizliklerin ölçülmesinde kullanılan *riske maruz değer* modelinin en zayıf noktası en kötü durumu göstermemesidir. Finansal risklerin minimum düzeyde olması piyasanın bu risklerle karşı karşıya kalmayacağı anlamına gelmez. Bu konularla birlikte bankacılık sisteminin müdahale edemediği hedge fonlar, mortgage şirketleri ve girişim sermayesi gibi kurumların taşıdığı risklerin de atlanması Basel II ‘nin boşlukları olarak göze çarpar.

Bankacılık alanında türev ürünlerinin alım satımında risk yönetiminin göz ardı edilme, yaşanan krizin bankacılık alanındaki temel sıkıntısı olarak göze çarpmaktadır. Krizin ortaya çıkardığı eksiklikleri gidermek amacıyla Basel III düzenleme değişiklikleri gündeme gelmiştir. Basel III ile yeni düzenlemelerden çok Basel II’nin finansal krizdeki eksik yanlarının giderilmesi amaçlanmıştır.

1.7.3. Basel III Kriterleri ve Uyum Süreci

Eylül 2008 yılında Lehman Brothers’ın iflasını duyurması, ABD’ deki büyük yatırım bankalarının banka holding şirketlerine dönüştürülmesi, Fannie Mae ve Fredi Mac’in ulusallaştırılması, AIG’ in çöküşün eşiğine gelmesi, Fortis’ in parçalanması ve satılması, İzlanda’ nın en büyük bankalarından birinin iflası ve ülkedeki bankacılık sektörünün çöküşü, birçok ülkenin bankalarına ciddi fonlar sağlanması, kriz ortamında gerekli önlemlerin alınamaması mevcut sistemin eksikliklerini ortaya koymuştur. Küresel finansal kriz reel sektörü de etkilemiş ve dünya çapında işsizlik oranları çok yüksek artışlar göstermiştir. Finansal krizin çok maliyetli ve sıkıntılar içerisinde geçmesi, finans sisteminin ve bankacılığın gelecekte olası krizlere karşı daha dirençli olmasını sağlamak amacıyla likidite, sermaye kalitesinin arttırılması, ekonomideki işleyişin dikkate alınması ve sermaye yükümlülüğünün arttırılması gibi önemli değişiklikleri zorunlu kılmıştır.⁷³

⁷³ BDDK, **Sorularla Basel III**, Aralık 2010, s.4

Basel III' teki düzenlemeler ile amaçlanan düzenlemeler şunlardır.⁷⁴

- Finansal ve ekonomik şoklara karşı bankacılık sisteminin dayanıklılığının artırılması
- Kurumsal yönetim ve risk yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi
- Bankaların kamuoyunu aydınlatmaya yönelik çalışmaları arttırarak şeffaflık yapısının artması
- Mikro ölçekli düzenlemeler ile bireysel olarak bankaların dayanıklılığının artması
- Makro ölçekte finansal sistemin şoklara olan direncinin artması

Finansal sistemin en önemli aktörü bankaların ülke ekonomisi ve küresel faaliyetleri nedeniyle piyasada meydana gelebilecek her türlü koşula karşı güçlü olmaları gerekmektedir. Bankaların piyasadaki krizlere karşı dirençli olması, risk faktörünü doğru hesaplamasına ve güçlü bir sermaye yapısına sahip olması gerekmektedir. Bankaların sahip olduğu sermaye, bankanın faaliyetlerinde kullandığı fonların temel kaynağı olmakla birlikte bankaya finansal güç veren bir yardımcı araçtır. Bir bankanın finansal açıdan güçlü olması yeterli büyüklükteki bir sermaye yapısına sahip olması ile ölçülür.

Sermayenin bu kadar önem teşkil etmesi ile Basel III düzenlemelerinde ana sermaye ya da çekirdek sermaye bünyesinde en kaliteli sermaye kalemlerinin kalması sağlanmış, diğer bazı sermaye kalemleri ise ana sermaye hesaplamasında indirim kalemleri olarak dikkate alınmıştır.⁷⁵

Basel Bankacılık Denetim Komitesi bankaların varlıklarını sürdürmelerinin şüpheli hale geldiği durumlarda, bankanın tüm yasal sermaye unsurlarının kayıpları karşılayabilir düzeyde olmasını sağlamak amacıyla bir istişare metni yayımlamıştır. Düzenleme, düzenleyici otoritenin insiyatifinde olmak üzere, sermaye unsurlarının sözleşme şartlarının bu unsurların silinmesine ya da hisse senedine dönüştürülebilmesine, bu tür dönüştürmelerin mümkün olmadığı ve bankanın kendi özel

⁷⁴ Yazıcı, s.167.

⁷⁵ BDDK, *Sorularla Basel III*, s. 2

piyasada desteklemesinin zor durumlarda ise söz konusu uygulamalara izin verilebilmesi üzerine kurulmuştur.⁷⁶

Bankalar, iyi sermaye ya da güçlü sermaye sahibi olmasına rağmen finansal krizleri aşma konusunda yetersiz kalabilmektedir. Finansal krizlerin tekrarlanmaması ve bankacılık sektöründeki hasarın en az indirgenmesi için daha fazla sermaye ihtiyacına gerek vardır. Bankalar için yeterli sermaye standardı Basel III düzenlemeleri ile ileriki yıllarda arttırılacak ve bankaların gerçek sermaye düzeyi haline gelecektir. Bankaların bulundukları piyasadaki ekonomik koşullara, içinde bulundukları risk profiline ve faaliyet alanına bağlı olarak asgari sermaye oranının yukarısında bir sermaye gerekliliği vardır.

Basel Bankacılık Denetim Komitesi'nin reform paketinde, asgari çekirdek sermaye gereksinimi %2' den %4,5' e yükseltilmektedir. Bunula birlikte bankaların gelecekte ortaya çıkabilecek riskli ekonomik durumlara karşı %2,5' luk bir sermaye tamponu da bulundurmaları gerekecektir. Dolayısıyla toplam sermaye gereksinimi %7' ye ulaşmış olacaktır.⁷⁷ Ayrıca Tier 1 olarak adlandırılan ana sermaye %8,5 'e kademeli olarak arttırılacaktır. Ancak birinci kuşak sermaye oranının %8,5 'luk seviyesi bir asgari seviye olmaktan öte bazı konularda bankaların rahat hareket etmeleri için gerekli düzey olarak tespit edilmiştir.⁷⁸

Basel III ile piyasalara getirilen diğer bir yenilik de finansal konjonktüre bağlı olarak meydana gelen risklerin önlenmesi adına bir sermaye tamponu kurulmasıdır. Reel ekonominin durumu, finansal sistemin işlerliği, ekonomideki daralma döneminde piyasada meydana gelen dalgalanmalara ve sistematik risklere karşı direnci arttırmak için gerekli sermaye tutarı %0 - %2,5 arasında değişen ek bir sermaye artırımını öngörülmektedir.⁷⁹

Basel III' deki diğer bir yenilik ise risk bazlı olmayan bir kaldıraç oranının belirlenmesidir. Belirli dönüşüm oranlarıyla dikkate alınmış bilanço dışı kalemler ve aktifler toplamı ile ana sermaye arasındaki risk bazlı olmayan bir asgari oranın tesis

⁷⁶ BDDK, Risk Bülteni, İstanbul, Ekim 2010, s.10.

⁷⁷ BDDK, *Risk Bülteni*, s.8.

⁷⁸ BDDK, *Sorularla Basel III*, s.2.

⁷⁹ Takan ve Boyacıoğlu, s.597.

edilmesi planlanmaktadır. Öngörülen kaldıraç oranı kademeli olarak artış göstermesi hedeflenmekle birlikte kaldıraç oranının %36 olarak belirtilmiştir.⁸⁰

Basel III düzenlemesi ile yasal özkaynak hesaplamasına, finansal kaldıraca, likiditeye ve diğer konulara ilişkin düzenlemeleri içerir. Asgari seviyeleri % 100 olacak şekilde likidite karşılama oranı ve net istikrarlı fonlama oranı adı altında iki oran da düzenlemelere ilave edilmesi planlanmaktadır. Basel III adı ile gelen düzenlemeler, Basel II' nin temel felsefesinden çok büyük farklılıklar göstermeyen ve yükümlülükleri daha yoğun hale getiren düzenlemeler bütünüdür. Basel III düzenlemelerinin tam uyumunun sağlanması 2013-2019 arasındaki yıllarda gerçekleşmesi planlanmaktadır.⁸¹

⁸⁰ Takan ve Boyacıoğlu, s.597.

⁸¹ Takan ve Boyacıoğlu, s.598.

2. BANKA FİNANSAL TABLOLARI VE FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

Finansal tablolar; tüm işletmeler tarafından muhasebenin raporlama işlevini yerine getirmek amacıyla, işletmenin finansal durumunun ve finansal performansının ölçülebilmesi ve bu performans durumuna göre işletme hakkında alınacak kararlara temel olacak bilgilerin üretilebilmesi için hazırlanan raporlardır.

Konsolide finansal tablolar, bir grubun finansal tablolarının tek bir ana ortaklığın finansal tablosu olarak hazırlanmasıdır. Bir işletmenin bağlı ortaklıkları, denetimi ve yönetimi altında ayrı tüzel kişiliğe sahip ortaklıkları olabilir. Böyle durumda olan işletmelerde solo finansal tablolar hazırlanması işletmenin performansını ve mali durumu hakkında yanıltıcı bilgiler verir.⁸²

Bankalarda konsolide finansal tablo hazırlanışı, gerekli koşulların varlığı halinde, yasal bir zorunluluktur. 5411 sayılı bankacılık kanununa göre de; bankalar, ana ortaklık olarak kontrollerindeki ortaklıklar ile BDDK tarafından belirlenen usul ve esaslarla tanılanan ortaklıkların finansal tablolarını kendi nezdlerinde konsolide etmek ve konsolide finansal tablo düzenlemek zorundadır.⁸³ Burada amaç; bankaların finansal durumu hakkında bir bütün olarak bilgi edinilmesini sağlamaktır.

Tüm işletmeler için finansal tablolar; bilanço, döneme ait kapsamlı gelir tablosu, özkaynak değişim tablosu, nakit akım tablosu ile kar dağıtım tablosundan oluşur.⁸⁴ Farklı işletmeler için hazırlanan finansal tablolar birbirine benzemekte beraber o işletmenin faaliyet alanının farklı olması finansal tablolarda farklılıklara yol açabilir.

Bankaların ekonomideki sorumluluğu, verdiği hizmetin ve yapmış olduğu işlemlerin niteliği, ekonomide karşılaştığı risklerin farklılığı, faaliyetlerinin hukuki ve idari kararlarla düzenlenmesi, sürekli kamu otoritesi tarafından denetim altında olması,

⁸² Akgüç, s.4.

⁸³ 5411 nolu Bankacılık Kanunu konu maddesi 38

⁸⁴ Gürbüz Gökçen, Başak Ataman, Cemal Çakıcı, **Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları**, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2011, s.104.

finans sektörünün küreselleşmeden etkilenmesi bankaların hazırlamış olduğu finansal tabloları ve bu tabloların analizini etkilemektedir.

2.1. Banka Finansal Tabloları

Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği'nin beşinci maddesi gereğince, (21.12.2008 tarihli 27087 sayılı resmi gazetede yayınlanan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile değişmiş hali) bankaların düzenleyecekleri temel mali tablolar; bilanço (bilanço dışı hesaplarla birlikte), gelir tablosu (kar veya zarar cetveli), öz kaynak eğişim tablosu, nakit akım tablosu ve kar dağıtım tablosudur. Mali tablo dipnot ve açıklamaları ile mali tablolarda yer alan bilgilere ilişkin açıklayıcı rapor ve tablolar mali tabloların ayrılmaz bir parçasıdır. Bilanço ve gelir tablosu, dipnot, açıklama ve ekleri ile birlikte temel mali tabloları oluşturur.⁸⁵

Bankaların finansal analizinde kullanacağımız iki temel finansal tablo bilanço ve gelir tablosudur. Sağlıklı bir finansal analiz yapabilmemiz için bilanço ve gelir tablosuna ait alt kalemleri tanımalıyız.

Bankaların yasal olarak üç aylık dönemler itibariyle bilanço ve gelir tablosu düzenlemeleri gerekmektedir. Banka bilançolarının analizinde, diğer işletme bilançolarının analizinde kullanılan karşılaştırmalı mali tablolar, dikey analiz ve oran analizi teknikleri kullanılır.⁸⁶

⁸⁵ Alptekin Güney, **Banka Muhasebesi**, 2. Basım, Beta Yayınevi: İstanbul, Mart 2012, s.6.

⁸⁶ Takan ve Boyacıoğlu, s.89.

2.1.1. Banka Bilançosu

Bilanço; herhangi bir işletmenin belli bir tarihteki varlıklarının maliyet değerleri bakımından dağılımını, bu varlıklarının finansmanından kullanılan kaynakların tutarını ve dağılımını gösteren statik bir tablodur.⁸⁷ Başka bir tanıma göre bilanço, belirli bir tarihte işletmenin varlıklarını ve varlıklarının finansman kaynaklarını tasnifli bir şekilde gösteren tablodur.⁸⁸

Bankalar paradan para kazanma esası üzerine kurulan işletmeler olduğu için fon kaynağı olarak özkaynakları ile birlikte yabancı kaynaklarını kullanırlar. Bankaların özkaynaklarından sonra en önemli fon kaynağı yabancı kaynaklarıdır. Bankalar belirli oranlardaki faiz ödemeleri ile gerekli fonları sağlarken, elde ettiği bu fonları daha yüksek faiz oranları ile kredi ve menkul kıymet varlıklarına kanalize ederek gelir sağlamaktadır.

Banka bilançosunu aktif ve pasif hesaplar oluşturur. Bilançonun aktif tarafı varlıkların likidite gücüne göre, pasif bölümü ise kaynakların ödeme süresine göre düzenlenir. Banka bilançosunun aktif mevcutlar ve alacaklardan, pasifi ise borçlar, özkaynaklar ve kar veya zarardan oluşur.

Bankaların bilançosu şirket bilançoları ile aynı temel özellikleri göstermesine rağmen bilançodaki alt kalemlerin farklılığı nedeniyle banka bilançolarının şirket bilançolarından farklı bir görünümü vardır.

⁸⁷ Güven Sayılğan, **İşletme Finansmanı**, Turhan Yayınevi, Ankara, 2011, s.113.

⁸⁸ Akgüç, s.54.

Tablo 1: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Bilançosu Aktif Kalemleri

AKTİF KALEMLER	BİN TÜRK LİRASI					
	CARİ DÖNEM (31/12/2012)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2011)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	24.152.272	108.504.939	132.657.211	33.759.850	61.144.485	94.904.335
II. GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KAR/ZARARA YANSITILAN FV	9.656.469	2.615.854	12.272.323	11.821.841	4.536.540	16.358.381
2.1.Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	8.970.749	2.615.854	11.586.603	11.036.288	4.536.540	15.572.828
2.1.1.Devlet Borçlanma Senetleri	7.257.665	434.543	7.692.208	8.389.280	1.284.640	9.673.920
2.1.2.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	48.041	0	48.041	30.965	0	30.965
2.1.3.Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	1.544.420	2.056.284	3.600.704	2.503.826	3.113.518	5.617.344
2.1.4.Diğer Menkul Değerler	120.623	125.027	245.650	112.217	138.382	250.599
2.2.Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan O. Sınıflandırılan FV	685.720	0	685.720	785.553	0	785.553
2.2.1.Devlet Borçlanma Senetleri	0	0	0	0	0	0
2.2.2.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	0	0	0	0	0	0
2.2.3.Krediler	685.720	0	685.720	785.553	0	785.553
2.2.4.Diğer Menkul Değerler	0	0	0	0	0	0
III. BANKALAR	11.308.821	23.743.988	35.052.809	10.200.112	30.855.266	41.055.378
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR	14.291.627	197.516	14.489.143	12.954.860	940.294	13.895.154
4.1.Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar	1.056.977	2.328	1.059.305	494.637	903.459	1.398.096
4.2.İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar	2.224.420	195.188	2.419.608	155.770	36.835	192.605
4.3.Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar	11.010.230	0	11.010.230	12.304.453	0	12.304.453
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	173.407.263	38.420.052	211.827.315	163.270.445	29.468.659	192.739.104
5.1.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	342.945	146.134	489.079	260.185	124.612	384.797
5.2.Devlet Borçlanma Senetleri	169.618.296	33.790.911	203.409.207	159.876.145	23.830.367	183.706.512
5.3.Diğer Menkul Değerler	3.446.022	4.483.007	7.929.029	3.134.115	5.513.680	8.647.795
VI. KREDİLER VE ALACAKLAR	561.196.746	207.742.616	768.939.362	464.290.301	199.999.188	664.289.489
6.1.Krediler ve Alacaklar	555.877.221	207.633.838	763.511.059	461.100.411	199.711.466	660.811.877
6.1.1.Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubuna Kullandırılan Krediler	4.521.646	4.481.611	9.003.257	3.361.153	5.721.840	9.082.993
6.1.2.Devlet Borçlanma Senetleri	0	0	0	0	965.135	965.135
6.1.3.Diğer	551.355.575	203.152.227	754.507.802	457.739.258	193.024.491	650.763.749
6.2.Takipteki Krediler	21.484.648	401.686	21.886.334	17.202.248	516.713	17.718.961
6.3.Özel Karşılıklar (-)	16.165.123	292.908	16.458.031	14.012.358	228.991	14.241.349
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI	286.141	173.212	459.353	329.295	224.744	554.039
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	60.977.836	8.645.273	69.623.109	71.082.044	21.136.105	92.218.149
8.1.Devlet Borçlanma Senetleri	60.947.676	8.543.096	69.490.772	71.031.963	20.999.868	92.031.831
8.2.Diğer Menkul Değerler	30.160	102.177	132.337	50.081	136.237	186.318
IX. İŞTİRAKLER (Net)	1.425.199	123.633	1.548.832	1.226.469	120.395	1.346.864
9.1.Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler	0	0	0	0	0	0
9.2.Konsolide Edilmeyenler	1.425.199	123.633	1.548.832	1.226.469	120.395	1.346.864
9.2.1.Mali İştirakler	699.896	123.633	823.529	522.357	120.395	642.752
9.2.2.Mali Olmayan İştirakler	725.303	0	725.303	704.112	0	704.112
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	14.721.455	5.415.124	20.136.579	10.069.983	4.861.789	14.931.772
10.1.Mali Ortaklıklar	10.851.966	5.415.124	16.267.090	6.622.349	4.861.789	11.484.138
10.2.Mali Olmayan Ortaklıklar	3.869.489	0	3.869.489	3.447.634	0	3.447.634
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI)	220.144	74.926	295.070	25.228	50.359	75.587
11.1.Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler	0	0	0	0	0	0
11.2.Konsolide Edilmeyenler	220.144	74.926	295.070	25.228	50.359	75.587
11.2.1.Mali Ortaklıklar	214.539	74.926	289.465	19.623	50.359	69.982
11.2.2.Mali Olmayan Ortaklıklar	5.605	0	5.605	5.605	0	5.605
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	3.215	31.005	34.220	3.201	29.587	32.788
12.1.Finansal Kiralama Alacakları	0	35.118	35.118	0	30.802	30.802
12.2.Faaliyet Kiralaması Alacakları	3.215	0	3.215	3.201	0	3.201
12.3.Diğer	0	0	0	0	0	0
12.4.Kazanılmamış Gelirler (-)	0	4.113	4.113	0	1.215	1.215
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	412.999	62.483	475.482	1.850.656	201.674	2.052.330
13.1.Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	301.470	38.076	339.546	1.340.064	170.302	1.510.366
13.2.Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	111.529	24.407	135.936	510.592	31.372	541.964
13.3.Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0	0	0	0	0	0
XIV. MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	10.359.841	16.286	10.376.127	10.116.897	17.102	10.133.999
XV. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	2.782.149	6.901	2.789.050	2.506.312	11.755	2.518.067
15.1.Şerefiye	1.484.067	0	1.484.067	1.484.067	0	1.484.067
15.2.Diğer	1.298.082	6.901	1.304.983	1.022.245	11.755	1.034.000
XVI.YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	176.623	0	176.623	21.961	0	21.961
XVII. VERGİ VARLIĞI	1.790.143	0	1.790.143	1.625.355	254	1.625.609
17.1.Cari Vergi Varlığı	13.620	0	13.620	24.890	0	24.890
17.2.Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.776.523	0	1.776.523	1.600.465	254	1.600.719
XVIII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	555.368	0	555.368	517.973	0	517.973
18.1.Satış Amaçlı	555.368	0	555.368	517.973	0	517.973
18.2.Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0	0	0	0	0	0
XIX. DİĞER AKTİFLER	11.630.331	3.014.077	14.644.408	8.299.778	3.141.039	11.440.817
AKTİF TOPLAMI	899.354.642	398.787.885	1.298.142.527	803.972.561	356.739.235	1.160.711.796

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

Tablo 2: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Bilançosu Pasif Kalemleri

PASİF KALEMLER	BİN TÜRK LİRASI					
	CARİ DÖNEM (31/12/2012)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2011)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. MEVDUAT	510.060.910	259.955.412	770.016.322	451.918.772	247.001.501	698.920.273
1.1.Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Mevduatı	14.935.511	10.151.143	25.086.654	13.614.642	16.880.322	30.494.964
1.2.Diğer	495.125.399	249.804.270	744.929.668	438.304.130	230.121.179	668.425.309
II. ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	2.217.435	1.994.327	4.211.762	2.907.039	2.630.876	5.537.915
III. ALINAN KREDİLER	11.710.308	117.619.497	129.329.805	12.897.156	113.102.113	125.999.269
IV. PARA PİYASALARINA BORÇLAR	47.349.063	32.731.552	80.080.615	70.177.196	28.755.169	98.932.365
4.1.Bankalararası Para Piyasalarına Borçlar	0	19.458	19.458	0	1.616.080	1.616.080
4.2.İMKB Takasbank Piyasasına Borçlar	130.850	0	130.850	150.260	0	150.260
4.3.Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar	47.218.213	32.712.094	79.930.307	70.026.936	27.139.089	97.166.025
V. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	21.755.679	16.621.629	38.377.308	11.568.562	7.233.126	18.801.688
5.1.Bonolar	16.303.905	157.664	16.461.569	8.642.226	12.516	8.654.742
5.2.Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	521.789	0	521.789	410.835	0	410.835
5.3.Tahviller	4.929.985	16.463.965	21.393.950	2.515.501	7.220.610	9.736.111
VI. FONLAR	8.716.039	336.054	9.052.093	7.860.549	446.433	8.306.982
6.1.Müstakriz Fonları	280.995	336.000	616.995	193.569	446.376	639.945
6.2.Diğer	8.435.044	54	8.435.098	7.666.980	57	7.667.037
VII. MUHTELİF BORÇLAR	24.819.139	2.855.205	27.674.344	20.698.991	2.936.071	23.635.062
VIII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	14.047.860	6.537.512	20.585.372	7.208.923	5.639.754	12.848.677
IX. FAKTORİNG BORÇLARI	207	0	207	29	0	29
X. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	84.958	31.046	116.004	111.004	40.557	151.561
10.1.Finansal Kiralama Borçları	109.130	33.144	142.274	139.944	42.865	182.809
10.2.Faaliyet Kiralaması Borçları	0	0	0	0	0	0
10.3.Diğer	0	0	0	0	0	0
10.4.Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	24.172	2.098	26.270	28.940	2.308	31.248
XI. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	1.645.940	746.608	2.392.548	442.094	679.958	1.122.052
11.1.Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	708.598	121.331	829.929	72.691	124.258	196.949
11.2.Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	937.342	625.277	1.562.619	369.403	555.700	925.103
11.3.Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0	0	0	0	0	0
XII. KARŞILIKLAR	22.254.070	1.090.749	23.344.819	16.425.500	1.006.174	17.431.674
12.1.Genel Karşılıklar	10.531.127	821.411	11.352.538	7.508.613	774.153	8.282.766
12.2.Yeniden Yapılanma Karşılığı	516	0	516	2.663	0	2.663
12.3.Çalışan Hakları Karşılığı	3.456.515	5.352	3.461.867	2.722.409	5.542	2.727.951
12.4.Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)	0	0	0	0	0	0
12.5.Diğer Karşılıklar	8.265.912	263.986	8.529.898	6.191.815	226.479	6.418.294
XIII. VERGİ BORCU	4.367.650	17.105	4.384.755	2.430.346	3.373	2.433.719
13.1.Cari Vergi Borcu	4.200.528	17.105	4.217.633	2.369.501	3.373	2.372.874
13.2.Ertelenmiş Vergi Borcu	167.122	0	167.122	60.845	0	60.845
XIV. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net)	0	9.057	9.057	1.103	6.314	7.417
14.1.Satış Amaçlı	0	9.057	9.057	1.103	6.314	7.417
14.2.Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0	0	0	0	0	0
XV. SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	14.004.099	14.004.099	0	8.130.860	8.130.860
XVI. ÖZKAYNAKLAR	170.254.292	4.309.125	174.563.417	138.614.770	-162.517	138.452.253
16.1.Ödenmiş Sermaye	50.086.290	0	50.086.290	47.303.911	0	47.303.911
16.2.Sermaye Yedekleri	24.670.383	4.240.043	28.910.426	13.997.822	-207.896	13.789.926
16.2.1.Hisse Senedi İhraç Primleri	3.105.894	0	3.105.894	3.143.342	0	3.143.342
16.2.2.Hisse Senedi İptal Kârları	0	0	0	0	0	0
16.2.3.Menkul Değerler Değerleme Farkları	11.160.161	4.738.896	15.899.057	773.215	242.531	1.015.746
16.2.4.Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	1.515.597	0	1.515.597	986.328	-1.480	984.848
16.2.5.Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	0	0	0	0	0	0
16.2.6.Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değerleme Farkları	0	0	0	0	0	0
16.2.7.İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (İş Ort.) Bedelsiz Hisse Senetleri	121.772	0	121.772	121.277	0	121.277
16.2.8.Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)	-511.475	-498.853	-1.010.328	-136.175	-448.947	-585.122
16.2.9.Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0	0	0	0	0	0
16.2.10.Diğer Sermaye Yedekleri	9.278.434	0	9.278.434	9.109.835	0	9.109.835
16.3.Kâr Yedekleri	89.898.507	69.082	89.967.589	75.381.419	45.379	75.426.798
16.3.1.Yasal Yedekler	10.102.609	7.939	10.110.548	8.988.377	6.940	8.995.317
16.3.2.Statü Yedekleri	73.736	0	73.736	47.805	0	47.805
16.3.3.Olağanüstü Yedekler	78.575.269	0	78.575.269	65.224.318	0	65.224.318
16.3.4.Diğer Kâr Yedekleri	1.146.893	61.143	1.208.036	1.120.919	38.439	1.159.358
16.4.Kâr veya Zarar	5.599.112	0	5.599.112	1.931.618	0	1.931.618
16.4.1.Geçmiş Yıllar Kâr/Zararı	-17.007.454	0	-17.007.454	-17.109.993	0	-17.109.993
16.4.2.Dönem Net Kâr/Zararı	22.606.566	0	22.606.566	19.041.611	0	19.041.611
PASİF TOPLAMI	839.283.550	458.858.977	1.298.142.527	743.262.034	417.449.762	1.160.711.796

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

2.1.1.1. Bankaların Varlık Yapısı

Banka varlıkları (aktif) likidite derecesine göre bilançoda sıralanmaktadır. Likit olma, varlığın değer yitirmeden kısa sürede paraya çevrilebilme gücünü gösterir.

a) Likit Değerler

Para ve kullanım kısıtlaması olmaksızın değer kaybına uğramayan ya da minimum değer kaybı ile hızlı paraya çevrilebilen, banka faaliyetlerinde ve bankaların yükümlülüklerini yerine getirmekte kullanılan varlıklardır.⁸⁹

Nakit Değerler ve Merkez Bankası

Yurtiçinde yasal ödeme gücüne sahip dolaşımdaki banknot ve madeni paralar, satın alınan efektifler, kıymetli madenler, satın alınan çekler, vadesi gelmiş menkul değerleri ve kuponları bu hesapta görürüz. Likit değerler bankanın diğer yurtiçi ve yurtdışı bankalara, katılım bankalarına, mevduat kabulüne yetkili kuruluşlara yatırdıkları mevduat ile bu kuruluşlarla yaptıkları işlemlerden kaynaklanan alacaklarını da kapsar.⁹⁰

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Bu bölümdeki finansal varlıklar, alım satım amaçlı finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan olarak 2 başlık altında toplanır.

Alım satım amaçlı finansal varlık, piyasada kısa dönemde oluşan fiyat dalgalanmalarından kar sağlamak amacıyla elde edilen veya kısa dönemde kar sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan varlıklardır.⁹¹ Alım satım amacıyla, özel ve kamu kesimi tahviller, hazine ve finansman bonoları, hisse senetleri, borsada kayıtlı opsiyon sözleşmeleri alınabilir. Bankalar bu amaçla ağırlıklı olarak devlet borçlanma senedi, devlet tahvili ve hazine bonusu almaktadır.⁹²

⁸⁹ Akgüç, s.58.

⁹⁰ Akgüç, s.59.

⁹¹ 31 Aralık 2002 tarih ve 24980 sayılı Resmi Gazete

⁹² Akgüç, s.63.

Türev finansal varlıklar ve alım satım amaçlı işlemler bilançoda gerçeğe uygun değerleri ile kayıt altına alınırlar. Alım satım amaçlı türev finansal varlıklarda bilanço günü oluşan kar ya da zararlar gelir tablosunda kar ya da zarar olarak yansıtılır. Pozitif değer farkları, alım satım amaçlı finansal varlıklar, olarak sınıflandırılır.⁹³

Alım satım amaçlı olarak elde edinilmeyen fakat ilk muhasebe döneminde gerçeğe uygun değer farkı ile kar ya da zarar yansıtılacak finansal varlıklar ise gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılır. Bu kalemdeki finansal varlıkların muhasebeleştirilmesi, alım satım amaçlı finansal varlıklar gibi gerçekleşmektedir.⁹⁴

Borçlu Bankalar

Bankaların yurtiçi ve yurtdışı bankalardan Türk parası ve yabancı para mevduat yatırması, havale, poliçe, senet ve çek tahsili, çek satın alınması, akreditif bedellerin tahsili bu hesapta yer alır. Bankalar nakit ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve Merkez Bankası yükümlülüklerini yerine getirmek için bu hesapta nakit ve döviz bulundurulur.⁹⁵

Türkiye’de ticari bankalar topladıkları TL mevduatları ve döviz tevdiat hesaplarının belirli bir oranını TCMB’ nin serbest tevdiat ve mevduat olarak yatırmak zorundadır. Mevduat munzam karşılıklar, ticari bankalar için bir fon maliyeti oluşturmaktadır. TCMB mevduat munzam karşılığına 1985 yılına kadar faiz ödemekteyken 1985 yılı boyunca tedricen azaltılarak, yıl sonunda Türk Lirası mevduat munzam karşılığına ödenen faiz tamamen kaldırılmıştır. TCMB bankalar için ayrılan munzam karşılıklar üzerinden döviz tevdiat hesabının vadesine göre düşük oranlarda faiz ödemekte olup ödenen faiz oranları devamlı değişmektedir.⁹⁶

⁹³ Akgüç s.63.

⁹⁴ Akgüç, s.64.

⁹⁵ Takan ve Boyacıoğlu, s.90.

⁹⁶ Takan ve Boyacıoğlu, s.90.

Para Piyasalarından Alacaklar

Bankaların TCMB ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası aracılıkları ile diğer bankalara verdiği borçlar bu hesapta yer alır. Bankaların para piyasasından alacakları 3 başlık altında toplanır:⁹⁷

- TCMB tarafından örgütlenen Bankalararası Para Piyasası, likidite fazlası olan bankalara kısa dönemli güvenli yatırım olanağı sağlar. TCMB güvencesi altında gerçekleşen fon transferleri, bankalar açısından kısa süreli likit fonları değerlendirmede minimum riskli yatırım alanlarından biridir.
- Takas ve Saklama Bankası, İMKB'de işlem gören hisse senetlerinin el değiştirmesini güvence altına almak amacıyla mevduat kabul etmeyen bir yatırım bankası görevi görmektedir. Bankaların Takas ve Saklama Bankası'ndan olan alacakları bu başlık altında kayıta alınır.
- Ters repo işlemlerinden alacaklar da bu başlık altında kayıta alınır. Ters repo, geri satmak taahhüdü ile menkul kıymet alımıdır. Borç ya da kredi vermenin alternatifini oluşturmaktadır.

Satılmaya Hazır Finansal Değerler

Krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar ve alım satım amaçlı dışında kalan türev olmayan finansal varlıklar bu başlık altında bilançoda yer alır.

Banka bilançolarında Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar; Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler, Devler Borçlanma Senetleri, Diğer Menkul Kıymetler olmak üzere 3 alt grupta toplanır. Bankalar risk, getiri ve likidite açısından üstünlüğü nedeni ile Devlet Borçlanma Senetlerini ağırlıklı olarak portföylerinde tutarlar.⁹⁸

Satılmaya Hazır Değerler repo konusu olabilmekte ve böyle bir durumda Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar arasında bir alt hesap olarak bilançoda yer almaktadır.

⁹⁷ Akgüç, s.70-72.

⁹⁸ Akgüç, s.73.

b) Krediler

Krediler; borçluya para, mal veya hizmet sağlama amacı ile sabit veya belirlenebilir nitelikte ödemelere sahip olan ve aktif piyasada işlem görmeyen finansal varlıklardır.

Kredi vermek bankaların asli görevidir. Kredi hesabı bankaların en çok gelir ettikleri bilanço kalemidir ve varlıklar içerisindeki payı büyüktür. Kredi hesabında bankanın vermiş olduğu nakit krediler yer alır. Bankanın riski üstlenerek vermiş oldukları gayrinakdi krediler nazım hesaplarda izlenir ve bilançonun altında yer alır. Fakat gayrinakdi kredilerin ödenen bedellerinin nakit krediler arasında yer alması gerekir.⁹⁹

Kredilerin vadelerine göre bilançoda bölümlendirilmesi bilanço analizi açısından faydalıdır. Bir yıldan kısa süreli krediler kısa vadeli krediler olarak adlandırılır. Kısa vadeli krediler dışında, vade sürelerine göre orta ve uzun vadeli krediler de bulunmaktadır.¹⁰⁰

Bankalar için kredi işlemleri, en riskli işlemlerden biridir. Çünkü kredilerin her zaman ödenmeme riski bulunur. Bankalar normal faaliyetlerinde bu riskten etkilenmemek için kredi karşılığı ayırır. Bankanın krediyi tahsil etmeme olasılığı varsa, kredi tahsilatına ilişkin güvenilir teminatı yok ise, kredinin anapara veya faizlerinin ödenmesinde bir gecikme olmuşsa, vadesi dolduğu halde kredi ödenmemişse, banka karşılaşacağı zarar tehlikesini ölçerek yeterli tutarda kredi karşılığı ayırmalıdır.

Banka bilançosunun gerçeği yansıtması, bankanın dönem karının doğru hesaplanması, finansal tabloların sağlıklı analizi ve banka performansının ölçülebilmesi için kredi karşılıklarının yeterli ölçüde ayrılması son derece önemlidir.¹⁰¹

⁹⁹ Akgüç, s.77.

¹⁰⁰ Altuğ, s.108-109.

¹⁰¹ Akgüç, s.79.

c) Finansal Varlık Yatırımları

Bankaların portföylerini genişletmek amacıyla yapmış olduğu menkul kıymet yatırımları bu başlık altında toplanır. Menkul değerlere yapılan yatırımlar ile duran varlıklara yapılan yatırımlar ve krediler nitelikleri ve amaçları farklı olduğu için ayrı ayrı kaleme alınmak zorundadır.

Bankalar portföylerinde uzun süre tutacakları menkul kıymet yatırımlarını yaparken aşağıdaki amaçları hedefler:¹⁰²

- Varlık çeşitliliği sağlayarak zarar riskini minimize etmek
- Bir yıl ve daha uzun vadeli fonları olması durumunda kaynaklar ile varlıklar arasında vade uyumu sağlamak
- Yükümlülüklerini gerçekleştirmede likit değerlerinin yetersiz kalması durumunda pazarlanabilir, kalitesi yüksek menkul değerlere sahip olarak likit rezerv oluşturmak
- Kredi taleplerinin yetersiz kalması durumunda atıl kalabilecek fonları değerlendirmek
- Yüksek riskte kredi vermek yerine riski düşük, kalitesi yüksek menkul değerlere yatırım yapmak
- Uzun vadede belirsizlik nedeni ile artan risk primi ve likidite yetersizliği ile kalma karşılığı olarak faiz oranlarının daha yüksek olması nedeni ile daha yüksek getiri sağlamak
- Vergi avantajı söz konusu ise, uzun süreli devlet borçlanma senetlerine yatırım yaparak vergi avantajından yararlanmak
- Sermaye yeterliliği rasyosunu tutturmak ve özkaynak tutarına göre daha fazla varlığa sahip olmak

¹⁰² Akgüç, s.90.

Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar

Vadesine kadar saklama niyetiyle elde tutulan ve fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve banka kaynaklı krediler ve alacaklar dışında kalan finansal varlıklardır.¹⁰³

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar bilançolarda, Devlet Borçlanma Senetleri ve Diğer Menkul Değerler olarak bölümlendirilir.

Ortaklık Hakkı Veren Menkul Kıymetlere Yatırımları / Öz Sermaye Yatırımları

Bir işletmenin, temel işlevlerinin yanında diğer bir kuruluşun ortaklık payına uzun süreli bir amaçla yatırım yapması sermaye iştiraki ya da öz sermaye yatırımı olarak değerlendirilir. Bankalar da sermaye iştirakinde bulunabilir.

Bankaların sermaye iştirakindeki genel amaç kuşkusuz risk ve karlılığı bağdaştırmaktır. Bu genel amaç çerçevesinde bankaların sermaye iştirakinde bulunma nedenlerini sıralayalım:

- Varlıkları çeşitlendirerek riski minimize etmek
- Alternatif kullanım alanlarına göre daha yüksek getiri sağlamak
- Bankanın likidite sıkışıklığı yaşadığı olağanüstü durumlarda ortaklık paylarını elden çıkararak likidite temin etmek
- Yurtdışındaki bankalara sermaye iştirakinde bulunarak faaliyet alanlarını sınır ötesine taşımak
- Sermaye iştiraki ile bankanın kredi müşteri portföyünü genişletmek ve güçlendirmek, ayrıca sermaye kazancı elde etmek
- Enflasyondan korunmak. Enflasyon dönemlerinde parasal olmayan varlıkların reel değer kaybına uğramadıkları veya kaybın sınırlı kaldığı kabul edilir.
- Ortaklık payı, kredi takas yoluyla problemlili kredileri çözme. Bankalar geciken alacağın tahsili amacıyla sermaye iştirakinde bulunur.

¹⁰³ BDDK, **Finansal Araçların Muhasebeleştirilmesi Standardı Muhasebe Uygulama Yönetmeliği**, 1 sayılı Tebliğ.

- Bankalar kamuoyunun önem verdiği projelere sermaye iştirakinde bulunarak kamuoyu önünde prestij sağlama yoluna gidebilir.
- Yasal düzenlemeler bankaların faaliyet alanlarını sınırlandırdığı için, sermaye iştiraki yoluyla bankalar faaliyet alanlarını genişletebilirler.

Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar

Bilanço dışı hesaplarda izlenen türev finansal araçların TMS hükümleri çerçevesinde değerlemeye tabi tutulmasından oluşan olumlu değerlendirme farkları bilançoda bu başlık altında toplanmaktadır.¹⁰⁴

Bankalar; varlıklarında değer kaybı, yükümlülüklerinin rayiç değerinde artış, nakit akışlarında değişim risklerine karşı riskten korunma tekniklerini kullanabilir. Bu araçlar opsiyon işlemleri ve mali gelecek sözleşmeleridir.¹⁰⁵

d) Duran Varlıklar Yatırımları

Bankacılık faaliyetlerinin yürütülmesi bina, makine, donanım taşıt aracı ve demirbaş yatırımlarını gerektirir. Yaşadığımız yüzyılda iletişim ve bilişim teknolojisindeki gelişmeler, bankaların yapmış olduğu duran varlık yatırımlarını arttırmıştır.

Maddi Duran Varlık Yatırımları

Mal veya hizmet üretiminde kullanılmak veya üçüncü şahıslara kiralanmak amacıyla edinilen ve bir değerlendirme döneminden daha uzun süre elde tutulması beklenen varlıklar maddi duran varlıklardır.¹⁰⁶

Muhasebede bir varlığın maddi duran varlık olabilmesi için;

- İşletme faaliyetlerinde bir hesap döneminden daha uzun süre kullanılması
- Aşınma, yıpranma ve eskimeye uğraması
- Satma niyetiyle elde edilmemiş olması

¹⁰⁴ Akgüç, s.103.

¹⁰⁵ Akgüç, s.105.

¹⁰⁶ 31 Aralık 2002 Tarihli ve 24980 Sayılı resmi Gazete' de Yayımlanan Tebliğ

- İşletmenin mülkiyetinde olması
- Fiziki, somut bir varlığın olması

gerekir.

Maddi duran varlıklar; arsaları, yer altı ve yer üstü düzenleri, binaları, makine ve tesisleri, cihaz ve donanımları, döşeme ve demirbaşları, büro gereçlerini ve taşıtları kapsar.

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Mal veya hizmet üretiminde ya da temininde kullanılmak, üçüncü şahıslara kiraya verilmek, idari amaçlar için elde tutulan, fiziki özü bulunmayan ve parasal kalem olmayan varlıklardır.¹⁰⁷

Maddi olmayan duran varlıklar; ticari marka ve isim haklarını, gazete ve dergi adlarını, bilgisayar yazılımını, ruhsat ve işletme haklarını, patent ve telif haklarını, model ve taslakları, özel maliyet giderlerini, araştırma ve geliştirme giderlerini, kiracı açısından finansal kiralamayı ve şerefîyeyi içerir.¹⁰⁸

e) Diğer Varlıklar

Herhangi bir sınıflandırmaya girmeyen aktifler, diğer aktifler grubunu oluşturur. Peşin ödenmiş vergiler, TCMB özel hesapları, peşin ödenmiş giderler ve borçlu geçici hesaplar bu grupta yer almaktadır.

İştirakler, bağlı ortaklıklar ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların satışından, gayrimenkul satışından ve diğer varlıkların satışından sağlanan alacaklar da bu grupta yer almaktadır.

¹⁰⁷ Akgüç, s.122.

¹⁰⁸ Akgüç, s.123.

2.1.1.2. Bankaların Kaynak Yapısı

Bilançonun pasif tarafı, varlıkların finansman kaynaklarını gösterir.

a) Mevduat

Bankalar için mevduat ana kaynaktır. Bankaların gerçek ve tüzel kişilerin faiz veya herhangi bir ivaz karşılığında ve istenildiği anda veya belirli bir süre sonunda ya da belli bir ihbar süresine uyarak geri almak üzere yatırdıkları ulusal veya yabancı paralardır.¹⁰⁹

Mevduat türlerini;

- Tasarruf Mevduatı
- Döviz Tevdiat Hesapları
- Resmi Kuruluşlar Mevduatı
- Ticari Kuruluşlar Mevduatı
- Bankalararası Mevduat
- Kıymetli Maden Depo Hesabı

olarak sıralayabiliriz.¹¹⁰

b) Mevduat Dışı Yabancı Kaynaklar

Alınan Krediler

Bankalar, yurtiçi ve yurtdışı bankalardan ve finansman kurumlarından kredi alabilirler.

Merkez Bankası, banka kaynaklarını yönlendirmek ve belirli kesimleri finanse edebilmek amacıyla bankalara kredi verirler. Yenilenen Merkez Bankası görev ve yetkileri ile T.C. Merkez Bankası, ödeme sisteminde aksamalara neden olabilecek geçici likidite sıkışıklıkları ve finansal piyasaların etkin çalışmasını etkileyecek teknik

¹⁰⁹ Altuğ, s.126

¹¹⁰ Akgüç, s.138.

kaynaklı nakit ödeme sorunlarını gidermek için teminat karşılığı gün içi ve gün sonu kredi sağlayabilmektedir.¹¹¹

Ülkemizde faaliyetini sürdüren bankalar sendikasyon kredileri adı altında yurtdışı banka ya da finans kurumlarından kaynak sağlamaktadır. Sendikasyon kredisi, birden fazla finans kurumunun bir araya gelmesi ve oluşabilecek riski paylaşarak yüksek tutarlı fon ihtiyacı olan borçluya kredi sağlanmasıdır.

İhraç Edilen Menkul Kıymetler

Bankalar borçlanmaya yönelik menkul kıymet çıkararak ihtiyacı olan kaynağı sağlayabilir. Bu bağlamda bankalar en çok mevduat sertifikası yoluyla kendilerine kaynak sağlar. Mevduat sertifikası, bankalara yatırılan vadeli mevduat karşılığında çıkarılan, yatırılan para tutarını, vadesini, faizini gösteren ada ya da hamiline yazılı, bankanın ödeme yükümlülüğünü gösteren bir menkul değerdir.¹¹²

Bankalar varlığa dayalı menkul kıymet çıkararak finansal kaynak yaratmakta ve diğer kaynaklarına olan bağımlılığını azaltarak finansal hareketlilik kazanmaktadır. Varlığa dayalı menkul kıymet ise, likit olmayan banka varlıklarından bir havuz oluşturulması ve bu havuzdan kaynaklanan nakit akışı güvence göstererek menkul kıymet çıkarmasıdır.¹¹³

Para Piyasasına Borçlar

Fon ihtiyacı olan bankalar, Bankalararası Para Piyasası'ndan fon talep edebilirler. TCMB'nin örgütlediği Bankalararası Para Piyasası, kısa dönem likidite fazlası olan, karlı ve risksiz yatırım yapmak isteyen bankalar ile kısa dönemli nakit ihtiyacı olan bankaların buluştuğu piyasalardır.

Bankalar ayrıca borsa işlemlerine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirebilmek için İMKB Takas ve Saklama Bankası'ndan kısa süreli fonlar sağlayabilir.

¹¹¹ 1211 sayılı TCMB kanunu 4616 sayılı kanunla yapılan değişiklik

¹¹² Akgüç, s.147.

¹¹³ Akgüç, s.149

c) Sermaye Benzeri Krediler

1980 yılları sonrasında bankaların özkaynak sağlamak için hisse senetleri çıkarmada karşılaştıkları sorunlar, sermaye benzeri kaynaklar geliştirmelerine ve kullanmalarına sebep olmuştur. Sermaye benzeri krediler bir yönü ile borç, başka bir yönü ile de sermaye özelliği gösterir.¹¹⁴

d) Özkaynaklar

Özkaynak; ay sonları itibari ile hazırlanmak üzere, bankaların ana sermaye ve katkı sermayeleri toplamından sermayeden indirilen değerlerin düşülmesi ile bulunacak sonuçtur.¹¹⁵ Özkaynaklar hem başlangıçta veya sonradan ortaklar tarafından bankaya konan sermayeyi, hem de karların banka bünyesinde bırakılmasıyla sağlanan kaynakları içerir.

Ödenmiş Sermaye

Nominal sermayenin banka ortakları tarafından fiilen yatırdıkları bölümü ödenmiş sermayeyi ifade eder. Ortakların banka varlıkları üzerindeki hissedarlıkları, bankaya olan sermaye yükümlülüklerini yerine getirdikleri ölçüde var olur.

Ödenmemiş Sermaye

Nominal sermayenin tamamının ödenmemiş olduğu durumda sermaye sahipleri bankanın kuruluşundan sonra birkaç muhasebe dönemini içine alan bir sürede sermaye taahhütlerini yerine getirebilirler. Kuruluştaki ödenmeyen sermaye hesapları bu kalemde gösterilir.

Yedek Akçe

Bankadaki bir dönem sonunda elde edilen karın kar payı olarak dağıtılmayarak banka sermayesine eklenen kısmıdır. Kanuni Yedek Akçeler ve İhtiyari Yedek Akçeler olmak üzere ikiye ayrılır: Yasal Yedek Akçeler, yıllık kardan ayrılan yedek akçelerdir.

¹¹⁴ Akgüç, s.152.

¹¹⁵ Mesut Yıldırım, **Banka Muhasebesi**, Türkiye Bankalar Birliği, İstanbul, 2008, s.241.

İhtiyari yedek akçeler ise yıllık vergi sonrası kar üzerinden yasal yedek akçelerin ayrılmasından sonra, genel kurul kararıyla ayrılan yedek akçelerdir.

2.1.1.3. Bilanço Dışı Yükümlülükler / Nazım Hesaplar

Nazım hesaplar olarak da adlandırılan bilanço dışı yükümlülükler, bankaların mal varlığına etki etmeyen, bankanın sahip olmadığı kıymetlerin ve bankaların şartlı olarak yaptığı işlemlerin izlendiği hesaplardır.

Nazım hesaplar çift hesaplar halinde tutulur ve bilançonun hem aktif hem de pasif tarafında aynı tutarlar ile yer alır. Muhasebe açısından nazım hesaplar bilançonun altında hesaplar dipnotu olarak görünür fakat ekonomik anlamda bu dipnotlar bankanın gelecekteki işlemleri hakkında bilgi verir. Nazım hesaplar aşağıdaki kalemlerden oluşur:

- Nakdi olmayan krediler (teminat mektupları, garantiler, aval-kabul ve ciro kredileri, diğer kefarete kredileri)
 - Taahhütler
 - Döviz ve faiz haddi ile ilgili krediler
 - Türev Finansal Araçlar
 - Emanet ve Rehinli Krediler

Tablo 3: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Nazım Hesaplar

KONSOLİDE OLMAYAN BİLANÇO DIŞI HESAPLAR	CARİ DÖNEM (31/12/2012)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2011)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER (I+II+III)	1.168.664.279	721.764.466	1.890.428.745	928.577.961	670.192.225	1.598.770.186
I. GARANTİ ve KEFALETLER	93.791.819	120.604.141	214.395.960	79.315.593	113.060.841	192.376.434
1.1.Teminat Mektupları	87.508.677	66.715.030	154.223.707	72.873.486	61.925.479	134.798.965
1.1.1.Devlet İhale Kanunu Kapsamına Girenler	4.829.493	17.322.111	22.151.604	4.393.213	14.639.478	19.032.691
1.1.2.Diğ. Ticaret İşlemleri Dolayısıyla Verilenler	10.337.275	17.478.896	27.816.171	8.993.426	14.112.130	23.095.556
1.1.3.Diğer Teminat Mektupları	72.341.909	31.914.023	104.255.932	59.496.847	33.173.871	92.670.718
1.2.Banka Kredileri	103.896	8.324.998	8.428.894	84.635	6.327.250	6.411.885
1.2.1.İthalat Kabul Kredileri	25.839	5.298.604	5.324.443	38.477	4.313.230	4.351.707
1.2.2.Diğer Banka Kabulleri	78.057	3.026.394	3.104.451	46.158	2.014.020	2.060.178
1.3.Akreditifler	112.011	36.969.163	37.081.174	1.018.746	36.617.532	37.636.278
1.3.1.Belgili Akreditifler	101.698	27.955.990	28.057.688	1.007.009	27.527.338	28.534.347
1.3.2.Diğer Akreditifler	10.313	9.013.173	9.023.486	11.737	9.090.194	9.101.931
1.4.Garanti Verilen Prefinansmanlar	143	15.412	15.555	143	17.374	17.517
1.5.Cirolar	0	0	0	0	375.869	375.869
1.5.1.T.C. Merkez Bankasına Cirolar	0	0	0	0	375.869	375.869
1.5.2.Diğer Cirolar	0	0	0	0	0	0
1.6.Menkul Kıy. İh. Satın Alma Garantilerimizden	0	0	0	0	0	0
1.7.Factoring Garantilerinden	491	17.033	17.524	568	15.219	15.787
1.8.Diğer Garantilerimizden	5.913.308	6.015.946	11.929.254	4.689.515	6.382.744	11.072.259
1.9.Diğer Kefaletlerimizden	153.293	2.546.559	2.699.852	648.500	1.399.374	2.047.874
II. TAAHHÜTLER	893.282.139	173.520.970	1.066.803.109	684.357.406	156.213.224	840.570.630
2.1.Cayilamaz Taahhütler	226.668.170	50.967.580	277.635.750	195.735.047	49.608.709	245.343.756
2.1.1.Vadeli Aktif Değerler Alım Satım Taahhütleri	9.253.882	32.581.405	41.835.287	14.046.655	27.209.751	41.256.406
2.1.2.Vadeli Mevduat Alım Satım Taahhütleri	12.975	836.837	849.812	1.940	559.806	561.746
2.1.3.İştir. ve Bağ. Ort. Ser. İst. Taahhütleri	240	23.944	24.184	39.560	31.174	70.734
2.1.4.Kul. Gar. Kredi Tahsis Taahhütleri	42.416.574	8.883.187	51.299.761	35.789.049	13.888.838	49.677.887
2.1.5.Men. Kıy. İhr. Aracılık Taahhütleri	0	0	0	0	0	0
2.1.6.Zorunlu Karşılık Ödeme Taahhüdü	0	0	0	0	0	0
2.1.7.Çekler İçin Ödeme Taahhütleri	40.121.670	0	40.121.670	33.008.144	0	33.008.144
2.1.8.İhracat Taahhüt. Kaynaklanan Vergi ve Fon Yüküml.	126.244	0	126.244	117.177	0	117.177
2.1.9.Kredi Kartı Harcama Limit Taahhütleri	117.944.768	6.395	117.951.163	99.078.856	6.593	99.085.449
2.1.10.Kredi Kartları ve Bankacılık Hizmetlerine İlişkin Promosyon Uyg. Taah.	562.604	0	562.604	472.177	0	472.177
2.1.11.Açığa Menkul Kıymet Satış Taahhüt. Alacaklar	0	235	235	0	0	0
2.1.12.Açığa Menkul Kıymet Satış Taahhüt. Borçlar	0	235	235	0	0	0
2.1.13.Diğer Cayilamaz Taahhütler	16.229.213	8.635.342	24.864.555	13.181.489	7.912.547	21.094.036
2.2.Cayılabilir Taahhütler	666.613.969	122.553.390	789.167.359	488.622.359	106.604.515	595.226.874
2.2.1.Cayılabilir Kredi Tahsis Taahhütleri	666.577.380	789.111.941	789.111.941	488.594.748	106.603.794	595.198.542
2.2.2.Diğer Cayılabilir Taahhütler	36.589	18.829	55.418	27.611	721	28.332
III. TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR	181.590.321	427.639.355	609.229.676	164.904.962	400.918.160	565.823.122
3.1.Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	35.732.911	47.311.205	83.044.116	25.548.490	46.793.101	72.341.591
3.1.1.Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	13.179.199	15.031.413	28.210.612	9.552.505	15.933.214	25.485.719
3.1.2.Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	22.553.712	32.279.792	54.833.504	15.995.985	30.859.887	46.855.872
3.1.3.Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0	0	0	0	0	0
3.2.Alım Satım Amaçlı İşlemler	145.857.410	380.328.150	526.185.560	139.356.472	354.125.059	493.481.531
3.2.1.Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemleri	22.356.281	42.029.397	64.385.678	25.830.066	56.591.447	82.421.513
3.2.1.1.Vadeli Döviz Alım İşlemleri	11.033.284	21.048.245	32.081.529	12.757.212	27.671.574	40.428.786
3.2.1.2.Vadeli Döviz Satım İşlemleri	11.322.997	20.981.152	32.304.149	13.072.854	28.919.873	41.992.727
3.2.2.Para ve Faiz Swap İşlemleri	78.168.169	249.414.836	327.583.005	77.812.751	222.473.135	300.285.886
3.2.2.1.Swap Para Alım İşlemleri	25.892.071	89.458.957	115.351.028	22.714.047	87.279.233	109.993.280
3.2.2.2.Swap Para Satım İşlemleri	38.017.632	72.149.749	110.167.381	42.403.478	67.799.865	110.203.343
3.2.2.3.Swap Faiz Alım İşlemleri	7.329.233	43.638.341	50.967.574	6.347.613	33.636.256	39.983.869
3.2.2.4.Swap Faiz Satım İşlemleri	6.929.233	44.167.789	51.097.022	6.347.613	33.757.781	40.105.394
3.2.3.Para, Faiz ve Menkul Değer Opsiyonları	44.291.825	78.843.624	123.135.449	31.776.248	67.209.958	98.986.206
3.2.3.1.Para Alım Opsiyonları	19.892.527	32.909.371	52.801.898	14.182.885	24.851.660	39.034.545
3.2.3.2.Para Satım Opsiyonları	22.939.719	30.349.169	53.288.888	16.666.647	22.267.140	38.933.751
3.2.3.3.Faiz Alım Opsiyonları	230.800	8.886.224	9.117.024	392.350	10.917.387	11.309.737
3.2.3.4.Faiz Satım Opsiyonları	543.900	6.602.975	7.146.875	307.350	9.150.266	9.457.616
3.2.3.5.Menkul Değerler Alım Opsiyonları	422.873	39.072	461.945	123.008	7.887	130.895
3.2.3.6.Menkul Değerler Satım Opsiyonları	262.006	56.813	318.819	104.008	15.654	119.662
3.2.4.Futures Para İşlemleri	36.652	400.517	437.169	259.917	550.288	810.205
3.2.4.1.Futures Para Alım İşlemleri	32.518	263.774	296.292	107.716	287.970	395.686
3.2.4.2.Futures Para Satım İşlemleri	4.134	136.743	140.877	152.201	262.318	414.519
3.2.5.Futures Faiz Alım-Satım İşlemleri	0	1.074.434	1.074.434	0	1.868.150	1.868.150
3.2.5.1.Futures Faiz Alım İşlemleri	0	537.217	537.217	0	843.739	843.739
3.2.5.2.Futures Faiz Satım İşlemleri	0	537.217	537.217	0	1.024.411	1.024.411
3.2.6.Diğer	1.004.483	8.565.342	9.569.825	3.677.490	5.432.081	9.109.571
B. EMANET VE REHİNLİ KIYMETLER (IV+V+VI)	3.987.982.745	1.171.085.572	5.159.068.317	20.178.941.041	968.264.955	21.147.205.996
IV. EMANET KIYMETLER	1.331.016.775	55.488.165	1.386.504.940	18.306.503.874	58.345.881	18.364.849.755
4.1.Müşteri Fon ve Portföy Mevcutları	104.343.834	121.953	104.465.787	96.920.411	149.850	97.070.261
4.2.Emanete Alınan Menkul Değerler	1.058.595.096	12.866.696	1.071.461.792	18.069.917.826	16.109.626	18.086.027.452
4.3.Tahsile Alınan Çekler	69.187.932	13.013.298	82.201.230	57.690.676	11.996.068	69.686.744
4.4.Tahsile Alınan Ticari Senetler	58.110.255	7.536.263	65.646.518	46.041.724	7.384.128	53.425.852
4.5.Tahsile Alınan Diğer Kıymetler	64.080	11.788.246	11.852.326	55.817	10.230.366	10.286.183
4.6.İhracına Aracı Olunan Kıymetler	15.725.072	48.838	15.773.910	13.676.073	51.714	13.727.787
4.7.Diğer Emanet Kıymetler	5.097.320	8.386.416	13.483.736	3.540.925	8.894.319	12.435.244
4.8.Emanet Kıymet Alanlar	19.893.186	1.726.455	21.619.641	18.660.422	3.529.810	22.190.232
V. REHİNLİ KIYMETLER	2.080.409.079	907.023.371	2.987.432.450	1.511.626.186	731.223.858	2.242.850.044
5.1.Menkul Kıymetler	20.792.455	3.099.149	23.891.604	18.594.993	5.893.402	24.488.395
5.2.Teminat Senetleri	242.758.042	62.492.266	305.250.308	207.044.962	62.900.661	269.945.623
5.3.Emtia	55.753.843	5.230.612	60.984.455	42.197.528	4.053.710	46.251.238
5.4.Varant	0	0	0	0	0	0
5.5.Gayrimenkul	747.639.393	248.997.080	996.636.473	591.036.569	228.403.505	819.440.074
5.6.Diğer Rehlinli Kıymetler	1.007.713.265	585.816.780	1.593.530.045	646.965.454	428.751.592	1.075.717.046
5.7.Rehlinli Kıymet Alanlar	5.752.081	1.387.484	7.139.565	5.786.680	1.220.988	7.007.668
VI. KABUL EDİLEN AVALLER VE KEFALETLER	576.556.891	208.574.036	785.130.927	360.810.981	178.695.216	539.506.197
BİLANÇO DIŞI HESAPLAR TOPLAMI (A+B)	5.156.647.024	1.892.850.038	7.049.497.062	21.107.519.002	1.638.457.180	22.745.976.182

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

2.1.2. Banka Gelir Tablosu

Gelir Tablosu, işletmenin belirli bir dönemdeki faaliyetleri sonucunda elde ettiği tüm gelirleri ile bu faaliyetlerini sürdürmek için katlandığı maliyetleri ve giderleri gösteren, ayrıca bu faaliyetler sonucu dönem net karını ya da zararını ortaya koyan finansal tablodur.¹¹⁶

Bankaları için gelir tablosu; bankanın belirli bir hesap döneminde elde ettiği tüm hasılat ve gelirler ile katlandığı tüm maliyet ve giderleri sınıflandırılmış olarak gösteren ve dönem faaliyet sonuçlarını kar ya da zarar olarak özetleyen tablodur.¹¹⁷

Bankalar için gelir tablosu, belirli bir dönem için banka faaliyet ve hizmetlerinin performansını ölçer. Bankalar için gelir tablosu net faiz gelir / gideri, faaliyet geliri / zararı ve dönem net karı / zararı olarak üç ana başlıkta toplanır:¹¹⁸

a) Net Faiz Gelir / Gideri

Bankanın faiz gelirleri ve faiz giderleri arasındaki farkın pozitif olması durumunda net faiz geliri, farkın negatif olması durumunda ise net faiz gideri oluşur.

Faiz Gelirleri

Bankaların temel fonksiyonlarından biri mevduat toplamak ve topladığı bu mevduatları kredi olarak ihtiyaç sahiplerine kanallize etmektir. Bu bağlamda bankaların kredilerden sağladığı getiri, faiz gelirini oluşturur.

Bankaların faiz gelirleri, kredilerden alınan faiz gelirleri ve banka portföylerindeki menkul kıymetlerin faiz geliri olmak üzere iki ana kalemde takip edilmektedir.

¹¹⁶ Aydın Karapınar ve Figen Ayıkoğlu Zaif, **Finansal Analiz**, 2. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi, Ocak 2012, s.60.

¹¹⁷ BDDK, **Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik**, Ankara, 2006.

¹¹⁸ Akgüç, s.232.

Ayrıca bankalar;

- Mevduat Munzam Karşılıklarından Alınan Faizler,
- Merkez Bankası'ndan Alınan Faizler
- Diğer Bankalardan Ve Finansal Kuruluşlardan Alınan Faizler
- Para Piyasasından Alınan Faizler
- Diğer Faiz Gelirleri

olmak üzere çeşitli yollarla faiz geliri elde ederler.¹¹⁹

Faiz Giderleri

Bankaların en önemli iki gider kalemi faiz giderleri ve personel giderleridir. Bankaların mevduat ve mevduat dışı kaynaklarındaki artış, faizlerin yükselmesi ve vadeli mevduata reel faiz verilmesi bankanın faiz giderlerini oldukça arttırmıştır.¹²⁰

Bankanın faiz giderleri;

- Mevduata Verilen Faizler
- Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler
- Merkez Bankası'na Verilen Faizler
- Bankalar Ve Diğer Finansman Kuruluşlarına Verilen Faizler
- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler
- Diğer Faiz Giderler

olmak üzere alt başlıklara ayrılır.¹²¹

Faiz geliri ile faiz gideri arasındaki pozitif fark net faiz gelirini, negatif fark net faiz giderini oluşturur.

¹¹⁹ Takan ve Boyacıoğlu, s.99.

¹²⁰ Akgüç, s.235.

¹²¹ Takan ve Boyacıoğlu, s.100.

b) Net Faaliyet Geliri / Zararı

Bankaların bankacılık faaliyetlerinden kaynaklanan faiz dışı gelirleri ve bankacılık faaliyetlerini yürütebilmesi için gerekli faiz dışındaki işletme giderleri bu kalemde takip edilir.

Faiz Dışı Gelirler

Bankaların faiz dışındaki gelirleri şu başlıklar altında toplanır:¹²²

- **Ücret Ve Komisyonlar Gelirleri:** Bankaların müşterilerine kullandığı nakdi ve gayrinakdi krediler için almış olduğu ücret ve komisyonlar bu kalemde yer alır. Ayrıca bankacılık hizmetlerinden sağlanan gelirler, bankanın danışmanlık hizmetlerinden doğan gelirleri, menkul kıymet çıkarılmasına aracılık komisyonu, sigortacılığa ilişkin aldığı komisyonlar bu kalemde yer alır.
- **Temettü Gelirleri:** Bankaların sermayelerine katıldıkları ortaklarından, iştirak ve bağlı ortaklıklardan almış olduğu kar payları bu kalemde yer alır.
- **Kambiyo Karları:** Kambiyo hesapları arasındaki efektif ve döviz işlemlerinden elde edilen gelirler bu kalemde yer alır.
- **Sermaye Piyasası İşlemlerinden Sağlanan Kar:** Bankaların alım satım amaçlı ellerinde bulundurdukları menkul değerlerin olası satışlarından elde edilecek karları bu hesapta yer alır.
- **Türev Finansal İşlemlerden Sağlanan Kar:** Bankaların alım satım ve piyasa risklerinden korunma amaçlı ellerinde bulundurdukları türev finansal varlıklardan sağlanan kur farklılıklarındaki gelirleri bu hesapta yer alır.
- **Olağanüstü Gelirler ve Diğer Gelirleri:** Bankaların gayrimenkul satımından sağladığı gelirleri kalemde yer alır.

¹²² Akgüç, s.239-247.

Faiz Dışı Giderler

Bankaların faaliyet giderleri şu başlıklar altında toplanır:¹²³

- **Personel Giderleri:** Bir banka için faiz giderlerinden sonraki en büyük gider kalemi personel giderleridir. Maaş ödemeleri, sosyal güvenlik ödemeleri, kıdem tazminatı, varsa emeklilik sandığına ödenen giderler bu kalemde yer alır.
- **Kredi ve Diğer Alacaklar Karşılığı:** Bankanın nakdi ve gayrinakdi krediler için, BDDK düzenlemesine göre ayırmak zorunda olduğu karşılıklar bu kalemde yer alır.
- **Krediler Değer Düşüş Zararları:** Bankanın yasal takibinin sonuçsuz kalması, borçlunun ödeme gücünü yitirmesi gibi tamamen tahsil olanağı kalmamış, değersiz hale gelmiş kredilerini zarar olarak gösterebilir.
- **Ayrılan Amortisman ve İtfa Payları Gideri:** Bankanın gayrimenkulleri, menkulleri, ilk kuruluş ve örgütlenme gideri ile özel maliyet bedellerinin kanunda belirtilen oranlar çerçevesinde gider olarak kabul gören harcamalarıdır.
- **Verilen ücret ve komisyonlar:** Bankaların, yurtiçi ve yurtdışı muhabirlerine, çek ve senet tahsilatı, havale menkul kıymet saklanması gibi hizmetlerinden doğan komisyon ödemeleri bu kalemde yer alır.
- **Vergi, Resim ve Harçlar:** Bankaların taşınır ve taşınmaz malları için ödemekle yükümlü olduğu motorlu taşıtlar vergisi, emlak vergisi, ayni vergiler, damga vergileri, banka sigorta muamele vergisi gibi ödemekle zorunlu olduğu vergi giderleri bu kalemde yer alır.
- **Diğer İşletme Giderleri:** Bankanın bakım onarım işlerinden doğan giderleri, kira giderleri, taşınmaz gayrimenkullerin kira giderleri, haberleşme giderleri, ısıtma giderleri gibi gider grubu bu kalemde yer alır.

Bankaların gelir tablosundaki faaliyet dışı gelirleri ve faaliyet dışı giderleri arasındaki pozitif fark net faaliyet gelirini, negatif fark ise net faaliyet giderini oluşturur.

¹²³ Akgüç, s.248-263.

c) Vergi Öncesi Kar / Zarar

Gelir tablosundaki net faiz gelirleri ile net faaliyet gelirleri toplamının pozitif olması vergi öncesi karı, negatif olması ise vergi öncesi zararı ortaya koyar.

d) Vergi Karşılığı

Bankanın faaliyetleri sonucunda elde ettiği gelirden vergiye tabi olan karı üzerinden ödemekle yükümlü olduğu kurumlar vergisi ve gelir vergisi toplamıdır.

e) Net Kar / Zarar

Vergi öncesi kardan, ödenecek vergi ve benzeri yasal yükümlülükler karşılığının indirilmesi ile dönem net karı ya da zararı elde edilir.

Tablo 4: Türk Bankacılık Sektörü 2012 Gelir Tablosu

KONSOLİDE OLMAYAN GELİR TABLOSU		
	BİN TÜRK LİRASI	
GELİR VE GİDER KALEMLERİ	CARİ DÖNEM (01/01/2012-31/12/2012)	ÖNCEKİ DÖNEM (01/01/2011-31/12/2011)
I. FAİZ GELİRLERİ	107.116.040	86.297.491
1.1.Kredilerden Alınan Faizler	77.424.993	58.601.093
1.2.Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler	1.983	1.914
1.3.Bankalardan Alınan Faizler	991.173	959.645
1.4.Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler	1.092.378	581.004
1.5.Menkul Değerlerden Alınan Faizler	27.279.743	25.847.362
1.5.1.Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan	1.137.930	832.451
1.5.2.Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan	5.297	2.895
1.5.3.Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	17.507.596	15.976.729
1.5.4.Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	8.628.920	9.035.287
1.6.Finansal Kiralama Gelirleri	1.158	2.669
1.7.Diğer Faiz Gelirleri	324.612	303.804
II. FAİZ GİDERLERİ	55.199.218	46.940.387
2.1.Mevduata Verilen Faizler	43.099.600	36.854.592
2.2.Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	3.909.500	3.588.896
2.3.Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler	5.439.398	5.278.685
2.4.İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	2.366.896	907.409
2.5.Diğer Faiz Giderleri	383.824	310.805
III. NET FAİZ GELİRİ/GİDERİ (I - II)	51.916.822	39.357.104
IV. NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ/GİDERLERİ	12.723.765	11.734.359
4.1.Alınan Ücret ve Komisyonlar	15.683.051	14.037.189
4.1.1.Gayri Nakdi Kredilerden	1.493.223	1.312.368
4.1.2.Diğer	14.189.828	12.724.821
4.2.Verilen Ücret ve Komisyonlar	2.959.286	2.302.830
4.2.1.Gayri Nakdi Kredilere	8.118	5.865
4.2.2.Diğer	2.951.168	2.296.965
V. TEMETTÜ GELİRLERİ	1.255.843	984.820
VI. TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	1.365.416	-425.836
6.1.Sermaye Piyasası İşlemleri Kâr/Zararı	3.944.884	1.285.790
6.2.Türev Finansal İşlemlerden Kâr/Zarar	-6.612.223	167.853
6.3.Kambiyo İşlemleri Kâr/Zararı	4.032.755	-1.879.479
VII. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	5.503.263	6.996.767
VIII. FAALİYET GELİRLERİ/GİDERLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)	72.765.109	58.647.214
IX. KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	12.464.882	7.890.402
X. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	31.347.082	26.932.990
XI. NET FAALİYET KÂRI/ZARARI (VIII-IX-X)	28.953.145	23.823.822
XII. BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLA Tutarı	0	0
XIII. ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR	0	0
XIV. NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI	0	0
XV. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XI+XII+XIII+XIV)	28.953.145	23.823.822
XVI. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	-6.347.122	-5.154.860
16.1.Cari Vergi Karşılığı	-8.186.180	-3.467.170
16.2.Ertelenmiş Vergi Karşılığı	1.839.058	-1.687.690
XVII. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XV±XVI)	22.606.023	18.668.962
XVIII. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER	0	408.483
18.1.Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri	0	0
18.2.İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Karları	0	408.483
18.3.Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri	0	0
XIX.DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-)	0	0
19.1.Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri	0	0
19.2.İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Zararları	0	0
19.3.Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri	0	0
XX. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XVIII-XIX)	0	408.483
XXI. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	543	-35.834
21.1.Cari Vergi Karşılığı	0	-35.643
21.2.Ertelenmiş Vergi Karşılığı	543	-191
XXII. DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XX±XXI)	543	372.649
XVIII. NET DÖNEM KÂRI/ZARARI (XVII+XXII)	22.606.566	19.041.611
Hisse Başına Kâr / Zarar	10,21970	223,16050

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

2.2. Finansal Analiz Teknikleri

Finansal tablolar analizi; analizi yapılacak işletme ilgililerinin amaçlarına uygun olarak bir veya birkaç döneme ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin, gerek kendi alanlarında gerekse de bütünle olan ilişkilerinin çeşitli analiz tekniklerinden yararlanılarak incelenmesi, yorumlanması ve işletmenin içinde bulunduğu koşulların da göz önünde bulundurularak değerlendirilmesidir.¹²⁴

Farklı analiz teknikleri ile işletme karlılığının yeterliliği, kısa vadeli ve uzun vadeli borçlarını ödeme gücü, varlıklarının ne şekilde etkili kullandığı saptanarak işletmenin mali yapısının zaman içindeki değişimi elde edilir. Kullanılan farklı analiz teknikleri birbirinin tamamlayıcısıdır, alternatifi değildir.¹²⁵

İşletmelerde ana hedef doğru bir ekonomik ve mali bir yapı ile kar elde etmektir. İşletmeler kar amacına ulaşmak için gelecek planlaması yaparken geçmiş dönemki finansal verilerinden yararlanır. Geçmiş dönemdeki finansal verileri ile çeşitli analiz yöntemlerini kullanarak değerlendirmelerde bulunur ve sonraki dönemler için bu değerlendirmelerden yararlanır.

Finansal tabloların analizinde kullanılan teknikleri;

- Karşılaştırmalı Tablolar Analizi
- Yüzde Yöntemi ile Analiz
- Eğilim Yüzdeleri ile Analiz
- Rasyo Analizi

olarak sıralayabiliriz.

¹²⁴ Nalan Akdoğan ve Nejat Teker, **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri**, 10. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi, 2005, s.515.

¹²⁵ Karapınar ve Zaif, s.145.

2.2.1. Karşılaştırmalı Yüzdeler Analizi

Karşılaştırmalı tablolar analizi, bir işletmenin iki veya daha fazla hesap dönemine ilişkin finansal tablolarının birbirini takip eden dönemler bakımından karşılaştırmalı olarak düzenlenmesi ve bu tablolarda yer alan kalemlerin zaman içinde göstermiş oldukları değişikliklerin değerlendirilmesi işlemidir.¹²⁶

Cari dönemin finansal tablosu, geçmiş dönemlerin aynı türdeki finansal tablosu ile karşılaştırılmakta ve ortaya çıkan sonuçlar hem yüzde olarak hem de mutlak değer olarak hesaplanmaktadır. Mali tablolarda yer alan kalemlerdeki değişikliklerin incelenmesi, işletmenin mali yapısının hangi yönde ilerlediğinin gösterilmesi açısından önem taşır. Karşılaştırmalı mali tahlil ile işletmenin gelecekteki gelişimi hakkında tahminlerde bulunulur.

Karşılaştırmalı tablolar analizinde artış ve azalışlar bulunduktan sonra değerlendirme ve yorum aşamasına gelinir. Değerlendirme ve yorum aşamasında, bir kalemden meydana gelen değişikliğin nedeni diğer kalemle ilişkili olabileceği gibi farklı bir finansal tablodaki bilgilerle de ilişkili olabilir.

Karşılaştırmalı mali analizi yapabilmek için karşılaştırmaya tabi tutulan tablo dönemlerinin aynı olması ve bu tabloların aynı muhasebe politikaları kullanılarak hazırlanmış olması gerekir. Ayrıca karşılaştırma yapılırken ekonomik yapı içerisindeki enflasyonist yapı mutlaka göz önünde tutulmalıdır.

Karşılaştırmalı mali analizin en önemli avantajı, finansal analizini yaptığımız banka ile ilgili bankanın gelişim yönü hakkında bilgi vermesidir. Banka bilançosunun aktif ve pasif hesaplarındaki değişimin incelenmesi, bankanın finansal yapısının hangi yönde geliştiğinin bir göstergesidir. Bankanın bu gelişim gücü, gelecekteki gelişim yapısı tahmininde önemli bir veri kaynağını oluşturur.

Karşılaştırmalı mali analizi yapılacak banka bilançosunda, analiz sırasında farklı dönemlere ait bilanço kalemlerinde meydana gelen artış ya da azalışların mutlak rakam olarak ifade edilmesi ve farklı dönemlerdeki bilanço kalemlerindeki

¹²⁶ Beyhan Yashıdağ, **Finansal Yönetim**, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2012, s.161.

değişikliklerin yüzde ile ifade edilmesi esastır. Karşılaştırmalı mali analiz iki dönemi kapsayacak şekilde yapılacağı gibi aynı zamanda ikiden fazla dönemi kapsayacak şekilde, birinci yıl verileri temel alınarak ya da her yıl bir önceki döneme ait verilerle karşılaştırılarak gerçekleştirilir.

Karşılaştırmalı mali analizde hazırlanan tablonun yorumlanması için tablo değerlerinin mutlak değer ve yüzde artış ya da azalışları dikkate alınmalıdır. Finansal tablodaki önemli değişimlerin belirlenmesi analiz sürecini kolaylaştıracaktır. Mali analizdeki tablodaki değişimler sebep sonuç ilişkisine dayanır. Bu nedenle kalemlerdeki yüzdesel farklılıklar diğer kalemlerden ya da banka yönetim kararlarından etkilenmiş olabilir.

Tablo 5: Türk Bankacılık Sektörü Karşılaştırmalı Yüzdelere Analizi

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ	2011	2012	Değişim
AKTİFLER (mil TL)			%
Nakit Değerler ve TCMB	94.904	132.657	139,78
Bankalar	41.055	35.053	85,38
Para Piyasalarından Alacaklar	13.895	14.489	104,27
Finansal Varlıklar (net)	303.368	294.198	96,98
<u>Likit Varlıklar</u>	<u>453.223</u>	<u>476.397</u>	<u>105,11</u>
Krediler ve Alacaklar	660.812	763.511	115,54
Takipteki Krediler	17.719	21.886	123,52
Özel Karşılıklar (-)	-14.241	-16.458	115,57
<u>Krediler ve Alacaklar</u>	<u>664.289</u>	<u>768.939</u>	<u>115,75</u>
İştirakler	1.347	1.549	115,00
Bağlı Ortaklıklar	15.008	20.432	136,14
Maddi Duran Varlıklar	10.134	10.376	102,39
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	2.518	2.789	110,76
Satış Amç Elde Tut. ve Durd. Faal.İliş DV net	518	555	107,14
<u>Duran Varlıklar</u>	<u>29.524</u>	<u>35.701</u>	<u>120,92</u>
Diğer Aktifler	13.675	17.105	125,08
<u>TOPLAM</u>	<u>1.160.712</u>	<u>1.298.141</u>	<u>111,84</u>
PASİFLER (mil TL)			
Mevduat	698.920	770.016	110,17
<u>Mevduat</u>	<u>698.920</u>	<u>770.016</u>	<u>110,17</u>
Alınan Krediler	125.999	129.330	102,64
Para Piyasalarına Borçlar	98.932	80.081	80,95
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	18.802	38.377	0,00
Fonlar	8.307	9.052	108,97
<u>Mevduat Dışı Kaynaklar</u>	<u>252.040</u>	<u>256.840</u>	<u>101,90</u>
Muhtelif Borçlar	23.635	27.674	117,09
Diğer Yabancı Kaynaklar	27.648	41.202	149,02
Karşılıklar	17.432	23.345	133,92
Vergi Borcu	2.434	4.385	180,16
Diğer Pasifler	152	116	76,32
<u>Diğer Pasifler</u>	<u>71.299</u>	<u>96.722</u>	<u>135,66</u>
Ödenmiş Sermaye	47.304	50.086	105,88
Sermaye Yedekleri	13.790	28.910	209,64
Kar Yedekleri	75.427	89.968	119,28
Kar/Zarar	1.932	5.599	289,80
<u>Özkaynaklar</u>	<u>138.452</u>	<u>174.563</u>	<u>126,08</u>
<u>TOPLAM</u>	<u>1.160.712</u>	<u>1.298.141</u>	<u>111,84</u>

Yukarıdaki tabloda, Türkiye’deki bankacılık sektörünün genel verilerinden yararlanılarak Türk bankacılık sektöründe 2011/2012 yıllarındaki değişimler yüzde ile ifade edilmiştir.

Tablodaki aktif hesaplardaki likit hesaplarda % 5,11 değerinde bir artış söz konusudur. Likit varlıklarda % 39,78’ lik artış oranıyla en önemli artış bankanın nakit değerler ve TCMB hesabında gerçekleşmiştir. Türk bankacılık sektörü 2012 yılında likit varlıklarını banka ya da finansal varlık yatırımlarından çok, likiditesi daha yüksek olan nakit ve nakit benzeri hesaplarında tutmuştur.

Bankacılık sektöründe bankaların kredi ve alacaklar hesabında % 15,75 oranında bir artış meydana gelmiştir. Bankaların takipteki kredileri, diğer kredi ve alacaklar hesaplarına oranla daha yüksek artıştadır. Bununla birlikte bankacılık sektörü duran varlık yatırımları 2012 yılında, 2011 yılına oranla % 20,92 oranında artış göstermiştir. Duran varlıklardaki en önemli artış % 36,14 oranı ile bağlı ortaklıklar kaleminde dir. Bağlı ortaklıklar hesabındaki bu artış aynı zamanda nakit artışlarının da nedenlerinden birini ortaya koymaktadır. Bankacılık sektöründeki bankaların yönetim kurulları, nakit gücünü arttırmak amacıyla bağlı ortaklıklarını arttırma kararı almış ve likit varlıklarında yüksek bir nakit geliri elde etmiştir.

Sonuç olarak bankacılık sektörünün aktif yapısı 2011 yılına oranla 2012 yılında % 11,84 oranında büyüme göstermiştir.

Tablodaki pasif hareketliliğe bakacak olursak, 2012 yılında pasif kalemlerdeki en önemli artışın % 189,8 ile kar ve % 109,64 oranı ile sermaye yedekleri hesaplarında olduğuna görmekteyiz. Sektörün 2012 yılındaki kar artışı ile birlikte vergi borcu da % 80,16 gibi yüksek oranda artış göstermiştir.

Bankacılık sektörünün para piyasasına olan borçları % 19,05 oranında azalmıştır. Bankaların en önemli kaynak yapısı mevduatlardaki hareketlilik % 10,17 düzeyinde bir artış göstermiş olup sektördeki diğer yabancı kaynaklar kaleminin % 50’ ye yakın artışı göze çarpmaktadır.

2.2.2. Yüzde Yöntemi ile Analiz

Yüzde yöntemi ile analiz, işletmelerin mali tablo kalemlerinin toplam içerisindeki ağırlığını ölçen, dönemler itibari ile yapılan incelemeler ile şirketlerin mali durumu ve gelişimi hakkında bilgi veren bir tahlil yöntemidir.

Yüzde yöntemi analizi ile finansal tablodaki her bir kalem, aynı tabloda yer alan belirli bir kaleme veya toplam kısmına oranlanmakta ve bulunan yüzdeler ile ifade edilmektedir.

Bilançoların yüzde yöntemine göre analizinde inceleme dönemine ilişkin bilanço verilerine gereksinim vardır. Analiz 3 sütun üzerinde yapılmak koşulu ile sütunlardan birinde bilanço verileri, diğerinde her kalemin kendi grup toplamı içindeki oranı ve üçüncü sütunda ise her kalemin bilanço toplamına olan oranı yer almaktadır. Böylece bu şekilde hazırlanacak bilançoların her kaleminin, hem mutlak değerini hem de gerek kendi grupları içindeki gerekse de genel toplam içindeki ağırlıklarını görme olanağı elde edilmiş olur.¹²⁷

Bu analizde bilançonun aktif ve pasif toplamaları 100 kabul edilerek her bir kalemin toplama olan oranı hesaplanmaktadır. Ayrıca her bir kalem kendi grubu içinde de analiz edilebilmektedir. Yüzde analizinde finansal tabloların aktif ve pasif kalemlerindeki her bir hesabın aktif ve pasif içerisindeki yapısı yüzde olarak ifade edilir. Bu yöntem ile farklı dönemlerdeki banka bilançosunda yer alan kalemlerin toplam aktif ve pasif içerisindeki oransal payı hesaplanırken aynı zamanda rakip bankaların ya da farklı türdeki bankaların finansal tabloları ile karşılaştırma yapmak mümkün olmaktadır.¹²⁸

¹²⁷ Akdoğan ve Tenker, s.555.

¹²⁸ Takan ve Boyacıoğlu, s.105.

Tablo 6: Türk Bankacılık Sektörü Yüzde Yönetimi ile Analiz

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ		2011		2012	
AKTİFLER (mil TL)		%	%	%	%
Nakit Değerler ve TCMB	94.904	8,18	20,94	132.657	10,22
Bankalar	41.055	3,54	9,06	35.053	2,70
Para Piyasalarından Alacaklar	13.895	1,20	3,07	14.489	1,12
Finansal Varlıklar (net)	303.368	26,14	66,94	294.198	22,66
<u>Likit Varlıklar</u>	<u>453.223</u>	<u>39,05</u>	<u>100,00</u>	<u>476.397</u>	<u>36,70</u>
Krediler ve Alacaklar	660.812	56,93	99,48	763.511	58,82
Takipteki Krediler	17.719	1,53	2,67	21.886	1,69
Özel Karşılıklar (-)	-14.241	-1,23	-2,14	-16.458	-1,27
<u>Krediler ve Alacaklar</u>	<u>664.289</u>	<u>57,23</u>	<u>100,00</u>	<u>768.939</u>	<u>59,23</u>
İştirakler	1.347	0,12	4,56	1.549	0,12
Bağlı Ortaklıklar	15.008	1,29	50,83	20.432	1,57
Maddi Duran Varlıklar	10.134	0,87	34,32	10.376	0,80
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	2.518	0,22	8,53	2.789	0,21
Satış Amç Elde Tut. ve Durd. Fa	518	0,04	1,75	555	0,04
<u>Duran Varlıklar</u>	<u>29.524</u>	<u>2,54</u>	<u>100,00</u>	<u>35.701</u>	<u>2,75</u>
Diğer Aktifler	13.675	1,18	100,00	17.105	1,32
TOPLAM	1.160.712	100,00		1.298.141	100,00
PASİFLER (mil TL)					
Mevduat	698.920	60,21	100,00	770.016	59,32
<u>Mevduat</u>	<u>698.920</u>	<u>60,21</u>	<u>100,00</u>	<u>770.016</u>	<u>59,32</u>
Alınan Krediler	125.999	10,86	49,99	129.330	9,96
Para Piyasalarına Borçlar	98.932	8,52	39,25	80.081	6,17
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	18.802	1,62	0,00	38.377	2,96
Fonlar	8.307	0,72	3,30	9.052	0,70
<u>Mevduat Dışı Kaynaklar</u>	<u>252.040</u>	<u>21,71</u>	<u>100,00</u>	<u>256.840</u>	<u>19,79</u>
Muhtelif Borçlar	23.635	2,04	33,15	27.674	2,13
Diğer Yabancı Kaynaklar	27.648	2,38	38,78	41.202	3,17
Karşılıklar	17.432	1,50	24,45	23.345	1,80
Vergi Borcu	2.434	0,21	3,41	4.385	0,34
Diğer Pasifler	152	0,01	0,21	116	0,01
<u>Diğer Pasifler</u>	<u>71.299</u>	<u>6,14</u>	<u>100,00</u>	<u>96.722</u>	<u>7,45</u>
Ödenmiş Sermaye	47.304	4,08	34,17	50.086	3,86
Sermaye Yedekleri	13.790	1,19	9,96	28.910	2,23
Kar Yedekleri	75.427	6,50	54,48	89.968	6,93
Kar/Zarar	1.932	0,17	1,40	5.599	0,43
<u>Özkaynaklar</u>	<u>138.452</u>	<u>11,93</u>	<u>100,00</u>	<u>174.563</u>	<u>13,45</u>
TOPLAM	1.160.712	100,00		1.298.141	100,00

Yukarıdaki tablo, 2011 ve 2012 yıllarındaki Türk bankacılık sektörü bilanço verileri yardımıyla hazırlanmıştır.

Bilanço verileri yardımıyla hesaplanan yüzde analizi yorumlanırken, önce aktif ve pasif ana grupların ağırlıkları incelenmeli, daha sonra bu inceleme, hesapların grup içerisindeki paylarına kadar sürdürülmelidir.¹²⁹ Geçmiş dönemin verileri ile karşılaştırmada hesaplanan yüzdelere, geçmiş dönem verileri, planlanan veriler ve rakip şirketlerin verileri ile yapılabilir.¹³⁰

2011 yılındaki bilanço verilerine göre hazırlanan analizde, bankacılık sektöründeki aktif kalemlerin % 57,23' ünü krediler ve alacaklar oluşturmaktadır. Kredi ve alacakların 2012' deki payı ise %59,23' dür. Bir önceki karşılaştırmalı mali analizde krediler ve alacaklardaki artışın 2012 yılında % 15 dolaylarında olduğu vurgulanmıştı. Kredi ve alacaklardaki bu artış, aktiflerdeki payının yüksek olması nedeni ile aktif artışını da beraberinde getirmiş ve aktif artışı 2012 yılında % 12 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Aktif artışında etkili olan diğer önemli kalem ise aktiflerdeki payı 2011 yılında % 39,05 ve 2012 yılında % 36,7 olan likit varlıklardır. Her iki yılda da likit varlıklar içerisindeki en önemli payın ortalama % 63 seviyesinde olan finansal varlıklar kalemi oluşturmaktadır.

Tabloda hazırlanan pasif kalemlere baktığımızda, bankacılık sektörü bilançosunda % 60 seviyesindeki payı ile mevduat hesabının yer almaktadır. 2012 yılında pasif kalemlerde, mevduat dışı kaynakların da yaklaşık % 21 seviyesinde bir payı vardır. Mevduat dışı kaynaklarda ise % 50 pay ile alınan krediler ve % 31 pay ile para piyasasına borçlar hesabı yer alır. Karşılaştırmalı mali analizde 2012 yılındaki en önemli artış yaklaşık % 189 ile kar hesabındaydı. Bu analizimizde kar hesabını tüm pasifler içerisindeki payının % 0,17 olduğunu görmekteyiz. Kar seviyesindeki yüksek artış, kar hesabının pasifler içerisindeki payının az olması sebebiyle, pasif artışında çok büyük bir etki sağlamamıştır.

¹²⁹ Adem Çabuk ve İbrahim Lazol, **Mali Tablolar Analiz**, 11. Baskı, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2011, s.195.

¹³⁰ Akdoğan ve Tenker, s.565.

2.2.3. Eğilim Yüzdeleri ile Analiz

Bir işletmenin yıllar itibari ile gelişmelerini analiz etmek ya da bazı kalemleri arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla eğilim yüzdeleri analizine başvurulur. Eğilim yüzdeleri analizi ile işletmenin uzun yıllardaki başarısı, uygun yatırım kararları alıp almadığı, uygun finansal kaynaklar kullanıp kullanmadığı, varlıkların verimli ve etkin kullanılıp kullanılmadığı hakkında bilgi edinilir.

Eğilim yüzdeleri analizi ile beklenen verimi almak için mümkün olduğunca uzun bir süreyi içermesi gerekmektedir. Analizde sadece birkaç döneme bakarak sonuçlar çıkarmak yanıltıcı bilgilere neden olur.

Eğilim yüzdeleri analizinde finansal tablodaki baz olarak kabul edilen yıldaki tüm kalemler 100 kabul edilmekte ve diğer yılların bu değere göre artış ya da azalışları yüzdesel olarak ifade edilmektedir.¹³¹ Seçilecek baz yılın her bakımdan normal ve olağanüstü faktörlerin etkisinde kalmamış olması gerekir. Ayrıca eğilim yüzdeleri analizinden önce kullanılacak finansal tabloların enflasyondan arındırılması gerekecektir, yoksa çıkan sonuçlar yanıltıcı olur.

Eğilim yüzdeleri analizinde en önemli konu temel alınacak baz dönemin belirlenmesidir. Seçilecek baz dönemin aşağıdaki niteliklere sahip olması gerekmektedir:¹³²

- Normal bir faaliyet dönemi olmalıdır.
- İşletmenin ne en iyi ne de en kötü dönemi baz alınmamalıdır.
- İçinde bulunulan dönem ile baz alınan dönem arasında ne çok kısa ne de

çok uzun bir süre olmamalıdır. Sürenin kısa olması, kalemler arasındaki ilişkinin ve trendin tam olarak ortaya konamamasına neden olur. Sürenin uzun olması ise, dönem sonuçlarının yanlış değerlendirilmesine yol açabilir. Genel anlamda, dönem uzunluğunu, üretim teknolojisinde değişiklik yaşanmadığı bir süre ile sınırlı olması yararlı olacaktır.

¹³¹ Yaslıdağ, s.162.

¹³² Karapınar ve Zaif, s.159.

Tablo 7: Türk Bankacılık Sektörü Eğilim Yüzdeleri ile Analiz

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ	2008	2009	2010	2011	2012
AKTİFLER (mil TL)			%		
Nakit Değerler ve TCMB	100,00	88,82	106,86	169,99	237,62
Bankalar	100,00	114,19	93,24	117,36	100,21
Para Piyasalarından Alacaklar	100,00	129,39	123,20	137,90	143,80
Finansal Varlıklar (net)	100,00	135,19	148,69	145,99	141,57
<u>Likit Varlıklar</u>	<u>100,00</u>	<u>124,23</u>	<u>134,01</u>	<u>146,82</u>	<u>154,33</u>
Krediler ve Alacaklar	100,00	103,67	138,83	181,32	209,50
Takipteki Krediler	100,00	156,41	142,83	134,07	165,60
Özel Karşılıklar (-)	100,00	162,41	148,46	132,44	153,05
<u>Krediler ve Alacaklar</u>	<u>100,00</u>	<u>103,85</u>	<u>138,69</u>	<u>181,05</u>	<u>209,58</u>
İştirakler	100,00	109,79	103,59	100,67	115,77
Bağlı Ortaklıklar	100,00	125,30	155,62	171,40	233,35
Maddi Duran Varlıklar	100,00	104,39	103,74	105,53	108,05
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	100,00	96,97	102,27	136,26	150,92
Satış Amç Elde Tut. ve Durd. Faal.İliş	100,00	88,09	109,43	128,54	137,72
<u>Duran Varlıklar</u>	<u>100,00</u>	<u>112,14</u>	<u>124,40</u>	<u>134,52</u>	<u>162,66</u>
Diğer Aktifler	100,00	112,98	144,37	164,17	205,34
TOPLAM	100,00	113,13	136,27	164,44	183,91
PASİFLER (mil TL)					
Mevduat	100,00	111,86	135,55	154,12	169,80
<u>Mevduat</u>	<u>100,00</u>	<u>111,86</u>	<u>135,55</u>	<u>154,12</u>	<u>169,80</u>
Alınan Krediler	100,00	89,45	119,34	161,10	165,36
Para Piyasalarına Borçlar	100,00	148,45	139,78	239,63	193,97
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fonlar	100,00	110,54	132,48	145,00	158,00
<u>Mevduat Dışı Kaynaklar</u>	<u>100,00</u>	<u>109,95</u>	<u>129,19</u>	<u>201,27</u>	<u>205,10</u>
Muhtelif Borçlar	100,00	116,52	156,75	191,89	224,68
Diğer Yabancı Kaynaklar	100,00	93,36	111,17	151,32	225,50
Karşılıklar	100,00	116,58	122,61	154,53	206,94
Vergi Borcu	100,00	104,13	115,88	102,53	184,71
Diğer Pasifler	100,00	44,04	56,88	69,72	53,21
<u>Diğer Pasifler</u>	<u>100,00</u>	<u>106,00</u>	<u>126,69</u>	<u>160,36</u>	<u>217,54</u>
Ödenmiş Sermaye	100,00	107,76	121,42	128,07	135,60
Sermaye Yedekleri	100,00	146,56	157,78	104,12	218,29
Kar Yedekleri	100,00	123,88	158,46	201,92	240,85
Kar/Zarar	100,00	140,89	185,83	139,96	215,80
<u>Özkaynaklar</u>	<u>100,00</u>	<u>128,74</u>	<u>156,09</u>	<u>167,42</u>	<u>211,08</u>
TOPLAM	100,00	113,13	136,27	164,44	183,91

Yukarıdaki tabloda, 2008 yılı baz dönem alınarak, sonraki yıllardaki finansal büyümesi ele alınmıştır. Bilanço kalemlerindeki değişimler 2008 yılı verileri göz önüne alınarak, yüzdesel olarak hesaplanmıştır.

Türk bankacılık sektörü bilanço verileri 2008 yılını izleyen yıllarda gelişme göstermiştir. Özellikle Amerika ve Avrupa'daki finansal kriz süreci, Türk bankacılık sektörünün gelişimini olumsuz yönde etkilememiştir. Türk bankacılık sektörünün dünyadaki küresel krizden etkilenmemesinin en önemli sebebi 2001 yılındaki yapılandırma programıdır. Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olması ve ekonomideki büyüme de bankacılık sektöründeki büyümeyi desteklemiştir.

Tablodaki verilerde bankacılık sektörünün aktif yapısında yıllar itibarı ile özellikle nakit ve nakit benzeri hesabı, kredi ve alacaklar hesabı, bağlı ortaklıklar hesabı önemli artışlar göstermiştir. Tüketicilerin kredi taleplerindeki artış, özellikle işletme kredilerindeki yoğun talep bu büyümenin başlıca nedenleridir.

Tablodaki pasif kalemlere baktığımızda en önemli artışın özkaynaklar hesabında olduğu görülmektedir. Bankaların kriz ortamına rağmen yüksek kar rakamları ve kar yedekleri hesabındaki artışlar, bankacılık sektöründeki özkaynak yapısının sağlam olması, özkaynak hesabının artışındaki en önemli etkenlerdir. Karda meydana gelen bu artışlar paralelinde vergi borcu ve karşılıklar hesabında da önemli artışlar olmasına neden olmuştur.

Pasif kalemlerdeki en önemli artışlardan biri de mevduat hesabında meydana gelen artıştır. Mevduatlarda meydana gelen düzenli artışlarda en önemli etken tasarruf ve ticari mevduatlarındaki artışlardır.

2.2.4. Rasyo Analizi

Rasyo analizi, işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçlarını kendi içinde ve sektör içerisindeki diğer işletmelerin sonuçlarıyla ya da sektör sonuçlarıyla karşılaştırılarak incelenmek amacıyla kullanılır. Bu analizde hesap grupları arasında matematiksel bir ilişki kurularak firmanın ekonomik ve finansal yapısı ile karlılık ve çalışma durumu hakkında araştırma yapılır.¹³³

Rasyo analizi ile finansal tablolardaki kalemler arasında oransal ilişkiler kurularak işletmenin mali yapısı hakkında bilgi sağlanır. Oran analizinde sadece hesaplamalar yapmak yeterli değildir; yapılan hesaplamaların doğru yorumlanması ve değerlendirilmesi gerekir.¹³⁴

Finansal tablolardaki tüm kalemler arasında orantısal bir bağ kurarak çeşitli yorumlar yapılabilir. Fakat sağlıklı bir analiz için tüm oranlar yerine birbiriyle anlamlı ilişki kurabilecek mali tablo kalemleri ile ilgili oranları hesaplamak ve yorumlamak tercih edilmelidir.

Rasyo analizi ile işletmenin mali ve iktisadi yapısı, karlılığı, verimliliği, likiditesi gibi konularda anlamlı ve önemli bilgiler elde edilir. Rasyo analizinde oranlar arası ilişkiler kurup oranları yorumlamak çok önemlidir. Bu nedenle sadece rasyo analizi sonuçlarına bakarak işletme ile ilgili önemli kararlar alınmamalıdır. Örneğin, işletmenin cari oranının yüksek olması o işletmenin likidite bakımından güçlü olduğunu göstermez. İşletmenin likidite gücünü olumsuz etkileyen ve rasyoların tanımlayamadığı durumlar olabilir.

Rasyo analizinde oranlar, işletme faaliyetleri sonucu ve mali durumunu değerlendirmedeki kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır.

2.2.4.1. Likidite Oranları

Likidite oranları bir işletmenin kısa vadeli yükümlülüklerini ödeme gücünü ve çalışma sermayesinin yeterli düzeyde olup olmadığını gösterir. Likidite durumunun

¹³³ Karapınar ve Zaif, s.165-167.

¹³⁴ Akgüç, s.454.

analizinde işletmenin dönen varlıkları ile kısa vadeli yükümlülükleri arasında ilişki kurulur.

Dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki ilişkiyi gösteren 3 temel oran vardır: Bu oranlar cari oran, likidite oranı ve nakit oranıdır. Bu 3 oran dışında likidite analizinde çeşitli faaliyet oranlarından da yararlanılmaktadır.

Cari Oran

$$\text{Cari Oran} = \text{Dönen Varlıklar} / \text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}$$

Cari oran işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeme gücünü gösterir. Her sektörde farklılık gösterse de cari oranın genellikle 2 olması kabul edilir. Bununla birlikte sermaye piyasasının yeterince gelişmediği gelişmekte olan ülkelerde bu oranın 1,5 olmasının yeterli olacağı öngörülür.¹³⁵

Cari oranın yüksek olması işletmenin borç ödeme gücünün de yüksek olduğunu gösterir. Cari oranın düşük olması ise işletmede atıl fon bulunduğunu, kaynakların etkin kullanılmadığını gösterir.

Likidite oranı

$$\text{Likidite Oranı} = (\text{Dönen varlıklar} - \text{Stoklar}) / \text{Kısa Vadeli Y. Kaynaklar}$$

Likidite oranı, cari orana göre daha hassas bir orandır. Bu analizde işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeme gücü hesaplanırken işletmedeki stoklar yok sayılmaktadır. İşletmenin satışları durduğu zaman kalan dönen varlık kalemleri ile kısa vadeli yükümlülüklerini karşılama gücünü gösterir.¹³⁶

Bu oranın 1 olması yeterli kabul edilir. İşletmenin, stoklarını satmadan, dönen varlıkların, kısa vadeli borçlarını ödeyebilecek düzeyde olması istenir.

¹³⁵ Çabuk ve Lazol, s.208.

¹³⁶ Apak ve Demirel, s.131.

Nakit Oran

Nakit Oran = (Hazır Değerler + Menkul Kıymetler) / Kısa Vadeli Y. Kay.

Bu oran işletme hazır değerlerinin kısa vadeli yükümlülüklerinin ne kadarını karşıladığını gösterir. İşletmenin satışlarının durduğu ve alacaklarını tahsil edemediği durumdaki borç ödeme gücünü yansıtır.

Nakit oranın sektörel farklılıkları olmakla birlikte genellikle 0,20' nin altına düşmemesi beklenir. Bu oranın fazla olması işletmenin gereğinden fazla elinde nakit ve nakit benzeri varlık bulundurduğunu gösterir ki bu durum işletmenin karlılığına direkt etki yapar.¹³⁷

2.2.4.2. Mali Yapı Oranları

İşletme kaynak yapısını ve uzun vadeli borç yükümlülüğünü ölçmek için kullanılan oranlardır. Mali yapı oranları ile varlıkların ne kadarlık bir kısmının yabancı kaynaklarla ve özkaynaklarla finansa edildiği tespit edilerek özkaynaklar ile yabancı kaynaklar arasında bir denge oluşturulmaya çalışılır.¹³⁸

Mali yapı ile ilgili oranlar işletmenin faaliyetlerini zararlar kapatması, varlıklarının değerinin düşmesi ve beklenen nakit akışın gerçekleşmemesi durumunda söz konusu işletmenin yabancı kaynaklarını zamanında ödeme gücünü gösterir.¹³⁹

Finans yöneticileri işletmenin faaliyet alanlarını göz önüne alarak işletmenin öz kaynak ve yabancı kaynak dengesini kurmak zorundadır. Öz kaynakların toplam kaynaklar içerisindeki payının yüksek olması kredi verenler için riski azaltır. Öte yandan işletme yabancı kaynaklarını ödeme güçlüğü çektiği takdirde borçlanmanın işletmeye sağlayacağı avantajlar ortadan kalkar.¹⁴⁰

¹³⁷ Çabuk ve Lazol, s.210.

¹³⁸ Çabuk ve Lazol, s.212.

¹³⁹ Çabuk ve Lazol, s.212.

¹⁴⁰ Çabuk ve Lazol, s.212.

Finansal Kaldıraç ve Finansman Oranı

Finansal Kaldıraç = Toplam Yabancı Kaynak / Aktif Toplamı

Finansman Oranı = Öz kaynaklar / Yabancı Kaynaklar

Finansal kaldıraç, varlıkların yüzde kaçının yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. Bu oranın %50 olması kabul edilir. Fakat ülkemizdeki sermaye azlığı ve borçlanmanın cazip olması bu oranı %70' lere çıkarır.

Finansal kaldıraç oranının yüksek olması ile yabancı kaynaklardan daha çok yararlanılarak finansman kaldıracın etkisi ile karlılığın artması amaçlanır. Yabancı kaynak maliyetinin özkaynak maliyetinden düşük olduğu noktaya kadar düşük maliyetlerle borçlanmak işletme faaliyetlerini arttırarak karlılığı sağlar. Fakat borçlanmanın artması beraberinde mali riski getirir. Mali riskin artması borçlanma yollarını azaltırken borçlanmanın maliyetini arttırmaktadır. Bundan dolayı borçlanmanın da bir sınırı vardır. Sermaye maliyetinin minimum olduğu noktaya kadar yabancı kaynaklardan yararlanmak optimaldir.¹⁴¹

Finansman oranı ise işletmenin özkaynakları ile yabancı kaynakları arasındaki dengeyi gösteren işletmenin mali bağımsızlık derecesidir. Bu oranın 1:1 olması optimaldir.

Finansal oranın yüksek olması işletmeyi alacaklı baskısından kurtarır. Öz kaynakların yabancı kaynaklara göre yüksek olması bir kriz anında işletmenin krizden en az hasarla çıkmasını sağlar. Oranın 1' den düşük olması durumunda da üçüncü kişilerden sağlanan fonların işletme sahip ve ortaklarından sağlanan fonlardan yüksek olduğunu gösterir. Bu durum alacaklıların güvenin azaltarak ekonomik durgunluk dönemlerinde işletmeyi yüksek faiz yükü nedeniyle borçlarını ödeyememe riski ile karşı karşıya bırakır.¹⁴²

¹⁴¹ Apak ve Demirel, s.134-135.

¹⁴² Karapınar ve Zaif, s.174-175.

Özkaynakların Aktif Toplamına Oranı

Bu oran varlıkların ya da kaynakların yüzde kaçının işletme sahip ve ortakları tarafından finanse edildiğini gösterir. Buradan şu sonuç çıkar ki bu oran işletmenin uzun vadeli borç ödeme gücünü gösterir.

Özkaynakların toplam kaynaklar içerisindeki payının %50' nin altına düşmemesi optimaldir. Özkaynakların toplam kaynaklar içerisindeki payının yüksek olması işletmenin uzun vadeli borçlarını ve faiz yükümlülüklerinin ödemede herhangi bir güçlükle karşılaşmayacağını gösterir. Bu durumda işletmenin düşük maliyetli yabancı kaynaklardan yeteri kadar yararlanmadığını söyleyebiliriz. İşletmelerde yatırım özkaynaklarla finanse edildiğinde geri ödeme gücüne olan güven arttırmakta fakat karlılığı azaltmaktadır. İşletmeler, düşük maliyetlerle uzun vadeli kredilerden yararlanarak özsermayenin karlılık oranını arttırabilir. Uzun vadeli borçlanmanın maksimum noktası ise ortalama kaynak maliyetinin minimum olduğu noktadır.¹⁴³

Kısa Vadeli ve Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı

Kısa vadeli yabancı kaynakların toplam kaynaklara oranı, işletme varlıklarının ne kadarının kısa vadeli yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. Bir işletmenin çok fazla kısa vadeli borcu olması geri ödeme riskini artırır. Bu oranın 1/3 olması arzulanır. Ülkemizde uzun vadeli kredilerin sınırlı olması ve sermaye piyasasının gelişmemiş olması sebebi ile bu oran %50' lere kadar çıkmaktadır.¹⁴⁴

Bu oranın yüksek çıkması aktiflerin kısa vadeli yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. İşletmelerin özellikle duran varlıkları kısa vadeli borçlarla finanse etmemeleri gerekmektedir. Duran varlıkların finansmanı kısa vadeli yabancı kaynaklarla sağlarsa işletme negatif net işletme sermayesine sahip olur ki bu durumda işletme faaliyetleri 3. kişilerin baskısı altına girer.

¹⁴³ Çabuk ve Lazol, s.213-214.

¹⁴⁴ Çabuk ve Lazol, s.215-216.

Uzun vadeli yabancı kaynakların toplam kaynaklara oranı ise işletme varlıklarının yüzde kaçının uzun vadeli borçlanma ile finanse edildiğini gösterir. Bu oranın 2/3 olması arzulanır. Oranın yüksek olması işletmenin ağırlıklı olarak uzun vadeli krediler ile faaliyetlerini yürüttüğünü ortaya koyar.

Borçların Maddi Özvarlığa Oranı

Maddi öz varlık, özkaynak toplamından maddi olmayan duran varlıkların çıkarılması ile bulunur. Bu oranın 1' den küçük olması, işletme maddi özvarlığının yabancı kaynaklardan fazla olması beklenir.¹⁴⁵

Oto Finansman Oranı

Oto Finansman Oranı = (Kar Yedekleri – Birikmiş Zararlar) / Ödenmiş Sermaye

İşletmenin oto finansman yoluyla elde ettiği kaynakları gösterir. Bu oran ne kadar yüksek olursa işletmenin durumu da o kadar iyidir.

¹⁴⁵ Yashıdağ, s.166.

2.2.4.3. Faaliyet Oranları

İşletmenin sahip olduğu ve faaliyetlerini gerçekleştirmede kullandığı varlıklarını ne derecede verimli kullandığını tespit etmek amacıyla faaliyet oranları kullanılır. Buradan hareketle varlıklar toplamı ve varlık kalemleri ile satışlar arasındaki ilişki incelenir.

Faaliyet oranları bir işletmenin kendi içinde varlıkları arasında ilişki kurduğu gibi aynı iş kolundaki diğer işletmelerle de karşılaştırma imkanı verir.

Başlıca faaliyet oranlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Varlıkların Devir Hızı = Satışlar / Ortalama Toplam Varlıklar

Duran Varlıklar Devir Hızı = Satışlar / Ortalama Duran Varlıklar

Dönen Varlıklar Devir Hızı = Satışlar / Ortalama Dönen Varlıklar

Ticari Alacak Devir Hızı = Kredili Satışlar / Ortalama Ticari Alacaklar

Ticari Mal Devir Hızı = Satılan Ticari Mal Maliyeti / Ortalama Ticari Mallar

Ortalama Alacak Tahsilat Süresi = 360 / Alacak Devir Hızı

Mamul Devir Hızı = Satılan Mamul Maliyeti / Ortalama Mamul Stok

Ticari Mal Ortalama Bekleme Süresi = 360 / Ticari Mal Devir Hızı

Ticari Borç Devir Hızı = Kredili Alımlar / Ortalama Ticari Borç

Ortalama Borç Ödeme Süresi = 360 / Ticari Borç Devir Hızı

2.2.4.4. Karlılık Oranları

Karlılık oranları ile bir işletmenin faaliyetleri sonucu yeterli bir kar sağlayıp sağlayamadığı analiz edilir.

Karlılık oranları likidite, varlık yönetimi ve borç yönetiminin faaliyet sonuçları üzerindeki etkisini gösterir. Karlılık oranları ile işletmenin faaliyetlerindeki etkinlik derecesi ve kazanç gücü değerlendirilir.

Karlılık oranları ile işletmenin karlılık durumu değerlendirilir. Satışlar ve karlardaki gelişmenin karşılaştırılması sonucu işin niteliği ve sektör açısından elde edilen karın yeterli düzeyde olup olmadığı araştırılır. Elde edilen karın üretim faktörlerini tatmin edecek ve büyümeyi sağlayacak düzeyde olması gereklidir.¹⁴⁶

Başlıca karlılık oranlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

$$\text{Brüt Kar Marjı} = \text{Brüt Kar} / \text{Satış Gelirleri}$$

$$\text{Faaliyet Kar Marjı} = \text{Faaliyet Karı} / \text{Satış Gelirleri}$$

$$\text{Net Kar Marjı} = \text{Dönem Karı} / \text{Satış Gelirleri}$$

$$\text{Varlıkların Karlılığı} = \text{Vergiden Sonraki Kar (Net Kar)} / \text{Toplam Varlıklar}$$

$$\text{Öz Kaynak Karlılığı} = \text{Net Kar} / \text{Özkaynaklar}$$

$$\text{Toplam Kaynakların Karlılığı} = \text{Faizden Ve Vergiden Önceki Kazanç} / \text{Toplam Kaynaklar}$$

¹⁴⁶ Karapınar ve Zaif, s.194.

3. CAMELS ANALİZİ VE RASYO ANALİZİNİN BANKACILIK SEKTÖRÜNDE UYGULANMASI

Bir bankanın mali performansını ortaya koymak adına CAMELS olarak adlandırılan finansal analiz yönteminden yararlanılır. CAMELS analizi bankaların düzenli ve güvenilir çalışmalarını temin etmek amacıyla denetim faaliyetlerinde uluslararası alanda başvurulan bir yöntemdir.

CAMELS analizi, ABD’ de denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve ticari bankaların risk bazlı denetimi sırasında genel durumunun tespitinde ve uzaktan gözetim faaliyetlerinde kullanılan bir değerlendirme sistemidir.¹⁴⁷

Banka gözetim ve denetim otoriteleri, ticari bankaların finansal durumlarını izlemek, ilgili yasa ve düzenleme politikalarını uygulamakla yükümlüdür. Bunu sağlamak için gerekli bilgilerin çoğu her ne kadar periyodik raporlarla elde edilebilse de denetim olgusu, bu raporların doğruluğunu kanıtlamak ve daha fazla gözetim ve denetim otoritesi bilgisi elde edilmesi amacıyla gereklidir. Dolayısıyla bankacılık sektörünün sürekli olarak kontrol altında tutulabilmesi, bankaların finansal yapılarının sağlamlığının garanti altına alınabilmesi veya ekonomiyi etkileyebilecek bankacılık kaynaklı olumsuzlukların önceden tahmin edilip önlem alınabilmesi amacıyla uzaktan gözetim sistemleri geliştirilmiştir. Uzaktan gözetim sistemleri, genel olarak bankalardan alınan finansal raporların çeşitli yöntemlerle incelenmesine ve yorumlanmasına dayanan sistemlerdir. CAMELS dereceleri kamuoyuna açıklanan bilgileri yansıtmaya rağmen bankaların genel finansal durumları hakkında denetçiler tarafından elde edilen özel gözetim ve denetim otoritesi bilgilerinin özet ölçüleri olarak değerlendirilmektedir.¹⁴⁸

¹⁴⁷ Fatih Ecer, **Türkiye’deki Özel Bankaların Performanslarının Karşılaştırılması:2008-2011 Dönemi**, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 13, Yıl 13, http://www.sbedergi.ibu.edu.tr/Makaleler/2030195924_ECER%20G%c3%9cZ13.pdf , (17.11.2013), Sayı 2, s.178.

¹⁴⁸ Mine Tükenmez, Erhan Demireli, Göktuğ Cenk Akkaya, **Kamu Bankalarında CAMELS Performans Derecelendirme Sistemi Üzerine Bir İnceleme**, 13. Ulusal Finans Sempozyumu Afyonkarahisar, 2009, http://tre.docdat.com/tw_files2/urls_154/2/d-1983/7z-docs/23.pdf (25.10.2013), s.380.

CAMELS analizi, ülkelerin denetim otoritelerinin yanı sıra uluslararası derecelendirme kuruluşları tarafından da bankaların performans değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Derecelendirme kuruluşları yerli ve yabancı para cinsinden, kısa ve uzun vadeli yükümlülükler yönünden bankaları, finans kuruluşlarını ve ülkeleri değerlendirmektedir.¹⁴⁹

CAMELS analizinin temel prensibi, fon akışının belirli bir risk düzeyinde maksimum getiri veya belirli bir getiri düzeyinde minimum risk seviyesinin koordine edilmesine dayanır. Buradan hareketle CAMELS analizi; sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim kalitesi, kazanç oranı, likidite oranı bileşenlerinin baş harflerinden oluşmaktadır. 1997 yılına kadar bu beş bileşenden oluşan analiz, türev piyasalarında meydana gelen gelişmelere paralel olarak piyasa risklerine duyarlılığı gösteren S harfinin de eklenmesi ile CAMELS halini almıştır.¹⁵⁰

3.1. CAMELS Değerlendirme Sisteminin Oluşturulması

CAMELS analizinde bankalar her bir CAMELS bileşenleri tarafından ayrı olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme için çeşitli finansal oranlar kullanılmakta ve değerlendirme sonunda 1 ile 5 arasında bir puan verilmektedir. 1 ile ifade edilen değerlendirme en iyi performans gösteren bankayı ifade etmekte ve notun sayısal değerinin artması banka performansını olumsuz etkilemektedir. Her bir bileşen hesaplandıktan sonra o bileşenlerin ağırlıklı ortalaması analizi yapılan bankanın genel performans notunu verecektir. Buna göre;

- 1 her yönden güçlü bankayı temsil etmekle beraber bankanın CAMELS'ı oluşturan her bir bileşenin 1 ya da 2 olması gerekir.
- 2 genel olarak güçlü bankaları temsil etmekle birlikte CAMELS'ı oluşturan her bir bileşenin 3'ten kötü olmaması gerekir.
- 3 söz konusu bankanın performansı ile ilgili sıkıntıları olduğunu, tatmin edici bir yapıda çalışmadığını ve olası ekonomik şoklara karşı yeterince dayanıklı olamayacağını gösterir.

¹⁴⁹ Pelin Çelik, **Bankaların Risk Derecelendirilmesi**, TCMB Uzmanlık Tezi, Ankara, 2004, <http://www.tcmb.gov.tr/kutuphane/TURKCE/tezler/pelincelik.pdf> , (28 Mayıs 2013), s.83.

¹⁵⁰ Tükenmez, Demireli ve Akkaya, s. 380.

- 4 söz konusu bankanın ciddi problemleri olduğunu, finansal ve yönetsel bozulmaların da yaşandığı, dolayısıyla performansının da kötü olduğunu gösterir.

- 5 analizi yapılan bankanın çok ciddi mali açıdan sıkıntılarının ve yönetsel problemlerinin olduğunu, bankanın batma riskinin çok yüksek düzeyde olduğunu gösterir.¹⁵¹

CAMELS analizinde kullanılan finansal rasyolar birden farklı CAMELS bileşeninde kullanılabilir. Bankaların aktif kalitesini gösteren rasyolar aynı zamanda bankaların piyasa riskine olan duyarlılığının da ölçülmesinde kullanılabilir.

3.2. CAMELS Bileşenleri

CAMELS bileşenleri ilk harflerinin aldığı 6 temel bileşenden oluşur:

C: Capital => Sermaye Yeterliliğini,

A: Asset Quality => Varlık Kalitesini,

M: Management Adequacy => Yönetim Yeterliliğini,

E: Earnings => Karlılık Durumunu,

L: Liquidity => Likidite Gücünü,

S: Sensitivity to Market Risk => Piyasa Risklerine Duyarlılığı

ifade eder.

¹⁵¹ Yasemin Türker Kaya, **Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi**, BDDK, Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları No:200/6, Eylül 2011, https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Raporlar/Calisma_Raporlari/12732001-6.pdf, (2 Temmuz 2013), s. 1.

3.2.1. Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy)

Sermaye, varlıkların değerinin düşmesi ya da bankanın zararlarla karşılaşması durumunda mevduat sahibi ve diğer alacaklara güvence sağlar.

Sermaye yeterliliği, ticari bankaların varlık ve yapısına bağlı olarak göreceli bir kavramdır. Tahmin edilen bilanço risk derecesine göre, bankanın sermaye yeterliliğini ölçmek için kullanılır. Sermayenin oransal büyüklüğü, bankaların borç ödeme güçlerini ne ölçüde başarılı yönettiklerinin göstergesidir.

Bankaların sermaye yeterliliği değerlendirilirken aşağıdaki faktörler dikkate alınır:¹⁵²

- Sermaye düzeyi ve kalitesi değerlendirilirken bankanın genel finansal durumunun ve banka büyüklüğünün de dikkate alınması
- Olası ek sermaye yaratma durumunda kaynak bulma imkanlarının durumu
- Problemlili varlıkların durumu ve bu varlıklara yeteri kadar kaynak ayrılması, yeniden değerlendirme koşulları
- Bilançonun varlık yapısının muhtelif riskleri de içerecek şekilde ayrıştırılması
- Bilanço dışı işlemlerin yarattığı risklerin değerlendirilmesi
- Karlılık durumu
- Bankanın büyüme planlaması
- Dağıtılmamış karların büyüklüğü
- Sermaye piyasalarına ve diğer sermaye kaynaklarına erişim imkanı

Güçlü bir sermaye yapısına sahip bir banka, karşılaşılacak olası tüm risklere karşı daha dayanıklı olacaktır. Olası bir iflas ya da tasfiye durumunda alacaklıların özellikle mevduat sahiplerinin uğrayabilecekleri minimum zarar sermaye yapısının güçlü olmasına bağlıdır.

¹⁵² Şakir Sakarya. **CAMELS Derecelendirme Sistemine Göre İMKB'deki Yerli ve Yabancı Sermayeli Bankaların Karşılaştırmalı Analizi**, Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi. Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Özel Sayısı, Haziran 2010, <http://iibf.kilis.edu.tr/iibfdergi/vol2ayse/sakarya.pdf> , (15 Ekim 2013) , s.14.

Sermaye rasyosunu belirleme yetkisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna aittir. 1998 yılında Basel I ile dikkate alınarak oluşturulan sermaye yeterlilik rasyosu, var olan eksiklikleri giderilerek 2004 yılında Basel II standartları da göz önünde bulundurularak aşağıdaki gibi formüle edilmiştir:

$$\text{Sermaye Yeterliliği} = (\text{toplam sermaye}) / (\text{kredi riski} + \text{piyasa riski} + \text{operasyonel risk}) = \text{en az } \% 8$$

Başlıca sermaye yeterliliği rasyolarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Finansal bağımsızlık oranı: Banka özkaynaklarının bankanın toplam değerleri içindeki payını gösterir. Bu oran bankaların ve bankacılık sektörünün yeterli sermaye ile çalışıp çalışmadığını gösterir.

$$\text{Finansal Bağımsızlık Oranı} = \text{Öz Kaynaklar} / \text{Toplam Aktifler}$$

Finansal Kaldıraç Oranı: Bankaların ne ölçüde yabancı kaynaklarla çalıştığını ifade eden bu oran aynı zamanda bankanın kaynakları arasında bankaya sabit yük getiren yabancı kaynakların, özkaynaklarla finanse edilebilme gücünü ortaya koyar.

$$\text{Finansal Kaldıraç Oranı} = \text{Özkaynaklar} / \text{Yabancı Kaynaklar}$$

Duran Varlıkların Özkaynaklara Oranı: İştirakler, menkul ve gayrimenkul toplamının özkaynaklara oranlanması ile bulunur. Bankanın özkaynaklarının ne ölçüde duran varlık finansmanında kullanıldığını gösterir.

3.2.2. Varlık Kalitesi (Asset Quality)

Bankalar, özkaynakları ile yabancı kaynaklarını çeşitli varlıklara bağlamaktadır. Varlık kalitesi açısından önemli olan nokta, banka varlıklarının çeşitli olması ve varlıkların gelir getirme gücü, gelirin sürekliliği ve gelirin nakde dönüş gücüdür.

Bankalardaki en önemli riski, varlıklarının değer yitirmesi oluşturur. Banka kaynaklarının çok önemli bir bölümünü, bankaya faiz yükü getiren yabancı kaynaklar oluşturduğu ve özkaynakların payı da göreceli olarak düşük olduğu için bankalarda kaynak yapısının esnekliği azdır. Bundan dolayı bankaların varlıklarının değer yitirme riskinin az olması gerekir. Bununla birlikte banka kaynaklarının büyük bölümünün faiz ödeme yükümlülüğü taşıması, banka varlıklarının önemli bir bölümünün de getirili olmasını gerektirir. Sonuç olarak banka varlıklarının kalitesi hem değer yitirme riski hem de yeterli gelir sağlama açısından önemlidir.¹⁵³

Bankaların varlık kalitesi değerlendirilirken aşağıdaki faktörler dikkate alınır.¹⁵⁴

- Kredi kullandırma sürecinin etkinliği, şartları, yönetsel değerlendirme, kredi kullandırırken gerekli risk değerlendirmesinin yapılmaması ve buna ait teminat alınması
- Problemleri varlıkları tespiti, takibi ve bu süreçteki başarı
- Kredi karşılıklarının durumu, yeterli muhtemel zarar karşılıklarının ayrılması
- Kredi ve yatırım portföyünün değerlendirilmesi
- Varlık yoğunlaşmasının değerlendirilmesi
- Sorunlu varlıkların tahsilatındaki başarı
- İç denetim ve yönetim bilgi sistemlerinin durumu

Bankaların varlıklarının en temel unsuru kredilerdir. Bundan dolayıdır ki, bankaların faaliyetlerini ve finansal yapılarını etkileyen en önemli unsur geri dönmeyen

¹⁵³ Akgüç, s.521.

¹⁵⁴ Sakarya, s.14.

kredilerdir. Geri dönmeyen kredilerin çokça bulunduğu ekonomilerde mali piyasadaki rekabet koşulları zayıflar. Bankalar varlık yönetiminde kredilerin vade yapısını yöneterek varlık kalitesinde başarı sağlayabilir.

Varlık kalitesi ile ilgili rasyoları şu şekilde sıralayabiliriz:

Kredilerin Toplam Aktiflere Oranı: Bankaların vermiş oldukları kredilerin toplam varlıklar içerisindeki payını gösterir. Kredilerin toplam varlıklar içerisindeki payının yüksek olması bankanın asıl görevi olan kredi işlevini başarı ile yerine getirdiğini gösterir. Fakat bu oranın çok yüksek olması bankanın risk düzeyini arttırmaktadır.

Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı: Takibe alınan kredilerin ödenmeme riski oldukça yüksektir. Bundan dolayı takipteki kredilerin toplam krediler içerisindeki payının yüksek olması banka için önemli bir sorun teşkil eder.

Duran Varlıkların Toplam Varlıklara Oranı: Duran varlıkların toplam aktiflere oranı, bankanın aktiflerinin ne kadarının duran varlıklara bağlandığını gösterir. Bir aktif değerin likiditesi ne kadar yüksek ise getirisi de bir o kadar azdır. Bundan dolayı duran varlıkların aktifler içerisindeki payının yüksek olması bankanın varlık kalitesini artıracaktır.

Devlet Borçlanma Senetlerin Toplam Varlıklara Oranı: Banka kaynaklarının ne kadarlık bir bölümünün hazine finansmanında kullanıldığını ve hazine üzerinde alınan riski gösteren orandır. Bu oran banka yönetiminin aldığı risk tercihini gösterir. Bu oranın yüksek olması bankanın kredi politikasında, özel sektörden çok kamu kesimini tercih ettiğinin ve özel sektörü dışladığının göstergesidir.

Getirili Varlıkların Toplam Varlıklara Oranı: Banka varlıklarının ne ölçüde getirili varlıklardan oluştuğunu gösteren bu oran banka karlılık ve verimlilik analizi açısından önemli bir orandır. Rekabet ortamında net kar marjlarını yükseltmeyen bankalar bu oranı yüksek tutarak karlılıklarını arttırabilirler. Toplam varlıklar içerisinde gelir getirmeyen varlıkların büyüklüğü ise bankanın etkin kaynak yönetimine sahip

olmadığı ve yeterli kar düzeyine erişemediğini göstermektedir. Bu yönüyle bu oran banka yönetim kalitesini de ortaya koyar.

3.2.3.Yönetim Kalitesi (Management)

Banka içerisindeki yönetsel kapasitenin ve performansının kalitesini ortaya koyar. Banka faaliyetlerine bağılı olarak ortaya çıkan riskleri tespit etme, ölçme, takip ve kontrol etme bankaların yönetim kalitesi ile ilişkilidir.

Bir bankanın yönetim kalitesi ölçülürken gelişmiş ülke uygulamalarında, banka içi uygulanan politikaların amaca uygunluğu, risk kültürünün gelişmişliği, faaliyet alanlarındaki iç kontrol sistemlerinin yeterliliği ve duruma uygun politika üretilme kapasitesi, üst yönetimin faaliyetlere ait riskleri kontrol etme başarısı, stratejileri ve bankanın sektördeki gelişmelere ve yeni ürünlere uyum sağlama derecesi dikkate alınmalıdır. Bununla birlikte banka sahiplerine veya üst yöneticilere kredi açılıp açılmadığı, müşterilere sunulan hizmet kalitesi de önemli faktörlerdir. Bankaların mevzuata uygun faaliyette bulunmaları ve üst yönetimin denetçilerin değerlendirmelerine ve uygulamalarına önem vermesi yönetim kalitesini arttıracaktır.¹⁵⁵

Bankaların en önemli iki kalemi sermaye ve işgücüdür. Sermaye ile ilgili karlılık oranlarının hesaplanmasının yanı sıra işgücü verimliliğinin de hesaplanması banka performansının değerlendirilmesinde önemli bir veri kaynağını oluşturur. Bankanın personel sayısı yıl içerisinde değişme gösterdiği için, personel başına sayısal büyüklükler hesaplanırken, oranların paydalarında yıl içi ortalama personel sayısına yer vermek, hesaplanan değerler açısından daha tutarlı ve sağlıklı olur.¹⁵⁶

Bankalar hizmet kuruluşlarıdır. Bankada hizmet veren personel ve yönetim kalitesi çok önemlidir ve bu karı oldukça etkileyen bir durumdur. Yönetim kalitesini değerlendirmede aşağıdaki oranlardan yararlanılır. Bu oranlar personel giderlerinin ölçümünde ve karlılık analizinde kullanılabilir:

¹⁵⁵ Uyen Dang, **The CAMEL Rating System In Banking Supervision A Case Study**, Arcada University of Applied Sciences International Business, 2011, http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38344/Dang_Uyen.pdf?sequence=1 , (12 Kasım 2013). s.21.

¹⁵⁶ Akgüç, s.540.

Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler

Dönem Net Kar (Zarar) / Öz Kaynaklar

Toplam Aktif / Personel Sayısı

Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Personel Sayısı

Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Şube Sayısı

Nakit Krediler + Takipteki Krediler / Personel Sayısı

3.2.4. Kazançlar – Karlılık – (Earnings)

Bankaların aktiflerinin ve özkaynaklarının ne kadar verimli kullanıldığını ifade eden rasyolar grubudur. Bankalar kuruluş amaçları gereği kar elde etmek zorundadırlar. Bankalar, elde ettikleri karı özkaynaklarına ilave ederek mali durumlarını güçlendirir.

Bir bankanın karlılık göstergesi aynı zamanda finansal gücünü gösterir. Karlılık analizi faaliyetlerin etkinliği ve yönetimin başarısı gibi diğer konularda da aydınlatıcı bilgi sunar.

Karlılığın ölçülmesinde, bankanın karlılık trendi, elde edilen karın kalitesi ve devamlılığı, bu karın sektördeki diğer bankalarla karşılaştırılması, elde edilen kazançların piyasa risklerine duyarlılığı, zarar olması durumunda da sermayenin bu zararı karşılayabilmesi oldukça önemlidir.

Bankanın karlılıktaki başarısı mutlak surette sermaye yeterliliği ile ilişkilidir. Sermaye yeterliliği, bankanın kar elde etme yeterliliğinin bir fonksiyonudur. Bankaların faaliyetlerini sürdürebilmesi için sermayesini yeterli düzeyde koruması ve gerekli karı elde etmesi şarttır. Yüksek seviyelerdeki kar beklentileri için güçlü bir sermaye yapısı şarttır.

Karlılık analizinde kullanılan rasyoları şu şekilde sıralayabiliriz:

Net Faiz Marjı: Faiz gelirleri toplamının varlıklara olan oranından faiz giderlerinin çıkarılması ile elde edilir. Bu oranın yüksek olması karlılığı olumlu etkiler

fakat bu oranın çok yukarı seviyelerde olması bankacılık sisteminin etkinliğini olumsuz etkiler.

Faaliyet Karının Ortalama Varlık Toplamına Oranı: Bankaların faaliyetleri sonucu elde ettikleri karın, varlık toplamının ne kadarı olduğunu gösteren bu rasyo banka varlıklarının ne ölçüde verimli kullanıldığını gösterir.

Özkaynak Karlılığı: Net dönem karının ortalama özkaynaklara oranlanması ile bulunur. Banka özkaynaklarının verimliliğini gösteren rasyodur.

Kredilerin Getirisi Oranı: Kredilerden alınan faiz ve komisyonların krediler toplamına oranlanması ile elde edilir. Bu rasyo bankanın müşterilerine kullandırdığı kredilerden elde ettiği kazancı gösterir.

3.2.5. Likidite Durumu (Liquidity)

Likidite oranları, kısa vadeli borç ödeme gücünü ve kaynakların likit olarak elde tutulan kısmını gösterir. Bir bankanın likidite seviyesi, borçlarını zamanında ödeyebilme gücünü yansıtır. Bankalar kendi borç ve taahhütlerinin vadelerini dikkate alarak kendi likit derecesini belirlemelidir.

Bankanın likidite riski, yükümlülüklerini yerine getirememe olasılığı, bankanın faaliyetlerini sürdürme açısından, belki bankanın varlık kalitesinden, özkaynak yeterliliğinden daha önemlidir. Bankanın başarısızlığında, tasfiye sürecine girmesinde, likidite yetersizliği çoğu zaman özkaynak yetersizliğinden daha geçerli bir nedendir.¹⁵⁷

Bankaların likidite yeterliliği sağlamasındaki amaç, mevduat çekme ve kredi talepleri karşısında olumsuzluk yaşamamaktır. Bundan dolayı bankaların aktifinde likit kalemlerin ağırlığını görebiliriz. Fakat unutmamak gerekir ki, yüksek seviyedeki likit varlıklar aynı zamanda banka için yüksek maliyet oluşturur. Bankaların aktifinde tam likit kalemlerin çok olması aynı zamanda bankaların karlılık performansını da olumsuz etkiler. Tam tersi durumunda yani likidite yetersizliği durumunda ise bankaya olan güven azalır ve bankanın faaliyetleri aksar.

¹⁵⁷ Akgüç, s.511.

Bir bankanın likidite analizinde aşağıdaki faktörler göz önünde bulundurulmalıdır:¹⁵⁸

- Likidite kaynaklarının bugün ve gelecek için değerlendirilmesi ve likidite ihtiyacının bankanın durumu ve banka faaliyetlerinin olumsuz etkilemeden sağlanması
- Para piyasası ve benzeri fon piyasalarına erişim imkanları
- Bankanın fon kaynaklarının farklılaştırılma durumu
- Kısa vadeli hareketli fonlara bağımlılık düzeyi
- Mevduatların gelişimi ve istikrarı
- Varlıkların menkul kıymetlere dönüştürülebilme gücü
- Bankanın likidite durumunu kaynak yönetimindeki etkinlik, likidite stratejileri ve yönetim bilgi sistemlerini içerecek şekilde değerlendirilmesi

Bankalar faaliyetlerinde çoğunlukla, kısa vadeli topladıkları fonları uzun vadeli kredilere ya da menkul kıymet yatırımlarına kanalize etmektedir. Bankaların varlıklarının kaynaklarına göre daha uzun vadeli yapılandırması vade uyumsuzluğuna yol açar. Oluşan vade uyumsuzluğu piyasa içerisinde olumsuz algılanarak bir likidite riskine yol açabilir. Aktif kalemlerin pasiflerden daha uzun vadeli olması nedeniyle, kaynaklar daha erken fiyatlanmakta ve bu durumda faiz oranlarındaki düşüşler banka karlılığını arttırmaktadır. Tersisi durumda faiz oranlarının yükselmesi ise banka karlılığını olumsuz etkiler. Bankanın yükümlülüklerini karşılayamayacak duruma gelmesi ise varlıkların değerinin altında satılmasına neden olacağı için banka performansını olumsuz etkileyecektir.

Likidite analizinde kullanılan rasyoları şu şekilde sıralayabiliriz:¹⁵⁹

Likit Değerlerin Toplam Aktiflere Oranı: Likit varlıkların toplam aktiflere oranı, banka kaynaklarının ne ölçüde likit değerlere yatırıldığının bir göstergesidir. Bankaların finansal kaldıraç gücünün yüksek olması nedeniyle bankalar kaynaklarının büyük bir kısmını likit değerlere yatırmak zorundadır. Bu oran bankaların hem aktif

¹⁵⁸ Sakarya, s.16.

kalitesini hem de likidite seviyesini gösterir. Genellikle bu oranın yüksek olması ile bankanın faaliyetlerinde daha verimli yatırımları tercih ettiğini söyleyebiliriz.

Likit Değerlerin Yabancı Kaynaklara Oranı: Bu rasyo bankaların mevduat ve mevduat dışı kaynaklarının likit değerlerini karşılama gücünü ortaya koyar. Bu oranın yüksek olması bankanın yükümlülüklerini karşılama gücünü ortaya koyar. Fakat oranın aşırı fazla olması ise bankanın kaynaklarını verimli kullanmadığını gösterir ki bu da banka karlılığını olumsuz etkiler. Ekonomideki konjonktür dalgalanmalarda bankalar aktiflerindeki likit varlıkları paraya çevirerek kendini koruyabilir.

Likit Değerlerin Mevduata Oranı: Bankanın likit değerlerinin mevduat içerisindeki payını gösterir. Mevduat sahipleri yatırmış oldukları parayı istedikleri an geri alabilmek isteyebilir, müşterilerin bu taleplerinin karşılanması gücü bankaya olan güveni artırır. Ticari bankaların en önemli kaynağını mevduatlar oluşturduğu için bankaların yükümlülüklerini yerine getirme gücünü gösteren oran bu orandır.

Krediler / Mevduat Toplamı Oranı: Mevduatın ne ölçüde krediye kanalize edildiğini gösteren orandır. Aynı zamanda bir likidite göstergesidir. Bu oranın yüksek olması bankanın yeterli likit değer bulundurmadığının bir göstergesidir.

Borçlu Bankalar / Alacaklı Bankalar: Bankalar hem yurtiçi hem de yurtdışı bankalara hem borçlu hem de alacaklı olabilmektedir. Bu oran bankalardan olan alacakların, bankalara olan borçları ne ölçüde karşılayabildiğinin bir göstergesidir. Bu oranın % 100 ya da 1' e yakın olması banka likiditesi açısından olumlu karşılanır. Oranın küçük olması ise piyasada mali istikrarsızlık olduğu dönemlerde bankanın faaliyetlerinde likidite sorunu yaşanmasına neden olabilir. Oranın düşük olması durumunda alınan kredilerin vadesinin uzun olması ve kredilerin yenilenebilir olması banka likiditesi için sorun yaratmayabilir.

3.2.6. Piyasa Riskine Duyarlılık (Sensitivity To Market Risk)

Basel komitesinin 1996 yılından sonra CAMEL bileşenlerine eklediği piyasa riski ile CAMEL bileşenleri CAMELS halini almıştır.

Bankalar, bilanço yapıları ve faaliyetleri neticesinde piyasa riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Bankaların gelirleri ve sermaye yapıları piyasa içindeki faiz oranı değişikliklerinden, kurlarda meydana gelen dalgalanmalardan ve hisse senedi fiyatlarındaki dalgalanmalardan olumsuz şekilde etkilenebilmektedir.

Piyasa risklerine maruz kalan bankaların en sık karşılaştığı risk faiz oranlarındaki değişikliklerden kaynaklanan piyasa riskidir. Faiz oranlarında meydana gelebilecek değişimler sonucunda bankalar, sahip oldukları bilanço pozisyonları üzerinden olası zararlarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Faiz riskinden başka kur riski ve hisse senedi fiyatlarındaki değişimlerden kaynaklanan riskler de bankaların karşılaştığı piyasa riskleridir. Kur riski, bankaların yabancı para cinsinden varlık ve yükümlülükleri arasındaki fark nedeni ile döviz kurlarındaki dalgalanmalar sonucu karşılaştığı risktir. Bankaların faaliyetleri arasında yoğun bir hisse senedi piyasası işlemleri yer alıyorsa, hisse senetlerinde meydana gelen fiyat düşüşleri banka adına piyasa riski taşır.

Bankaların piyasa riskine duyarlılığını değerlendirmede aşağıdaki faktörler dikkate alınmalıdır.¹⁶⁰

- Bankanın kazançlarının ve sermaye değerinin piyasa koşullarındaki olumsuz değişimlere olan duyarlılığı
- Banka yönetiminin, bankanın karşılaştığı piyasa riskini tespit ve kontrol etme başarısı
- Bankanın ticari olmayan faaliyetleri sonucu karşılaştığı faiz riskinin yapısı
- Bankanın ticaret ve döviz işlemlerinden kaynaklanan piyasa riski durumu

¹⁶⁰ Sakarya, s.16.

Piyasa riskine duyarlılık rasyolarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Menkul Kıymetlerin Toplam Aktiflere Oranı: Toplam aktifler içerisinde menkul kıymetlerin ne kadar yer tuttuğunu gösteren bu oran aynı zamanda aktif kalitesini de yansıtır. Menkul kıymet yatırımlarının ne kadarının yerli para ya da yabancı para olması ve ayrıca ne kadarının devlet iç borçlanma senedi olduğunun incelenmesi rasyoyu doğru yorumlamak adına önemlidir.

Menkul Kıymetlerin Toplam Kredilere Oranı: Bankaların ana faaliyet kolu olan krediler ile faaliyetleri dışı yaptığı menkul kıymet yatırımları arasındaki ilişkiyi yansıtır. Bu oran ile bankanın asli görevlerini yerine getirme başarısı ölçülebilir.

Yabancı Para Aktiflerin Yabancı Para Pasiflere Oranı: Bankaların aktif kalitesini gösteren bu oran bankanın döviz pozisyonunu yansıtır. Bankalar faiz ve döviz kuru arasındaki ilişkiden faydalanarak kar elde etmek için döviz pozisyonu açabilir. Fakat piyasa içerisinde meydana gelebilecek finansal depremlerde bankanın zarara uğrama riski yüksek ihtimaldir. Finans yöneticileri, ülkedeki faiz ve döviz kuru riskini göz önünde bulundurarak döviz dengesi sağlamalıdır.

Net Faiz Gelirlerinin Toplam Aktiflere Oranı: Bu oran bankaların aktif kalitesinin yanı sıra karlılığının da bir ölçümüdür.

Döviz Pozisyonunun Özkaynaklara Oranı: Bankanın varlıklarındaki ve pasiflerindeki yabancı paranın karşılaştırılması ile elde edilen bir rasyodur. Bankanın açık pozisyonda döviz riskine karşılık güvence sağlayabilecek ne kadar sermayesi olduğunu gösterir.

3.3. CAMELS Değerlendirme Sistemine Hazırlık

CAMELS analizine ulaşmak için öncelikle kullanılacak rasyolar belirlenmelidir. Belirlenen rasyoların ilişki yönüne daha açık bir ifade ile rasyonun analize katkısını pozitif ya da negatif olarak belirlemek gerekmektedir. Belirlenen rasyolardan sonra analizde kullanılacak referans değer için, belli rasyolar üzerinden tüm sektördeki bankaların finansal verilerinin toplamının aritmetik ortalaması hesaplanmalıdır. Banka referans değerleri hesaplandıktan sonra analizde kullanılacak bankanın finansal verilerinin referans değerine bölünmesi ve 100 ile çarpılması ile endeks değeri elde edilir. Kullanılan rasyonun ilişki yönüne göre; eğer ilişki pozitif yönlü ise endeks değerinden 100 çıkarılır, eğer ilişki negatif ise 100'den endeks değeri çıkarılır ve sapma değeri elde edilir. Finansal orana verilen ağırlık ile sapma değerinin çarpılması ve 100'e bölünmesi ile de bankanın ağırlıklı değeri yüzde olarak elde edilir. Elde edilen ağırlıklı değerler her bileşenin kendi içerisindeki ağırlıklarına göre toplanarak her bir bileşenin puanı elde edilir. 6 bileşen için bulunan bu puanlar ise her bir bileşenin ağırlığına göre toplanarak bankanın o dönem için gerçekleşen CAMELS puanı elde edilmiş olur:

Tablo 8: CAMELS Puanının Hesaplanması

İLİŞKİNİN YÖNÜ	ANA BİLEŞENE VERİLEN AĞIRLIK	FİNANSAL ORANA VERİLEN AĞIRLIK	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞER	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLİ DEĞER	CAMELS PUANI
a	b	c	d	e	f	g	h	k
pozitif (+) negatif (-)	Araştırmacının toplamı %100 edecek şekilde ana bileşenlere verdiği ağırlıklı değerler	Araştırmacının hesaplanan finansal oranlara ana bileşen toplamı %100 olacak şekilde verdiği ağırlıklı değerler	İlgili dönemde tüm bankalar için hesaplanan finansal oranların aritmetik ortalaması	İlgili dönem için bankanın hesaplanan finansal oranların aritmetik ortalaması	$(e / d) * 100$	pozitif (+) ise $(f - 100)$ negatif (-) ise $(100 - f)$	$(g * c) / 100$	$\sum(b * \sum h)$

4. CAMELS ANALİZİ YARDIMIYLA TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN 7 BANKANIN 2002/2012 YILLARI ARASINDAKİ PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ

Bir işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmesi, işletme karlılığı için ekonomi politikalarının belirlenebilmesi, belirlenen politikaların etkinliğinin ölçülmesi işletmenin finansal verileri yardımıyla mümkündür. Finansal piyasalar içerisindeki en önemli aktörlerden bankaların da piyasa içerisindeki etkinliği, karlılığı banka finansal verileri yardımı ile ölçülür.

Çalışmanın buraya kadarki bölümlerinde Türkiye’de bankacılık sisteminin yapısı ve gelişimi hakkında bilgiler verilmiştir. Bununla birlikte bankaların finansal verilerinin kaynağını oluşturan bilanço ve gelir tablosu kalemleri hakkında bilgilere yer verilmiştir. Bir işletmenin finansal verilerini ortaya koyan hesaplamalara ve özellikle bankalar için finansal rasyoların işlerliği aktarılmıştır. Banka finansal analizlerinde bankaların performans ölçümünü sağlayan CAMELS bileşenleri aktarılmıştır. Bu son bölümde ise CAMELS bileşenlerinden ve rasyolarından faydalanan Türk Bankacılık Sistemi’ nin performans analizi ve Türkiye’ de faaliyetlerini sürdüren 7 önemli bankanın performans analizlerinin karşılaştırılması çalışması yapılacaktır.

Türkiye finansal piyasaları içerisinde 2012 yılı itibari ile toplamda 45 adet mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları 10.234 şube ve 186.098 çalışanı ile aktif olarak rol almaktadır. Türkiye’deki bankaları mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları olarak iki ana başlıkta toplayabiliriz. Türkiye’de faaliyette bulunan 3 kamu sermayeli, 12 özel sermayeli ve 16 yabancı sermayeli banka mevcuttur. Çalışmamızda kullanacağımız gruptaki veriler aşağıda verilen bankaların 2002/2012 yıllarındaki 11 yıllık sürede gerçekleşen bilanço ve gelir tabloları yardımıyla hazırlanmıştır.

Tablo 9: Türk Bankacılık Sektörü İçerisindeki Bankaların Sınıflandırılması

Sektör Toplamı	45		
I. Mevduat Bankaları	32	II. Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13
- Kamu Sermayeli Bankalar	3	Aktif Yatırım Bankası A.Ş.	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.		BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.	
Türkiye Halk Bankası A.Ş.		Diler Yatırım Bankası A.Ş.	
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.		GSD Yatırım Bankası A.Ş.	
		İller Bankası A.Ş.	
- Özel Sermayeli Bankalar	12	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	
Adabank A.Ş.		Merrill Lynch Yatırım Bank A.Ş.	
Akbank T.A.Ş.		Nurol Yatırım Bankası A.Ş.	
Alternatifbank A.Ş.		Standard Chartered Yatırım Bankası Türk A.Ş.	
Anadolubank A.Ş.		Taib Yatırım Bank A.Ş.	
Fibabanka A.Ş.		Türk Eximbank	
Şekerbank T.A.Ş.		Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.	
Tekstil Bankası A.Ş.		Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	
Turkish Bank A.Ş.			
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.			
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.			
Türkiye İş Bankası A.Ş.			
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.			
- Tas.Mevd.Sig.Fonuna Devr. Bankalar	1		
Birleşik Fon Bankası A.Ş.			
- Yabancı Sermayeli Bankalar	16		
Arap Türk Bankası A.Ş.			
Bank Mellat			
Burgan Bank A.Ş.			
Citibank A.Ş.			
Denizbank A.Ş.			
Deutsche Bank A.Ş.			
Finans Bank A.Ş.			
Habib Bank Limited			
HSBC Bank A.Ş.			
ING Bank A.Ş.			
JPMorgan Chase Bank N.A.			
Odea Bank A.Ş.			
Portigon AG			
Société Générale (SA)			
The Royal Bank of Scotland Plc.			
Turkland Bank A.Ş.			

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

Çalışmaya konu olacak bankaların referans değerlerinde Türkiye’ de faaliyet gösteren mevduat bankaları ile yatırım ve kalkınma bankalarının verileri kullanılmıştır. Katılım bankaları çalışma prensiplerinin farklı olması nedeni ile çalışmaya dahil edilmemiştir.

Çalışmamızın ana hatlarını oluşturacak 7 banka seçilmiştir. Bu bankaların ülke genelindeki büyüklüğü, popüleritesi, karlılık düzeyleri seçilme nedenlerini oluşturmaktadır. Bu bankaların 2002’ den itibaren bilanço analizleri yapılarak uzun dönemdeki performansları gözler önüne sergilenmiştir.

Analizde yer alan rasyoların seçiminde, aşağıdaki kriterlere dikkat edilmiştir:

- Her bir bileşen için tamamlayıcı rasyolar
- Her bir CAMELS bileşenini daha açıklayıcı sonuçlar ortaya koyan rasyolar
- Kullanılan rasyoların her bir bileşen içerisinde, birbirleri ile olan tamamlayıcı ilişkileri

Ayrıca kullanılan rasyoların ağırlıkları tamamen spesifik olup, yaptığım araştırmalar sonucunda her bir bileşen için o rasyonun önemi ile ilişkili değerler verilmiştir.

Araştırma genel olarak, sektör ortalamasına konu olan 45 bankanın referans değerleri baz alınarak gerçekleştirilecektir. Referans değerlerinin değişmesi, analiz sonuçlarının da farklı çıkmasına yol açacaktır. Ayrıca belirlenen rasyo ağırlıklarının da farklı değerler alması, analiz sonucunu değiştirecektir. Yapılacak uygulama çalışması, seçilmiş olan 45 bankanın ortalama değerleri baz alınarak, rasyolara verilen ağırlıklar çerçevesinde, belirlenen 7 bankanın bilanço ve gelir tablosu verileri yardımıyla hesaplanan CAMELS puanlarının analizi ve yorumlanması ile gerçekleştirilecektir.

Rasyo analizinde öncelikle referans değerini oluşturacak olan 45 bankanın baz alındığı, Türk Bankacılık Sektör verilerini aşağıdadır:

Tablo 10: Türk Bankacılık Sektörü Rasyoları / Referans Değerler

Türk Bankacılık Sektörü Rasyoları											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği											
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	18,07	16,68	19,18	20,91	18,14	19,07	21,98	24,16	28,79	30,92	24,18
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	34,41	43,85	33,00	33,85	33,20	34,23	31,56	25,31	22,27	28,18	33,64
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,74	1,64	2,22	2,44	1,81	2,55	2,26	1,44	2,11	2,25	1,11
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	13,45	11,93	13,42	13,33	11,72	13,10	11,96	13,54	15,00	14,23	12,08
Varlık Kalitesi											
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler	2,85	2,67	3,71	5,43	3,60	3,50	3,75	4,90	6,16	12,33	18,50
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	3,17	2,84	3,14	3,48	3,46	4,05	4,16	5,33	7,41	8,10	10,29
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	99,86	95,05	82,78	75,11	80,91	78,56	69,71	60,36	52,30	43,52	39,59
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	59,23	57,23	52,90	47,71	51,98	49,98	44,97	38,56	33,69	28,02	26,51
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	75,20	80,37	84,57	84,49	81,36	88,42	90,77	89,80	88,05	88,55	64,15
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	33,66	33,02	33,35	33,73	31,70	33,27	31,22	29,79	27,25	23,51	13,29
Yönetim Kalitesi											
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler	0,71	0,52	0,57	0,84	0,67	0,41	0,35	0,50	0,74	1,41	6,63
Şube Başına Net Kar	2,21	1,94	2,26	2,16	1,45	1,88	1,60	0,91	1,06	0,94	0,39
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,41	2,32	2,56	2,68	2,94	3,07	3,01	3,69	3,59	4,27	4,56
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	66,51	71,62	76,48	73,57	64,13	81,56	81,08	69,71	78,37	113,41	73,00
Kazançlar											
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,74	1,64	2,22	2,44	1,81	2,55	2,26	1,44	2,11	2,25	1,11
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	12,95	13,75	16,55	18,29	15,45	19,50	18,94	10,63	14,05	15,79	9,17
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) / Özkaynaklar	2,23	2,05	2,73	3,01	2,24	3,13	2,90	2,28	2,97	3,22	1,66
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	147,86	142,93	153,38	157,18	131,61	137,16	136,83	135,85	145,33	133,19	124,68
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	83,71	81,73	80,15	84,13	86,34	83,11	82,15	80,54	82,40	76,26	86,22
Likide Durumu											
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	31,30	30,93	32,80	33,02	26,62	37,10	39,56	39,92	37,42	38,83	34,26
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	37,81	30,41	27,78	32,23	33,06	42,15	48,68	48,13	49,29	45,78	42,25
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	56,58	53,38	54,71	54,34	44,48	62,43	65,27	74,79	84,30	80,48	75,10
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Karşılıklar)	39,57	37,75	40,64	40,88	32,46	46,40	51,30	52,35	49,54	51,51	43,47
Piyasa Riskine Duyarlılık											
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	22,66	26,14	32,12	35,18	29,44	31,34	34,71	36,03	40,36	42,81	40,49
YP Aktifler / YP Pasifler	86,91	85,46	85,51	85,76	88,84	86,54	89,96	90,41	91,68	90,74	91,94
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	8,25	7,43	7,89	10,47	11,92	12,34	11,22	10,65	13,19	15,54	20,85
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,61	1,66	1,95	1,97	1,89	2,51	2,44	2,57	2,82	4,87	3,33
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,46	3,10	3,52	4,09	3,63	4,08	3,83	4,05	5,31	3,45	4,30

Türkiye’de faaliyette bulunan 45 mevduat, kalkınma ve yatırım bankalarının ortalama değerlerini oluşturan referans değerleri yardımıyla CAMELS referans değerlerine ulaşılmıştır. CAMELS derecelendirme sisteminin oluşturulması, değerlendirilmesi ve karşılaştırması seçilen 7 banka verileri ile gerçekleşecektir. Öncelikle bankaların 11 yıllık süreç içerisinde elde ettikleri ve analizde kullanılacak

rasyoları yorumlanacaktır. Her bankanın yıllar itibari ile sektör içindeki konumu ortaya çıkarılacaktır. Sonrasında bankaların her biri için bulunan CAMELS puanları yıllar itibari ile karşılaştırılacak ve nihayet son bölümde ise yıllar itibari ile 7 bankanın CAMELS dereceleri karşılaştırılarak, CAMELS analizi ile piyasadaki güçlü bankaların keşfi yapılacaktır. Analizde kullanılacak bankaları şu şekilde sıralayabiliriz:

- **Türkiye İş Bankası A.Ş**
- **Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.**
- **Türkiye Garanti Bankası A.Ş.**
- **Akbank T.A.Ş.**
- **Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.**
- **Türkiye Halk Bankası A.Ş.**
- **Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.**

Çalışmaya ilk olarak **Türkiye İş Bankası A.Ş.** ile başlayacağız. 2013 yılı rakamlarına göre ülke çapında 1.309 şube ve 24.129 çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye’de faaliyette bulunan en büyük bankalardan biri olan İş Bankası gerek aktif büyüklüğü gerekse de kar oranları ile sektörün en önemli aktörüdür.

Daha iyi ve daha geniş analiz için aşağıdaki tabloyu ve bankacılık referans değerleri tablosunu (Tablo:9) kullanılacaktır:

Tablo 11: Türkiye İş Bankası 2002/2012 Rasyoları

Türkiye İş Bankası A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	2,26	1,61	1,35	-0,23	3,69	3,98	0,96	1,95	-0,06	-1,25	3,01
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	16,33	14,07	17,55	18,31	15,19	20,53	23,87	25,01	29,03	28,35	25,34
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	13,56	14,17	17,74	18,85	-18,62	-4,77	12,68	19,54	24,58	26,86	39,74
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,89	1,65	2,26	2,10	1,55	2,12	1,47	1,50	1,65	1,36	1,31
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	12,95	11,09	12,91	11,92	9,69	13,22	12,51	15,19	19,84	18,05	17,90
Varlık Kalitesi	-2,20	-3,03	-4,27	-3,38	-3,30	-5,10	-4,25	-3,66	-7,01	-5,72	-4,47
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	1,89	2,17	3,75	5,73	4,61	4,40	3,90	5,08	9,10	13,43	16,35
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	5,77	5,11	6,21	6,14	5,18	8,47	8,63	10,23	17,50	17,17	23,07
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	101,67	93,19	72,78	66,97	74,93	70,01	64,26	55,48	51,20	43,86	43,27
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	61,07	56,67	48,74	42,69	48,81	42,38	39,65	32,57	32,33	27,62	30,49
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	78,95	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	41,34
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	28,22	27,49	30,27	30,52	29,66	33,50	29,34	30,69	25,37	31,53	16,21
Yönetim Kalitesi	2,32	4,59	4,31	4,65	4,16	4,89	3,61	5,37	3,08	1,89	-1,74
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,59
Şube Başına Net Kar	2,65	2,22	2,61	2,17	1,45	1,81	1,24	1,09	0,75	0,50	0,37
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,56	2,15	2,43	2,38	2,89	2,69	2,47	2,61	3,94	4,70	4,48
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	86,67	103,45	103,32	113,53	92,68	135,31	101,02	104,61	106,69	117,14	62,08
Kazançlar	0,62	0,17	0,11	-1,10	-1,06	-1,68	-3,25	0,73	-2,17	-4,79	-0,68
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,89	1,65	2,26	2,10	1,55	2,12	1,47	1,50	1,65	1,36	1,31
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	14,57	14,88	17,53	17,58	15,97	16,05	11,79	9,87	8,32	7,55	7,32
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Gelirler / Toplam Giderler	2,35	2,04	2,70	2,60	1,84	2,62	2,17	2,59	2,85	1,60	1,31
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	144,62	147,69	155,69	165,18	134,83	144,68	136,74	159,31	156,02	133,38	122,31
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	77,50	75,16	74,75	76,93	80,22	75,81	80,14	75,64	73,52	68,18	83,49
Likitide Durumu	-2,84	0,23	3,34	6,66	13,70	7,66	7,39	7,38	4,10	4,08	4,11
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	25,71	28,62	33,23	38,57	41,34	45,91	51,07	52,28	44,93	46,36	38,02
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	35,34	37,68	42,33	54,62	62,45	69,41	70,41	69,28	63,19	59,40	52,19
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	46,22	47,33	55,68	66,38	77,36	84,58	93,13	99,24	89,56	82,87	102,66
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	33,17	34,86	41,14	47,01	49,43	57,25	67,47	73,07	61,40	64,61	49,69
Piyasa Riskine Duyarlılık	0,46	-0,21	-0,27	-0,15	0,29	0,04	-1,06	-0,52	1,27	-1,26	-1,08
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	22,04	27,03	34,67	34,81	25,80	30,83	35,05	33,86	35,96	38,11	31,91
YP Aktifler / YP Pasifler	94,94	95,64	92,75	93,64	104,94	101,80	95,97	92,21	89,30	89,87	86,63
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,63	6,74	7,43	9,01	10,86	11,39	10,07	8,48	11,67	11,80	14,05
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	2,22	2,23	2,51	2,70	2,68	3,64	2,50	2,73	4,20	5,51	2,78
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,04	2,45	2,89	3,00	2,63	2,97	2,84	3,59	4,50	1,35	3,22
CAMELS PUANI	0,61	3,35	4,57	6,47	17,48	9,78	3,41	11,26	-0,79	-7,04	-0,85

Türkiye İş Bankası A.Ş. 'nin 11 yıllık süreç içerisinde sermaye yeterliliği rasyosunun genellikle pozitif bir seyir izlediği görülmektedir. 2002 krizi banka sermayesinin güçlü olması gerektiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte önce Basel I ve sonrasında Basel II kriterlerinde sermaye yeterlilik oranının minimum yüzde 8 olma zorunluluğu ile banka sermayelerinin güçlü olması amaçlanmıştır. Oranlara baktığımız zaman hem referans değerlerinin hem de İş Bankası'nın yüzde 8'in çok üzerinde bir

sermaye yeterlilik rasyosuna sahip olduğu gör÷lmektedir. Bankanın genellikle sektör ortalamasının çok az da olsa aşağısında kaldığını görmekteyiz. Özellikle 2006 yılından sonra sektör ortalamasının altında kaldığını belirtmek gerekir. 2008 yılında sermaye yeterlilik rasyosunun bir önceki yıla göre yüzde 25 azaldığını fakat yine de yüksek bir oranda olduğunu söyleyebiliriz. Özkaynakların bilanço içi döviz pozisyonu karşılama oranına baktığımızda yıllar itibari ile sektör ortalamasının aşağısında kaldığını görmekteyiz. Özellikle 2008 ve 2007 yılında bankanın negatif değerler olarak yabancı para yükümlölüklerinin daha fazla olduğunu ve bu açığın özkaynakları karşılama oranının da 2007 yılında yüzde 4,77 ve 2008 yılında da yüzde 18 olduğu gör÷lmektedir. Bankanın 2008’ den sonra bilanço içi döviz pozisyonu açığında pozitif değerler aldığını ve bu açığı özsermayesi ile karşılama oranının yüzde 13’ ün altına düşmediğı gör÷lmektedir. Banka, bilanço içi döviz pozisyonunda artı değerler olarak yabancı para varlıklarını yüksek tutmuştur. Fakat özsermayesindeki bilanço içi döviz pozisyonun yüksek olması sonucu bankanın döviz kuru riski ile karşılaşma olasılığı vardır. Bankanın sermaye rasyosunda en dikkat çeken oran, varlıkları özkaynak ile karşılama oranıdır. Genellikle 2006 yılına kadar pozitif bir hareketlilik gösteren bu oran, özellikle 2007 yılı ile birlikte negatif ve 0’ a yakın CAMELS değerleri almıştır. 2006 yılından sonra sektör ortalamasının altında bir değer alan özkaynak / aktif oranı ortalama olarak yüzde 12 değer almıştır. Banka varlıklarının içerisindeki net dönem karı / zararına baktığımızda genellikle sektör ortalamasının altında kalmıştır. İş Bankası yalnızca 2012, 2011, 2005 ve 2002 yıllarında sektör ortalamasının üzerine çıkmış olup, ortalama 1,71 değerinde bir orana sahiptir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. ’nin varlık kalitesi ise sürekli değişken negatif değerler almıştır. Bankanın varlık kalitesinin negatif puan almasının en önemli nedeni özellikle aktif kalemlerin içerisindeki duran aktif payının yüksek olmasıdır. 2002, 2003, 2004 ve 2005 te bankacılık sektörü ortalama yüzde 3,15 iken İş Bankası’ nda bu oran ortalama yüzde 5,80 olarak gerçekleşmiştir. Aslında bankacılık sektöründe bu oranın yüzde 4’ ün üzerinde seyretmesi olumlu olarak görülmez. Çünkü banka varlıklarının daha getirili varlık yatırımlarına yönlendirilmesi gerekmektedir. Duran varlık yatırımlarının fazla olması banka karlılığını olumsuz etkiler. Bununla birlikte duran aktiflerdeki fazlalık, faiz gelirleri ve faiz dışı gelirlerin toplam aktifleri karşılama

oranının da düşük olmasına neden olmuştur. Bankanın 2012 yılına kadarki süreçte de aktiflerindeki duran varlık payını aynı seviyelerde koruduğu görülmektedir. Bankanın aktif kalitesinde göze çarpan diğer bir oran toplam krediler içerisindeki takipteki kredilerin payıdır. Bankanın özellikle 2002 yılındaki yüksek oranı, kademeli olarak, 2008 yılına kadar azalmıştır. 2008 krizi ile birlikte 2009 yılında bir artış olsa da sonraki yıllarda bu oranın azalması ve bankacılık sektör değerinin oldukça altında seyretmesi bankanın kredi hizmetlerini yerine getirmedeki başarısını ve müşteri kitlesinin kredi geri ödeme gücünü ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bankanın takipteki kredilerine karşı ayırdığı özel karşılıklara baktığımızda, bu oranın 2002 ve 2012 dışında yüzde 100 olduğunu görmekteyiz. 2002’ de bu oranın yüzde 42 olduğunu ve bu yılda sektör ortalamasının yüzde 64 olduğunu görmekteyiz. 2012 yılında ise yüzde 78 olan bankanın oranı, sektör referans değeri olan yüzde 75’ in üzerindedir. 2012 yılında bankanın özellikle takipteki kredilerdeki başarısı ile paralel olarak takipteki kredilere ayırdığı özel karşılıkları azaltarak, 2012 yılı oranlarına bakarak, buradaki atıl kaynağı özkaynaklarına ayırdığını söyleyebiliriz. Bankanın takipteki kredilere bire bir pay ayırması, geri gelmeyen kredi ödemelerine, piyasada meydana gelebilecek konjonktür dalgalanmalara ve olası krizlerdeki riskini minimum düzeye indirmektedir.

Bankanın varlık yapısındaki diğer bir ayrıntıda tüketici kredilerin toplam krediler içerisindeki payıdır. Yıllar itibari ile tüketici kredilerin payı ortalama olarak yaklaşık yüzde 28 olarak gerçekleşmiştir. Referans değeri ise yaklaşık ortalama yüzde 30’ dur. Bankaların varlık kalitesinde kredi türü önemlidir. Banka kredileri tüketici kredileri, yatırım kredileri, işletme kredileri ve üretici kredileri olarak sınıflandırılır. Tüketici kredilerinin payının toplam kredilerde yaklaşık dörtte bir oranında olması bankanın kredi riskinin de az olduğunu ortaya koyar. Kredi türlerinde geri dönmeme riski en fazla olan kredi türü tüketici kredileridir. Bankanın toplam varlıklarındaki kredilerin payına bakacak olursak ise 2012 ve 2002 yılları dışında sektör ortalamasının altında olduğunu görmekteyiz. 2012 yılında bu oran yaklaşık yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Aktiflerin içerisinde kredi payının yüksek olması bankanın asli görevini olan kredi mekanizmasını yerine getirdiğini gösterir. Elbette bu rasyonun çok daha yüksek olması banka likit varlıklarını azaltacağı için bir risk oluşturabilmektedir. İş

Bankası’nda 2006 yılından sonra ortalama olarak yüzde 60 – 40 bandında gerçekleşen bu oran optimal oran olarak kabul edilmektedir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. ‘ nin yıllar itibari ile yönetim kalitesi rasyolarında 2002 yılı dışında pozitif değerler aldığını görmekteyiz. 2002 yılında rasyonun negatif değer almasının en önemli sebebi krediler içerisindeki takipteki kredi payının (net) sektör ortalamasının üzerinde seyretmesidir. 2002 yılında takipteki kredilerin (net) toplam krediler içerisindeki payı yüzde 9,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranın sonraki yıllarda 0 olduğunu görmekteyiz. 2012 yılında ise yüzde 0,4 olarak gerçekleşen bu oranın sektör ortalaması yüzde 0,71 olarak gerçekleşmiştir. Şube başına düşen net karda ise sektörün ortalaması, 2006 yılından itibaren, yüzde 1,93 olarak gerçekleşirken bankanın mevcut ortalaması yüzde 2,02 olarak gerçekleşmiştir. 11 yıllık süreçte sürekli sektör ortalamasının üzerinde, genel anlamda pozitif bir ivme göstermiştir. Bu durum bankanın Türkiye’ nin en büyük bankasından biri olduğunu da açıkça ortaya koyar. Faiz dışı net gelirlerin faaliyet giderlerini karşılama oranında bankanın 11 yılda sektör ortalamasının üzerinde olduğunu ve oldukça yüksek oranlara sahip olduğunu görmekteyiz. Genellikle yüzde 100’ün üzerinde bir karşılama oranına sahip olan İş Bankası yalnızca 2008 yılında bir önceki yıla göre büyük bir düşüş yaşamış fakat yine de sektör ortalamasının yaklaşık yüzde 50’ nin üzerinde bir değer almıştır. Banka yönetiminin başarısı hem oranlara hem de bankanın derecelendirme notuna oldukça önemli katkı sağlamıştır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. ‘ nin karlılık analizini yapacak olursak CAMELS karlılık puanının 2005, 2010, 2011 ve 2012 yılı dışında genel olarak çok yüksek olmasa da negatif değerler aldığını, sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. Aslında bankanın oranlarına baktığımız zaman güzel sonuçlar yer almaktadır; fakat CAMELS derecelendirme puanını oluştururken sektörün gerisinde kalması negatif bir puan almasına neden olmuştur. Toplam gelirlerin toplam giderleri karşılama oranına baktığımızda bunu çok net görmekteyiz. Bu oranın tüm yıllarda yüzde 120’nin altına düşmediğini ve 2009 yılında yüzde 165’e yakın bir değer aldığını ve ortalama olarak da yüzde 145 gibi bir değer aldığını görmekteyiz. 2009 yılında sektör ortalamasının da üzerinde bir orana sahip olmasına rağmen CAMELS puanının -1,10 olarak

gerçekleşmesindeki en önemli neden, net dönem karının aktifler içerisindeki payının sektör ortalamasının altında kalmasından kaynaklanır. Yatırım karlılığını gösteren bu oran 2003, 2004, 2006, 2007, 2008 ve 2009 da sektör ortalamasına yakın fakat sektör ortalamasının altında bir değer almıştır.

Sermaye başına düşen karı ve özkaynak verimliliğini gösteren net dönem karının özkaynaklar içerisindeki payını gösteren rasyoda ise bankanın 2012, 2011, 2010 yıllarında sektör ortalamasından daha iyi bir oran yakaladığını görmekteyiz. Diğer yıllarda ise 2006 yılına kadar yüzde 10, 2006’ dan sonra ise yüzde 7’ nin altına düşmemek üzere sektör ortalamasının altında bir oran gerçekleşmiştir. Bankanın en önemli gelir kalemi olan faiz gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki payına bakacak olursak 11 yıllık süreçte ortalama olarak yaklaşık yüzde 76 olarak gerçekleşen oranın sektör ortalaması ise 11 yıllık süreçte yaklaşık yüzde 82 olarak gerçekleşmiştir.

İş Bankası’ nın yıllar itibari ile yüksek karlılık oranları olduğunu fakat 2010 yılına kadar sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. 2010 yılından sonra ise pozitif karlılık puanına sahip olan banka karlılık oranlarını optimal şekilde gerçekleştirmiştir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. ’ nin likidite analizi ile devam ediyoruz. Likidite olarak bankaların güçlü olması piyasa meydana gelebilecek her türlü risk ile baş etme gücünü ortaya koyar. Bankanın 2012 yılı dışında diğer yıllarda likidite puanının pozitif yönde ve sektör ortalamasının yukarısında olduğu görülmektedir. İş Bankası’ nın varlıklarındaki likit aktiflerin payına baktığımızda 2012 ve 2011 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde bir ortalamaya sahip olduğunu ve bu yıllar dışında yüzde 30’ un altına düşmediği genel anlamda 11 yıllık süreçte sektör ortalamasının yaklaşık yüzde 34 olarak gerçekleştiğini; fakat bankanın bu dönemde ortalama yaklaşık yüzde 40 gibi bir orana sahip olduğunu görmekteyiz. Aynı şekilde son iki yıl dışında diğer yıllarda bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama gücüne baktığımızda sektör ortalamasının üzerinde ve ortalama yaklaşık yüzde 56 dolaylarında bir rasyoya sahip olduğunu görmekteyiz. Bankacılık sektöründe ise bu oran 11 yıllık süreçte yaklaşık yüzde 39 seviyesindedir. Oldukça güçlü bir likit varlığı bulunan İş Bankası, ekonomide meydana gelebilecek daralmalarda, enflasyonist dönemlerde, konjonktür

dalgalanmalarında oldukça güçlü bir duruş sergileyebilecek ve likit varlıkları ile kendini olumsuz durumlardan koruyabilecektir. Bankanın bu oranları aynı zamanda yükümlülüklerini de yerine getirebildiğinin bir göstergesidir. Fakat likit gücün bu kadar yüksek olması bankanın kredi mekanizmasını olumsuz etkilemesi beklenebilir. Atıl bekleyen likit varlıkların krediye ya da başka yatırım araçlarına kanalize edilmesi banka karlılığını arttırabilecektir. Önceki analizlerimizde bankanın hem kredi mekanizmasının işlerliğini hem de karlılık rasyolarının iyi olduğunu vurgulamıştık. Bankanın bu karakteristik yapısı piyasadaki gücünü ortaya koymaktadır. Bankanın yabancı para likit gücüne bakacak olursak 2012 yılı dışında sektör ortalamasının üzerinde ve 11 yıllık süreçte ortalama yaklaşık yüzde 56 civarında iken sektör ortalaması bu süreçte ortalama yaklaşık yüzde 40 civarındadır. Bankanın yükümlülüklerindeki yabancı kaynakları aktifindeki yabancı likit varlıklar ile karşılama gücü oldukça yüksektir. Döviz kurlarından kaynaklı dalgalanmalarda ve döviz likit sıkışıklığında bankanın herhangi bir sıkıntı çekmeyeceğini görmekteyiz.

İş Bankası'nın 11 yıllık süreçte oldukça etkileyici bir likidite gücü olduğunu ve sektör ortalamasının üzerinde bir orana sahip olduğunu ortaya koyduk. Fakat 2012 ve 2011 yıllarında çok büyük olmasa da bankanın likit varlıklarının azaldığını, sektör ortalamasının altında kaldığını ve buna rağmen piyasa risklerine karşı direnç gösterebilecek oranlara sahip olduğunu görmekteyiz. 2010 sonrasında bankanın likit varlıklarını azaltarak özsermaye kalemini artırdığını ve kredi kalemine kanalize ederek piyasaya sürdüğünü, piyasadaki para arzını artırarak ekonomiye katkı sağladığını, bununla birlikte faiz gelirlerini de artırdığını söyleyebiliriz.

Son olarak Türkiye İş Bankası A.Ş. 'nin piyasa risklerine karşı ne kadar güçlü olduğuna bakalım. CAMELS puanlamasında bankanın piyasa riskine duyarlılık puanı genel olarak -1 / +1 bandında ve çoğunlukla sıfıra yakın bir değer almıştır. Şunu belirtmekte fayda var ki piyasa riskine duyarlılık puanının düşük olması tercih edilir. Çünkü piyasa risklerine karşı puanın düşük olması performansı olumlu etkilemektedir. Burada en önemli rasyo yabancı para aktiflerin yabancı para pasiflere oranıdır. Genel itibari ile bu oranın 1 olması beklenir. Piyasadaki döviz kurlarındaki oynamalarda meydana gelebilecek zararları minimum düzeyde tutmak ve olası daha büyük

dalgalanmalarda riski azaltmak adına oldukça önemli bir orandır. 11 yıllık süreçte genel itibariyle sektör ortalaması ortalama yaklaşık yüzde 88,50 iken İş Bankası’ nda bu oran ortalama yaklaşık yüzde 94,5 civarındadır. Bu oranın değişmesindeki en önemli neden bankaların döviz kuru üzerindeki beklentileridir. Banka aktiflerindeki likit varlıkların durumuna bakacak olursak bankanın genel olarak 2002 yılından itibaren likit varlıklarında bir azalma gözlemlenmektedir. Finansal varlıkların aktif içindeki payı yüzde 20’ nin altına düşmemektedir.

Son olarak İş Bankası’ nın yıllar itibari ile gerçekleşen CAMELS puanlarına ortaya koyalım:

Tablo 12: Türkiye İş Bankası A.Ş. CAMELS Puanı

Türkiye İş Bankası A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likitide Durumu	Piyasa Riskine	CAMELS PUANI
2012	2,26	-2,20	2,32	0,62	-2,84	0,46	0,61
2011	1,61	-3,03	4,59	0,17	0,23	-0,21	3,35
2010	1,35	-4,27	4,31	0,11	3,34	-0,27	4,57
2009	-0,23	-3,38	4,65	-1,10	6,66	-0,15	6,47
2008	3,69	-3,30	4,16	-1,06	13,70	0,29	17,48
2007	3,98	-5,10	4,89	-1,68	7,66	0,04	9,78
2006	0,96	-4,25	3,61	-3,25	7,39	-1,06	3,41
2005	1,95	-3,66	5,37	0,73	7,38	-0,52	11,26
2004	-0,06	-7,01	3,08	-2,17	4,10	1,27	-0,79
2003	-1,25	-5,72	1,89	-4,79	4,08	-1,26	-7,04
2002	3,01	-4,47	-1,74	-0,68	4,11	-1,08	-0,85

Yukarıdaki tabloda yıllar itibari ile bankanın CAMELS dereceleri yer almaktadır. CAMELS analizine göre İş Bankası’ nın 2002, 2003 ve 2004 yıllarında CAMELS puanının negatif değerler aldığını görülmektedir. Bu yıllarda özellikle bankanın aktif kalitesindeki negatif değerlerin yüksek olması CAMELS puanının düşük

olmasına sebep olmuştur. 2001 krizinden sonra yeniden yapılanma sürecine giren Türk Bankaları'nın geçiş sürecinde zorluklar yaşadığını burada gözlemleyebiliriz. Özellikle karlılık oranlarının da negatif değerler aldığını görebiliriz. Bankanın özellikle likidite oranlarının yüksek olması ve yönetimdeki pozitif ivme, puanlamanın daha da küçük olmasını engellemiştir. Bankanın özellikle bu yıllardan sonra 2005 yılında puanını oldukça arttırdığı görülmektedir. Özellikle 2008 yılında oldukça yüksek çıkan CAMELS puanının en önemli nedeninin 2008 küresel kriz olduğunu söyleyebiliriz. 2008 yılında özellikle bankanın likit varlıklarını arttırdığını görmekteyiz. Bunun nedenlerini ise bankanın dış piyasa risklerinden karşı kendini savunması ve yatırım riskini almayıp varlıklarını likit tutma isteği olarak sıralayabiliriz. Özellikle 2008' den sonra banka puanları iyileşme göstermiştir. Kademeli olarak iyileşme gösteren banka puanları özellikle likidite rasyoları ile paralel bir şekilde hareket etmiştir. Likidite fazlalıkları özellikle sermaye yeterliliğini güçlendirmiş ve bankanın varlık kalitesinde de yıllar itibari ile olumlu bir gelişme sağlanmıştır. Yönetim kalitesinin ve piyasa risklerine olan duyarlılığın genel olarak sabit kaldığı da ortadadır. Ve 2012 yılında CAMELS puanının 0,61 olması ile İş Bankası'nın her yönden güçlü bir banka olduğunu CAMELS analizi de ortaya koymuştur.

Çalışmada analizi yapılacak ikinci banka **Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.** ' dir. Kamu sermayeli bir banka olarak faaliyetlerini sürdüren Ziraat Bankası, 2013 yılı itibari ile 1.661 şube ve 24.256 çalışan sayısı ile ülkenin en yüksek şube ve personel sayısına sahip olan bankasıdır. Aşağıda Ziraat Bankası' nın 11 yıllık süreçteki rasyoları yer almaktadır:

Tablo 13: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	1,49	0,08	1,19	3,54	3,35	4,97	8,61	12,76	8,28	14,30	10,28
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	19,01	15,61	19,20	23,22	20,08	25,44	39,55	47,68	50,61	95,06	72,01
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	11,19	8,99	14,58	0,51	-0,20	-0,57	-0,39	-0,32	-4,96	-2,80	-4,81
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,63	1,31	2,46	2,82	2,04	2,90	2,92	2,77	2,69	2,30	0,41
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	10,54	8,20	8,90	8,31	7,05	8,92	9,15	8,91	8,85	12,50	11,04
Varlık Kalitesi	1,98	3,70	4,46	3,97	3,40	4,15	4,12	4,75	4,79	-3,68	-2,31
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	2,88	1,21	1,49	2,33	1,96	1,81	1,84	2,34	4,18	43,30	51,89
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	1,77	1,32	1,25	1,39	1,54	1,38	1,57	1,68	2,00	2,46	4,59
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	60,04	63,18	45,66	37,27	36,76	31,65	29,12	25,93	20,13	16,24	17,04
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	43,86	44,45	38,00	29,49	29,53	26,69	24,16	20,64	16,03	11,79	12,64
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	61,30	70,25	67,01	79,87	81,13	79,58	80,85	82,56	83,76	97,13	71,63
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	40,36	42,50	40,59	45,65	43,10	46,21	43,61	35,92	27,52	19,48	11,09
Yönetim Kalitesi	-2,32	-0,04	1,51	1,95	2,26	0,96	0,56	4,22	1,23	0,03	-5,75
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	1,11	0,36	0,49	0,47	0,37	0,37	0,35	0,41	0,68	1,24	14,72
Şube Başına Net Kar	1,75	1,44	2,65	2,67	1,68	1,88	1,68	1,57	1,34	0,93	0,13
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	1,74	1,63	1,49	1,52	1,65	1,85	1,97	1,96	2,40	3,16	4,07
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	43,40	36,93	67,03	46,18	51,25	71,74	69,65	99,17	67,01	69,71	42,06
Kazançlar	0,49	-0,66	2,83	3,81	3,75	3,22	4,35	11,94	5,75	1,71	-3,96
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,63	1,31	2,46	2,82	2,04	2,90	2,92	2,77	2,69	2,30	0,41
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	15,44	15,94	27,59	33,91	28,99	32,57	31,92	31,09	30,33	18,39	3,76
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Gelirler	2,15	1,73	2,96	3,55	2,60	3,66	3,78	4,06	3,91	3,90	1,64
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	149,36	132,36	149,69	150,34	129,68	135,64	139,89	144,93	148,01	135,65	123,05
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	92,35	93,40	89,15	94,20	93,80	91,24	90,54	86,25	90,79	91,14	94,76
Likide Durumu	5,09	3,57	4,58	4,37	1,83	11,79	7,53	1,85	2,85	2,54	-4,28
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	37,37	33,52	36,30	32,72	21,86	54,22	50,04	39,94	34,10	34,36	20,72
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	59,73	49,37	47,66	62,12	61,48	89,25	87,77	70,35	72,37	65,16	54,01
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	57,03	44,60	49,63	44,31	30,69	78,06	75,72	65,96	113,74	109,34	40,13
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	43,65	37,59	40,82	36,73	24,25	61,62	57,50	46,48	39,31	41,97	24,80
Piyasa Riskine Duyarlılık	-4,27	-4,36	-3,48	-4,20	-5,16	-4,52	-3,52	-2,68	-2,68	-0,42	-0,41
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	40,20	44,04	50,51	57,01	56,05	57,54	61,04	57,17	63,20	60,30	54,70
YP Aktifler / YP Pasifler	94,64	95,68	91,52	99,73	100,09	100,33	100,20	100,17	102,13	101,62	101,93
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	9,09	8,53	8,20	11,40	12,80	13,79	13,12	12,18	15,85	22,64	30,93
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	0,75	0,60	1,00	0,70	0,85	1,32	1,37	1,94	1,61	2,20	1,71
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,74	3,14	3,45	4,60	3,69	4,35	4,64	4,31	6,40	6,13	6,68
CAMELS PUANI	2,45	2,29	11,09	13,46	9,42	20,56	21,66	32,83	20,21	14,49	-6,45

Ziraat Bankası'nın, 2011 yılı dışında tüm yıllarda, sermaye yeterlilik rasyosunda sektör ortalamasının üzerinde bir rasyoya sahip olduğunu görmekteyiz. 2011 yılında yüzde 15,61 olarak gerçekleşen rasyo diğer yıllarda yüzde 19' un altına düşmemiştir. Sermaye yapısının oldukça güçlü olduğu bankanın özsermayesindeki döviz pozisyonu rakamları oldukça dikkat çekicidir. Özellikle 2009 yılı öncesinde

bankanın özkaynaklarındaki döviz pozisyonu negatif değerler almıştır. Bankanın bu yıllarda yabancı para yükümlülüklerinin yabancı para varlıklarından fazla olduğunu görmekteyiz fakat buna karşın banka içi döviz pozisyonun özkaynaklara oranının düşük değerler alması banka için iyi bir göstergedir. 2008’ den sonra bankanın yabancı para varlıklarını yabancı para yükümlülüklerine göre artırdığını fakat özsermayesindeki karşılama oranını da yükselttiği dikkat çekmektedir. Bankanın bu politikasında döviz kurundaki artış beklentisi olması yüksek ihtimaldir. 2010, 2011 ve 2012 yılında ortalama yüzde 12’ ye yakın bir değer alan rasyo sektörde ise ortalama yüzde 37 civarındadır. Bankanın aktif karlılığına bakacak olursak 2012, 2011 ve 2002 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2011 ve 2012 yıllarında yüzde 1,63 ve yüzde 1,31 gibi bir orana sahiptir. Bankanın aktiflerini özkaynakları ile karşılama oranına baktığımızda 11 yıllık süre içerisinde sektör ortalamasının altında kalarak ortalama yaklaşık yüzde 9,31 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Özellikle 2008 yılında yüzde 7’ ye kadar düşen oran genel olarak durağan bir seyir izlemiştir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ‘ nin varlık kalitesi oranlarında en dikkat çekici oran toplam aktiflerindeki duran varlıkların payını gösteren rasyodur. Sektör ortalamasını dikkate alacak olursak, oldukça düşük bir orana sahip olan bu oran banka adına olumlu bir sonuçtur. Sektör ortalaması 11 yıllık süreçte yaklaşık yüzde 5,04 iken Ziraat Bankası’nda ortalama yaklaşık yüzde 1,90 olarak gerçekleşmiştir. Banka varlıklarında duran varlık payının az olması, varlık yatırımlarının getirisi daha yüksek olan alanlara doğru yapıldığını gösterir. Bankanın diğer bir başarılı oranı toplam kredi ve alacaklardaki brüt takipteki kredilerdir. 2002 ve 2003’ te yüzde 51,89 ve yüzde 43,30 gibi rekor oranlara ulaşan bu kötü tablo 2011’ de yüzde 1,21 ve 2012’ de yüzde 1,77 olarak gerçekleşmiştir. Takipteki kredilerine ayırdığı özel karşılıklara bakacak olursak 2002 ve 2003 yılı dışında sektör ortalamasının aşağısında kaldığını görmekteyiz. 2002 ve 2003 yılındaki payının yüksek olmasının nedenini ise takipteki kredilerinin yüksek olmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Son 3 yıllık süreçte sektördeki özel karşılıkların ortalama oranı yüzde 80,03 olurken bankanın ortalaması yüzde 66,14 olarak gerçekleşmiştir. Ziraat Bankası’nın toplam krediler içerisindeki tüketici kredilerinin payı ise 2002 ve 2003 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde olmakla birlikte 2006’ dan itibaren yüzde 40’ ın altına düşmemiştir. Tüketici kredilerindeki

payının yüksek olması her ne kadar bir risk getirse de bankanın takipteki kredilerinin payının az olması, banka müşteri portföyü araştırmasının başarılı yapıldığını ortaya koyar.

Ziraat Bankası' nın toplam varlıkları içerisindeki kredilerin payına bakacak olursak, genel olarak sektörün altında kaldığını görmekteyiz. 11 yıllık süreçte sektör ortalamasının yüzde 44,6 olduğunu ve buna karşın Ziraat Bankası' nda bu oranın ortalama yüzde 27,03 olduğu görülmektedir. 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ortalama yüzde 42,10 olarak gerçekleşse de bankanın asli görevi olan kredi mekanizmasının sektörün oldukça gerisinde kaldığını görmekteyiz. Aynı şekilde bankanın mevduatlarını krediye dönüştürme kapasitesinin de sektöre göre zayıf olduğunu görmekteyiz. Özellikle son 5 yıllık süreçte mevduatları krediye dönüştürme oranı sektörde ortalama yüzde 86,4 olarak gerçekleşirken Ziraat Bankası' nda bu oran ortalama yüzde 48,58 olarak kalmıştır. Bankanın hem toplam varlıklarındaki kredi payının düşük olması hem de likit varlıklarını elinde tutma isteği, mevduatın krediye daha çok kanalize olmasını engellemiştir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. 'nin yönetim kalitesi yönünden inceleyelim. Bankanın toplam krediler içerisindeki takipteki net kredilerinin payı 2012, 2006 ve 2002 yılı dışında sektör ortalamasının altında kalarak ortalama yüzde 0,55 sektörde ise ortalama yüzde 1,37 olarak gerçekleşerek başarılı bir ivme kazanmıştır. 2012 yılında ise sektör ortalamasından yüzde 57 daha fazla gerçekleşerek CAMELS puanının düşmesine neden olmuştur. Bankanın şube karlılığı ise 2004, 2005, 2006, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında sektör ortalamasının üzerinde bir değer almıştır. 2012 ve 2011 yıllarında ise bankanın şube karlılığı sektörün, yaklaşık yüzde 23 gerçekleşerek, gerisinde kalmıştır. Kamusal sermayeli bir banka olmasının ve şube ağıının kar güdüsü yerine tüm ülke çapına yayılması, kredi mekanizmasının da sektörün gerisinde kalması şube karlılığını da olumsuz etkileyerek sektör ortalamasının gerisinde kalmasına neden olmuştur.

Ziraat Bankası' nın diğer faaliyet giderlerini faiz dışı net gelirleri karşılama oranı da 2005 yılı dışında sektör ortalamasının gerisinde kalmıştır. Oldukça dalgalı bir görünümde olan bu rasyonun sektör ortalaması yaklaşık yüzde 77,2 iken Ziraat Bankası' nda ortalama yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Toplam aktifler içerisindeki

diğer faaliyet giderlerinin payına baktığımızda ise bankanın yine yıllar itibari ile sektör ortalamasının gerisinde kaldığını söyleyebiliriz. Fakat sektör ortalamasının altında olması banka için olumlu bir göstergedir. Bankanın genel olarak diğer faaliyet gelirlerinin varlıkları içerisindeki yükümlülüğü ortalama yüzde 2,13 iken sektörde bu oran yüzde 3,19 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ' nin karlılık yapısına bakalım. Bankanın en dikkat çekici rasyosu özkaynak karlılığıdır. 11 yıllık süreçte 2002 yılı dışındaki tüm yıllarda sektör ortalamasının çok üzerinde bir özkaynak karlılığına sahip olan bankanın rasyosu ortalama yüzde 24,57 iken, sektör ortalamasının yüzde 15,1 olduğunu söyleyebiliriz. Bankanın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirlerinin oranı da sektör ortalamasının üzerindedir. Ziraat Bankası' nın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirleri bu süreçte ortalama yüzde 91,6 olarak gerçekleşirken, sektör ortalaması yüzde 82,4 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın toplam gelirlerinin toplam giderleri karşılama oranı yüzde 120' nin altına düşmemekle birlikte genel olarak dalgalı ve ortalama yüzde 139,67 olarak gerçekleşmiştir. Dalgalı olması sebebi ile bazı yıllarda sektör ortalamasının altında kaldığı ve genel olarak sektör ortalamasının yüzde 140,5 olduğunu görmekteyiz. Oldukça yakın olan bu oranda banka gelirlerinin toplam giderleri fazlasıyla karşıladığı görülmektedir.

Ziraat Bankası' nın aktif karlılığını gösteren rasyoda ise 2003 yılından 2010 yılına kadar sektör ortalamasının üzerinde değerler aldığını ve ortalama yüzde 2,61 olduğunu görmekteyiz. 2011 ve 2012 yılında sektör ortalamasının altında kalmış ve ortalama yüzde 1,47 olarak gerçekleşmiştir. 2010' dan sonra bankacılık sektöründeki aktif karlılık oranlarının da azaldığını ayrıca belirtmekte fayda var.

Likidite kalitesi olarak incelediğimizde bankanın likit aktiflerinin özellikle 2012, 2011, 2010, 2007, 2006 yıllarında sektör ortalamasının çok üzerinde bir değer aldığını görmekteyiz. Ziraat Bankası varlıklarını kredilere ayırmak yerine likit varlıklarını güçlü tutmayı tercih ederek piyasadaki likidite sıkışıklığında minimum riski amaçlamıştır. 2008 yılındaki krizin de etkisiyle bankanın likit varlıklarının bir önceki yıla göre yüzde 60' a yakın bir düşüş yaşadığını görmekteyiz. Aynı yılda sektör ortalamasında ise bu oran yüzde 35 civarındadır. Ziraat Bankası' nın likidite

kalitesindeki en güçlü yanı yabancı likit aktiflerinin yabancı pasiflere oranıdır. 11 yıllık süreçte sektör ortalamasının sürekli üzerinde seyreden yabancı para yükümlülüklerin yabancı likit aktiflerle karşılama oranı 2008’ den önce yüzde 73,15 iken 2008 sonrasında yüzde 56,07 oranına sahiptir. Kriz sonrası likit varlıklardaki azalma yabancı likit paralarda da görülmektedir. Buna rağmen döviz kurlarındaki meydana gelebilecek dalgalanmalarda ve döviz darlığında bankanın çok zorlanmayacağını söylemek yanlış olmaz. Özellikle kamu sermayeli bir banka olması ile piyasa risklerinden korunmak için bankanın likit varlıkları oldukça güçlüdür.

Ziraat Bankası’ nın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama oranına baktığımızda dalgalı bir görünümü vardır. Likit gücü yüksek olduğu yıllarda bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini karşılama oranının bazı yıllarda sektör ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Özellikle 2011 ve 2010 yılında bankanın likit gücü sektör ortalamasından yukarıda olmasına karşın kısa vadeli borçlanmanın sektör ortalamasından yüksek olması nedeniyle böylesi bir çelişki ortaya koymuştur.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ’ nin piyasa risklerine olan dayanıklılığına bakacak olursak genellikle CAMELS puanının sürekli negatif puan aldığını ve ortalama -3,25 olduğunu görmekteyiz. Bankanın negatif değerler almasının en önemli nedeni, net finansal varlıklarının aktif içerisindeki payının oldukça yüksek olmasıdır. 11 yıllık süreçte bankanın ortalaması yüzde 54,70 olurken sektör ortalaması yüzde 33,75 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte faiz dışı gelirlerinin toplam aktifler içerisindeki payının da sektör ortalamasının altında kalması bankanın CAMELS puanını olumsuz etkilemiştir. Bankanın yabancı aktiflerinin yabancı pasiflerine oranına baktığımızda ise yaklaşık 1’e yakın olduğunu görmekteyiz. Bankanın olası döviz kurlarındaki dalgalanmalarda kaybının minimum olacağını belirtebiliriz.

Son olarak bankanın yıllar itibari ile oraya koyduğu CAMELS performans puanlarına bakalım:

Tablo 14 : T.C. Ziraat Bankası CAMELS Puanı

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likidite Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	1,49	1,98	-2,32	0,49	5,09	-4,27	2,45
2011	0,08	3,70	-0,04	-0,66	3,57	-4,36	2,29
2010	1,19	4,46	1,51	2,83	4,58	-3,48	11,09
2009	3,54	3,97	1,95	3,81	4,37	-4,20	13,46
2008	3,35	3,40	2,26	3,75	1,83	-5,16	9,42
2007	4,97	4,15	0,96	3,22	11,79	-4,52	20,56
2006	8,61	4,12	0,56	4,35	7,53	-3,52	21,66
2005	12,76	4,75	4,22	11,94	1,85	-2,68	32,83
2004	8,28	4,79	1,23	5,75	2,85	-2,68	20,21
2003	14,30	-3,68	0,03	1,71	2,54	-0,42	14,49
2002	10,28	-2,31	-5,75	-3,96	-4,28	-0,41	-6,45

Yukarıdaki tabloda Ziraat Bankası'nın 2002 / 2012 yıllarındaki CAMELS puanları yer almaktadır. Bankanın sadece 2002 yılında negatif değer aldığını, 2008, 2011 ve 2012 yılı dışında çift sayılı hanelere ulaştığı görülmektedir. 2002 yılında bankanın sermaye yeterlilik puanının 10,28 olmasına rağmen özellikle yönetim kalitesinin, kazanç oranlarının ve likidite durumunun negatif olması CAMELS puanının negatif olmasına neden olmuştur. 2005 yılında bankanın 32,83 puan olarak zirveye çıktığını görmekteyiz. Bu yılda özellikle sermaye kalitesinin ve karlılık yapısının etkili olduğunu söyleyebiliriz. Küresel krizin gerçekleştiği 2008 yılında ise puanın 9,42 gerçekleştiğini, bir önceki yıla göre özellikle likidite ve sermaye puanlarının düşüş yaşadığını görüyoruz. 2011 ve 2012 yılında Ziraat Bankası 2,29 ve 2,45 olarak CAMELS derecelendirme analizine göre her yönden güçlü bir banka olduğunu ortaya koymuştur. Fakat varlık kalitesinin ve likidite durumunu da daha optimal bir hale getirmesi gerektiğini de gözden kaçmamalıdır.

Çalışmada analizi yapılacak üçüncü banka **Türkiye Garanti Bankası A.Ş.** ' dir. 2013 yılı rakamlarına göre Garanti Bankası ülke çapında 998 şube ve 18.737 çalışan sayısı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Aşağıda Garanti Bankası'nın 2002 / 2012 yılları arasındaki rasyoları yer almaktadır:

Tablo 15: Türkiye Garanti Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	2,69	5,35	5,08	1,93	2,25	-0,51	-7,11	1,17	-3,66	-4,03	-4,38
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	18,21	16,89	19,62	21,20	16,14	15,38	14,08	15,10	16,80	16,63	12,71
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	16,34	4,31	-1,28	23,55	10,51	38,38	61,54	12,68	19,41	15,25	16,50
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,92	2,09	2,54	2,81	1,97	3,43	2,12	1,94	1,72	1,35	0,63
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	13,30	11,99	13,29	12,63	10,65	10,19	9,29	10,69	12,07	10,95	8,58
Varlık Kalitesi	1,11	1,30	1,52	1,91	2,42	2,84	1,69	-0,71	-1,08	0,07	1,24
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	2,30	1,83	2,99	4,50	2,48	2,27	2,33	4,22	4,11	4,41	6,35
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	2,70	2,65	2,72	2,56	2,78	3,03	3,70	6,31	11,53	13,51	13,66
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	104,96	99,14	89,22	79,18	94,67	95,19	90,75	71,83	59,63	47,71	42,99
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	57,32	57,15	52,30	47,16	56,11	55,07	54,39	46,44	39,98	30,68	28,93
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	80,94	81,70	81,87	81,02	63,69	63,73	70,88	66,79	56,40	47,76	31,74
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	36,08	33,06	33,16	33,81	32,72	36,45	37,67	40,22	32,99	28,05	18,21
Yönetim Kalitesi	2,93	3,73	2,04	2,98	1,07	0,47	-1,98	-3,54	-4,21	-1,09	0,63
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	0,44	0,33	0,54	0,85	0,90	0,82	0,68	1,40	1,79	2,30	4,34
Şube Başına Net Kar	3,29	3,36	3,66	3,76	2,41	3,94	2,20	1,64	1,29	0,96	0,40
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,21	2,19	2,45	2,44	2,86	2,70	2,91	3,71	4,13	3,87	3,71
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	82,55	101,30	92,83	112,12	82,32	116,76	83,13	78,14	79,44	137,23	44,59
Kazançlar	0,96	2,80	1,51	1,83	1,04	4,51	0,03	3,87	-1,31	-4,64	-4,25
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,92	2,09	2,54	2,81	1,97	3,43	2,12	1,94	1,72	1,35	0,63
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	14,41	17,47	19,09	22,25	18,49	33,64	22,78	18,17	14,22	12,30	7,33
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Gelirler / Toplam Giderler	2,45	2,67	3,19	3,58	2,43	4,10	2,64	2,56	2,60	1,44	0,69
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	148,62	152,56	158,27	167,97	131,21	149,87	135,76	143,85	137,42	113,00	108,79
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	81,25	76,35	77,09	78,37	81,76	77,22	80,61	76,64	77,97	63,88	90,40
Likitide Durumu	2,22	3,57	3,32	3,56	0,92	-2,34	-4,68	-2,73	-4,49	-3,21	-4,33
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	38,03	36,18	39,65	42,87	31,91	34,94	31,72	37,42	32,45	30,87	26,35
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	35,12	35,99	29,99	30,94	26,24	34,60	34,02	37,90	36,06	34,06	30,06
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	64,53	63,47	65,40	66,40	47,30	53,71	49,62	62,41	56,22	89,50	70,95
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	47,40	44,32	48,88	52,36	38,22	42,28	41,94	46,91	40,29	39,97	32,72
Piyasa Riskine Duyarlılık	-0,43	0,63	-0,06	0,62	-0,14	0,81	3,26	0,27	0,11	-3,36	-2,79
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	23,99	24,12	31,63	34,47	28,89	25,49	0,00	30,04	35,26	42,56	38,17
YP Aktifler / YP Pasifler	94,40	98,74	100,49	91,81	97,08	90,64	88,24	97,23	95,72	97,27	97,81
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,91	7,15	7,66	9,90	10,54	10,68	10,07	9,51	11,61	9,38	15,59
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,82	2,21	2,28	2,73	2,35	3,15	2,42	2,90	3,28	5,31	1,66
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,09	2,99	3,52	3,67	3,10	3,87	3,45	3,72	4,45	0,01	3,26
CAMELS PUANI	9,47	17,38	13,41	12,84	7,56	5,77	-8,80	-1,67	-14,64	-16,27	-13,88

Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ' nin 2002 / 2012 yılları arasındaki sermaye yeterlilik puanı 2005 yılı haricinde 2008 yılına kadar negatif puanlar almıştır. Sermaye yeterliliğinin negatif puan almasının en önemli nedeni 2009 yılına kadar bankanın sermaye yeterlilik rasyosunun sektör ortalamasının altında kalmasıdır. 2009 yılına kadar sermaye yeterlilik rasyosunun sektör ortalamasının yüzde 23,89 olmasına karşın Garanti Bankası' nin sermaye yeterlilik rasyosu ortalama yüzde 15,26' da kalmıştır. Sermaye yeterlilik rasyosunun yüzde 12' nin altına inmediği bankada sektör ortalamasının çok altında kalması, puanın negatif olmasına neden olmuştur. 2009 yılından sonra sektör ortalamasını yakalayan sermaye yeterlilik rasyosu 2012 yılına kadar çok az farkla sektör ortalamasının üzerine çıkmıştır. Banka aktiflerinin finansmanının ne kadarının özkaynakları ile gerçekleştirildiğine baktığımızda 2011 yılı dışında sektör ortalamasının altında kaldığını ve CAMELS puanının negatif olduğunu görmekteyiz. Özkaynak / toplam aktif oranının sektör ortalaması yüzde 13,07 olarak gerçekleşirken bu oran Garanti Bankası' nda yüzde 11,24 olarak gerçekleşmiştir.

2007 ve 2006 yılları dışında Garanti Bankası' nin bilanço içi döviz pozisyonunun özkaynaklara oranının sektör ortalamasının altında kaldığını ve yalnızca 2010 yılında negatif değer aldığını görmekteyiz. Genel olarak banka bilançodaki döviz varlıklarının altında bir döviz yükümlülüğüne sahiptir. Bankanın bununla birlikte bilanço içi döviz pozisyonunu özsermayesi ile karşılama oranı oldukça dalgalı bir görüntü çizmektedir. Bankanın pozitif ve genel olarak sektör ortalamasının altında bir orana sahip olması banka için olumlu olarak nitelendirilir. Bankanın aktif karlılığına bakacak olursak; 2007 yılıyla birlikte banka aktif karlılığının sektör ortalamasının üzerinde bir orana sahip olduğunu ve 6 yıllık süreçte ortalama yüzde 2,46 olarak gerçekleştiğini görmekteyiz.

Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ' nin varlık kalitesinde en dikkat çeken husus; 2002, 2003, 2004 ve 2005 yıllarında toplam aktiflerin içindeki duran varlık payının sektör ortalamasının oldukça yukarısında olması, fakat 2005 yılı ile birlikte banka duran varlıklarının toplam aktiflerindeki payının sektör ortalamasının altına inmesidir. 2006 yılına kadar ortalama yüzde 11,25 olan bu oran 2006 ile birlikte ortalama yüzde 2,88 olmuş ve bankanın varlık kalitesine büyük katkı sağlamıştır.

Garanti Bankası' nın varlık kalitesinde, toplam krediler içindeki takipteki brüt kredileri yıllar itibari ile sektörün oldukça altında kalmıştır. Sektör ortalamasının yüzde 6,13 olduğu bu rasyo Garanti Bankası' nda yüzde 3,44 olarak gerçekleşmiştir. Yıllar itibari ile durağan bir seyir izleyen takipteki brüt kredilerin payının bu kadar az olması banka kredilerinin geri ödenmeme riskinin az olduğunu ortaya koyar. Bununla birlikte bankanın takipteki kredileri için ayırdığı özel karşılıklara bakacak olursak 2012 ve 2011 yılları dışında bu rasyonun sektör ortalamasının altında kalarak yüzde 60,25 olduğunu ve sektörde bu oranın yüzde 84,67 olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz. 2009 yılından sonra sektör ortalamasının düşmesinin yanı sıra bankanın da özel karşılıklarını artırması sonucu 2012 ve 2011 yılında bu oran sektör ortalamasının üzerine çıkmıştır. Tüketici kredilerinin banka kredileri içindeki payında ise Garanti Bankası' nın 2010 yılı dışında sektör ortalamasının altında fakat sektör ortalamasına çok yakın değerler aldığını ve ortalama yüzde 32,95 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Ayrıca bankanın mevduatlarını krediye aktarma kabiliyetine bakacak olursak tüm yıllarda sektör ortalamasının üzerinde olduğunu görmekteyiz. Garanti Bankası' nın mevduatlarını krediye kanalize etme başarısı, banka varlık kalitesini artırıcı bir sonuç ortaya çıkarır.

Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ' nin 2007 yılından sonra ve 2002 yılında yönetim kalitesinin pozitif değerler aldığını, diğer yıllarda ise negatif değer alarak sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Yönetim kalitesinde en dikkat çeken oran şube başına kardır. Şube karlılığı rasyosunda tüm yıllarda sektör ortalamasının üzerinde bir değer alan banka yıllar itibari ile ortalama yüzde 2,45 civarında bir değer almıştır. Şube karlılığının yanı sıra bankanın toplam krediler içindeki net takipteki kredilerin oranı 2002, 2010, 2011, 2012 yıllarında sektör ortalamasının altında alarak başarılı bir müşteri portföyü oluşturmuş ve kredi geri ödenmeme riskini azaltmıştır. Fakat diğer yıllarda bu oranın yüksek olması banka için bir risk oluşturmaktadır. Özellikle 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında sektör ortalamasının yaklaşık yüzde 100' ü kadar fazla gerçekleşmiştir. Garanti Bankası' nın 2002 yılı dışında diğer yıllarda diğer faaliyet giderlerini faiz dışı net gelirleri ile karşılama oranında sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. 2002 yılı dışında sektör ortalamasının yüzde 77,64 olduğu bu rasyo Garanti Bankası' nda ortalama yüzde 96,58 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ' nin karlılık rasyolarına baktığımızda 2005 yılına kadar negatif değerler aldığını ve 2006 yılı itibari ile de pozitif değerler olarak sektör ortalamasının üzerinde bir karlılık oranlarına sahip olduğunu görmekteyiz. Garanti Bankası' nın özellikle özkaynak karlılığının 2002 ve 2003 yılları dışında kalan yıllarda sektör ortalamasının üzerinde olduğunu vurgulamak gerekir. 2007 yılında özkaynak karlılığının yüzde 33,64 olduğunu ve 2008 yılında kriz ile birlikte özkaynak karlılığın oldukça azalarak yüzde 18,49' a düştüğünü; fakat buna rağmen sektör ortalamasının üzerinde kaldığını görmekteyiz. Bankanın özellikle 2005 yılına kadar karlılık rasyosunun negatif değer almasının en önemli sebebi; toplam gelirlerin toplam giderlere oranının bu yıllarda sektör ortalamasının altında kalmasıdır. Aslında bu yıllarda oranın ortalama yüzde 125,76 olarak gerçekleştiğini ve buna rağmen negatif puan aldığını vurgulamak gerekir. 2005 yılından sonra toplam gelirlerin toplam giderlere oranı ise ortalama yüzde 149,18 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması ise yüzde 143,85 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın bu rasyolardaki üstünlüğü kazanç puanının pozitif olmasında oldukça etkili olmuştur.

Garanti Bankası' nın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirlerinin payı ise 2002 yılı dışında kalan yıllarda sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. Sektör ortalamasının yüzde 82,43 olmasına karşın Garanti Bankası' nda bu oran 78,32 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ' nin likidite puanı 2008 yılına kadar negatif değerler olarak sektör ortalamasının altında kalmıştır. Bankanın 2003 yılı likit aktifler / kısa vadeli yükümlülük oranı dışında kalan 2008 yılına kadarki tüm oranları sektör ortalamasının altında kalarak negatif değerler alması oldukça dikkat çekicidir. Özellikle varlıkların içerisindeki likit varlıkların payı ve yabancı likit aktiflerin yabancı pasiflere oranının negatif puanda rolü büyüktür. Bankanın toplam aktifindeki likit varlıkların oranı 2008 yılı itibari ile ortalama yüzde 37,73 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması yüzde 30,93 olarak gerçekleşmiştir. Yabancı para pasifleri likit yabancı varlıklarla karşılama oranı ise dalgalı bir görüntü çizmiştir. Rasyonun yıllar itibari ile ortalaması yüzde 33,18 olarak gerçekleşirken sektör ortalamasını da yüzde 39,78 olarak gerçekleştirmiştir.

Garanti Bankası' nın kısa vadeli yükümlölüklerini likit varlıkları ile karşılama oranına bakacak olursak, oranın 2008 yılına kadar ve 2002 yılında sektör ortalamasının üzerinde bir değeri aldığı görölmektedir. 2008 yılına kadar bu rasyonun sektör ortalaması yüzde 52,70 olarak gerçekleşirken bankanın aldığı ortalama oran yüzde 61,42 olarak gerçekleşerek bankanın bu yıllardaki olumlu CAMELS puanına katkı sağlamıştır. Garanti Bankası' nın mevduat ve mevduat benzerlerinin likit varlıklarla karşılama gücüne baktığımızda, diğer oranlarda olduğu gibi, 2008 yılına kadar ortalama yüzde 46,24 olarak gerçekleşerek sektör ortalamasının üzerine çıkmaktadır. Diğer yıllarda ise ortalama yüzde 40,68 olarak gerçekleşerek sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Piyasa riskine duyarlılık puanı için Garanti Bankası' na baktığımızda 2006, 2003 ve 2002 yıllarında diğer yıllara nispeten daha yüksek oranlar alınmıştır. Genel olarak diğer yıllarda negatif ya da pozitif aldığı değerlerde sıfıra yakın olması bankanın piyasa risklerine karşı son derece dirençli olacağını göstermektedir. Bankanın özellikle yabancı para yükümlölüklerini yabancı para varlıkları ile karşılama oranının sektör ortalamasından yüksek olduğunu ve ortalama yüzde 95,4 olması banka için iyi bir göstergedir. Bankanın en dikkat çekici oranı faiz gelirlerinin toplam aktifler içerisindeki payıdır. Garanti Bankası bu oranda tüm yıllarda sektör ortalamasının altında kalmıştır. Sektör ortalamasının yüzde 11,80 iken bankanın oranı yüzde 10 olarak gerçekleşmiştir. Tıpkı bu oran gibi toplam aktifler içerisindeki net finansal varlıkların oranı da sektör ortalamasının altında kalmıştır. Garanti Bankası'nın net faiz dışı gelirlerinin toplam varlıkları içerisindeki payı ise sektör ortalamasından fazla olmakla birlikte ortalama yüzde 2,74 olarak gerçekleşmiştir.

Genel olarak analizde kullanılan rasyoların yıllar içindeki değerlerine değindikten sonra şimdi de Garanti Bankası' nın yıllar itibari ile almış olduğu CAMELS puanına göz atalım:

Tablo 16: Türkiye Garanti Bankası A.Ş. CAMELS Puanı

Türkiye Garanti Bankası A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likidite Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	2,69	1,11	2,93	0,96	2,22	-0,43	9,47
2011	5,35	1,30	3,73	2,80	3,57	0,63	17,38
2010	5,08	1,52	2,04	1,51	3,32	-0,06	13,41
2009	1,93	1,91	2,98	1,83	3,56	0,62	12,84
2008	2,25	2,42	1,07	1,04	0,92	-0,14	7,56
2007	-0,51	2,84	0,47	4,51	-2,34	0,81	5,77
2006	-7,11	1,69	-1,98	0,03	-4,68	3,26	-8,80
2005	1,17	-0,71	-3,54	3,87	-2,73	0,27	-1,67
2004	-3,66	-1,08	-4,21	-1,31	-4,49	0,11	-14,64
2003	-4,03	0,07	-1,09	-4,64	-3,21	-3,36	-16,27
2002	-4,38	1,24	0,63	-4,25	-4,33	-2,79	-13,88

Yukarıdaki tabloda Garanti Bankası' nın 11 yıllık süreçteki CAMELS puanları yer almaktadır. CAMELS analizinde 1' den 5' e kadar değerlendirme dereceleri verilmiş ve 5' den yukarı değer alan bankaların CAMELS analizi açısından çok ciddi mali ve yönetsel sorunlarının olduğunu daha önce belirtmiştik. Bankanın derecelerine baktığımızda 2002, 2003, 2004, 2005 ve 2006'da negatif puanlar aldığını görmekteyiz. Bankanın bu yıllarda özellikle yönetsel başarısızlıkları ve sermaye yeterliliği ile likidite oranlarındaki yetersizlikleri CAMELS puanlarının negatif olmasına yol açmıştır. Garanti Bankası'nın 2007 yılına gelindiğinde negatif oranlarını iyileştirdiği ve karlılık kalitesinde tüm dönemin zirve puanını almıştır. 2008 yılında ise CAMELS puanı artarak 7,56 olmuştur. 2008 krizinde bankanın karlılık oranının düştüğünü fakat likidite ve sermaye yeterliliği oranlarındaki artış, krize rağmen puanın artmasına neden olmuştur. Bankanın son yıllarda genel olarak sermaye yeterliliğinin ve likidite kalitesinin yüksek olması bankanın CAMELS puanını da arttırmıştır. Optimal CAMELS puanının üzerinde

bir puana sahip olduğu için bankanın son yıllardaki puanları sebebi ile risk taşıdığını, optimal sermaye yeterliliği ve likidite oranlarında başarısı ile karlılığını daha da artırabileceğini söyleyebiliriz.

Analizde kullanılacak dördüncü banka **Akbank T.A.Ş.** ' dir. Akbank, 2013 yılı verilerine göre, ülke çapında 986 şube ve 16.239 çalışan sayısı ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tablo 17: Akbank T.A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

AKBANK T.A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	0,45	-1,55	2,25	4,82	3,86	4,76	4,54	4,73	5,73	7,89	8,92
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	18,63	16,98	20,61	22,50	18,20	18,91	20,73	21,41	36,24	44,51	39,07
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	38,34	73,50	30,77	9,99	11,13	8,55	5,84	22,96	15,79	37,46	65,84
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,89	1,79	2,52	2,86	1,99	2,92	2,79	2,75	2,92	4,49	2,80
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	14,06	13,14	15,52	14,89	13,09	15,54	12,34	12,13	17,84	17,10	13,29
Varlık Kalitesi	3,73	2,54	2,58	2,05	1,92	2,05	2,24	3,98	4,18	3,99	4,09
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	1,27	1,80	2,42	4,49	2,57	2,72	2,09	1,62	1,58	1,27	1,81
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	1,02	1,50	1,66	1,87	2,06	2,23	2,90	2,21	3,09	3,33	3,24
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	101,80	91,53	78,75	71,11	85,04	90,18	82,85	70,29	64,96	45,63	37,86
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	56,24	52,64	46,73	41,67	51,81	54,27	49,48	42,20	37,06	29,57	25,69
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	91,68	92,65	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	38,59	35,76	37,33	37,76	32,40	34,02	32,19	30,55	29,97	29,84	11,33
Yönetim Kalitesi	4,78	3,95	4,70	4,86	4,93	4,89	4,38	7,06	4,26	7,01	8,93
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	0,11	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Şube Başına Net Kar	3,07	2,58	3,13	3,10	1,96	2,79	2,34	2,18	1,59	2,14	1,09
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	1,86	1,82	2,14	2,29	2,55	2,49	2,75	2,53	3,29	3,97	3,36
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	90,00	85,88	92,39	91,72	87,21	96,40	89,06	84,05	79,52	171,74	119,59
Kazançlar	0,80	0,71	1,05	1,34	0,62	1,10	2,09	9,58	3,94	9,94	16,39
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,89	1,79	2,52	2,86	1,99	2,92	2,79	2,75	2,92	4,49	2,80
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	13,46	13,64	16,26	19,21	15,21	18,81	22,65	22,64	16,39	26,27	21,10
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Gelirler	2,44	2,25	3,16	3,46	2,40	3,61	3,38	3,97	4,29	6,92	4,94
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	154,64	148,38	160,40	165,41	138,19	145,86	142,09	158,97	176,23	181,07	167,12
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	81,23	81,32	79,46	82,05	83,57	83,84	82,42	82,63	82,85	65,02	78,20
Likidite Durumu	4,34	4,55	5,14	0,56	-4,94	3,24	4,39	4,40	7,29	7,27	10,91
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	39,67	41,58	45,18	39,01	21,36	42,77	47,29	50,68	53,95	55,99	60,82
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	42,55	28,81	25,74	22,11	22,66	48,40	59,55	56,80	62,60	56,18	50,88
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	71,17	73,33	79,30	63,34	33,16	74,98	81,83	83,44	102,86	113,06	114,97
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	48,95	50,08	56,02	48,02	25,55	53,71	62,40	68,55	76,06	72,56	75,06
Piyasa Riskine Duyarlılık	-1,75	-1,37	-1,51	-1,88	-0,59	-1,23	-0,31	-0,83	-0,73	1,75	0,64
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	29,58	32,69	44,07	47,55	31,60	36,76	35,56	38,36	43,65	47,78	44,18
YP Aktifler / YP Pasifler	87,20	78,70	85,81	95,36	96,41	96,32	98,31	93,32	94,64	88,91	86,40
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,24	6,81	7,63	9,61	11,32	12,44	11,50	10,12	12,64	12,67	14,39
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,67	1,57	1,97	2,10	2,23	2,40	2,45	2,13	2,62	6,82	4,01
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	2,92	2,76	3,47	3,78	2,91	3,84	3,78	4,37	6,79	5,72	6,44
CAMELS PUANI	12,35	8,83	14,21	11,76	5,80	14,82	17,33	28,92	24,68	37,85	49,89

Yukarıdaki tabloda; Akbank' ın sermaye yeterliliği puanını incelediğimizde 2011 yılı dışında sermaye yeterliliğinin pozitif puan aldığını ve genel olarak da 2002 yılından itibaren düşüş trendine girdiğini söyleyebiliriz. 2011 yılında sermaye yeterlilik puanının negatif olmasının temel nedeni, banka içi döviz pozisyonunun özkaynaklar içerisindeki payının geçen yıla göre yaklaşık yüzde 140 oranında artmasıdır. Banka içi döviz pozisyonunun özkaynak içerisindeki payının yüzde 73,5 olması banka için olumsuz bir etki yaratmaktadır. Olası bir döviz dalgalanmalarında bankanın yüksek bir risk altında olabileceğini, özkaynaklarının döviz kuru riski ile karşı karşıya kalabileceğini belirtmek gerekir. 2011 yılı dışında özkaynaklar içerisindeki bilanço içi döviz pozisyonunu yükümlülüğünün 2012, 2003 ve 2002 yıllarında ortalamanın üzerinde olduğunu, diğer yıllarda ise ortalamanın oldukça altında kaldığını ve banka sermaye yeterliliğine olumlu katkı yaptığını söyleyebiliriz. Bununla birlikte sermaye yeterlilik rasyosunun 2007, 2006, 2005 yılları dışında sektör ortalamasının yüzde 22,11 olduğu rasyonun üzerinde yaklaşık ortalama yüzde 27,09 olarak gerçekleşmiştir. 2007, 2006 ve 2005 yıllarında ise sektör ortalamasına çok yakın değerler almakla birlikte sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Akbank'ın aktif kalitesi yönünden tüm yıllarda pozitif değerler aldığını ve 11 yıllık süreçte sektör ortalaması olan yüzde 1,96'nın üzerinde yaklaşık ortalama yüzde 2,70 gibi yüksek bir orana sahip olduğunu söyleyebiliriz. Buna rağmen bankanın yıllar itibari oldukça dalgalı bir aktif kalitesi oranına sahip olduğunu ve özellikle 2010' dan sonra yaklaşık yüzde 30 oranında azaldığını belirtmekte fayda var. Son olarak bankanın toplam varlıklarındaki özkaynaklarının payına bakacak olursak 2005 yılı dışında diğer yıllarda sektör ortalamasının üzerinde bir orana sahip olduğunu söyleyebiliriz. 2005 yılı dışında diğer yıllardaki sektör ortalamasının yüzde 13,02 olduğunu ve bankanın ortalamasının yüzde 14,68 olarak gerçekleştiğini ayrıca bu oranın yıllar itibari ile dalgalı bir görüntü çizdiğini belirtmek gerekir.

Akbank T.A.Ş. ' nin varlık kalitesinin de yıllar itibari ile pozitif değerler aldığını ve 2008 yılına kadar artış trendinde olan bu oranın 2008 yılından itibaren de artış trendine girdiğini söyleyebiliriz. Bankanın 2002 yılında yüzde 3,24 olan toplam aktiflerindeki duran varlık oranı 2012 yılında 1,02' ye kadar düşmüştür. Banka için

oldukça anlamlı olan bu oran yıllar itibari ile ortalama yüzde 2,28 değerini alarak sektör ortalamasının yüzde 5,04 oranının altında seyretmiştir.

Bankanın toplam varlıkları içindeki kredi ve alacaklarının oranı 2007 ve 2008 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde kalarak 11 yıllık sürede ortalama yüzde 44,31 olarak gerçekleşmiştir. Banka kredileri içerisindeki takipteki brüt kredilerin oranı ise tüm dönemlerde sektör ortalamasının altında gerçekleşmiştir. Sektör ortalamasının özellikle son 5 yılda yüzde 3,65 olarak gerçekleşirken bankanın son 5 yıldaki oranı yüzde 2,51 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın kredi politikasındaki başarısı ve kredi portföyünün doğru araştırılması, kredi geri ödeme sürecinin doğru yönetilmesi bu oranın düşük olmasını sağlayarak bankanın CAMELS puanına olumlu bir katkı sağlamıştır. Bankanın takipteki kredilerine ayırdığı özel karşılıkların ise 2011 ve 2012 yılı dışında yüzde 100 olarak gerçekleşerek sektör ortalamasının oldukça üzerinde gerçekleşerek minimum risk politikası izlenmiştir. 2011 ve 2012 yıllarında ise oranın yüzde 91,68 ve 92,65 olarak gerçekleştiğini görmekteyiz. Toplam krediler içerisindeki tüketici kredilerin payı ise ortalama yüzde 31,80 olarak çoğunlukla sektör ortalamasının altında gerçekleşmiştir. Akbank'ın toplam mevduatlarını krediye dönüştürme kabiliyetine bakacak olursak, 2012 yılında yüzde 101,80 olarak gerçekleşen bu oran 2009 yılına kadar sektör ortalamasının üzerinde kalmış ve 2009, 2010, 2011 yıllarında ise sektör ortalamasının altında bir görüntü çizmiştir.

Yönetim kalitesi olarak Akbank'ın yıllar itibari ile sürekli olarak sektör ortalamasının üzerinde olduğunu görmekteyiz. Toplam krediler içerisindeki takipteki net kredilerin payı 2011 yılına kadar yüzde 0 olarak gerçekleşmiş, 2011 ve 2012 yıllarında yüzde 0,13 ve 0,11 olarak sektör ortalamasının oldukça altında kalmıştır. Banka yönetiminin kredilerdeki bu başarısı şube başına karlılığa da yansımıştır. 2008 krizinde çok önemli bir düşüş gerçekleşse de tüm yıllar boyunca ortalama yüzde 2,36 olarak gerçekleşerek sektör ortalamasının yüzde 1,53' ün oldukça yukarısında kalmıştır. Diğer faaliyet giderlerin aktiflerle karşılanma oranına baktığımızda da yönetimin başarılı bir iş çıkardığını söyleyebiliriz. Sektör ortalamasının yüzde 3,19 olduğu bu rasyo Akbank' da yüzde 2,64 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle son 5 yılda diğer faaliyet giderlerinin aktiflerdeki yükü azaltılmıştır. Bankanın diğer faaliyet giderlerini faiz dışı net gelirleri

ile karşılama oranına baktığımızda yine sektör ortalamasının çok üzerinde bir oran yakaladığını görüyoruz. Sektör ortalaması yüzde 77,22 olarak gerçekleşirken bankanın oranı yüzde 98,97 olarak gerçekleşmiştir.

Akbank T.A.Ş. 'nin karlılık oranlarında da sektör ortalamasının üzerinde olduğunu vurgulamak gerekir. Bankanın toplam giderleri toplam gelirleri ile karşılama oranına baktığımızda ortalama yüzde 158,03 olarak gerçekleşerek yüzde 140,54 olan sektör ortalamasının üzerinde olduğunu görmekteyiz. Akbank'ın genel olarak dalgalı bir seyri olan bu rasyosunda en önemli hareketlilik, 2008 krizi sonrasında 2009 yılında yüzde 25'e yakın bir artışla gerçekleşmiştir. Bankanın aktif karlılığı 2006 yılına kadar sektör ortalamasının çok üzerinde bir oranda gerçekleşirken 2006 yılı sonrasında yine sektör ortalamasının üzerinde kalmış fakat 2005 öncesi kadar fark yaratmamıştır. 2006 yılı öncesindeki bankanın aktif karlılığı ortalaması yüzde 3,24 ve 2006 yılı sonrasında ise yüzde 2,40 olarak gerçekleşmiştir. Sektör ortalaması ise 2006 yıl öncesinde ortalama yüzde 1,73 olarak gerçekleşirken 2006 sonrasında yüzde 2,10 olarak gerçekleşmiştir. Özkaynak karlılığında ise bankanın sektör ortalaması ile inişli çıkışlı bir tablo çizdiğini görmekteyiz. Özkaynak karlılığında 11 yıllık süreçte banka ortalamasının yüzde 18,69 olduğunu sektör ortalamasının ise yüzde 15,01 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Akbank'ın özellikle 2006 öncesinde yüksek özkaynak karlılığı oranlarına sahip olduğunu 2006 sonrasındaki özkaynak karlılık oranının yüzde 17,03 olarak gerçekleştiğini ayrıca belirtmek gerekir.

Bankanın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirlerinin payı ise 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında çok az da olsa sektör ortalamasının üzerinde olduğunu fakat diğer yıllarda ise sektör ortalamasının altında bir orana sahip olduğunu görüyoruz. Bankanın 11 yıllık süreçteki oranı yüzde 80,23 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması yüzde 82,43 olarak gerçekleşmiştir.

Likidite kalitesi olarak Akbank'ın 2008 yılındaki negatif puanı dışında diğer yıllarda pozitif değerler alarak sektör ortalamasının üzerinde kaldığını görmekteyiz. Özellikle 2008 krizinin kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıklarla karşılama gücünün yarı yarıya azalması negatif puan almasında etkili olmuştur. Aynı şekilde bankanın varlıklarındaki likit aktiflerin payına baktığımızda da 2008 yılında yaklaşık yüzde 50

oranında bir azalma olduğunu görmekteyiz. Banka bununla birlikte yabancı para pasiflerinin yabancı para likit aktifleri ile karşıla gücünü gösteren rasyoda da 2008 yılında yüzde 50' nin üzerinde bir düşüş yaşamıştır. 2007 yılındaki likidite puanının 3,24 olmasına karşın 2008 yılında likidite puanının -4,94 olması bankanın likidite gücünün 2008 krizinde oldukça etkilendiğini görmekteyiz.

Akbank' ın 2007 yılına kadar yabancı para likit varlıklarının yabancı para pasifleri karşılama oranında sektör üzerinde olduğunu fakat 2007 yılı ile birlikte 2012 yılı dışında sektör ortalamasının altında kaldığını belirtmek gerekir. Bankanın ayrıca mevduat ve mevduat benzeri yükümlülüklerinin likit varlıklarla karşılama gücünde 2008 yılı dışında sektör ortalamasının üzerinde gerçekleşerek yıllar itibari ile ortalama yüzde 57,90 olarak gerçekleştiğini, sektör ortalamasının ise 44,17 olarak kaldığını görmekteyiz. Aynı şekilde bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama oranında 2008 yılı dışında sektör ortalamasının üzerinde olduğunu vurgulamak gerekir.

Akbank T.A.Ş. ' nin piyasa riskine duyarlılık analizinde genel olarak negatif puanlar aldığını ve bu puanların en küçük yüzde -1,88 olarak gerçekleştiğini görmekteyiz. Bankanın yabancı para varlıklarının yabancı para yükümlülüklerine oranı bakacak olursak 2011, 2003 ve 2002 yıllarında sektör ortalamasının altında ve yüzde 84,67 olarak gerçekleştiğini, diğer yıllarda ise yüzde 93,42 olarak gerçekleşerek sektör ortalaması olan yüzde 88,20'nin üzerinde olduğunu görmekteyiz. Banka döviz riskini azaltmak adına döviz varlıklarını döviz yükümlülüklerini karşılayacak kadar yakın tutmuştur. Bankanın toplam aktifler içerisindeki faiz gelirlerinde ise 2007 ve 2006 yılları dışında kalan yıllarda sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. Faiz dışı net gelirlerinde ise dalgalı bir görünüm izlemekle birlikte 2011, 2007, 2005 ve 2004 yıllarında sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Akbank' ın net faiz gelirlerinin toplam varlıkları içerisindeki payına bakacak olursak tüm yıllarda sektör ortalamasının üzerinde ve ortalama yüzde 39,25 olarak gerçekleştiğini görmekteyiz.

Akbank T.A.Ş. ' nin son analizi ise yıllar itibari ile almış olduğu CAMELS puanları üzerinden gerçekleştirilecektir. Aşağıdaki tabloda bankanın 2002 / 2012 yıllarında aldığı CAMELS puanları yer almaktadır:

Tablo 18: Akbank T.A.Ş. CAMELS Puanı

Akbank T.A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likidite Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	0,45	3,73	4,78	0,80	4,34	-1,75	12,35
2011	-1,55	2,54	3,95	0,71	4,55	-1,37	8,83
2010	2,25	2,58	4,70	1,05	5,14	-1,51	14,21
2009	4,82	2,05	4,86	1,34	0,56	-1,88	11,76
2008	3,86	1,92	4,93	0,62	-4,94	-0,59	5,80
2007	4,76	2,05	4,89	1,10	3,24	-1,23	14,82
2006	4,54	2,24	4,38	2,09	4,39	-0,31	17,33
2005	4,73	3,98	7,06	9,58	4,40	-0,83	28,92
2004	5,73	4,18	4,26	3,94	7,29	-0,73	24,68
2003	7,89	3,99	7,01	9,94	7,27	1,75	37,85
2002	8,92	4,09	8,93	16,39	10,91	0,64	49,89

Yukarıdaki tabloda, bankanın 2002 yılında CAMELS derecelendirme sistemine göre hazırlanan analizinde 49,89 puan aldığını görmekteyiz. Bankanın her kalemi CAMELS analizine göre oldukça yüksek bir puan almıştır. Özellikle kazançlar ve likidite puanı oldukça yüksek çıkmıştır. Aslında 2002 yılındaki kriz nedeniyle bankacılık sektör ortalamalarının oldukça aşağıda olması Akbank' ın bilanço verilerinden elde edilen bu analiz sonuçlarının da yüksek olmasına neden olmuştur.

Akbank' ın 2008 yılına kadar olan sürede CAMELS puanını azalttığı görmekteyiz. Bankanın 2008 yılına kadar varlık kalitesini, yönetim kalitesini ve piyasa

riskini belli bir seviyede tutarak özellikle sermaye yeterliliğini ve likidite durumunu daha iyileştirdiğini, daha optimal kullandığını ve bunun sonucunda CAMELS puanını aşağı çektiğini görmekteyiz. Bankanın özellikle 2008 yılındaki küresel krizden en çok likiditesinin etkilendiğini ve likidite puanının negatif değer aldığını fakat sonraki yıllarda bu olumsuzluğu ortadan kaldırdığını görmekteyiz. Bankanın 2012 yılına kadar özellikle sermaye yapısını ve karlılık kalitesini sektör ortalamasına yaklaştırarak optimal düzeye getirdiğini görüyoruz. Piyasa risklerine duyarlılık puanının ise genel olarak negatif olduğunu ve 0 / -2 bandında değerler aldığını görmekteyiz. Bankanın 2012 yılındaki puanı 12,35 olarak gerçekleşmesi CAMELS analizi değerlendirmesinde olumsuz bir durumdur. Bankanın özellikle yönetim kalitesinin ve likidite kalitesinin optimal olmaması, sektör ortalamasının üzerinde olması, bankanın optimal bir denge kuramadığını gösterir. Yönetimsel sıkıntılar ve atıl olan likidite durumu optimal karlılık düzeyine ulaşamadığını ve bankanın ekonomide meydana gelebilecek olası risklerde zayıf kalabileceğini gösterir.

Analizin beşinci bankası **Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.**’ dir. yapı ve Kredi Bankası, Türkiye’de 2013 yılı verilerine göre 949 şube ve 15.683 çalışan sayısı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. 2005 öncesinde Koçbank ve Yapı Kredi olarak faaliyet gösteren iki banka, ülkemizde Koç Finansal Hizmetler’in ve İtalyan kökenli uluslararası grup bankası olan UniCredit’ in 2002 yılındaki ortaklığı ve 2005 yılında Yapı Kredi A.Ş. ‘nin çoğunluk hissesini alması ile faaliyetlerine Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. olarak devam ettirmiştir. 2005 yılında meydana gelen bu birleşme ve ortaklık durumu bankanın finansal verilerine oldukça etki yapmıştır. Şimdi aşağıdaki tabloda bankanın 2002 / 2012 yıllarındaki rasyo analizine göz atalım:

Tablo 19: Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

YAPI ve KREDİ BANKASI A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	-1,72	-4,01	0,43	-0,99	1,39	-6,02	-7,09	-63,82	-6,16	-2,68	27,02
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	16,30	14,69	16,14	17,78	15,75	13,67	12,31	7,24	18,32	18,56	15,07
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	40,91	79,28	23,72	27,16	7,99	39,68	27,84	22,71	16,40	11,69	15,12
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,57	1,72	2,43	2,10	1,64	1,41	1,05	-12,55	-0,24	0,78	5,85
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	13,80	10,82	12,17	12,81	10,75	9,74	6,84	7,03	18,84	16,82	14,55
Varlık Kalitesi	-3,60	-2,52	-2,94	-5,64	-5,46	-6,64	-6,18	-7,19	-7,22	-5,48	-4,65
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Al	3,33	3,07	3,54	6,82	4,43	6,10	7,62	9,08	6,95	9,02	11,51
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	5,98	4,60	5,55	7,15	7,67	8,30	7,28	9,50	19,47	19,42	19,30
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	111,35	106,71	99,79	92,71	92,73	88,63	72,30	67,00	70,35	59,52	54,56
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	62,01	62,70	62,06	58,64	60,69	56,62	46,03	47,37	40,84	38,18	37,64
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	61,41	64,66	77,09	84,40	62,40	80,05	81,80	80,21	74,58	74,25	69,32
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	36,92	34,18	33,92	37,48	34,88	36,99	37,09	44,80	37,56	29,07	20,43
Yönetim Kalitesi	-2,32	-2,52	-0,22	-1,52	-4,90	-9,18	-11,35	-34,90	-7,56	-3,31	15,21
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Al	1,29	1,08	0,81	1,06	1,67	1,22	1,39	1,80	1,77	2,32	3,53
Şube Başına Net Kar	2,06	2,05	2,37	1,62	1,21	1,05	0,86	-7,40	-0,14	0,39	2,63
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,45	2,49	2,94	3,58	3,70	5,43	4,09	14,39	4,42	4,61	5,00
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	74,96	93,35	116,20	91,38	77,62	69,10	64,47	22,70	62,68	112,67	143,82
Kazançlar	-1,14	0,72	1,21	-1,37	-0,89	-4,41	-4,53	-111,85	-11,28	-7,76	31,62
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,57	1,72	2,43	2,10	1,64	1,41	1,05	-12,55	-0,24	0,78	5,85
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	11,35	15,88	19,97	16,39	15,21	14,46	15,32	-178,64	-1,27	4,61	40,21
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	2,00	2,18	2,97	2,65	2,09	1,69	1,45	-13,27	-0,07	0,78	4,74
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	147,53	147,91	170,49	159,08	127,09	119,17	120,09	69,13	110,32	101,51	134,85
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	80,69	74,02	66,81	76,06	79,32	76,24	79,47	78,11	80,81	69,68	70,59
Likide Durumu	-1,58	-7,69	-9,68	-10,76	-9,18	-14,31	-12,79	-8,07	-3,11	-3,90	-2,86
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	26,38	19,60	16,20	14,33	13,15	9,79	13,57	23,22	31,32	29,80	30,71
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	37,80	15,61	15,41	16,06	21,49	14,73	20,42	36,16	36,47	36,51	37,82
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	51,53	36,92	26,29	23,44	20,24	13,97	19,35	31,41	71,08	66,21	47,11
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	36,82	25,15	21,44	19,66	17,36	12,91	18,57	29,53	50,19	44,04	42,13
Piyasa Riskine Duyarlılık	0,80	1,70	2,24	2,79	1,88	1,86	-0,51	1,57	0,07	-1,64	3,56
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	17,58	18,89	21,69	22,06	20,69	24,93	33,69	24,36	23,11	24,16	22,39
YP Aktifler / YP Pasifler	86,50	81,83	92,87	91,60	97,90	90,42	95,87	96,31	92,23	95,35	95,57
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,67	6,62	6,87	10,40	11,02	12,03	10,20	11,66	11,67	11,94	17,27
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,84	2,32	3,41	3,27	2,87	3,75	2,64	3,27	2,77	5,19	7,20
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	3,03	2,64	2,63	3,43	3,20	3,74	3,16	3,09	2,67	-0,58	2,47
CAMELS PUANI	-9,56	-14,32	-8,96	-17,50	-17,15	-38,71	-42,45	-224,26	-35,26	-24,78	69,89

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. 'nin sermaye yeterliliği puanı 2010 ve 2008 yıllarında 0,43 ve 1,39 puanlarını alarak pozitif değerlere sahipken diğer yıllarda negatif değerler aldığını görüyoruz. Sermaye yeterlilik rasyosunun genel olarak sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. Özellikle 2005 yılında yüzde 7,24 değerini alarak minimum yüzde 8 hedefini de tutturamamıştır. Diğer yıllarda sermaye yeterlilik

rasyosunun ortalama yüzde 15,08 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Bankanın aktif karlılığına bakacak olursak 2004 ve 2005 yıllarında negatif değerler aldığını, 2011, 2010 ve 2002’de sektör ortalamasının üzerinde, diğer yıllarda ise sektör ortalamasının altında bir değer aldığını görmekteyiz. Bankanın özkaynaklarının toplam aktiflere olan oranına bakacak olursak 2002, 2003, 2004 ve 2012 de sektör ortalamasından yukarıda ortalama yüzde 16 olarak gerçekleştiğini, diğer yıllarda ise sektör ortalamasının altında kalarak ortalama yüzde 10,02 olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ’ nin varlık kalitesi puanına baktığımızda yıllar itibari ile negatif değerler aldığını görüyoruz. Bankanın toplam aktifleri içerisindeki kredilerinin oranına baktığımızda tüm dönemlerde sektör ortalamasının üzerinde 2008 sonrası yüzde 61,22 ve 2008 öncesinde ise ortalama yüzde 44,25 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Bankanın kredi faaliyetlerinde sektör ortalamasının üzerinde kalarak asli görevini yerine getirdiğini söyleyebiliriz. Bununla birlikte bankanın kredileri içindeki takipteki brüt kredilerinin payı 2010, 2003 ve 2002 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Bu yıllar dışında sektör ortalamasının yüzde 4,11 olduğunu ve bankanın ortalamasının ise 5,92 olarak gerçekleştiğini görmekteyiz. Bankanın bu yüksek takipteki kredilerine karşılık ayırdığı özel karşılıklar bakacak olursak 2002 yılı dışında sektör ortalamasının yüzde 85,16 olmasına rağmen banka yüzde 74,08 ile sektör ortalamasının altında kalmıştır. Yapı ve Kredi Bankası, belirtilen yıllar dışında genel olarak, kredilerin geri ödenmeme riski ile karşı karşıya kaldığı, toplam kredilerdeki takipteki kredilerin payının sektör ortalamasının üzerinde olmasına rağmen bu krediler için ayırdığı özel karşılıkların da sektör ortalamasının altında kalması ile kredilerin geri ödenmemesi durumunda büyük bir risk altında kalacağı aşıkardır.

Toplam varlıklar içerisindeki duran varlıkların payına bakacak olursak Yapı ve Kredi Bankası’ nın sektörün çok üzerinde bir duran varlık payına sahip olduğunu görmekteyiz. Özellikle sektör ortalamasının 5,04 olmasına rağmen bankanın ortalamasının yüzde 10,38 olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2002 yılından itibaren duran varlık payının giderek düşmesi banka için olumlu olsa da bu düşüşe rağmen sektör ortalamasının üzerinde kalması banka için olumsuz bir durumdur. Varlıkların atıl

kullanım oranının fazla olması, yüksek getirili yatırımları azaltmakta ve dolayısı ile karlılık kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Yapı ve Kredi Bankası'nın yönetim kalitesine baktığımızda tüm yıllarda negatif değerler aldığını görüyoruz. Bankanın toplam krediler içerisindeki takipteki net kredilerinin oranı 2002 yılı dışında sektör ortalamasının yüzde 0,67' nin üzerinde ortalama yüzde 1,44 olarak gerçekleşmiştir. Yüzde 50' sinden fazla bir değer alan banka rasyosu önemli bir risk oluşturmaktadır. Bankanın kredi müşterilerinin seçimindeki zayıflığı oranlara yansımıştır. Bankanın şube karlılık rasyosuna baktığımızda 2005 yılında -7,4 değerini aldığını, 2005' ten sonra ise 2010 ve 2011 yılları dışında sektör ortalamasının altında kaldığını, 2010 ve 2011 karlılıklarının ortalama yüzde 2,21 olduğunu, son olarak bu iki yılda da sektör şube karlılık ortalamasının yüzde 2,20 olduğunu belirtmekte fayda var.

Yapı ve Kredi Bankası' nın diğer faaliyet gelirlerini faiz dışı net gelirler ile karşılama rasyosuna baktığımızda 2002 yılı ile 2008 yılı ve sonrasında sektör ortalamasının üzerinde bir değer aldığını ve bu yıllarda ortalamasının yüzde 99,56 olduğunu diğer yıllarda ise yüzde 66,53 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Aynı yıllarda sektör ortalamasının ise yüzde 70,88 ve yüzde 84,82 olarak gerçekleştiğini belirtmek gerekir.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ' nin karlılık puanına bakacak olursak 2010 ve 2011 yıllarında pozitif değerler aldığını fakat diğer yıllarda negatif değerlere sahip olduğunu görüyoruz. Bankanın aktif karlılığının 2002, 2010 ve 2011 yılları dışında sektör ortalamasının altında kaldığını ve özellikle 2005 yılında yüzde -12,55 değerini alarak oldukça düşük bir orana sahip olduğunu vurgulamak gerekir. Bankanın toplam giderlerini toplam gelirleri ile karşılama oranına baktığımızda ise 2002, 2010 ve 2011 yıllarında sektör ortalamasının üzerinde ortalama yüzde 151,08 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Diğer yıllarda ise sektör ortalamasının yüzde 140,63 olduğunu, buna karşın bankanın oranının yüzde 119,24 olarak gerçekleştiği ve en dikkat çekici ayrıntı da 2005 yılında bu oranın yüzde 100' ün de altına düşerek yüzde 69,13 olarak gerçekleşmiş olduğunu vurgulamak gerekir.

Bankanın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirlerinin payına baktığımızda sektör ortalamasının yüzde 82,43 olmasına karşın banka ortalaması yüzde 75,62 olarak gerçekleşmiş ve genel olarak sektör ortalamasının altında kalmıştır. 2005 yılında birçok rasyoda düşüş yaşanmasına karşın faiz gelirlerin toplam gelirler içerisindeki payının bu yılda çok değişmemesi de ayrıca belirtilmelidir.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. 'nin likidite puanına baktığımızda yıllar itibari ile negatif puan aldığını görüyoruz. Bankanın aktiflerinin içerisindeki likit varlıkların oranı sektör ortalamasının aşağısında kalarak yüzde 20,73 olarak gerçekleşmiştir. 2007 ve 2011 yılları arasında özellikle sektör ortalamasının çok altında kalmıştır. Bu yıllarda sektör ortalaması yüzde 32,09 iken bankanın ortalaması yüzde 14,61 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın yabancı para yükümlülüklerinin yabancı likit varlıkları ile karşılama gücünde de sektör ortalamasının özellikle 2007 ve 2011 yılları arasında sektör ortalamasının çok altında kalmıştır. Yine bu yıllarda bankanın ortalaması yüzde 16,66 iken sektör ortalaması yüzde 33,12 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama oranında da sektör ortalamasının aşağısında olduğunu ve özellikle 2007 ve 2011 yılları arasında oldukça gerisinde kaldığını söyleyebiliriz. Söz konusu yıllarda sektör ortalaması yüzde 53,87 iken banka ortalaması yüzde 24,17 dolaylarında kalmıştır.

Yapı ve Kredi Bankası' nın yıllar itibari ile likidite kalitesindeki bozukluk özellikle 2008 krizinden sonra sektörün oldukça aşağısında kalmıştır. Bu durum banka için çok büyük bir risk taşımaktadır. Bankanın hem TL cinsinden hem de yabancı para cinsinden likit varlıklarının yükümlülüklerini karşılamayacak nicelikte olduğu görülmektedir. 2012 yılında ise banka likidite rasyosunda bir artış gerçekleştirmiş fakat yine de sektör ortalamasına ulaşamamıştır.

Bankanın piyasa riskine olan duyarlılığına baktığımızda ise 2003 ve 2006 yılı dışında pozitif değerler aldığını görmekteyiz. Bu rasyonun özel durumu nedeni ile aslında alınan puanların mümkün olduğunca küçük olması beklenir. Bankanın oranları pozitif olmasına rağmen sıfıra yakın bir değer almıştır. Bankanın likit varlıklarındaki olumsuz tablosu finansal net varlıkların aktiflerdeki payına da yansiyarak ortalama yüzde 23,05 olarak gerçekleşmiş ve sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Bankanın toplam varlıkları içerisindeki faiz gelirleri ise yıllar itibari ile sektör ortalamasına yakın değerler almıştır. Sektör ortalaması yüzde 11,80 olarak gerçekleşirken banka ortalaması yüzde 10,67 olarak gerçekleşmiştir. En dikkat çeken oran faiz dışı net gelirlerin toplam varlıklardaki payıdır. 2002, 2003 ve 2004 yılları dışında ortalama yüzde 2,92 olarak gerçekleşen bu rasyo sektör ortalaması olan yüzde 2,08’ in üzerinde kalmıştır. Bankanın diğer ilginç istatistiği ise yabancı para yükümlülüklerinin yabancı para varlıkları ile karşılanma oranıdır. Bu rasyo 2011 ve 2012 yılları dışında sektör ortalamasının üzerinde yüzde 94,24 olarak gerçekleşmiştir. Sektör ortalaması ise bu yıllarda yüzde 89,04 olarak gerçekleşmiştir.

Son olarak Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ’ nin yıllar itibari ile CAMELS puanına göz atalım:

Tablo 20: Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. CAMELS Puanı

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likitide Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	-1,72	-3,60	-2,32	-1,14	-1,58	0,80	-9,56
2011	-4,01	-2,52	-2,52	0,72	-7,69	1,70	-14,32
2010	0,43	-2,94	-0,22	1,21	-9,68	2,24	-8,96
2009	-0,99	-5,64	-1,52	-1,37	-10,76	2,79	-17,50
2008	1,39	-5,46	-4,90	-0,89	-9,18	1,88	-17,15
2007	-6,02	-6,64	-9,18	-4,41	-14,31	1,86	-38,71
2006	-7,09	-6,18	-11,35	-4,53	-12,79	-0,51	-42,45
2005	-63,82	-7,19	-34,90	-111,85	-8,07	1,57	-224,26
2004	-6,16	-7,22	-7,56	-11,28	-3,11	0,07	-35,26
2003	-2,68	-5,48	-3,31	-7,76	-3,90	-1,64	-24,78
2002	27,02	-4,65	15,21	31,62	-2,86	3,56	69,89

Yukarıdaki tablo verilerinde bankanın CAMELS puanlarının tüm dönemlerde negatif değerler olarak sektör ortalamasının çok altında kaldığı görülmektedir. Özellikle 2005 yılında Koçbank ve Yapı ve Kredi' nin birleşmesi sürecinde CAMELS puanı -224,26 olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılından sonra birleşme ile birlikte özellikle sermaye yeterlilik rasyosundaki iyileşme dikkat çekicidir. Sermaye yeterlilik rasyosu ile birlikte kazanç puanı 2005 sonrasında olumlu şekilde artmıştır. Bankanın özellikle varlık kalitesi ve likidite kalitesi çok kötü performans göstermiştir. Yönetim kalitesindeki başarısızlık da CAMELS puanını olumsuz etkilemiştir.

Özellikle 2010 ve 2011 yıllarında negatif tek haneli rakamlara kadar yükselen CAMELS puanındaki bu iyileşmelere rağmen, Yapı ve Kredi Bankası' nın CAMELS derecelendirme puanları göz önüne alındığında, oldukça riskli bir şekilde faaliyetlerini sürdürdüğü gözlemlenmektedir. Bankanın özellikle bu CAMELS puanları ile uluslararası piyasalardan borçlanma gücü oldukça zayıftır.

Çalışmanın altıncı bankası olarak **Türkiye Halk Bankası A.Ş.** ' dir. Halk Bankası 2013 yılı itibari ile ülke çapında 877 şube ve 14.798 çalışan sayısı ile faaliyetlerini sürdüren ve büyüme sürecinde olan bir bankadır. 2004 yılında Pamukbank' ın Halk Bankası ile olan birleşmesinden sonra banka faaliyetleri daha da büyümüştür. Sermayesinin tamamı kamuya ait olan banka, son yıllarda yapılan özelleştirme hareketleri ile sermayesinin yüzde 48,85' i halka açık hale gelmiştir. Her ne kadar hala bir kamu bankası olarak piyasada yerini alsada yönetim anlayışı olarak bankanın özel sermayeli bir banka gibi piyasada varlığını sürdürdüğünü söyleyebiliriz.

Şimdi bankanın 2002 – 2012 yılları arasında gerçekleşen bilanço verilerine dayanarak hazırlanan rasyolarına bakalım:

Tablo 21: Türkiye Halk Bankası A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	4,06	3,43	1,74	-1,44	-3,67	-2,92	-2,56	2,88	-2,57	14,53	31,90
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	16,17	14,30	15,94	16,03	14,49	20,03	31,95	49,64	58,90	99,31	101,98
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	7,77	11,35	13,72	29,17	48,62	59,34	71,53	50,32	58,71	6,32	-0,08
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	2,40	2,24	2,76	2,69	1,99	2,81	2,51	1,97	2,05	2,51	3,41
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	11,38	9,48	10,21	9,50	8,39	10,89	10,98	11,82	11,70	13,26	10,50
Varlık Kalitesi	-0,62	-0,36	-0,16	0,74	-0,53	-0,58	-2,26	-5,67	-7,02	-3,69	-8,70
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	2,97	2,97	3,97	5,14	4,84	5,70	9,32	19,33	28,09	45,65	94,62
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	3,13	2,54	2,87	3,07	3,13	2,76	2,55	2,84	3,06	2,67	3,04
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	82,39	84,86	80,86	73,85	64,16	58,76	42,83	29,76	22,31	18,22	10,52
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	60,85	61,69	60,73	53,52	50,56	45,04	33,83	22,99	16,88	13,01	6,93
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	82,50	84,00	83,32	81,44	82,94	98,66	98,60	98,36	96,52	97,08	99,26
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	26,59	26,46	25,57	22,51	21,18	22,69	18,35	13,52	15,94	10,68	6,79
Yönetim Kalitesi	2,94	2,17	0,82	0,16	0,14	3,38	2,82	2,61	-0,89	0,78	9,73
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	0,52	0,47	0,66	0,95	0,83	0,08	0,13	0,32	0,98	1,34	0,70
Şube Başına Net Kar	3,16	2,65	2,84	2,44	1,64	1,92	1,47	0,91	0,75	0,92	1,09
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	1,94	1,89	2,05	1,97	1,96	2,11	2,10	2,59	2,05	2,91	3,26
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	87,59	91,50	85,07	62,69	57,74	85,52	93,02	91,27	66,15	107,16	151,72
Kazançlar	4,73	5,15	3,88	2,44	2,42	1,78	1,45	3,65	0,46	2,38	20,32
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	2,40	2,24	2,76	2,69	1,99	2,81	2,51	1,97	2,05	2,51	3,41
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	21,06	23,67	27,00	28,32	23,74	25,80	22,84	16,64	17,54	18,92	32,49
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) / Toplam Gelirler	3,07	2,89	3,44	3,33	2,48	3,50	3,25	2,81	2,76	4,22	4,28
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	163,75	160,15	163,76	154,34	130,04	133,92	133,67	124,72	133,66	134,40	128,96
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	83,03	82,18	83,31	90,11	92,15	88,73	87,16	85,32	92,16	88,97	88,36
Likide Durumu	-3,57	-5,90	-7,71	-9,66	-7,39	-1,82	-5,12	-8,11	-13,17	-10,73	-14,37
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	22,74	19,86	18,16	15,45	14,88	33,78	30,48	20,43	9,61	16,04	6,89
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	41,10	27,63	22,49	21,60	27,64	40,13	38,40	31,98	24,10	29,31	12,51
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	39,82	31,69	28,00	24,20	24,14	56,31	44,19	55,13	29,85	28,51	35,32
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	27,02	22,82	21,01	17,66	16,75	39,36	36,11	24,69	11,61	19,77	8,29
Piyasa Riskine Duyarlılık	0,28	0,38	0,44	-0,89	-1,56	-0,97	-1,32	-1,94	-2,96	-0,16	0,31
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	21,20	25,62	27,70	35,24	35,88	39,63	52,69	62,75	66,92	65,49	77,38
YP Aktifler / YP Pasifler	97,23	96,59	94,76	90,21	86,44	73,59	65,74	67,46	72,03	96,57	100,03
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	8,30	7,99	8,71	11,24	13,29	14,19	13,26	13,74	15,90	25,20	37,58
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,70	1,73	1,74	1,23	1,13	1,80	1,95	2,36	1,35	3,12	4,95
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,78	3,58	3,94	4,41	3,69	4,03	3,60	3,07	4,85	5,34	4,55
CAMELS PUANI	7,82	4,87	-0,99	-8,64	-10,59	-1,12	-6,98	-6,58	-26,15	3,10	39,19

Türkiye Halk Bankası A.Ş. 'nin analizinde ilk olarak sermaye yeterliliğine bakacağız. Bankanın sermaye yeterliliği puanının 2004, 2006, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında sektör ortalamasının aşağısında kalarak negatif değerler almıştır. Bu yıllarda negatif değerler alınmasının en önemli sebebi bilanço içi döviz pozisyonunun özkaynaklar içerisindeki payının çok yüksek olmasıdır.

Halk Bankası' nın sermaye yeterlilik rasyosunun genel olarak yüksek değerler aldığını fakat 2007 yılı sonrasında sürekli sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. 2007 yılı sonrasında sektör ortalamasının yüzde 18,59 olduğunu bankanın yıllık ortalamasının ise yüzde 15,38 olduğunu görmekteyiz. Sermaye yeterlilik rasyosunun 2002 yılında yüzde 101,98 gibi çok yüksek bir değer aldığını ve yıllar itibari ile sermaye yeterlilik rasyosunun sektör ortalamasına yakın bir düzeye çektiğini görmekteyiz. Bankanın özkaynakları içerisindeki bilanço içi döviz pozisyonuna baktığımızda 2008, 2007, 2006, 2005 ve 2004 yıllarında sektör ortalamasının çok üzerinde olduğunu ve bunun banka CAMELS puanına olumsuz yansıdığını görmekteyiz. Bankanın bu yıllarda yabancı para varlıklarında fazlalık olduğunu ve bu fazlalığın özsermaye içerisindeki payının yüksek olduğunu ve dolayısıyla olası döviz kuru dalgalanmalarında büyük risk altında olduğunu söyleyebiliriz.

Halk Bankası' nın toplam varlıklarındaki özkaynak payına baktığımızda, çok büyük fark olmamakla birlikte, yıllar itibari ile sektör ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. Bu rasyo için sektör ortalaması yüzde 13,07 olarak gerçekleşirken banka ortalaması yüzde 10,74 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın aktif karlılık oranında ise 2004 yılı dışında diğer yıllarda sektör ortalamasının oldukça yukarısında olduğunu görüyoruz. 2004 yılı dışında bankanın ortalaması yüzde 2,53 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması ise yüzde 1,95' de kalmıştır.

Türkiye Halk Bankası A.Ş. ' nin varlık kalitesine baktığımızda 2009 yılı dışında bankanın varlık kalitesi rasyosunun negatif değerler olarak sektör ortalamasının aşağısında olduğunu görüyoruz. 2007 yılına kadar sektör ortalamasının çok altında kaldığını fakat özellikle 2007 yılı sonrasında bankanın varlık kalitesinin sektör ortalamasına çok yakın olduğunu görmekteyiz. Halk Bankası' nın en önemli pozitif göstergesi duran varlık yatırımlarındadır. Sektör ortalamasının yüzde 5,04 olduğu toplam varlıklardaki duran varlıkların payı Halk Bankası' nda yüzde 2,88 olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın toplam aktiflerindeki kredilerin payına bakacak olursak eğer 2008 yılından önce bankanın sektör ortalamasının altında kaldığını ve asli görevi olan kredi verme konusunda 2008 öncesinde çok zayıf kaldığını görüyoruz. Bankanın 2008 yılı

öncesindeki rasyosu ortalama yüzde 23,11 iken sektör ortalaması yüzde 36,95 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte 2008 yılı ve sonrasında sektör ortalaması yüzde 53,81 olarak gerçekleşirken bankanın ortalaması yüzde 57,21 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın 2008 yılı ve sonrasındaki toplam krediler içerisindeki takipteki brüt kredilerin payı ortalama yüzde 3,98 olarak sektör ortalamasının yüzde 3,65' in üzerinde seyretmiştir. Bankanın özellikle 2008 yılı öncesindeki oranları ise daha kötüdür. 2008 yılı öncesinde bankanın ortalaması yüzde 33,28 iken sektör ortalaması yüzde 8,19 olarak kalmıştır. Halk bankasının özellikle 2002, 2003, 2004 ve 2005 yılındaki oranları oldukça yüksektir. Bankanın takipteki kredilerine karşı ayırdığı özel karşılıklarda ortalama yüzde 91,15 olarak gerçekleşirken genel olarak bankacılık sektör ortalamasının üzerinde kalmıştır. Bankanın takipteki kredileri yüksek olmasına karşın, bu kredileri için ayırdıkları özel karşılıklar tatmin edicidir.

Halk Bankası' nın toplam mevduatlarını kredilerine kanallere etme gücüne baktığımızda sektör ortalamasının oldukça altında kaldığı görülmektedir. Sektör ortalamasının yüzde 70,70 olarak gerçekleşirken bankanın ortalaması yüzde 51,68 oranında kalmıştır. Özellikle sektörün 2011 ve 2012 yılında ortalama yüzde 97,45 olmasına karşın Halk Bankası' nda bu oran yüzde 83,63 'de kalmıştır.

Türkiye Halk Bankası A.Ş. ' nin yönetim kalitesinin 2004 yılında negatif, 2002 yılında ise çok yüksek olduğunu ve diğer yıllarda genel olarak CAMELS puanına olumlu etki sağlayacak şekilde dengeli puanlar aldığını görüyoruz. Bankanın özellikle takipteki kredilerinin (net) krediler içindeki payı oldukça dalgalıdır. 2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2011 ve 2012 yıllarında sektör ortalamasının altında kalarak kredilerin geri ödenemeyen kredilerin takibinde ve geri ödenmesinde başarılı olduğunu görmekteyiz. Bankanın şube karlılık oranlarına baktığımızda ise 2003,2004 ve 2006 yıllarında dışında sektör ortalamasının üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu yıllar dışında bankacılık sektör ortalaması yüzde 1,65 iken Halk Bankası'nın şube başına karlılık oranı ortalama yüzde 1,90 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle 2010 yılı sonrası şube karlılığının, diğer yıllara göre, sektör ortalamasının çok üzerinde olduğu görülmektedir.

Bankanın diğer faaliyet giderlerini faiz dışı net gelirleri ile karşılama oranında 2003, 2004, 2008 ve 2009 yıllarında ortalama yüzde 73,43 ile sektör ortalamasının

yüzde 82,11 ile gerisinde kalmıştır. Diğer yıllarda ise sektör ortalamasının yüzde 74,28 olduğunu ve bankanın ortalamasının yüzde 97,96 olarak gerçekleşerek sektör ortalamasının çok üzerinde olduğu görülmektedir.

Türkiye Halk Bankası A.Ş. 'nin kazanç kalitesine baktığımızda tüm yıllarda CAMELS puanının pozitif olduğunu görüyoruz. Bankanın özellikle özkaynak karlılığında sektör ortalamasının çok üzerinde değerler aldığını belirtmek gerekir. Sektör ortalamasının özkaynak karlılığı yıllar itibari ile ortalama yüzde 15,01 olarak gerçekleşirken bankanın ortalaması yüzde 23,46 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın toplam gelirler içerisindeki faiz gelirlerinin oranına baktığımızda genel olarak sektör ortalamasının üzerinde olduğunu ve yıllar itibari ile dalgalı bir seyir izlediğini görüyoruz. Yıllar itibari ile banka faiz gelirleri, toplam gelirlerin ortalama yüzde 87,41' ini oluşturmaktadır.

Halk Bankası' nın toplam giderlerinin toplam gelirlerle karşılama oranına baktığımızda bankanın yıllar itibari ile yüzde 100' ün üzerinde olduğunu; özellikle 2002, 2003, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ortalama yüzde 151,14 fakat diğer yıllarda ise ortalama yüzde 134,27 olarak gerçekleşmiştir. Sektör ortalamasının ise bu yıllarda yüzde 144,54 ve yüzde 137,22 olarak gerçekleştiğini vurgulamakta fayda vardır. Bankanın genel olarak toplam giderlerini toplam gelirleri ile çok rahatlıkla karşılayabildiğini görmekteyiz.

Türkiye Halk Bankası A.Ş. ' nin likidite puanının yıllar itibari ile negatif değerler aldığını görüyoruz. 2007 yılına kadar devamlı iyileşme süreci geçiren banka 2008 yılında tekrar düşük değerler almış ve 2012 yılına doğru bir iyileşme potasına girerek az da olsa likidite puanını düzeltmiştir. Bankanın özellikle varlıklarındaki likit değerlerin payının sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Genel itibari ile sektör ortalamasının çok altında kalan bankanın rasyo ortalaması yüzde 18,04 iken sektör ortalamasının yüzde 34,70 olarak gerçekleşmesi banka için oldukça riskli bir durumdur. Piyasada meydana gelebilecek likidite sıkışıklıklarında bankanın çok ciddi sıkıntılar yaşaması muhtemeldir. Bankanın yabancı para yükümlülüklerini yabancı para likit varlıkları ile karşılama oranı, 2012 yılı dışında sektör ortalamasının altında kalmıştır. Bankanın 2012 yılında yabancı para yükümlülüklerini yabancı para likit

varlıkları ile karşılama oranı yüzde 41,10 iken, diğer yıllardaki ortalama değeri yüzde 27,58 oranında kalmıştır. Ayrıca bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama oranına baktığımızda sektörün oldukça gerisinde kaldığı görülmektedir. Sektörün ortalaması yüzde 64,17 iken bankanın ortalaması ise yüzde 36,11 seviyesinde kalmıştır. Bankanın likidite kalitesinin oldukça düşük olduğu ve likidite sıkışıklığında büyük sıkıntılar çekebileceği görülmektedir.

Halk Bankası' nın piyasa risklerine olan duyarlılığına baktığımızda genel olarak 0' a yakın puanlar almakla birlikte inişli çıkışlı değerler almıştır. Bankanın toplam aktiflerindeki finansal varlıkların (net) payına baktığımızda 2009 yılına kadar sektör ortalamasının üzerinde ortalama yüzde 57,25 olarak gerçekleşirken, 2009 ve sonrasında ise ortalama yüzde 27,44 olarak gerçekleşmiş ve sektör ortalamasının 29,03' ün altında kalmıştır. Bankanın yabancı para aktiflerinin yabancı para pasiflerine oranında ise 2002, 2003, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yılları dışında sektör ortalamasının altında yüzde 73,05 oranında gerçekleştiği, belirtilen yıllarda ise ortalama yüzde 95,90 olarak gerçekleştiğini ve sektör ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Özellikle bankanın belirtilen yıllarda döviz kurlarındaki dalgalanmalara karşı güçlü olacağı fakat diğer yıllarda ise döviz kuruna bağlı riskler taşıdığını söyleyebiliriz.

Bankanın en dikkat çekici oranı ise toplam gelirlerinin içerisindeki faiz gelirlerinin payın baktığımızda genel olarak sektör ortalamasının üzerinde olduğunu görüyoruz. Sektör ortalamasının yüzde 11,80 olarak gerçekleştiği bu rasyoda bankanın oranı ortalama yüzde 15,40 olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılına kadar sektör ortalamasının çok üzerinde olan bu oran 2008 yılından sonra sektör ortalamasına çok yakın değerler almıştır.

Bankanın son olarak yıllar itibari ile gerçekleşen CAMELS puanlarına bakacağız:

Tablo 22: Türkiye Halk Bankası A.Ş. CAMELS Puanı

Türkiye Halk Bankası A.Ş.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likitide Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	4,06	-0,62	2,94	4,73	-3,57	0,28	7,82
2011	3,43	-0,36	2,17	5,15	-5,90	0,38	4,87
2010	1,74	-0,16	0,82	3,88	-7,71	0,44	-0,99
2009	-1,44	0,74	0,16	2,44	-9,66	-0,89	-8,64
2008	-3,67	-0,53	0,14	2,42	-7,39	-1,56	-10,59
2007	-2,92	-0,58	3,38	1,78	-1,82	-0,97	-1,12
2006	-2,56	-2,26	2,82	1,45	-5,12	-1,32	-6,98
2005	2,88	-5,67	2,61	3,65	-8,11	-1,94	-6,58
2004	-2,57	-7,02	-0,89	0,46	-13,17	-2,96	-26,15
2003	14,53	-3,69	0,78	2,38	-10,73	-0,16	3,10
2002	31,90	-8,70	9,73	20,32	-14,37	0,31	39,19

Yukarıdaki tabloda Türkiye Halk Bankası A.Ş. ' nin yıllar itibari ile CAMELS puanı yer almaktadır. Bankanın özellikle 2002 yılında sermaye yeterliliğindeki ve kazançtaki yüksek puanı, likiditesinin 11 yıllık dönemdeki en kötü değeri almasına karşın 39,19 olarak gerçekleşmiştir. 2003 yılında ise sermaye yeterliliği ve kazanç oranlarının düşmesi ile bankanın CAMELS puanının 3,10 olduğu görülmektedir. Bu dönemde Pamukbank' ın Halk Bankası bünyesine katılması da bankanın puanını olumsuz etkilemiştir. 2004 yılında gerçekleşen puanın -26,15 olması bunu destekler niteliktedir.

Halk Bankası' nın 2004 yılından itibaren 2011 yılına kadar negatif değerler alması bankanın sektör ortalamasının oldukça altında kaldığını göstermektedir. Her ne kadar 2008 yılına kadar bir toparlanma süreci de gerçekleşse, 2008 yılındaki küresel

kriz nedeni ile bankanın CAMELS puanı tekrar düşerek -10,59 olarak gerçekleşmiştir. Nihayet 2011 ve 2012 yıllarında Halk Bankası 4,87 ve 7,82 puanları alarak negatif görüntüden kurtulsa da puanların bu kadar yukarıda olması CAMELS analizinde çok olumlu değerlendirilememektedir. Bankanın yıllar itibarı ile karşılaştığı likidite kalite puanındaki kötü görüntü bu yıllarda da devam etmiştir. Kazanç oranlarının ise yıllar itibarı ile arttığını, yönetim kalitesinde ise bankanın belli bir puan skalasında yer aldığını ayrıca belirtmek gerekir.

Analizi yapılacak son banka Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. ' dir. Türkiye Vakıflar Bankası, 2013 yılı verilerine göre, 859 şube ve 14.943 çalışan sayısı ile ülkemizde faaliyetlerini sürdürmektedir. Sermayesinin yüzde 25,20' sinin halka açık olduğu kamusal sermayeli banka, özellikle son yıllarda kamu bankası sıfatını taşımasına rağmen piyasada özel bankalarla rekabet içerisinde dir.

Aşağıdaki tabloda Vakıflar Bankası' nın 2002 ile 2012 yılları arasındaki CAMELS rasyoları ile analizini yapacağız:

Tablo 23: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. 2002/2012 Rasyoları

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.											
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Sermaye Yeterliliği	-0,73	1,75	-0,81	-0,10	1,38	2,22	2,24	2,23	-4,43	-14,21	-11,25
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	16,14	13,38	14,35	15,42	14,30	15,35	19,72	25,39	17,34	14,93	14,86
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	19,28	-3,66	9,04	6,86	-0,09	1,86	6,45	17,59	30,92	75,00	149,74
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,40	1,38	1,56	1,93	1,44	2,43	2,08	1,65	2,58	1,36	2,40
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	11,40	10,43	11,57	11,39	10,87	12,32	12,12	13,16	8,32	6,85	5,96
Varlık Kalitesi	-1,76	-2,01	-1,50	-0,41	-1,44	-1,02	-1,16	-2,21	-3,59	-3,52	-3,20
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	4,00	3,76	5,05	6,13	4,77	4,87	5,55	8,39	9,86	16,32	27,49
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	2,67	2,39	2,82	3,01	3,14	3,40	3,52	5,07	6,65	8,52	14,24
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	101,32	94,04	94,05	77,43	82,17	81,32	72,63	51,88	45,85	37,13	35,84
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	65,15	64,26	60,65	53,35	58,44	55,34	48,72	36,76	33,32	27,54	26,61
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	90,26	94,96	98,91	93,68	94,16	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	48,68
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	35,61	36,82	33,19	29,43	28,29	27,89	27,13	25,77	47,34	42,26	17,42
Yönetim Kalitesi	1,32	2,18	2,79	1,71	2,22	5,03	4,25	6,26	5,64	3,42	0,16
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	0,39	0,19	0,05	0,39	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,11
Şube Başına Net Kar	1,96	1,80	1,82	2,30	1,43	2,85	2,45	1,75	2,11	0,78	1,02
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,16	2,18	2,28	2,37	2,53	2,35	2,53	2,26	2,98	4,03	4,94
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	64,83	78,73	82,60	63,86	67,78	95,04	74,42	82,24	85,39	141,53	86,56
Kazançlar	-1,44	-1,13	-2,52	-1,66	-1,88	-0,31	-0,64	1,41	4,61	-2,87	15,40
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	1,40	1,38	1,56	1,93	1,44	2,43	2,08	1,65	2,58	1,36	2,40
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	12,25	13,19	13,52	16,95	13,28	19,72	17,15	12,56	31,01	19,78	40,33
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) /	1,80	1,77	1,98	2,38	1,77	2,97	2,76	2,35	3,17	1,36	2,40
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	147,45	144,71	150,30	151,94	126,91	134,82	135,81	139,53	141,42	122,86	109,25
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	85,66	80,96	80,82	86,74	87,76	84,99	86,37	85,65	83,27	70,35	80,19
Likite Durumu	-0,78	-1,89	-1,51	2,11	2,42	1,22	3,93	12,21	9,78	5,72	10,10
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	27,25	25,53	29,49	37,34	30,45	36,46	46,18	53,26	54,33	53,42	45,91
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	44,93	33,69	26,83	32,02	29,64	45,72	54,67	58,59	66,39	64,69	59,05
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	49,53	44,35	52,75	68,98	64,44	79,33	93,61	223,40	163,44	82,03	165,23
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	33,26	30,10	35,05	43,79	35,57	43,25	57,05	64,82	64,77	63,24	53,00
Piyasa Riskine Duyarlılık	0,10	-0,10	-0,04	-0,84	0,01	-0,41	-0,06	-0,86	-0,59	-1,92	-0,57
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	17,66	21,62	24,47	28,56	22,03	25,91	28,20	32,47	35,52	40,32	40,52
YP Aktifler / YP Pasifler	93,52	101,14	96,40	97,36	100,03	99,23	97,91	92,81	93,32	88,45	83,63
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	8,37	7,29	7,95	9,88	12,29	12,62	11,91	11,09	12,68	13,54	17,31
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,40	1,71	1,89	1,51	1,71	2,23	1,88	1,86	2,55	5,71	4,28
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	3,20	2,78	2,79	3,60	3,04	3,43	3,85	3,26	3,93	-0,15	2,05
CAMELS PUANI	-3,29	-1,20	-3,59	0,80	2,72	6,73	8,56	19,04	11,42	-13,37	10,65

Yukarıdaki tabloya baktığımızda Vakıflar Bankası' nın sermaye yeterlilik rasyosunun 2002, 2003, 2004, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında negatif değerler olarak sektör ortalamasının altında kaldığını, diğer yıllarda da pozitif değerler aldığını görüyoruz. Ayrıca bankanın özellikle 2002 ve 2003 yıllarında -11,25 ve -14,21 değerleri ile çok kötü oranlara sahip olduğunu görüyoruz. Özellikle 2004 sonrasında bankanın

sermaye yeterlilik puanının genel olarak CAMELS puanına olumlu yansıyacak değerler aldığı görülüyor.

Vakıflar Bankası' nın sermaye yeterlilik rasyosunun 2005 yılı dışında sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. 2005 yılı dışında sektör ortalamasının yüzde 21,79 olduğunu fakat buna rağmen bankanın rasyosunun ortalama yüzde 15,58 seviyesinde kaldığı, fakat buna rağmen sermayesinin güçlü olduğunu belirtmek gerekir. Bankanın bilanço içi döviz pozisyonun özkaynaklara oranına baktığımızda bankanın 2002, 2003 ve 2004 yıllarında sektörün çok üzerinde bir oran aldığı ve bu durumun banka için olumsuz olduğunu belirtmekte fayda vardır. Özellikle 2002 yılında özkaynaklarını aşan bir döviz pozisyonuna sahip olan banka 2003 yılında da yüzde 75' lik bir oran almıştır. Diğer yıllarda ise bankanın döviz pozisyonunun 2008 ve 2011 yıllarında sıfıra yakın da olsa negatif değerler aldığını, diğer yıllarda da pozitif değerler aldığını ve sektör ortalamasının altında kaldığını vurgulamak gerekir. 2005 yılı sonrasında sektör ortalamasının yüzde 34,87 olduğunu ve bankanın oranının ise sadece yüzde 5,68 olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

Vakıflar Bankası' nın aktifleri içerisindeki özkaynakların oranı ise 2006 yılı dışında sektör ortalamasının altında kalmıştır. Bankanın tüm yıllardaki ortalaması yüzde 10,40 olarak gerçekleşirken sektör ortalamasının yüzde 13,07 oranında gerçekleşmesi banka CAMELS puanı için olumsuz bir tablo ortaya koyar. Bankanın aktif karlılığı oranında ise 2002 ve 2004 yılları dışında yine sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Vakıflar Bankası, özellikle bilanço içi döviz pozisyonun rasyosundaki başarılı puanı ile sermaye yeterlilik kalitesinde iyi puanlar aldığını belirtmek gerekir.

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. ' nin varlık kalitesinin genel olarak negatif değerler aldığını ve aldığı değerlerin 0' a yakın olduğunu vurgulamak gerekir. Bankanın toplam varlıkları içerisindeki duran varlıkların oranı 2002 ve 2003 yılları dışında oldukça iyi düzeydedir. 2002 ve 2003 yıllarında sektör ortalamasının yüzde 9,19 olduğunu ve buna rağmen bankanın ortalamasının ise yüzde 11,38 olduğunu, sektör ortalamasının üzerinde olduğunu, belirtmek gerekir. Diğer yıllarda ise sektör ortalaması yüzde 4,12 olarak gerçekleşirken bankanın ortalaması yüzde 3,63' de kalarak banka puanı için olumlu bir oran gerçekleşmiştir.

Vakıflar Bankası' nın toplam aktiflerindeki kredilerinin payı 2003 ve 2005 yılı dışında sektör ortalamasının az da olsa yukarıdadır. Bu yıllar dışında sektör ortalaması yüzde 47,13 iken bankanın ortalaması yüzde 51,76 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın bu oranı asli görevini yerine getirdiğini ortaya koyar. Bankanın bu krediler içerisindeki takipteki brüt kredilerinin oranı ise tüm yıllar itibari ile sektör ortalamasının üzerinde olumsuz bir şekilde değer almaktadır. 2002 ve 2003 yıllarında bu farkın daha da arttığını, bu yıllar dışında sektör ortalamasının yüzde 4,06 gerçekleşirken banka ortalamasını yüzde 5,82 olarak gerçekleştirmiş ve bu değer banka için kredilerin geri ödenmesinde bir risk ortaya koymuştur. Tüm bunlarla birlikte bankanın takipteki kredileri için ayırdığı özel karşılıklarda, 2002 yılı dışında, Vakıflar Bankası' nın sektör üzerinde ve 1' e yakın değerler aldığını, kredilerin geri ödenememe riski karşısında oldukça güçlü durabileceğini gösteriyor. 2002 yılı dışında sektör ortalamasının yüzde 85,16 olduğunu, banka ortalamasının ise yüzde 97,20 olarak gerçekleştiğini vurgulamak gerekir.

Bankanın mevduatlarını krediye dönüştürme kabiliyetine bakacak olursak son yıllarda oldukça yüksek oranlara sahip olduğunu, genel olarak da inişli çıkışlı değerler aldığını söyleyebiliriz. Genel olarak sektör ortalamasının tüm dönemlerde yüzde 70,70 olduğunu, banka ortalamasının ise yüzde 70,33 olarak değer aldığını görmekteyiz. Banka kredileri içerisindeki tüketici kredilerinin oranı ise ortalama yüzde 31,92 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. ' nin yönetim kalitesi puanı 2008 yılına kadar yüksek değerler alırken, 2008 sonrasında ise oldukça başarılı değerler almıştır. Bankanın takipteki net kredilerinin toplam giderleri içerisindeki payına baktığımızda sektör ortalamasının altında kalarak başarı sağladığı, özellikle de 2003, 2004, 2005, 2006 ve 2007 değerlerinde yüzde 0, 2002 yılı dışında diğer yıllarda ise yüzde 0,26 başarılı olduğunu söyleyebiliriz. 2002 yılında krizin de etkisi ile yüzde 14,11 değer alması, krizden çok etkilendiğini ortaya koyar. Bankanın diğer faaliyet giderlerini faiz dışı net gelirleri ile karşılama oranında inişli çıkışlı değerler almıştır. Sektör ortalamasının yüzde 77,22 olarak gerçekleştiği rasyoda bankanın ortalaması yüzde 83,91 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın toplam varlıkları içerisindeki diğer faaliyet

giderlerinin payında da sektöre göre başarılı olduğu, sektör ortalamasının yüzde 3,19 olarak gerçekleşirken bankada meydana gelen oranın yüzde 2,78 olması bu başarıyı ortaya koyar.

Şube karlılığında ise bankanın özellikle 2012, 2011 ve 2010 yıllarında sektörün gerisinde kaldığı ve diğer yıllarda da inişli çıkışlı bir tablo çizmiştir. Sektörün şube karlılığı ortalama yüzde 1,53 iken bankanın şube karlılığı yüzde 1,84 olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz.

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. ' nin kazanç puanına baktığımızda 2002, 2004 ve 2005 yılında pozitif değerler aldığını, diğer yıllarda ise sektör ortalamasının altında kalarak negatif değer aldığını fakat negatif değerlerinde 0' a yakın olduğunu vurgulamak gerekir. Bankanın özkaynak karlılığı 2007, 2005, 2004, 2003 ve 2002 yıllarında sektör ortalamasının üzerinde olduğu, özellikle 2005 öncesinde oldukça yüksek değerler aldığını, diğer yıllarda ise sektör ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. 2005 öncesinde sektör ortalaması yüzde 13 iken bankanın ortalaması yüzde 30,37 olarak gerçekleşmiştir. Diğer yıllarda ise sektör ortalaması yüzde 15,76 iken bankanın ortalaması yüzde 14,83 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan bankanın toplam giderlerini toplam gelirleri ile karşılama oranına baktığımızda, genel olarak çok yüksek olmasına rağmen, yine genel olarak sektör ortalamasının altında kalmıştır. Sektörün ortalamasının yüzde 140,54 olarak gerçekleştiği rasyo bankada yüzde 136,82 olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirleri oranları ise sektör ortalamasına yakın değerler almıştır. Sektör ortalamasının yüzde 82,43 olan faiz gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki payı yüzde 82,98 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. ' nin likidite gücüne baktığımızda 2011 ve 2012 yılında sıfıra yakın da olsa negatif değerler aldığını, diğer yıllarda pozitif puanları olduğunu ve özellikle 2007 öncesinde yüksek likidite puanlarına sahip olduğunu görüyoruz. Toplam aktiflerdeki likit varlıkların payına baktığımızda 2007 yılından önce sektör ortalamasını olan yüzde 38' in çok üzerinde ortalama yüzde 50,62' lik bir orana sahipken 2007 ve sonrasında sektör ortalaması yüzde 31,96 değerini alıp genel

seviyesini korumayı başaramasa da sektör ortalamasına yakın bir değer olarak ortalama yüzde 31,09 olarak gerçekleştiğini belirtmek gerekir. Bununla birlikte bankanın yabancı pasiflerini yabancı likit varlıkları ile karşılama oranında benzer şekilde ve 2007 yılını da alacak şekilde, 2007 yılı ve öncesinde sektör ortalaması olan yüzde 46,05' in üzerinde yüzde 58,18 olarak gerçekleşmiştir. Vakıflar Bankası'nın 2007 yılından sonraki ortalaması ise yüzde 33,42 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması 32,26 olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın kısa vadeli yükümlülüklerini likit varlıkları ile karşılama oranında ise ilginç bir tablo vardır. 2010 yılı sonrasında sektör ortalamasının altında kalan banka ortalaması, 2010 yılı öncesinde ise oldukça yüksek değerler almıştır. 2010 yılı öncesinde sektör ortalaması yüzde 67,65 iken bankanın ortalamasının yüzde 117,56 olarak gerçekleştiği, kısa vadeli yükümlülüklerini çok rahat bir şekilde likit varlıkları ile karşılayabildiğini görmekteyiz.

Vakıflar Bankası' nın piyasa riskine olan duyarlılığına baktığımızda ise en tehlikeli aldığı değer 2003 yılında -1,92 olduğunu, diğer yıllarda da inişli çıkışlı fakat genel olarak 0'a yakın banka CAMELS puanına katkı sağlayıcı ve piyasa risklerine karşı güçlü puanlar almıştır. Özellikle yabancı para yükümlülüklerini yabancı para varlıkları ile karşılama gücünde bankanın güçlü oluşu dikkat çekicidir. Sektör ortalaması yüzde 88,52 iken bankanın ortalaması yüzde 94,89 olarak gerçekleşmiştir. Bu pozitif tablonun yanında, bankanın toplam aktiflerindeki finansal varlıklarının (net) payında sektör ortalamasının altında kalarak negatif bir tablo çizmesi dikkat çekicidir. Sektör ortalamasının yüzde 33,75 olarak gerçekleşirken bankanın ortalaması yüzde 28,84 düzeyinde kalmıştır.

Vakıflar Bankası' nın toplam gelirleri içerisindeki faiz gelirlerinin payına bakacak olursak sektör ortalaması yakın değerler aldığı görülmektedir. Bankanın ortalaması yüzde 11,36 olarak gerçekleşirken sektör ortalaması 11,80 olarak gerçekleşmiştir.

Son olarak aşağıda bankanın 11 yıllık süreçteki CAMELS puanları yer almaktadır:

Tablo 24: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.Ş. CAMELS Puanı

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.							
	Sermaye Yeterliliği	Varlık Kalitesi	Yönetim Kalitesi	Kazançlar	Likidite Durumu	Piyasa Riskine Duyarlılık	CAMELS PUANI
2012	-0,73	-1,76	1,32	-1,44	-0,78	0,10	-3,29
2011	1,75	-2,01	2,18	-1,13	-1,89	-0,10	-1,20
2010	-0,81	-1,50	2,79	-2,52	-1,51	-0,04	-3,59
2009	-0,10	-0,41	1,71	-1,66	2,11	-0,84	0,80
2008	1,38	-1,44	2,22	-1,88	2,42	0,01	2,72
2007	2,22	-1,02	5,03	-0,31	1,22	-0,41	6,73
2006	2,24	-1,16	4,25	-0,64	3,93	-0,06	8,56
2005	2,23	-2,21	6,26	1,41	12,21	-0,86	19,04
2004	-4,43	-3,59	5,64	4,61	9,78	-0,59	11,42
2003	-14,21	-3,52	3,42	-2,87	5,72	-1,92	-13,37
2002	-11,25	-3,20	0,16	15,40	10,10	-0,57	10,65

Yukarıdaki tabloya baktığımızda bankanın özellikle 2003 yılında çok kötü bir değer aldığını görüyoruz. Bankanın 2003 yılı CAMELS puanının -13,37 olmasındaki temel sebep sermaye yeterliliği puanındaki negatiftir. Bankanın 2002 ve 2003 yılındaki sermaye yeterliliğindeki başarısız görünümü sonraki yıllarda olumlu bir seyir izlemiştir. Bankanın 2003 yılı dışında 2008 yılına kadar yüksek değerler almasının sebebi ise likidite durumu ile yönetsel kalite puanıdır. Bankanın likidite puanındaki yüksek değerler CAMELS puanının optimal olmasının önüne geçmiştir.

2008 yılında bankanın aldığı 2,72 puanı önceki yıllara kıyasla oldukça güzel bir puandır. Bankanın güçlü bir banka olduğunu ortaya koyar. Sonraki yıllarda da özellikle 2009 yılındaki 0,80 puanı bankanın o yıldaki gücünü oraya koymaktadır.

2010,2011 ve 2012 yıllarında ise bankanın varlık kalitesi ve kazanç oranları puanının negatif olmasına sebep olmuştur.

Bankanın yıllar itibari ile en olumlu rasyosu piyasa riskine olan duyarlılık puanı ve yönetim kalitesidir. Ayrıca varlık kalitesinde de her ne kadar negatif değerler olsa da yıllar boyunca dengeli bir seyir izlemiştir.

CAMELS analizinin son aşamasında, tüm bankaların CAMELS puanının karşılaştırılması yapılarak yıllar itibari ile banka performansları ele alınacaktır:

Tablo 25: Analizdeki Bankaların Yıllar İtibari ile CAMELS Rasyosu

YILLAR İTİBARI İLE CAMELS RASYOSU							
	Türkiye İş Bankası A.Ş.	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	Akbank T.A.Ş.	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.
2012 CAMELS	0,61	2,45	9,47	12,35	-9,56	7,82	-3,29
2011 CAMELS	3,35	2,29	17,38	8,83	-14,32	4,87	-1,20
2010 CAMELS	4,57	11,09	13,41	14,21	-8,96	-0,99	-3,59
2009 CAMELS	6,47	13,46	12,84	11,76	-17,50	-8,64	0,80
2008 CAMELS	17,48	9,42	7,56	5,80	-17,15	-10,59	2,72
2007 CAMELS	9,78	20,56	5,77	14,82	-38,71	-1,12	6,73
2006 CAMELS	3,41	21,66	-8,80	17,33	-42,45	-6,98	8,56
2005 CAMELS	11,26	32,83	-1,67	28,92	-224,26	-6,58	19,04
2004 CAMELS	-0,79	20,21	-14,64	24,68	-35,26	-26,15	11,42
2003 CAMELS	-7,04	14,49	-16,27	37,85	-24,78	3,10	-13,37
2002 CAMELS	-0,85	-6,45	-13,88	49,89	69,89	39,19	10,65

Yukarıdaki tabloda 2005 yılına kadarki dönemlerde bankaların CAMELS puanlarında en dikkat çeken gösterge İş Bankası ve 2003’ de Halk Bankası’nın, 2002’de de Ziraat Bankası’nın aldığı puanlar dışında diğer bankaların negatif ya da pozitif çok yüksek değerler almalarıdır. Bankaların özellikle bu dönemlerde yüksek likidite ve kazanç oranları sebebi ile bu oranlara sahip olduğunu söyleyebiliriz. CAMELS analizinde puanlama sistemi 1 ile 5 arasında yapıldığı için yüksek değer almak banka açısından, bu analize göre, olumlu bir durum değildir. Bu yıllarda özellikle 2002 yılında İş Bankası’nın, 2003 yılında Halk Bankası’nın, 2004 yılında yine İş Bankası’nın CAMELS analizine göre diğer bankalara nazaran güçlü olduğunu belirtebiliriz.

2006 yılında İş Bankası’nın diğer bankalara göre daha iyi bir puan aldığını söyleyebiliriz. İş Bankası’nın 3,41 puan aldığını ve bankanın ne kadar güçlü de olsa ekonomik daralma döneminde ciddi sıkıntılarla karşılaşabileceğini söyleyebiliriz.

2007, 2008 yıllarında analizdeki tüm bankaların analiz puanlamasının oldukça dışında puanlar aldığını ve bu analize göre bankaların ciddi anlamda mali açıdan ve yönetsel açıdan bu dönemde sıkıntılar yaşadığını söyleyebiliriz. Bu yıllarda ekonomideki dalgalanmalar ve küresel kriz puanların kötü olmasına neden olmuştur.

2009 yılında Vakıflar Bankası’ nın aldığı 0,80 puanı bu dönemdeki her yönden en güçlü bankayı temsil etmektedir.

2010 yılında ise İş Bankası’ nın aldığı 4,57 not ile diğer bankalara göre, bu analiz çerçevesinde diğer bankalara göre olumlu bir puan aldığını fakat bankanın özellikle yönetsel ve mali sıkıntılar ile karşı karşıya kalma riski olduğunu vurgulamak gerekir.

2011 yılında İş Bankası’nın 3,35 puanı ile her yönden güçlü bir banka için tatmin edici bir puana sahip olmadığını belirtmek gerekir. Buna karşın Ziraat Bankası’ nın aldığı 2,29 puan ile genel olarak bankanın güçlü olduğu bir dönemden söz edebiliriz. 2012 yılında da bu performansını devam ettiren Ziraat Bankası 2,45 puan almıştır. Ayrıca İş Bankası’ nın da aldığı 0,60 puan oldukça dikkat çekicidir.

Sonuç olarak, bankaların 2002 ve 2012 yılları arasındaki seçilmiş rasyoları ile bankacılık sektöründeki 45 bankanın ortalama verilerinin referans değeri olarak kabul edilerek yapılan CAMELS analizinde, analizi yapılan 7 bankanın sektör ortalaması baz alınarak oluşturulan objektif puanlarına yer verilmiştir. Türkiye'nin 7 büyük bankası ile yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile bankaların finansal performansları ortaya koyulması amaçlanmıştır. Yıllar itibarı ile uzun bir dönemi kapsayan analiz özellikle 2002 yılından sonra yeniden yapılanma sürecine giren bankacılık sektöründe, bankaların finansal gelişimini ortaya koymaktadır. Ayrıca finansal gelişimin yanı sıra ekonomide meydana gelebilecek olası dalgalanmalarda bankaların ne kadar güçlü kalabileceği de çalışmaya konu olmuştur.

En basit anlamda CAMELS analizi, bankaların finansal verilerinin sektör ortalamasından ne kadar yakın ya da uzak olduğunu ortaya koyan bir derecelendirme analizidir. CAMELS analizi ile verilen anlamlı puanlar 1 ve 5 arasındadır. Yıllar boyu baktığımızda bankaların çok azının 1 ve 5 arası değerler olarak analize konu olacak anlamlı çıkarsamalar yapılmıştır. Özellikle denetim ve gözetim otoritesinin banka performanslarında bir kaynak olan bu analizin Türkiye'deki 7 büyük bankada çok yüksek ya da çok düşük almasının en büyük nedeni bankaların yüksek likidite ve sermaye yeterliliği bulundurma arzusudur. Gelişen Türkiye Ekonomisi, krizlerle dolu tarihinde özellikle 2002 yılından sonra BDDK'nın da devreye girmesi ile bankaların sermaye ve likit varlıklarının her türlü olumsuzluk şartlarında güçlü kalması amaçlanmıştır. Bankaların aslında bu süreçteki başarısı 2008 küresel krizde kanıtlanmıştır. Özellikle birçok gelişmekte olan ve gelişmiş ekonomilerde kalıcı hasarlar bırakan krizde Türk Bankacılık Sektörü krizden çok hasar almamıştır. Bankaların 2008 yılında genel olarak likidite durumlarında düşüşler olduğu fakat bu düşüşlerin de yüksek sermaye yeterliliği ve likiditedeki yoğunluktan dolayı bankaları zor durumda bırakmamıştır ve hatta bankalar bu yılda da yüksek karlılık oranlarına ulaşmıştır.

Özellikle Türkiye'nin iki büyük bankası olan Ziraat Bankası ve İş Bankası'nın son yıllarda daha anlamlı puanlar almasındaki en önemli pay ise bu bankaların yönetim kalitelerinden kaynaklanmaktadır. Ziraat Bankası'nın kamu bankası olmasına rağmen

banka performansının çok iyi puanlar aldığı görülmektedir. Analizdeki en dikkat çekici banka ise Yapı ve Kredi Bankası olmuştur. Türkiye’ nin aktif büyüklüğü, şube ve çalışan sayısı, kar oranları ile en büyük 5 bankası arasında yer alan Yapı ve Kredi Bankası’ nın puanları negatif düşük puanlar almıştır. Bankanın özellikle 2005’ teki Koçbank ile birleşmesi, bankanın hala birleşme sürecindeki sorunlarını sonlandıramaması, sektörün oldukça gerisinde bir performans puanı ortaya koymasına neden olmuştur. Bir diğer birleşme süreci geçiren kamu bankası olan Halk Bankası da birleşme sonrası düşük puanlar alsa da çabuk toparlanmış fakat 2008 krizinde likidite puanının düşmesi ile negatif puan alsa da bankanın özelleştirme stratejisi banka için olumlu puan olarak etki etmiştir.

Bankaların uluslararası piyasalarda kredi limitlerinin belirlenmesinde temel olarak iki yöntem kullanılmaktadır. Birincisi, uluslararası derecelendirme kuruluşları tarafından yapılan derecelendirmelerin baz alınmasıdır. İkincisi ise bankaların kendi bünyelerinde yaptıkları analizlerdir. Bu analizlerde CAMELS Değerlendirme Yöntemi kullanılmaktadır. Özellikle CAMELS analizi, herhangi bir derecelendirme kuruluşu tarafından derecelendirilmeyen bankaların analizinde, bankanın finansal performansını görmek için tercih edilen bir yöntemdir. Bankaların kredi analiz bölümleri ve muhabir ilişkileri bölümleri eşgüdümlü olarak CAMELS analizlerini yapmaktadırlar. Bu noktadan hareketle özellikle 2011 ve 2012 yıllarında Ziraat Bankası’ nın ve İş Bankası’ nın uluslararası piyasalardaki kredi limitlerinin ve vade süresinin diğer bankalara göre daha iyi durumda olduğunu söyleyebiliriz. Genel olarak Yapı ve Kredi Bankası’ nın puanlarının negatif olması ise istediği tutarda ve uzun vadede küresel piyasalarda kredi bulmakta diğer bankalara göre oldukça zorluk yaşayacağını ayrıca belirtmek gerekir.

Bankaların aktif büyüklüklerinin yüksek olması ya da yüksek kar oranlarına ulaşması, sermaye yapılarının güçlü olması banka finansal performanslarının çok iyi olduğu anlamına gelmez. Gerek yönetimi gerek piyasa risklerini de göz önünde bulundurduğumuzda tüm bileşenlerinin optimal düzeyde kullanılması, iyi bir piyasa analizinin gerçekleştirilerek banka yönetiminin doğru adımlar atması, banka performansının daha iyi ve sürdürülebilir olması açısından önemlidir.

SONUÇ

Finansal piyasaların en önemli oyuncusu olan bankaların kökeni M.Ö 3500' lü yıllara eski Sümer ve Babil' e kadar dayanmaktadır. Bankacılığın bu kadar eski geçmişi olması finansal piyasalardaki rolünü ortaya koymaktadır. Bankacılığın asıl gelişimi İstanbul' un Fethi ile başlayan, reform ve rönesans hareketlerini takip eden, coğrafi keşiflerle birlikte uluslararası ticaretin önem kazanması ile gerçekleşmiştir. Günümüzde teknolojinin de katkısı ile bankacılık faaliyetleri çok gelişmiş ve küreselleşme ile birlikte bankacılık faaliyetleri tüm dünyaya yayılmıştır.

Ülkemizde ise Osmanlı döneminde başlayan bankacılık anlayışı, cumhuriyet döneminde iktisat kongreleri ve devlet teşviki ile bankacılık sektörünün gelişmesi desteklenmiştir. 1980' li yıllarda serbest pazar ekonomisine geçiş ve liberalleşme ile birlikte bankacılık sektörü gelişmiştir. 2001 yılındaki kriz ile bankacılık sektörü ciddi hasar almış ve BDDK ve TMSF ile bankacılık sektörünün güçlü temeller üzerine kurulması için çalışmalar yapılmıştır.

Bankacılık sektörünün teknoloji ve küreselleşme ile birlikte uluslararası alanda faaliyet göstermesi ile bankacılık alanında denetim otoriteleri tarafından birtakım düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Basel Kriterleri adını verdiğimiz bu düzenlemeler ile bankacılık sektörünün sürdürülebilir ve güçlü bir mali yapıya sahip olması amaçlanmıştır. Hem ekonominin bankalar nedeniyle darboğaza girmemesi hem de bankacılık sektörünün ekonomik daralma durumlarında büyük hasarlarla karşı karşıya kalmaması için Basel Kriterleri oluşturulmuştur.

Finansal piyasalarda yer alan işletmelerin hepsi ekonomi içerisinde bir risk taşımaktadır. Aynı zamanda ekonomideki dalgalanmalar da bu işletmeler için risk taşımaktadır. İşletmelerin hem ekonomiye hasar vermemesi hem de ekonomideki daralma dönemlerinde işletmelerin en az hasarla karşı karşıya kalması için işletmelerin geçmiş dönemdeki faaliyetleri göz önünde bulundurularak mali analizleri yapılır. Mali analizler ekonomik koşullar altında yorumlanarak gerekli önlemler alınır. Bankalar için de finansal analiz ve analiz sonuçlarının yorumlanması oldukça önemlidir. Finansal

piyasalar içerisindeki bankaların oranı % 90 civarındadır. Böylesi büyük bir katılımın olduğu ekonomide bankaların ekonomiye direkt etkisi söz konusudur.

Banka bilançosunun kalemleri diğer işletme bilanço kalemlerinden farklıdır. Bundan dolayı bankaların mali analizinde farklı oranlar ve analiz teknikleri kullanılmaktadır. Bu çalışmada bankaların mali analizi CAMELS analiz yönetim yardımıyla yapılmıştır. CAMELS analizi ABD’ de denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve bankaların risk bazlı denetimleri sırasında kullanılan bir analiz tekniğidir. Bu analiz tekniğinde kullanılan seçilmiş rasyolar ile piyasada faaliyet gösteren bankaların sermaye gücü, yönetim kalitesi, varlık kalitesi, likidite durumu, karlılık durumu ve piyasa risklerine karşı direnci ölçülmektedir.

Çalışmada, Türk Bankacılık Sektörü içerisindeki 45 bankanın referans değerleri baz alınarak, sektör içerisindeki 7 bankanın 2002-2012 yıllarındaki bilanço ve gelir tablosu verileri ile performans analizini ortaya koyacak CAMELS rasyoları saptanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler ışığında, 11 yıllık dönemde sadece 4 bankanın belli dönemlerindeki verileri CAMELS analizini anlamlı hale getirmiştir. Genel olarak çalışmada bankaların CAMELS puanlarının oldukça yüksek ya da negatif değerler aldığını görüyoruz. CAMELS derecelendirme sisteminde, 1 - 5 arası değerler anlamlı sonuçlar oluşturmakta ve 4 ya da 5 değer alan bankalar için ciddi sıkıntılar oluşabileceği vurgulanmaktadır. Türkiye’ de faaliyet gösteren 7 bankanın, sektördeki 45 bankanın ortalama verileri baz alınarak hesaplanan CAMELS puanları ile yapılan çalışma sonucunda, CAMELS analizinin, seçilen referans değerler altında, bankaların gerçek performanslarını yansıtmadığı ortaya çıkmıştır. Yapılan çalışmada Türk Bankacılık Sektörü’ nün en önemli 7 bankasının yıllar itibari ile ve belli dönemler dışında, olumsuz puanlar aldığı görülmektedir. Bankaların özellikle son yıllardaki başarılı karlılıkları ve güçlü sermayelerine ters düşen bu durum, banka analizlerinin tek bir analiz çerçevesinde yorumlanmasının hatalı sonuçlar ortaya çıkaracağını göstermektedir. Gelişmekte olan ekonomimizde yaşanan ekonomik dalgalanmalar, siyasi olayların ekonomiye etkisi, siyasi otoritelerin son yıllarda bankacılık sektörüne olan direk müdahalesi, spekülasyon amaçlı yapılan ekonomik müdahaleler, BDDK’ nın bankalara uygulamış olduğu sıkı denetimler ülkemizde bankacılık sektörü için yapılan

analizlerde farklı sonuçlar ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle 2001 krizi sonrasında bankacılık sektöründe karar verici bir kurum haline gelen BDDK, özellikle bankaların likidite açısından güçlü olmalarını ve olası konjonktür dalgalanmalarında bankaların likidite darlığı içerisine düşmemelerini istemektedir. Bununla birlikte bankaların yeniden yapılanması, teknoloji ile birlikte altyapı yatırımlarına önem vermesi de bankaların yönetim ve karlılık puanlarında önemli etki yapmaktadır.

CAMELS analizinde likidite, karlılık, aktif kalitesi, yönetim kalitesi, sermaye yapısı ve piyasa risklerine olan duyarlılığı analizlerinin sektör ortalamalarına göre, banka finansal verilerinin sektör ortalamasından ne kadar saptığını ortaya koymaktadır. Türkiye’de faaliyet gösteren ve referans değer olarak verileri kullanılan 45 bankanın her birinin çok optimal oranlarda olmayışı, bazı bankaların yeniden yapılandırılması, halka arz edilmesi, yeni bankaların ortaya çıkması, bankaların ortaklık yapılarının değişmesi gibi nedenlerden dolayı da banka CAMELS puanlarının çok yüksek ya da çok düşük olmasına yol açmaktadır. Aslında CAMELS analizine göre performansı çok kötü olan bankaların aslında sektörece kabul edilen minimum verilerin aşağısına düşmediği görülmektedir. Aynı şekilde sektör ortalamasının çok üzerinde olan bankaların da atıl kapasitede olmadıkları, karlılık, sermaye ve likidite açısından çok iyi düzeyde oldukları gözlemlenmiştir.

Küresel ekonomide finansal piyasalarda meydana gelen en ufak dalgalanmalar çok hızlı bir şekilde dünyaya yayılmakta ve büyük hasarlara sebep olmaktadır. Ekonomik büyümenin sürdürülebilir olması ve finansal piyasaların güçlü olması için en önemli aktör olan bankaların da güçlü olması, gerekli analizlerin yapılarak her koşulda güçlü olmayı sağlayacak önlemlerin alınması şarttır. Denetim otoritelerinin ve banka yönetimlerinin en önemli ve asli görevi ekonominin güçlü olmasına ve ekonominin gelişime açık olmasını katkıda bulunacak önlemler almaktır. Bu önlemlerin alınması için de yapılan analizlerde, burada olduğu gibi, sadece tek bir analiz çerçevesinde kararlar alınmaması, farklı analizler yapılarak yanıltıcı sonuçlardan kaçınılması ve sonuçlar çerçevesinde uygulanacak politikalarda, ülkenin ekonomik ve siyasi yapısının da göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

EKLER

EK-1 Ziraat Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.																												
CAMELS RASYOLARI					2002					2003					2004					2005								
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	2002					2003					2004					2005											
		REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği	20	24,18	72,01	297,81	197,81	51,38	10,28	30,92	95,06	307,47	207,47	51,87	71,52	14,30	28,79	50,61	175,75	75,75	18,94	41,40	8,28	24,16	47,68	197,37	97,37	24,34	63,78	12,76
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25																										
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,64	-4,81	-14,29	114,29	22,86	28,18	-2,80	-9,94	109,94	21,99			22,27	-4,96	-22,29	122,29	24,46			25,31	-0,32	-1,26	101,26	20,25		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	1,11	0,41	37,42	-62,58	-18,77	2,25	2,30	102,33	2,33	0,70			2,11	2,69	127,48	27,48	8,24			1,44	2,77	192,44	92,44	27,73		
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	12,08	11,04	91,37	-8,63	-2,16	14,23	12,50	87,86	-12,14	-3,03			15,00	8,85	59,04	-40,96	-10,24			13,54	8,91	65,82	-34,18	-8,54		
Varlık Kalitesi	20																											
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	18,50	51,89	280,48	-180,48	-27,07	12,33	43,30	351,22	-251,22	-37,68	-18,41	-3,68	6,16	4,18	67,83	32,17	4,83	23,95	4,79	4,90	2,34	47,78	52,22	7,83	23,73	4,75
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	10,29	4,59	44,57	55,43	11,09	8,10	2,46	30,37	69,63	13,93			7,41	2,00	26,94	73,06	14,61			5,33	1,68	31,59	68,41	13,68		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	39,59	17,04	43,04	-56,96	-8,54	43,52	16,24	37,32	-62,68	-9,40			52,30	20,13	38,49	-61,51	-9,23			60,36	25,93	42,96	-57,04	-8,56		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	26,51	12,64	47,69	52,31	13,08	28,02	11,79	42,05	57,95	14,49			33,69	16,03	47,58	52,42	13,11			38,56	20,64	53,53	46,47	11,62		
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	64,15	71,63	111,66	-11,66	-1,75	88,55	97,13	109,69	-9,69	-1,45			88,05	83,76	95,12	4,88	0,73			89,80	82,56	91,94	8,06	1,21		
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	13,29	11,09	83,50	16,50	1,65	23,51	19,48	82,83	17,17	1,72			27,25	27,52	101,00	-1,00	-0,10			29,79	35,92	120,58	-20,58	-2,06		
Yönetim Kalitesi	10												0,34	0,03						12,29	1,23						42,18	4,22
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	6,63	14,72	221,93	-121,93	-36,58	1,41	1,24	88,06	11,94	3,58			0,74	0,68	92,20	7,80	2,34			0,50	0,41	81,70	18,30	5,49		
Şube Başına Net Kar	+	20	0,39	0,13	34,52	-65,48	-13,10	0,94	0,93	99,35	-0,65	-0,13			1,06	1,34	126,32	26,32	5,26			0,91	1,57	171,90	71,90	14,38		
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	4,56	4,07	89,10	10,90	2,73	4,27	3,16	73,94	26,06	6,52			3,59	2,40	66,76	33,24	8,31			3,69	1,96	53,03	46,97	11,74		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	73,00	42,06	57,62	-42,38	-10,60	113,41	69,71	61,47	-38,53	-9,63			78,37	67,01	85,51	-14,49	-3,62			69,71	99,17	142,26	42,26	10,56		
Kazançlar	15												11,41	1,71						38,32	5,75						79,59	11,94
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	1,11	0,41	37,42	-62,58	-15,65	2,25	2,30	102,33	2,33	0,58			2,11	2,69	127,48	27,48	6,87			1,44	2,77	192,44	92,44	23,11		
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	9,17	3,76	40,95	-59,05	-11,81	15,79	18,39	116,47	16,47	3,29			14,05	30,33	215,92	115,92	23,18			10,63	31,09	292,36	192,36	38,47		
Sürdürülen Faaliyetler Vergisi Öncesi Karı (Zararı) /	+	20	1,66	1,64	99,03	-0,97	-0,19	3,22	3,90	121,20	21,20	4,24			2,97	3,91	131,83	31,83	6,37			2,28	4,06	178,02	78,02	15,60		
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	124,68	123,05	98,70	-1,30	-0,26	133,19	135,65	101,84	1,84	0,37			145,33	148,01	101,84	1,84	0,37			135,85	144,93	106,68	6,68	1,34		
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	86,22	94,76	109,90	9,90	1,49	76,26	91,14	119,52	19,52	2,93			82,40	90,79	110,18	10,18	1,53			80,54	86,25	107,09	7,09	1,06		
Likide Durumu	20												12,71	2,54						14,24	2,85						9,27	1,85
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	34,26	20,72	60,48	-39,52	-11,86	38,83	34,36	88,47	-11,53	-3,46			37,42	34,10	91,12	-8,88	-2,66			39,92	39,94	100,05	0,05	0,02		
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	42,25	54,01	127,84	27,84	8,35	45,78	65,16	142,32	42,32	12,70			49,29	72,37	146,83	46,83	14,05			48,13	70,35	146,17	46,17	13,85		
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	75,10	40,13	53,44	-46,56	-9,31	80,48	109,34	135,86	35,86	7,17			84,30	113,74	134,92	34,92	6,98			74,79	65,96	88,20	-11,80	-2,36		
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20	43,47	24,80	57,06	-42,94	-8,59	51,51	41,97	81,48	-18,52	-3,70			49,54	39,31	79,35	-20,65	-4,13			52,35	46,48	88,79	-11,21	-2,24		
Piyasa Riskine Duyarlılık	15												-2,82	-0,42						-17,89	-2,68						-17,90	-2,68
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	40,49	54,70	135,09	-35,09	-8,77	42,81	60,30	140,86	-40,86	-10,22			40,36	63,20	156,59	-56,59	-14,15			36,03	57,17	158,68	-58,68	-14,67		
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	91,94	101,93	110,87	-10,87	-2,17	90,74	101,62	112,00	-12,00	-2,40			91,68	102,13	111,39	-11,39	-2,28			90,41	100,17	110,80	-10,80	-2,16		
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	20,85	30,93	148,34	48,34	9,67	15,54	22,64	145,65	45,65	9,13			13,19	15,85	120,18	20,18	4,04			10,65	12,18	114,35	14,35	2,87		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	3,33	1,71	51,29	-48,71	-9,74	4,87	2,20	45,21	-54,79	-10,96			2,82	1,61	57,08	-42,92	-8,58			2,57	1,94	75,43	-24,57	-4,91		
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	4,30	6,68	155,17	55,17	8,27	3,45	6,13	177,50	77,50	11,62			5,31	6,40	120,59	20,59	3,09			4,05	4,31	106,49	6,49	0,97		
CAMELS PUANI													14,49							20,21							32,83	

EK-2 Ziraat Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.																										
CAMELS RASYOLARI			2006					2007					2008					2009								
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI						
Sermaye Yeterliliği		20						43,05	8,61					24,83	4,97				16,73	3,35						
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	21,98	39,55	179,93	79,93	19,98		19,07	25,44	133,41	33,41	8,35	18,14	20,08	110,70	10,70	2,68	18,14	20,08	111,03	11,03	2,76	17,72	3,54	
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	31,56	-0,39	-1,25	101,25	20,25		34,23	-0,57	-1,66	101,66	20,33	33,20	-0,20	-0,61	100,61	20,12		33,20	-0,20	-0,61	100,61	20,12		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	2,26	2,92	128,95	28,95	8,69		2,55	2,90	113,74	13,74	4,12	1,81	2,04	112,95	12,95	3,89	1,81	2,04	112,95	12,95	3,89	1,81	2,04	
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	11,96	9,15	76,52	-23,48	-5,87		13,10	8,92	68,10	-31,90	-7,98	11,72	7,05	60,18	-39,82	-9,96	11,72	7,05	60,18	-39,82	-9,96	11,72	7,05	
Varlık Kalitesi		20						20,59	4,12					20,75	4,15				17,00	3,40					19,87	3,97
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	3,75	1,84	49,06	50,94	7,64		3,50	1,81	51,65	48,35	7,25	3,60	1,96	54,41	45,59	6,84	3,60	1,96	54,41	45,59	6,84	3,60	1,96	
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	4,16	1,57	37,79	62,21	12,44		4,05	1,38	34,03	65,97	13,19	3,46	1,54	44,47	55,53	11,11	3,46	1,54	44,47	55,53	11,11	3,46	1,54	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	69,71	29,12	41,78	-58,22	-8,73		78,56	31,65	40,29	-59,71	-8,96	80,91	36,76	45,44	-54,56	-8,18	80,91	36,76	45,44	-54,56	-8,18	80,91	36,76	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	+	25	44,97	24,16	53,72	46,28	11,57		49,98	26,69	53,41	46,59	11,65	51,98	29,53	56,82	43,18	10,80	51,98	29,53	56,82	43,18	10,80	51,98	29,53	
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	90,77	80,85	89,08	10,92	1,64		88,42	79,58	90,01	9,99	1,50	81,36	81,13	99,71	0,29	0,04	81,36	81,13	99,71	0,29	0,04	81,36	81,13	
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	31,22	43,61	139,66	-39,66	-3,97		33,27	46,21	138,90	-38,90	-3,89	31,70	43,10	135,96	-35,96	-3,60	31,70	43,10	135,96	-35,96	-3,60	31,70	43,10	
Yönetim Kalitesi		10						5,59	0,56					9,63	0,96				22,55	2,26					19,55	1,95
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,35	0,35	101,76	-1,76	-0,53		0,41	0,37	91,05	8,95	2,68	0,67	0,37	55,10	44,90	13,47	0,67	0,37	55,10	44,90	13,47	0,67	0,37	
Şube Başına Net Kar	+	20	1,60	1,68	105,03	5,03	1,01		1,88	1,88	99,90	-0,10	-0,02	1,45	1,68	115,73	15,73	3,15	1,45	1,68	115,73	15,73	3,15	1,45	1,68	
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	3,01	1,97	65,47	34,53	8,63		3,07	1,85	60,08	39,92	9,98	2,94	1,65	56,16	43,84	10,96	2,94	1,65	56,16	43,84	10,96	2,94	1,65	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	81,08	69,65	85,90	-14,10	-3,52		81,56	71,74	87,96	-12,04	-3,01	64,13	51,25	79,91	-20,09	-5,02	64,13	51,25	79,91	-20,09	-5,02	64,13	51,25	
Kazandır		15						29,03	4,35					21,46	3,22				24,98	3,75					25,43	3,81
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2,26	2,92	128,95	28,95	7,24		2,55	2,90	113,74	13,74	3,43	1,81	2,04	112,95	12,95	3,24	1,81	2,04	112,95	12,95	3,24	1,81	2,04	
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	18,94	31,92	168,51	68,51	13,70		19,50	32,57	167,02	67,02	13,40	15,45	28,99	187,69	87,69	17,54	15,45	28,99	187,69	87,69	17,54	15,45	28,99	
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	2,90	3,78	130,53	30,53	6,11		3,13	3,66	116,91	16,91	3,38	2,24	2,60	116,03	16,03	3,21	2,24	2,60	116,03	16,03	3,21	2,24	2,60	
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	136,83	139,89	102,24	2,24	0,45		137,16	135,64	98,89	-1,11	-0,22	131,61	129,68	98,53	-1,47	-0,29	131,61	129,68	98,53	-1,47	-0,29	131,61	129,68	
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	82,15	90,54	110,22	10,22	1,53		83,11	91,24	109,78	9,78	1,47	86,34	93,80	108,64	8,64	1,30	86,34	93,80	108,64	8,64	1,30	86,34	93,80	
Liklide Durumu		20						37,65	7,53					58,95	11,79				9,17	1,83					21,83	4,37
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	39,56	50,04	126,49	26,49	7,95		37,10	54,22	146,17	46,17	13,85	26,62	21,86	82,12	-17,88	-5,37	26,62	21,86	82,12	-17,88	-5,37	26,62	21,86	
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	48,68	87,77	180,29	80,29	24,09		42,15	89,25	211,76	111,76	33,53	33,06	61,48	185,99	85,99	25,80	33,06	61,48	185,99	85,99	25,80	33,06	61,48	
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	65,27	75,72	116,01	16,01	3,20		62,43	78,06	125,04	25,04	5,01	44,48	30,69	69,00	-31,00	-6,20	44,48	30,69	69,00	-31,00	-6,20	44,48	30,69	
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	51,30	57,50	112,09	12,09	2,42		46,40	61,62	132,79	32,79	6,56	32,46	24,25	74,71	-25,29	-5,06	32,46	24,25	74,71	-25,29	-5,06	32,46	24,25	
Piyasa Riskine Duyarlılık		15						-23,44	-3,52					-30,16	-4,52				-34,42	-5,16					-27,98	-4,20
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	34,71	61,04	175,88	-75,88	-18,97		31,34	57,54	183,63	-83,63	-20,91	29,44	56,05	190,38	-90,38	-22,60	29,44	56,05	190,38	-90,38	-22,60	29,44	56,05	
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	-	20	89,96	100,20	111,38	-11,38	-2,28		86,54	100,33	115,93	-15,93	-3,19	88,84	100,09	112,67	-12,67	-2,53	88,84	100,09	112,67	-12,67	-2,53	88,84	100,09	
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	11,22	13,12	116,98	16,98	3,40		12,34	13,79	111,83	11,83	2,37	11,92	12,80	107,42	7,42	1,48	11,92	12,80	107,42	7,42	1,48	11,92	12,80	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	2,44	1,37	56,24	-43,76	-8,75		2,51	1,32	52,84	-47,16	-9,43	1,89	0,85	44,88	-55,12	-11,02	1,89	0,85	44,88	-55,12	-11,02	1,89	0,85	
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,83	4,64	121,08	21,08	3,16		4,08	4,35	106,64	6,64	1,00	3,63	3,69	101,68	1,68	0,25	3,63	3,69	101,68	1,68	0,25	3,63	3,69	
CAMELS PUANI								21,66	20,56					9,42	13,46				9,42	13,46					9,42	13,46

EK-3 Ziraat Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.																					
CAMELS RASYOLARI					2010					2011					2012						
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	
Sermaye Yeterliliği			20	19,18	19,20	100,13	0,13	0,03	5,96	1,19				0,40	0,08	18,07	19,01	105,22	5,22	7,43	1,49
Sermaye Yeterlilik Rasyosu			+	25																	
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar			-	20	33,00	14,58	44,18	55,82	11,16							34,41	11,19	32,50	67,50	13,50	
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler			+	30	2,22	2,46	110,60	10,60	3,18							1,74	1,63	93,45	-6,55	-1,97	
Özkaynaklar / Toplam Aktifler			+	25	13,42	8,90	66,34	-33,66	-8,41							13,45	10,54	78,39	-21,61	-5,40	
Varlık Kalitesi			20							4,46										1,98	
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı			-	15	3,71	1,49	40,13	59,87	8,98							2,85	2,88	101,21	-1,21	-0,18	
Duran Aktifler / Toplam Aktifler			-	20	3,14	1,25	39,79	60,21	12,04							3,17	1,77	55,99	44,01	8,80	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat			+	15	82,78	45,66	55,16	-44,84	-6,73							99,86	60,04	60,12	-39,88	-5,98	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler			-	25	52,90	38,00	71,83	28,17	7,04							57,23	44,45	74,04	25,96	6,49	
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler			-	15	84,57	67,01	79,23	20,77	3,11							75,20	61,30	81,52	18,48	2,77	
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar			-	10	33,35	40,59	121,72	-21,72	-2,17							33,66	40,36	119,89	-19,89	-1,99	
Yönetim Kalitesi			10						15,13	1,51										-23,19	-2,32
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala			-	30	0,57	0,49	85,80	14,20	4,26							0,71	1,11	157,90	-57,90	-17,37	
Şube Başına Net Kar			+	20	2,26	2,65	117,59	17,59	3,52							2,21	1,75	79,25	-20,75	-4,15	
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler			-	25	2,56	1,49	58,24	41,76	10,44							2,41	1,74	71,92	28,08	7,02	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri			+	25	76,48	67,03	87,64	-12,36	-3,09							66,51	43,40	65,25	-34,75	-8,69	
Kazançlar			15						18,89	2,83										3,25	0,49
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler			+	25	2,22	2,46	110,60	10,60	2,65							1,74	1,63	93,45	-6,55	-1,64	
Net Dönem Karı (Zarar) / Özkaynaklar			+	20	16,55	27,59	166,71	66,71	13,34							12,95	15,44	119,21	19,21	3,84	
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) /			+	20	2,73	2,96	108,47	8,47	1,69							2,23	2,15	96,48	-3,52	-0,70	
Toplam Gelirler / Toplam Giderler			+	20	153,38	149,69	97,60	-2,40	-0,48							147,86	149,36	101,01	1,01	0,20	
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler			+	15	80,15	89,15	111,23	11,23	1,68							83,71	92,35	110,32	10,32	1,55	
Likit Durumu			20						22,89	4,58										25,43	5,09
Likit Aktifler / Toplam Aktifler			+	30	32,80	36,30	110,66	10,66	3,20							31,30	37,37	119,39	19,39	5,82	
YP Likit Aktifler / YP Pasifler			+	30	27,78	47,66	171,55	71,55	21,46							37,81	59,73	157,98	57,98	17,39	
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler			+	20	54,71	49,63	90,71	-9,29	-1,86							56,58	57,03	100,80	0,80	0,16	
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla			+	20	40,64	40,82	100,45	0,45	0,09							39,57	43,65	110,31	10,31	2,06	
Piyasa Riskine Duyarlılık			15						-23,23	-3,48										-28,47	-4,27
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler			-	25	32,12	50,51	157,24	-57,24	-14,31							22,66	40,20	177,37	-77,37	-19,34	
YP Aktifler / YP Pasifler			-	20	85,51	91,52	97,94	2,06	0,41							86,91	94,64	108,89	-8,89	-1,78	
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler			+	20	7,89	8,20	103,86	3,86	0,77							8,25	9,09	110,21	10,21	2,04	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler			+	20	1,95	1,00	51,04	-48,96	-9,79							1,61	0,75	46,92	-53,08	-10,62	
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A			+	15	3,52	3,45	97,90	-2,10	-0,31							3,46	3,74	108,16	8,16	1,22	
CAMELS PUANI										11,09				2,29						2,45	

EK-4 Türkiye İş Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

CAMELS RASYOLARI			2002					2003					2004					2005									
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	
Sermaye Yeterliliği		20																									
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	24,18	25,34	104,78	4,78	1,19		30,92	28,35	91,71	-8,29	-2,07		28,79	29,03	100,83	0,83	0,21		24,16	25,01	103,52	3,52	0,88		1,95
Bilanço iç Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,64	39,74	118,14	-18,14	-3,63		28,18	26,86	95,32	4,68	0,94		22,27	24,58	110,38	-10,38	-2,08		25,31	19,54	77,21	22,79	4,56		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	1,11	1,31	118,18	18,18	5,45		2,25	1,36	60,64	-39,36	-11,81		2,11	1,65	78,32	-21,68	-6,50		1,44	1,50	104,19	4,19	1,26		
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	12,08	17,90	148,12	48,12	12,03		14,23	18,05	126,82	26,82	6,70		15,00	19,84	132,26	32,26	8,07		13,54	15,19	112,21	12,21	3,05		
Varlık Kalitesi		20																									
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	18,50	16,35	88,39	11,61	1,74		12,33	13,43	108,93	-8,93	-1,34		6,16	9,10	147,85	-47,85	-7,18		4,90	5,08	103,66	-3,66	-0,55		
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	10,29	23,07	224,20	-124,20	-24,84		8,10	17,17	212,03	-112,03	-22,41		7,41	17,50	236,11	-136,11	-27,22		5,33	10,23	192,06	-92,06	-18,41		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	39,59	43,27	109,30	9,30	1,39		43,52	43,86	100,77	0,77	0,12		52,30	51,20	97,89	-2,11	-0,32		60,36	55,48	91,92	-8,08	-1,21		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	26,51	30,49	115,02	-15,02	-3,75		28,02	27,62	98,55	1,45	0,36		33,69	32,33	95,97	4,03	1,01		38,56	32,57	84,47	15,53	3,88		
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	64,15	41,34	64,45	35,55	5,33		88,55	100,00	112,93	-12,93	-1,94		88,05	100,00	113,57	-13,57	-2,04		89,80	100,00	111,36	-11,36	-1,70		
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	13,29	16,21	122,02	-22,02	-2,20		23,51	31,53	134,11	-34,11	-3,41		27,25	25,37	93,10	6,90	0,69		29,79	30,69	103,02	-3,02	-0,30		
Yönetim Kalitesi		10																									
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	6,63	9,59	144,63	-44,63	-13,39		1,41	0,00	0,00	100,00	30,00		0,74	0,00	0,00	100,00	30,00		0,50	0,00	0,00	100,00	30,00		
Şube Başına Net Kar	+	20	0,39	0,37	95,97	-4,03	-0,81		0,94	0,50	53,31	-46,69	-9,34		1,06	0,75	70,54	-29,46	-5,89		0,91	1,09	119,39	19,39	3,88		
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	4,56	4,48	98,07	1,93	0,48		4,27	4,70	110,17	-10,17	-2,54		3,59	3,94	109,57	-9,57	-2,39		3,69	2,61	70,69	29,31	7,33		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	73,00	62,08	85,04	-14,96	-3,74		113,41	117,14	103,29	3,29	0,82		78,37	106,69	136,14	36,14	9,04		69,71	104,61	150,06	50,06	12,52		
Kazançlar		15																									
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	1,11	1,31	118,18	18,18	4,54		2,25	1,36	60,64	-39,36	-9,84		2,11	1,65	78,32	-21,68	-5,42		1,44	1,50	104,19	4,19	1,05		
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	9,17	7,32	79,78	-20,22	-4,04		15,79	7,55	47,81	-52,19	-10,44		14,05	8,32	59,21	-40,79	-8,16		10,63	9,87	92,85	-7,15	-1,43		
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	1,66	1,31	79,08	-20,92	-4,18		3,22	1,60	49,66	-50,34	-10,07		2,97	2,85	96,26	-3,74	-0,75		2,28	2,59	113,55	13,55	2,71		
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	124,68	122,31	98,10	-1,90	-0,38		133,19	133,38	100,14	0,14	0,03		145,33	156,02	107,36	7,36	1,47		135,85	159,31	117,27	17,27	3,45		
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	86,22	83,49	96,83	-3,17	-0,48		76,26	68,18	89,40	-10,60	-1,59		82,40	73,52	89,22	-10,78	-1,62		80,54	75,64	93,91	-6,09	-0,91		
Likitite Durumu		20																									
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	34,26	38,02	110,98	10,98	3,29		38,83	46,36	119,37	19,37	5,81		37,42	44,93	120,06	20,06	6,02		39,92	52,28	130,96	30,96	9,29		
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	42,25	52,19	123,52	23,52	7,05		45,78	59,40	129,75	29,75	8,93		49,29	63,19	128,21	28,21	8,46		48,13	69,28	143,95	43,95	13,18		
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	75,10	102,66	136,70	36,70	7,34		80,48	82,87	102,97	2,97	0,59		84,30	89,56	106,25	6,25	1,25		74,79	99,24	132,68	32,68	6,54		
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20	43,47	49,69	114,32	14,32	2,86		51,51	64,61	125,43	25,43	5,09		49,54	61,40	123,94	23,94	4,79		52,35	73,07	139,58	39,58	7,92		
Piyasa Riskine Duyarlılık		15																									
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	40,49	31,91	78,82	21,18	5,30		42,81	38,11	89,03	10,97	2,74		40,36	35,96	89,10	10,90	2,73		36,03	33,86	93,99	6,01	1,50		
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	91,94	86,63	94,23	5,77	1,15		90,74	89,87	99,05	0,95	0,19		91,68	89,30	97,40	2,60	0,52		90,41	92,21	101,99	-1,99	-0,40		
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	20,85	14,05	67,39	-32,61	-6,52		15,54	11,80	75,91	-24,09	-4,82		13,19	11,67	88,46	-11,54	-2,31		10,65	8,48	79,57	-20,43	-4,09		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	3,33	2,78	83,32	-16,68	-3,34		4,87	5,51	113,19	13,19	2,64		2,82	4,20	149,18	49,18	9,84		2,57	2,73	106,07	6,07	1,21		
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	4,30	3,22	74,81	-25,19	-3,78		3,45	1,35	39,02	-60,98	-9,15		5,31	4,50	84,78	-15,22	-2,28		4,05	3,59	88,63	-11,37	-1,71		
CAMELS PUANI								-0,85						-7,04						-0,79							11,26

EK-5 Türkiye İş Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.																							
CAMELS RASYOLARI				2006					2007					2008					2009				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği	20						4.82	0.96															
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	21.98	23.87	108.62	8.62	2.15		19.07	20.53	107.69	7.69	1.92		18.14	15.19	83.74	-16.26	-4.07	18.47	3.69		
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	31.56	12.68	40.18	59.82	11.96		34.23	-4.77	-13.94	113.94	22.79		33.20	-18.62	-56.09	156.09	31.22				
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	2.26	1.47	65.12	-34.88	-10.46		2.55	2.12	83.11	-16.89	-5.07		1.81	1.55	85.50	-14.50	-4.35				
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	11.96	12.51	104.64	4.64	1.16		13.10	13.22	100.99	0.99	0.25		11.72	9.69	82.68	-17.32	-4.33				
Varlık Kalitesi	20						-21.24	-4.25															
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	3.75	3.90	104.06	-4.06	-0.61		3.50	4.40	125.49	-25.49	-3.82		3.60	4.61	128.02	-28.02	-4.20	-16.51	-3.30		
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	4.16	8.63	207.47	-107.47	-21.49		4.05	8.47	209.14	-109.14	-21.83		3.46	5.18	149.65	-49.65	-9.93				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	69.71	64.26	92.19	-7.81	-1.17		78.56	70.01	89.12	-10.88	-1.63		80.91	74.93	92.61	-7.39	-1.11				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	44.97	39.65	88.16	11.84	2.96		49.98	42.38	84.80	15.20	3.80		51.98	48.81	93.89	6.11	1.53				
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	90.77	100.00	110.17	-10.17	-1.53		88.42	100.00	113.10	-13.10	-1.96		81.36	100.00	122.90	-22.90	-3.44				
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	31.22	29.34	93.96	6.04	0.60		33.27	33.50	100.68	-0.68	-0.07		31.70	29.66	93.56	6.44	0.64				
Yönetim Kalitesi	10						36.14	3.61					48.89	4.89					41.56	4.16			
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0.35	0.00	0.00	100.00	30.00		0.41	0.00	0.00	100.00	30.00		0.67	0.00	0.00	100.00	30.00				
Şube Başına Net Kar	+	20	1.60	1.24	77.64	-22.36	-4.47		1.88	1.81	96.34	-3.66	-0.73		1.45	1.45	99.97	-0.03	-0.01				
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	3.01	2.47	82.17	17.83	4.46		3.07	2.69	87.40	12.60	3.15		2.94	2.89	98.28	1.72	0.43				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	81.08	101.02	124.61	24.61	6.15		81.56	135.31	165.91	65.91	16.48		64.13	92.68	144.53	44.53	11.13				
Kazancılar	15						-21.69	-3.25					-11.23	-1.68					-7.07	-1.06			
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2.26	1.47	65.12	-34.88	-8.72		2.55	2.12	83.11	-16.89	-4.22		1.81	1.55	85.50	-14.50	-3.62				
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	18.94	11.79	62.23	-37.77	-7.55		19.50	16.05	82.29	-17.71	-3.54		15.45	15.97	103.41	3.41	0.68				
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı (Zararı) /	+	20	2.90	2.17	74.81	-25.19	-5.04		3.13	2.62	83.77	-16.23	-3.25		2.24	1.84	82.23	-17.77	-3.55				
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	136.83	136.74	99.94	-0.06	-0.01		137.16	144.68	105.48	5.48	1.10		131.61	134.83	102.44	2.44	0.49				
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	82.15	80.14	97.56	-2.44	-0.37		83.11	75.81	91.21	-8.79	-1.32		86.34	80.22	92.91	-7.09	-1.06				
Likidite Durumu	20						36.97	7.39					38.31	7.66					68.51	13.70			
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	39.56	51.07	129.10	29.10	8.73		37.10	45.91	123.76	23.76	7.13		26.62	41.34	155.32	55.32	16.59				
Yıl Likit Aktifler / Yıl Pasifler	+	30	48.68	70.41	144.63	44.63	13.39		42.15	69.41	164.69	64.69	19.41		33.06	62.45	188.93	88.93	26.68				
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	65.27	93.13	142.69	42.69	8.54		62.43	84.58	135.50	35.50	7.10		44.48	77.36	173.91	73.91	14.78				
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	51.30	67.47	131.52	31.52	6.30		46.40	57.25	123.37	23.37	4.67		32.46	49.43	152.27	52.27	10.45				
Piyasa Riskine Duyarlılık	15						-7.04	-1.06					0.24	0.04					1.96	0.29			
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	34.71	35.05	100.99	-0.99	-0.25		31.34	30.83	98.39	1.61	0.40		29.44	25.80	87.62	12.38	3.09				
Yıl Aktifler / Yıl Pasifler	-	20	89.96	95.97	106.68	-6.68	-1.34		86.54	101.80	117.63	-17.63	-3.53		88.84	104.94	118.13	-18.13	-3.63				
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	11.22	10.07	89.79	-10.21	-2.04		12.34	11.39	92.35	-7.65	-1.53		11.92	10.86	91.14	-8.86	-1.77				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	2.44	2.50	102.39	2.39	0.48		2.51	3.64	145.01	45.01	9.00		1.89	2.68	142.04	42.04	8.41				
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3.83	2.84	74.04	-25.96	-3.89		4.08	2.97	72.65	-27.35	-4.10		3.63	2.63	72.34	-27.66	-4.15				
CAMELS PUANI							3.41	3.41					9.78	9.78					17.48	17.48			
																					6.47		

EK-6 Türkiye İş Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

CAMELS RASYOLARI			TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.						2010					2011					2012				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AGIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AGIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AGIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AGIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği			20	19,18	17,55	91,51	-8,49	-2,12	6,74	1,35	16,68	14,07	84,37	-15,63	-3,91	18,07	16,33	90,38	-9,62	-2,40	2,26		
	+	25	Sermaye Yeterlilik Rasyosu	33,00	17,74	53,75	46,25	9,25		43,85	14,17	32,32	67,68	13,54		34,41	13,56	39,40	60,60	12,12			
	-	20	Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	2,22	2,26	101,89	1,89	0,57		1,64	1,65	100,58	0,58	0,17		1,74	1,89	108,35	8,35	2,50			
	+	30	Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	13,42	12,91	96,19	-3,81	-0,95		11,93	11,09	92,93	-7,07	-1,77		13,45	12,95	96,30	-3,70	-0,93			
Varlık Kalitesi			20				-21,34	-4,27	6,74	1,35				-15,15	-3,03					-11,02	-2,20		
	-	15	Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	3,71	3,75	101,04	-1,04	-0,16		2,67	2,17	81,18	18,82	2,82		2,85	1,89	66,41	33,59	5,04			
	-	20	Duran Aktifler / Toplam Aktifler	3,14	6,21	197,63	-97,63	-19,53		2,84	5,11	179,66	-79,66	-15,93		3,17	5,77	182,15	-82,15	-16,43			
	+	15	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	82,78	72,78	87,91	-12,09	-1,81		95,05	93,19	98,05	-1,95	-0,29		99,86	101,67	101,81	1,81	0,27			
	+	25	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	52,90	48,74	92,12	7,88	1,97		57,23	56,67	99,02	0,98	0,24		59,23	61,07	103,10	-3,10	-0,77			
	-	15	Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	84,57	100,00	118,25	-18,25	-2,74		80,37	100,00	124,42	-24,42	-3,66		75,20	78,95	104,99	-4,99	-0,75			
	-	10	Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	33,35	30,27	90,76	9,24	0,92		33,02	27,49	83,26	16,74	1,67		33,66	28,22	83,82	16,18	1,62			
Yönetim Kalitesi			10				43,14	4,31						45,85	4,59					23,18	2,32		
	-	30	Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	0,57	0,00	0,00	100,00	30,00		0,52	0,00	0,00	100,00	30,00		0,71	0,40	56,37	43,63	13,09			
	+	20	Şube Başına Net Kar	2,26	2,61	115,71	15,71	3,14		1,94	2,22	114,71	14,71	2,94		2,21	2,65	119,89	19,89	3,98			
	-	25	Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,56	2,43	95,11	4,89	1,22		2,32	2,15	92,80	7,20	1,80		2,41	2,56	105,85	-5,85	-1,46			
	+	25	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	76,48	103,32	135,10	35,10	8,78		71,62	103,45	144,44	44,44	11,11		66,51	86,67	130,31	30,31	7,58			
Kazançlar			15				0,73	0,11						1,13	0,17					4,10	0,62		
	+	25	Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	2,22	2,26	101,89	1,89	0,47		1,64	1,65	100,58	0,58	0,14		1,74	1,89	108,35	8,35	2,09			
	+	20	Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	16,55	17,53	105,93	5,93	1,19		13,75	14,88	108,22	8,22	1,64		12,95	14,57	112,51	12,51	2,50			
	+	20	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	2,73	2,70	98,90	-1,10	-0,22		2,05	2,04	99,40	-0,60	-0,12		2,23	2,35	105,31	5,31	1,06			
	+	20	Toplam Gelirler / Toplam Giderler	153,38	155,69	101,51	1,51	0,30		142,93	147,69	103,33	3,33	0,67		147,86	144,62	97,81	-2,19	-0,44			
	+	15	Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	80,15	74,75	93,26	-6,74	-1,01		81,73	75,16	91,96	-8,04	-1,21		83,71	77,50	92,59	-7,41	-1,11			
Likide Durumu			20				16,70	3,34						1,14	0,23					-14,21	-2,84		
	+	30	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	32,80	33,23	101,31	1,31	0,39		30,93	28,62	92,53	-7,47	-2,24		31,30	25,71	82,15	-17,85	-5,35			
	+	30	YP Likit Aktifler / YP Pasifler	27,78	42,33	152,36	52,36	15,71		30,41	37,68	123,91	23,91	7,17		37,81	35,34	93,47	-6,53	-1,96			
	+	20	Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	54,71	55,68	101,77	1,77	0,35		53,38	47,33	88,68	-11,32	-2,26		56,58	46,22	81,69	-18,31	-3,66			
	+	20	Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	40,64	41,14	101,25	1,25	0,25		37,75	34,86	92,36	-7,64	-1,53		39,57	33,17	83,82	-16,18	-3,24			
Piyasa Riskine Duyarlılık			15				-1,83	-0,27						-1,42	-0,21					3,09	0,46		
	-	25	Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	32,12	34,67	107,93	-7,93	-1,98		26,14	27,03	103,41	-3,41	-0,85		22,66	22,04	97,26	2,74	0,68			
	-	20	YP Aktifler / YP Pasifler	85,51	92,75	108,46	-8,46	-1,69		85,46	95,64	111,91	-11,91	-2,38		86,91	94,94	109,24	-9,24	-1,85			
	+	20	Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,89	7,43	94,19	-5,81	-1,16		7,43	6,74	90,67	-9,33	-1,87		8,25	7,63	92,50	-7,50	-1,50			
	+	20	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,95	2,51	128,49	28,49	5,70		1,66	2,23	134,04	34,04	6,81		1,61	2,22	137,93	37,93	7,59			
	+	15	Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	3,52	2,89	82,07	-17,93	-2,69		3,10	2,45	79,16	-20,84	-3,13		3,46	3,04	87,80	-12,20	-1,83			
CAMELS PUANI								4,57						3,35						0,61			

EK-7 Garanti Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.																							
CAMELS RASYOLARI				2002					2003					2004					2005				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	ĞIRLIK %	REFERANS DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	ĞIRLIKLUK DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	ĞIRLIKLUK DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	ĞIRLIKLUK DEĞERLER	CAMELS PUANI				
Sermaye Yeterliliği	20		24,18	12,71	52,55	-47,45	-11,86	-21,89	-4,38														
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	24,18	12,71	52,55	-47,45	-11,86	-21,89	-4,38	30,92	16,63	53,80	-46,20	-11,55	28,79	16,80	58,34	-41,66	-10,41	3,66			
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,64	16,50	49,04	50,96	10,19	28,18	15,25	54,12	45,88	9,18	28,18	15,25	22,27	19,41	87,16	12,84	2,57				
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler	+	30	1,11	0,63	56,77	-43,23	-12,97	2,25	1,35	59,94	-40,06	-12,02	2,25	1,35	2,11	1,72	81,42	-18,58	-5,58				
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	12,08	8,58	71,00	-29,00	-7,25	14,23	10,95	76,92	-23,08	-5,77	14,23	10,95	15,00	12,07	80,44	-19,56	-4,89				
Varlık Kalitesi	20																						
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	18,50	6,35	34,34	65,66	9,85	12,33	4,41	35,76	64,24	9,64	12,33	4,41	6,16	4,11	66,80	33,20	4,98	-1,08			
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	10,29	13,66	132,77	-32,77	-6,55	8,10	13,51	166,76	-66,76	-13,35	8,10	13,51	7,41	11,53	155,53	-55,53	-11,11				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	39,59	42,99	108,58	8,58	1,29	43,52	47,71	109,62	9,62	1,44	43,52	47,71	52,30	59,63	114,00	14,00	2,10				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	26,51	28,93	109,13	-9,13	-2,28	28,02	30,68	109,49	-9,49	-2,37	28,02	30,68	33,69	39,98	118,67	-18,67	-4,67				
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	64,15	31,74	49,47	50,53	7,58	88,55	47,76	53,93	46,07	6,91	88,55	47,76	88,05	56,40	64,05	35,95	2,39				
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	13,29	18,21	137,01	-37,01	-3,70	23,51	28,05	119,29	-19,29	-1,93	23,51	28,05	27,25	32,99	121,06	-21,06	-2,11				
Yönetim Kalitesi	10																						
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	6,63	4,34	65,40	34,60	10,38	1,41	2,30	163,13	-63,13	-18,94	1,41	2,30	0,74	1,79	243,77	#####	-43,13	-4,21			
Şube Başına Net Kar	+	20	0,39	0,40	104,88	4,88	0,98	0,94	0,96	102,43	2,43	0,49	0,94	0,96	1,06	1,29	122,10	22,10	4,42				
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	4,56	3,71	81,36	18,64	4,66	4,27	3,87	90,61	9,39	2,35	4,27	3,87	3,59	4,13	114,89	-14,89	-3,72				
Faiz Dış Gelirleri (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	73,00	44,59	61,08	-38,92	-9,73	113,41	137,23	121,00	21,00	5,25	113,41	137,23	78,37	79,44	101,36	1,36	0,34				
Kazançlar	15																						
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler	+	25	1,11	0,63	56,77	-43,23	-10,81	-28,33	-4,25	2,25	1,35	59,94	-40,06	-10,01	2,11	1,72	81,42	-18,58	-4,65				
Net Dönem Karı (Zarar) / Özkaynaklar	+	20	9,17	7,33	79,95	-20,05	-4,01	15,79	12,30	77,93	-22,07	-4,41	15,79	12,30	14,05	14,22	101,21	1,21	0,24				
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) /	+	20	1,66	0,69	41,53	-58,47	-11,69	3,22	1,44	44,69	-55,31	-11,06	3,22	1,44	2,97	2,60	87,83	-12,17	-2,43				
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	124,68	108,79	87,26	-12,74	-2,55	133,19	113,00	84,84	-15,16	-3,03	145,33	137,42	145,33	137,42	94,56	-5,44	-1,09				
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	86,22	90,40	104,84	4,84	0,73	76,26	63,88	83,76	-16,24	-2,44	82,40	77,97	82,40	77,97	94,62	-5,38	-0,81				
Likide Durumu	20																						
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	34,26	26,35	76,92	-23,08	-6,92	38,83	30,87	79,48	-20,52	-6,16	37,42	32,45	37,42	32,45	86,72	-13,28	-3,98	-4,49			
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	42,25	30,06	71,14	-28,86	-8,66	45,78	34,06	74,40	-25,60	-7,68	49,29	36,06	48,13	37,90	78,75	-21,25	-6,38				
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	75,10	70,95	94,47	-5,53	-1,11	80,48	89,50	111,21	11,21	2,24	84,30	56,22	84,30	56,22	66,70	-33,30	-6,66				
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklı +	+	20	43,47	32,72	75,26	-24,74	-4,95	51,51	39,97	77,60	-22,40	-4,48	49,54	40,29	52,35	46,91	88,61	-10,39	-2,08				
Piyasa Riskine Duyarlılık	15																						
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	40,49	38,17	94,27	5,73	1,43	42,81	42,56	99,41	0,59	0,15	40,36	35,26	40,36	35,26	87,37	12,63	3,16	0,11			
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	91,94	97,81	106,39	-6,39	-1,28	90,74	97,27	107,20	-7,20	-1,44	91,68	95,72	90,41	97,23	107,54	-7,54	-1,51				
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	88,55	15,59	74,76	-25,24	-5,05	15,54	9,38	60,36	-39,64	-7,93	13,19	11,61	10,65	9,51	89,26	-10,74	-2,15				
Faiz Dış Gelirleri (Net) / Toplam Aktifler	+	20	3,33	1,66	49,65	-50,35	-10,07	4,87	5,31	109,06	9,06	1,81	2,82	3,28	2,57	2,90	112,58	12,58	2,52				
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	4,30	3,26	75,66	-24,34	-3,65	3,45	0,01	0,22	-99,78	-14,97	5,31	4,45	4,05	3,72	91,83	-8,17	-1,23				
CAMELS PUANI								-13,88					-16,27							-14,64			
																				-1,67			

EK-8 Garanti Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.																					
CAMELS RASYOLARI		2006					2007					2008					2009				
KISA KODU	İLGİSKİNİN YÖNÜ	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI		
Sermaye Yeterliliği	20						-35,55 -7,11						-2,56 -0,51					11,26	2,25		
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	21,98	14,08	64,05	-35,95	-8,99		19,07	15,38	80,64	-19,36	-4,84		18,14	16,14	88,97	-11,03	-2,76			
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	31,56	61,54	194,99	-94,99	-19,00		34,23	38,38	112,11	-12,11	-2,42		33,20	10,51	31,66	68,34	13,67			
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	2,26	2,12	93,39	-6,61	-1,98		2,55	3,43	134,17	34,17	10,25		1,81	1,97	108,76	8,76	2,63			
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	11,96	9,29	77,67	-22,33	-5,58		13,10	10,19	77,78	-22,22	-5,55		11,72	10,65	90,88	-9,12	-2,28			
Varlık Kalitesi	20						8,44 1,69						14,18 2,84					12,08 2,42	1,91		
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	3,75	2,33	62,04	37,96	5,69	3,50	2,27	64,92	35,08	5,26		3,60	2,48	68,96	31,04	4,66			
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	4,16	3,70	88,85	11,15	2,23	4,05	3,03	74,70	25,30	5,06		3,46	2,78	80,36	19,64	3,93			
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	69,71	90,75	130,19	30,19	4,53	78,56	95,19	121,17	21,17	3,18		80,91	94,67	117,02	17,02	2,55			
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	44,97	54,39	120,93	-20,93	-5,23	49,98	55,07	110,20	-10,20	-2,55		51,98	56,11	107,95	-7,95	-1,99			
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	90,77	70,88	78,09	21,91	3,29	88,42	63,73	72,08	27,92	4,19		81,36	63,69	78,28	21,72	3,26			
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	31,22	37,67	120,64	-20,64	-2,06	33,27	36,45	109,56	-9,56	-0,96		31,70	32,72	103,22	-3,22	-0,32			
Yönetim Kalitesi	10						-19,82 -1,98						4,73 0,47					10,66 1,07	2,98		
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,35	0,68	195,66	-95,66	-28,70	0,41	0,82	203,28	-103,28	-30,98		0,67	0,90	134,37	-34,37	-10,31			
Şube Başına Net Kar	+	20	1,60	2,20	137,35	37,35	7,47	1,88	3,94	209,33	109,33	21,87		1,45	2,41	165,91	65,91	13,18			
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	3,01	2,91	96,91	3,09	0,77	3,07	2,70	87,79	12,21	3,05		2,94	2,86	97,20	2,80	0,70			
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	81,08	83,13	102,53	2,53	0,63	81,56	116,76	143,16	43,16	10,79		64,13	82,32	128,37	28,37	7,09			
Kazançlar	15						0,20 0,03						30,03 4,51					6,96 1,04	1,83		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2,26	2,12	93,39	-6,61	-1,65	2,55	3,43	134,17	34,17	8,54		1,81	1,97	108,76	8,76	2,19			
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	18,94	22,78	120,24	20,24	4,05	19,50	33,64	172,50	72,50	14,50		15,45	18,49	119,68	19,68	3,94			
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	2,90	2,64	91,21	-8,79	-1,76	3,13	4,10	131,01	31,01	6,20		2,24	2,43	108,44	8,44	1,69			
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	136,83	135,76	99,22	-0,78	-0,16	137,16	149,87	109,26	9,26	1,85		131,61	131,21	99,69	-0,31	-0,06			
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	82,15	80,61	98,13	-1,87	-0,28	83,11	77,22	92,91	-7,09	-1,06		86,34	81,76	94,69	-5,31	-0,80			
Likide Durumu	20						-23,42 -4,68						-11,69 -2,34					4,60 0,92	3,56		
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	39,56	31,72	80,18	-19,82	-5,95	37,10	34,94	94,18	-5,82	-1,75		26,62	31,91	119,91	19,91	5,97			
Yp Likit Aktifler / Yp Pasifler	+	30	48,68	34,02	69,89	-30,11	-9,03	42,15	34,60	82,10	-17,90	-5,37		33,06	26,24	79,38	-20,62	-6,19			
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	65,27	49,62	76,03	-23,97	-4,79	62,43	53,71	86,04	-13,96	-2,79		44,48	47,30	106,32	6,32	1,26			
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20	51,30	41,94	81,76	-18,24	-3,65	46,40	42,28	91,12	-8,88	-1,78		32,46	38,22	117,74	17,74	3,55			
Piyasa Riskine Duyarlılık	15						21,72 3,26						5,37 0,81					-0,94 -0,14	0,62		
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	34,71	0,00	0,00	100,00	25,00	31,34	25,49	81,33	18,67	4,67		29,44	28,89	98,15	1,85	0,46			
Yp Aktifleri / Yp Pasifler	-	20	89,96	88,24	96,09	1,91	0,38	86,54	90,64	104,74	-4,74	-0,95		88,84	97,08	109,28	-9,28	-1,86			
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	11,22	10,07	88,75	-10,25	-2,05	12,34	10,68	86,57	-13,43	-2,69		11,92	10,54	88,47	-11,53	-2,31			
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	2,44	2,42	99,36	-0,64	-0,13	2,51	3,15	125,68	25,68	5,14		1,89	2,35	124,77	24,77	4,95			
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,83	3,45	90,12	-9,88	-1,48	4,08	3,87	94,71	-5,29	-0,79		3,63	3,10	85,39	-14,61	-2,19			
CAMELS PUANI							-8,80						5,77					7,56	12,84		

EK-9 Garanti Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.																						
CAMELS RASYOLARI			2010						2011						2012							
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞERİ	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI		
Sermaye Yeterliliği			20	19,18	19,62	102,34	2,34	0,59	25,39	5,08	16,68	16,89	101,27	1,27	0,32	18,07	18,21	100,78	0,78	0,19	13,45	2,69
	+	25	Sermaye Yeterlilik Rasyosu	33,00	-1,28	-3,87	103,87	20,77			43,85	4,31	9,82	90,18	18,04	34,41	16,34	47,47	52,53	10,51		
	-	20	Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	2,22	2,54	114,25	14,25	4,28			1,64	2,09	127,64	27,64	8,29	1,74	1,92	110,06	10,06	3,02		
	+	30	Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	13,42	13,29	99,03	-0,97	-0,24			11,93	11,99	100,49	0,49	0,12	13,45	13,30	98,92	-1,08	-0,27		
	+	25	Özkaynaklar / Toplam Aktifler																			
Varlık Kalitesi			20					7,61	1,52					6,48	1,30				5,54	1,11		
	-	15	Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	3,71	2,99	80,63	19,37	2,90			2,67	1,83	68,53	31,47	4,72	2,85	2,30	80,89	19,11	2,87		
	-	20	Duran Aktifler / Toplam Aktifler	3,14	2,72	86,44	13,56	2,71			2,84	2,65	93,29	6,71	1,34	3,17	2,70	85,19	14,81	2,96		
	+	15	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	82,78	89,22	107,78	7,78	1,17			95,05	99,14	104,31	4,31	0,65	99,86	104,96	105,11	5,11	0,77		
	+	25	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	52,90	52,30	98,85	1,15	0,29			57,23	57,15	99,87	0,13	0,03	59,23	57,32	96,77	3,23	0,81		
	-	15	Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	84,57	81,87	96,81	3,19	0,48			80,37	81,70	101,65	-1,65	-0,25	75,20	80,94	107,64	-7,64	-1,15		
	-	10	Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	33,35	33,16	99,43	0,57	0,06			33,02	33,06	100,12	-0,12	-0,01	33,66	36,08	107,18	-7,18	-0,72		
Yönetim Kalitesi			10					20,37	2,04					37,33	3,73				29,30	2,93		
	-	30	Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	0,57	0,54	94,74	5,26	1,58			0,52	0,33	63,90	36,10	10,83	0,71	0,44	62,15	37,85	11,35		
	+	20	Şube Başına Net Kar	2,26	3,66	162,25	62,25	12,45			1,94	3,36	173,50	73,50	14,70	2,21	3,29	148,98	48,98	9,80		
	-	25	Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	2,56	2,45	95,99	4,01	1,00			2,32	2,19	94,23	5,77	1,44	2,41	2,21	91,54	8,46	2,12		
	+	25	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	76,48	92,83	121,38	21,38	5,34			71,62	101,30	141,43	41,43	10,36	66,51	82,55	124,12	24,12	6,03		
Kazançlar			15					10,10	1,51					18,64	2,80				6,39	0,96		
	+	25	Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	2,22	2,54	114,25	14,25	3,56			1,64	2,09	127,64	27,64	6,91	1,74	1,92	110,06	10,06	2,52		
	+	20	Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	16,55	19,09	115,38	15,38	3,08			13,75	17,47	127,02	27,02	5,40	12,95	14,41	111,26	11,26	2,25		
	+	20	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	2,73	3,19	116,97	16,97	3,39			2,05	2,67	129,84	29,84	5,97	2,23	2,45	109,81	9,81	1,96		
	+	20	Toplam Gelirler / Toplam Giderler	153,38	158,27	103,19	3,19	0,64			142,93	152,56	106,73	6,73	1,35	147,86	148,62	100,51	0,51	0,10		
	+	15	Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	80,15	77,09	96,18	-3,82	-0,57			81,73	76,35	93,41	-6,59	-0,99	83,71	81,25	97,07	-2,93	-0,44		
Likide Durumu			20					16,61	3,32					17,87	3,57				11,09	2,22		
	+	30	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	32,80	39,65	120,86	20,86	6,26			30,93	36,18	117,01	17,01	5,10	31,30	38,03	121,50	21,50	6,45		
	+	30	YP Likit Aktifler / YP Pasifler	27,78	29,99	107,96	7,96	2,39			30,41	35,99	118,36	18,36	5,51	37,81	35,12	92,90	-7,10	-2,13		
	+	20	Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	54,71	65,40	119,54	19,54	3,91			53,38	63,47	118,92	18,92	3,78	56,58	64,53	114,06	14,06	2,81		
	+	20	Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	40,64	48,88	120,29	20,29	4,06			37,75	44,32	117,41	17,41	3,48	39,57	47,40	119,79	19,79	3,96		
Piyasa Riskine Duyarlılık			15					-0,40	-0,06					4,17	0,63				-2,87	-0,43		
	-	25	Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	32,12	31,63	98,46	1,54	0,38			26,14	24,12	92,29	7,71	1,93	22,66	23,99	105,83	-5,83	-1,46		
	-	20	YP Aktifler / YP Pasifler	85,51	100,49	117,51	-17,51	-3,50			85,46	98,74	115,55	-15,55	-3,11	86,91	94,40	108,62	-8,62	-1,72		
	+	20	Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	7,89	7,66	97,09	-2,91	-0,58			7,43	7,15	96,16	-3,84	-0,77	8,25	7,91	95,86	-4,14	-0,83		
	+	20	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	1,95	2,28	116,52	16,52	3,30			1,66	2,21	133,27	33,27	6,65	1,61	1,82	113,62	13,62	2,72		
	+	15	Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	3,52	3,52	99,97	-0,03	0,00			3,10	2,99	96,44	-3,56	-0,53	3,46	3,09	89,45	-10,55	-1,58		
CAMELS PUANI									13,41						17,38					9,47		

EK-10 Akbank 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

AKBANK T.A.Ş.																						
CAMELS RASYOLARI			2002					2003					2004					2005				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI		
Sermaye Yeterliliği		20	24,18	39,07	161,58	61,58	15,40	8,92	30,92	44,51	143,97	43,97	39,44	7,89	28,79	36,24	125,87	25,87	28,64	5,73		
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25							28,18	37,46	132,96	-32,96	-6,59		22,27	15,79	70,90	29,10	5,82			
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,64	65,84	195,71	-95,71	-19,14		2,25	4,49	199,98	99,98	29,99		2,11	2,92	138,75	38,75	11,62			
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	1,11	2,80	252,93	152,93	45,88		14,23	17,10	120,19	20,19	5,05		15,00	17,84	118,92	18,92	4,73			
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	12,08	13,29	109,96	9,96	2,48															
Varlık Kalitesi		20					20,45	4,09					19,96	3,99					20,92	4,18		
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	18,50	1,81	9,79	90,21	13,53		12,33	1,27	10,29	89,71	13,46		6,16	1,58	25,63	74,37	11,16			
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	10,29	3,24	31,44	68,56	13,71		8,10	3,33	41,08	58,92	11,78		7,41	3,09	41,65	58,35	11,67			
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	39,59	37,86	95,63	-4,37	-0,66		43,52	45,63	104,85	4,85	0,73		52,30	64,96	124,20	24,20	3,63			
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	26,51	25,69	96,94	3,06	0,77		28,02	29,57	105,50	-5,50	-1,38		33,69	37,06	110,01	-10,01	-2,50			
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	64,15	100,00	155,88	-55,88	-8,38		88,55	100,00	112,93	-12,93	-1,94		88,05	100,00	113,57	-13,57	-2,04			
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	13,29	11,33	85,23	14,77	1,48		23,51	29,84	126,90	-26,90	-2,69		27,25	29,97	109,97	-9,97	-1,00			
Yönetim Kalitesi		10					89,31	8,93					70,11	7,01					42,60	4,26		
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	6,63	0,00	0,00	100,00	30,00		1,41	0,00	0,00	100,00	30,00		0,74	0,00	0,00	100,00	30,00			
Şube Başına Net Kar	+	20	0,39	1,09	283,66	183,66	36,73		0,94	2,14	227,55	127,55	25,51		1,06	1,59	150,58	50,58	10,12			
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	4,56	3,36	73,51	26,49	6,62		4,27	3,97	93,03	6,97	1,74		3,59	3,29	91,55	8,45	2,11			
Faiz Dış Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	73,00	119,59	163,83	63,83	15,96		113,41	171,74	151,44	51,44	12,86		78,37	79,52	101,47	1,47	0,37			
Kazançlar		15					109,29	16,39					66,25	9,94					26,27	3,94		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	1,11	2,80	252,93	152,93	38,23		2,25	4,49	199,98	99,98	25,00		2,11	2,92	138,75	38,75	9,69			
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	9,17	21,10	230,03	130,03	26,01		15,79	26,27	166,38	66,38	13,28		14,05	16,39	116,68	16,68	3,34			
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	1,66	4,94	298,20	198,20	39,64		3,22	6,92	215,01	115,01	23,00		2,97	4,29	144,57	44,57	8,91			
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	124,68	167,12	134,05	34,05	6,81		133,19	181,07	135,95	35,95	7,19		145,33	176,23	121,26	21,26	4,25			
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	86,22	78,20	90,70	-9,30	-1,40		76,26	65,02	85,27	-14,73	-2,21		82,40	82,85	100,54	0,54	0,08			
Ülkide Durumu		20					54,54	10,91					36,34	7,27					36,47	7,29		
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	34,26	60,82	177,55	77,55	23,27		38,83	55,99	144,18	44,18	13,25		37,42	53,95	144,17	44,17	13,25			
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	42,25	50,88	120,41	20,41	6,12		45,78	56,18	122,71	22,71	6,81		49,29	62,60	127,00	27,00	8,10			
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	75,10	114,97	153,09	53,09	10,62		80,48	113,06	140,48	40,48	8,10		84,30	102,86	122,02	22,02	4,40			
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dış Kaynaklar)	+	20	43,47	75,06	172,66	72,66	14,53		51,51	72,56	140,87	40,87	8,17		49,54	76,06	153,55	53,55	10,71			
Piyasa Riskine Duyarlılık		15					4,25	0,64					11,69	1,75					-0,73	-0,11		
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	40,49	44,18	109,12	-9,12	-2,28		42,81	47,78	111,61	-11,61	-2,90		40,36	43,65	108,14	-8,14	-2,04			
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	91,94	86,40	93,98	6,02	1,20		90,74	88,91	97,99	2,01	0,40		91,68	94,64	103,23	-3,23	-0,65			
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	20,85	14,39	69,04	-30,96	-6,19		15,54	12,67	81,54	-18,46	-3,69		13,19	12,64	95,85	-4,15	-0,83			
Faiz Dış Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	3,33	4,01	120,32	20,32	4,06		4,87	6,82	140,13	40,13	8,03		2,82	2,62	92,90	-7,10	-1,42			
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	4,30	6,44	149,70	49,70	7,46		3,45	5,72	165,71	65,71	9,86		5,31	6,79	128,05	28,05	4,21			
CAMELS PUANI							49,89						37,85						25,30			
																				28,92		

EK-11 Akbank 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

AKBANK T.A.Ş.																													
CAMELS RASYOLARI			2006					2007					2008					2009											
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞERİ	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI									
Sermaye Yeterliliği		20						22,68	4,54	19,07	18,91	99,16	-0,84	-0,21	23,82	4,76	18,14	18,20	100,34	0,34	0,08	19,30	3,86	20,91	22,50	107,58	7,58	24,09	4,82
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	21,98	20,73	94,31	-5,69	-1,42			34,23	8,55	24,97	75,03	15,01			33,85	9,99	29,50	70,50	14,10			33,85	9,99	29,50	70,50	14,10	
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	31,56	5,84	18,49	81,51	16,30			2,55	2,92	114,49	14,49	4,35			1,81	1,99	109,96	9,96	2,99			2,44	2,86	117,26	17,26	5,18	
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	2,26	2,79	123,36	23,36	7,01			13,10	15,54	118,69	18,69	4,67			11,72	13,09	111,69	11,69	2,92			13,33	14,89	111,67	11,67	2,92	
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	11,96	12,34	103,17	3,17	0,79								10,23	2,05						9,60	1,92						2,05
Varlık Kalitesi		20						11,20	2,24																				
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	3,75	2,09	55,83	44,17	6,63			3,50	2,72	77,68	22,32	3,35			3,60	2,57	71,24	28,76	4,31			5,43	4,49	82,82	17,18	2,58	
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	4,16	2,90	69,59	30,41	6,08			4,05	2,23	54,98	45,02	9,00			3,46	2,06	59,54	40,46	8,09			3,48	1,87	53,66	46,34	9,27	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	69,71	82,85	118,86	18,86	2,83			78,56	90,18	114,79	14,79	2,22			80,91	85,04	105,10	5,10	0,77			75,11	71,11	94,68	-5,32	-0,80	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	44,97	49,48	110,01	-10,01	-2,50			49,98	54,27	108,59	-8,59	-2,15			51,98	51,81	99,67	0,33	0,08			47,71	41,67	87,34	12,66	3,17	
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	90,77	100,00	110,17	-10,17	-1,53			88,42	100,00	113,10	-13,10	-1,96			81,36	100,00	122,90	-22,90	-3,44			84,49	100,00	118,36	-18,36	-2,75	
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	31,22	32,19	103,11	-3,11	-0,31			33,27	34,02	102,26	-2,26	-0,23			31,70	32,40	102,21	-2,21	-0,22			33,73	37,76	111,97	-11,97	-1,20	
Yönetim Kalitesi		10						43,79	4,38						48,93	4,89						49,32	4,93						4,86
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,35	0,00	0,00	100,00	30,00			0,41	0,00	0,00	100,00	30,00			0,67	0,00	0,00	100,00	30,00			0,84	0,00	0,00	100,00	30,00	
Şube Başına Net Kar	+	20	1,60	2,34	146,12	46,12	9,22			1,88	2,79	148,06	48,06	9,61			1,45	1,96	135,13	35,13	7,03			2,16	3,10	143,89	43,89	8,78	
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	3,01	2,75	91,60	8,40	2,10			3,07	2,49	80,92	19,08	4,77			2,94	2,55	86,83	13,17	3,29			2,68	2,29	85,38	14,62	3,66	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	81,08	89,06	109,85	9,85	2,46			81,56	96,40	118,20	18,20	4,55			64,13	87,21	135,99	35,99	9,00			73,57	91,72	124,68	24,68	6,17	
Kazançlar		15						13,91	2,09						7,36	1,10						4,16	0,62						1,34
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2,26	2,79	123,36	23,36	5,84			2,55	2,92	114,49	14,49	3,62			1,81	1,99	109,96	9,96	2,49			2,44	2,86	117,26	17,26	4,32	
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	18,94	22,65	119,57	19,57	3,91			19,50	18,81	96,46	-3,54	-0,71			15,45	15,21	98,45	-1,55	-0,31			18,29	19,21	105,00	5,00	1,00	
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı (Zararı) /	+	20	2,90	3,38	116,66	16,66	3,33			3,13	3,61	115,24	15,24	3,05			2,24	2,40	107,29	7,29	1,46			3,01	3,46	114,73	14,73	2,95	
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	136,83	142,09	103,85	3,85	0,77			137,16	145,86	106,34	6,34	1,27			131,61	138,19	105,00	5,00	1,00			157,18	165,41	105,24	5,24	1,05	
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	82,15	82,42	100,33	0,33	0,05			83,11	83,84	100,87	0,87	0,13			86,34	83,57	96,79	-3,21	-0,48			84,13	82,05	97,52	-2,48	-0,37	
Likite Durumu		20						21,96	4,39						16,21	3,24						-24,72	-4,94						0,56
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	39,56	47,29	119,56	19,56	5,87			37,10	42,77	115,29	15,29	4,59			26,62	21,36	80,24	-19,76	-5,93			33,02	39,01	118,15	18,15	5,44	
Yıl Likit Aktifler / Yıl Pasifler	+	30	48,68	59,55	122,32	22,32	6,70			42,15	48,40	114,84	14,84	4,45			33,06	22,66	68,54	-31,46	-9,44			32,23	22,11	68,60	-31,40	-9,42	
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	65,27	81,83	125,37	25,37	5,07			62,43	74,98	120,11	20,11	4,02			44,48	33,16	74,54	-25,46	-5,09			54,34	63,34	116,55	16,55	3,31	
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	51,30	62,40	121,64	21,64	4,33			46,40	53,71	115,74	15,74	3,15			32,46	25,55	78,71	-21,29	-4,26			40,88	48,02	117,45	17,45	3,49	
Piyasa Riskine Duyarlılık		15						-2,04	-0,31						-8,20	-1,23						-3,92	-0,59						-1,88
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	34,71	35,56	102,46	-2,46	-0,62			31,34	36,76	117,31	-17,31	-4,33			29,44	31,60	107,33	-7,33	-1,83			35,18	47,55	135,17	-35,17	-8,79	
Yıl Aktifler / Yıl Pasifler	-	20	89,96	98,31	109,28	-9,28	-1,86			86,54	96,32	111,30	-11,30	-2,26			88,84	96,41	108,52	-8,52	-1,70			85,76	95,36	111,20	-11,20	-2,24	
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	11,22	11,50	102,52	2,52	0,50			12,34	12,44	100,81	0,81	0,16			11,92	11,32	95,02	-4,98	-1,00			10,47	9,61	91,74	-8,26	-1,65	
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	2,44	2,45	100,62	0,62	0,12			2,51	2,40	95,64	-4,36	-0,87			1,89	2,23	118,08	18,08	3,62			1,97	2,10	106,45	6,45	1,29	
Özel Karşılıklar/Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,83	3,78	98,71	-1,29	-0,19			4,08	3,84	93,96	-6,04	-0,91			3,63	2,91	79,99	-20,01	-3,00			4,09	3,78	92,42	-7,58	-1,14	
CAMELS PUANI								17,33							14,82							5,80							11,76

EK-12 Akbank 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

AKBANK T.A.Ş.																
CAMELS RASYOLARI		2010					2011					2012				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği	AĞIRLIK %	20	19,18	20,61	107,49	7,49	1,87	16,68	16,98	101,79	1,79	0,45	-1,55	0,45		
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25														
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,00	30,77	93,23	6,77	1,35	43,85	73,50	167,63	-67,63	-13,53		-2,28		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	2,22	2,52	113,65	13,65	4,10	1,64	1,79	109,29	9,29	2,79		2,61		
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	13,42	15,52	115,64	15,64	3,91	11,93	13,14	110,19	10,19	2,55		1,14		
Varlık Kalitesi		20					12,89					12,70	2,54	3,73		
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	3,71	2,42	65,21	34,79	5,22	2,67	1,80	67,32	32,68	4,90		8,29		
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	3,14	1,66	52,88	47,12	9,42	2,84	1,50	52,65	47,35	9,47		13,55		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	82,78	78,75	95,13	-4,87	-0,73	95,05	91,53	96,30	-3,70	-0,56		0,29		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	52,90	46,73	88,34	11,66	2,91	57,23	52,64	91,98	8,02	2,00		1,26		
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	84,57	100,00	118,25	-18,25	-2,74	80,37	92,65	115,27	-15,27	-2,29		-3,29		
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	33,35	37,33	111,95	-11,95	-1,20	33,02	35,76	108,31	-8,31	-0,83		-1,46		
Yönetim Kalitesi		10					47,04					39,45	3,95	4,78		
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,57	0,00	0,00	100,00	30,00	0,52	0,13	25,23	74,77	22,43		25,50		
Şube Başına Net Kar	+	20	2,26	3,13	138,64	38,64	7,73	1,94	2,58	133,40	33,40	6,68		7,76		
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	2,56	2,14	83,56	16,44	4,11	2,32	1,82	78,55	21,45	5,36		5,75		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	76,48	92,39	120,80	20,80	5,20	71,62	85,88	119,91	19,91	4,98		8,83		
Kazançlar		15					7,02					4,74	0,71	0,80		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2,22	2,52	113,65	13,65	3,41	1,64	1,79	109,29	9,29	2,32		5,32		
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	16,55	16,26	98,28	-1,72	-0,34	13,75	13,64	99,18	-0,82	-0,16		2,17		
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	2,73	3,16	115,85	15,85	3,17	2,05	2,25	109,49	9,49	1,90		0,79		
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	153,38	160,40	104,58	4,58	0,92	142,93	148,38	103,81	3,81	0,76		1,88		
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	80,15	79,46	99,13	-0,87	-0,13	81,73	81,32	99,50	-0,50	-0,08		0,92		
Likide Durumu		20					25,68					-22,77	4,55	-0,44		
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	32,80	45,18	137,72	37,72	11,32	30,93	41,58	134,45	34,45	10,33		21,69		
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	27,78	25,74	92,67	-7,33	-2,20	30,41	28,81	94,75	-5,25	-1,57		4,34		
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	54,71	79,30	144,94	44,94	8,99	53,38	73,33	137,39	37,39	7,48		8,03		
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	40,64	56,02	137,86	37,86	7,57	37,75	50,08	132,68	32,68	6,54		3,76		
Piyasa Riskine Duyarlılık		15					-10,07					-9,13	-1,37	5,16		
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	32,12	44,07	137,19	-37,19	-9,30	26,14	32,69	125,07	-25,07	-6,27		39,57		
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	85,51	85,81	100,34	-0,34	-0,07	85,46	78,70	92,10	7,90	1,58		48,95		
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	7,89	7,63	96,67	-3,33	-0,67	7,43	6,81	91,66	-8,34	-1,67		123,71		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	1,95	1,97	100,94	0,94	0,19	1,66	1,57	94,19	-5,81	-1,16		23,71		
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,52	3,47	98,48	-1,52	-0,23	3,10	2,76	89,22	-10,78	-1,62		27,78		
CAMELS PUANI													8,83	25,78		
														12,35		

EK-13 Yapı Kredi Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.																						
CAMELS RASYOLARI			2002					2003					2004					2005				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI		
Sermaye Yeterliliği	20		135,08	27,02					-13,38	-2,68				-30,82	-6,16	24,16	7,24	29,97	-70,03	-319,10	-63,82	
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+ 25								-39,96	-9,99				-36,39	-9,10	25,31	22,71	89,72	10,28	2,06		
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	- 20		33,64	15,12	44,93	55,07	11,01		58,53	11,71				26,37	5,27	25,31	22,71	89,72	10,28	2,06		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+ 30		1,11	5,85	527,94	427,94	128,38		-65,49	-19,65				-111,35	-33,40	1,44	-12,55	-872,08	-972,08	-291,62		
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+ 25		12,08	14,55	120,41	20,41	5,10		18,21	4,55				25,63	6,41	13,54	7,03	51,92	-48,08	-35,92		
Varlık Kalitesi	20			-23,26	-4,65				-27,40	-5,48					-7,22						-7,19	
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	- 15		18,50	11,51	62,20	37,80	5,67		26,86	4,03				-1,94		4,90	9,08	185,40	-85,40	-12,81		
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	- 20		10,29	19,30	187,56	-87,56	-17,51		-139,73	-27,95				-32,54		5,33	9,50	178,30	-78,30	-15,66		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+ 15		39,59	54,56	137,82	37,82	5,67		36,75	5,51				5,18		60,36	67,00	110,99	10,99	1,65		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	- 25		26,51	37,64	142,02	-42,02	-10,50		-36,23	-9,06				-5,31		38,56	47,37	122,87	-22,87	-5,72		
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	- 15		64,15	69,32	108,05	-8,05	-1,21		16,14	2,42				2,30		89,80	80,21	89,32	10,68	1,60		
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	- 10		13,29	20,43	153,79	-53,79	-5,38		-2,36					-3,78		29,79	44,80	150,39	-50,39	-5,04		
Yönetim Kalitesi	10			152,08	15,21				-33,14	-3,31				-7,58	-7,56						-34,90	
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	- 30		6,63	3,53	53,23	46,77	14,03		-19,33					-42,08		0,50	1,80	359,83	-259,83	-77,95		
Şube Başına Net Kar	+ 20		0,39	2,63	681,00	581,00	116,20		-11,64					-22,74		0,91	-7,40	-808,73	-908,73	-181,75		
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	- 25		4,56	5,00	109,62	-9,62	-2,41		-8,01	-2,00				-5,76		3,69	14,39	389,69	-289,69	-72,42		
Faiz Dış Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	- 25		73,00	143,82	197,02	97,02	24,25		-0,65	-0,16				-5,01		69,71	22,70	32,57	-67,43	-16,86		
Kazançlar	15			210,78	31,62				-51,76	-7,76				-75,19	-11,28						-745,70	-111,85
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+ 25		1,11	5,85	527,94	427,94	106,98		-16,37					-27,84		1,44	-12,55	-872,08	-972,08	-243,02		
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+ 20		9,17	40,21	438,45	338,45	67,69		-14,16					-21,81		10,63	-178,64	-1679,73	-1779,73	-355,95		
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Karı (Zararı) /	+ 20		1,66	4,74	285,94	185,94	37,19		-15,18					-20,44		2,28	-13,27	-582,29	-682,29	-136,46		
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+ 20		124,68	134,85	108,16	8,16	1,63		-7,90	-4,76				-4,82		135,85	69,13	50,89	-49,11	-9,82		
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+ 15		86,22	70,59	81,87	-18,13	-2,72		-8,62	-1,29				-0,29		80,54	78,11	96,98	-3,02	-0,45		
Likidite Durumu	20			-14,32	-2,86				-19,51	-3,90				-15,57	-3,11						-8,07	
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+ 30		34,26	30,71	89,66	-10,34	-3,10		-6,98					-4,90		39,92	23,22	58,17	-41,83	-12,55		
Yapı Likit Aktifler / YP Pasifler	+ 30		42,25	37,82	89,50	-10,50	-3,15		-6,08					-7,80		48,13	36,16	75,13	-24,87	-7,46		
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+ 20		75,10	47,11	62,73	-37,27	-7,45		-17,74	-3,50				-3,14		74,79	31,41	42,00	-58,00	-11,60		
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+ 20		43,47	42,13	96,93	-3,07	-0,61		-14,50	-2,90				0,26		52,35	29,53	56,42	-43,58	-8,72		
Piyasa Riskine Duyarlılık	15			23,74	3,56				-10,95	-1,64				0,49	0,07						1,57	
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	- 25		40,49	22,39	55,30	44,70	11,18		43,57	10,89				10,68		36,03	24,36	67,62	32,38	8,09		
Yapı Aktifler / YP Pasifler	- 20		91,94	95,57	103,95	-3,95	-0,79		-5,08	-1,02				-0,12		90,41	96,31	106,53	-6,53	-1,31		
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+ 20		20,85	17,27	82,86	-17,14	-3,43		7,73	-2,31				-2,30		10,65	11,66	109,42	9,42	1,88		
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+ 20		3,33	20,15	78,18	115,78	23,16		6,73	1,35				-0,32		2,57	3,77	126,92	26,92	5,38		
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+ 15		4,30	2,47	57,48	-42,52	-6,38		-17,53					-7,46		4,05	3,09	76,25	-23,75	-3,56		
CAMELS PUANI								69,89						-24,78							-224,25	
														-35,26								

EK-14 Yapı Kredi Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

CAMELS RASYOLARI			YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.																					
			2006					2007					2008					2009						
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI				
Sermaye Yeterliliği	+	20	21,98	12,31	56,02	-43,98	-10,99	-35,46	-7,09	19,07	13,67	71,69	-28,31	-7,08	-30,12	-6,02	18,14	15,75	86,82	-13,18	-3,29	1,39		
		25	31,56	27,84	88,23	11,77	2,35			34,23	39,68	115,92	-15,92	-3,18			33,20	7,99	24,05	75,95	15,19			
		30	2,26	1,05	46,26	-53,74	-16,12			2,55	1,41	55,15	44,85	13,46			1,81	1,64	90,41	-9,59	-2,88			
		35	11,96	6,84	57,20	-42,80	-10,70			13,10	9,74	74,37	-25,63	-6,41			11,72	10,75	91,80	-8,20	-2,05			
		40																						
Varlık Kalitesi	-	20	3,75	7,62	203,00	-103,00	-15,45	-30,90	-6,18	3,50	6,10	174,11	-74,11	-11,12	-33,18	-6,64	3,60	4,43	122,98	-22,98	-3,45	-5,46		
		25	4,05	8,30	204,81	-104,81	-20,96			4,05	8,30	204,81	-104,81	-20,96			3,46	7,67	221,69	-121,69	-24,34			
		30	69,71	72,30	103,72	3,72	0,56			78,56	88,63	112,81	12,81	1,92			80,91	92,73	114,61	14,61	2,19			
		35	44,97	46,03	102,35	-2,35	-0,59			49,98	56,62	113,29	-13,29	-3,32			51,98	60,69	116,76	-16,76	-4,19			
		40	90,77	81,80	90,12	9,88	1,48			88,42	80,05	90,53	9,47	1,42			81,36	62,40	76,69	23,31	3,50			
Yönetim Kalitesi	-	10	31,22	37,09	118,79	-18,79	-1,88	-113,51	-11,35	33,27	36,99	111,18	-11,18	-1,12	-91,78	-9,18	31,70	34,88	110,03	-10,03	-1,00	-4,90		
		20	0,35	1,39	400,31	-300,31	-90,09			0,41	1,22	299,93	-199,93	-59,98	-91,78	-9,18	0,67	1,67	248,15	-148,15	-44,45			
		30	1,60	0,86	53,42	-46,58	-9,32			1,88	1,05	55,77	-44,23	-8,85			1,45	1,21	83,32	-16,68	-3,34			
		40	3,01	4,09	135,95	-35,95	-8,99			3,07	5,43	176,55	-76,55	-19,14			2,94	3,70	125,85	-25,85	-6,46			
		50	81,08	64,47	79,52	-20,48	-5,12			81,56	69,10	84,73	-15,27	-3,82			64,13	77,62	121,04	21,04	5,26			
Kazancılar	+	15	2,26	1,05	46,26	-53,74	-13,43	-30,18	-4,53	2,55	1,41	55,15	44,85	-11,21	-29,43	-4,41	1,81	1,64	90,41	-9,59	-2,40	-0,89		
		20	18,94	15,32	80,88	-19,12	-3,82			19,50	14,46	74,16	-25,84	-5,17			15,45	15,21	98,49	-1,51	-0,30			
		25	2,90	1,45	50,07	-49,93	-9,99			3,13	1,69	54,09	-45,91	-9,18			2,24	2,09	93,44	-6,56	-1,31			
		30	136,83	120,09	87,77	-12,23	-2,45			137,16	119,17	86,88	-13,12	-2,62			131,61	127,09	96,56	-3,44	-0,69			
		40	82,15	79,47	96,73	-3,27	-0,49			83,11	76,24	91,73	-8,27	-1,24			86,34	79,32	91,88	-8,12	-1,22			
Likitide Durumu	+	20	39,56	13,57	34,30	-65,70	-19,71	-63,96	-12,79	37,10	9,79	26,39	-73,61	-22,08	-45,88	-9,18	26,62	13,15	49,39	-50,61	-15,18	-45,88		
		30	48,68	20,42	41,95	-58,05	-17,42			42,15	14,73	34,95	-65,05	-19,51			33,06	21,49	65,00	-35,00	-10,50			
		40	65,27	19,35	29,65	-70,35	-14,07			62,43	13,97	22,38	-77,62	-15,52			44,48	20,24	45,51	-54,49	-10,90			
		50	51,30	18,57	36,20	-63,80	-12,76			46,40	12,91	27,82	-72,18	-14,44			32,46	17,36	53,48	-46,52	-9,30			
		60																						
Piyasa Riskine Duyarlılık	-	15	34,71	33,69	97,07	2,93	0,73	-3,40	-0,51	31,34	24,93	79,56	20,44	5,11	12,39	1,86	29,44	20,69	70,27	29,73	7,43	1,88		
		25	89,96	95,87	106,57	-6,57	-1,31			86,54	90,42	104,49	-4,49	-0,90			88,84	97,90	110,20	-10,20	-2,04			
		30	11,22	10,20	90,91	-9,09	-1,82			12,34	12,03	97,55	-2,45	-0,49			11,92	11,02	92,48	-7,52	-1,50			
		40	2,44	2,64	108,11	8,11	1,62			2,51	3,75	149,59	49,59	9,92			1,89	2,87	152,33	52,33	10,47			
		50	3,83	3,16	82,51	-17,49	-2,62			4,08	3,74	91,67	-8,33	-1,25			3,63	3,20	87,97	-12,03	-1,81			
CAMELS PUANI																				-17,15				-17,50

EK-15 Yapı Kredi Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.																	
CAMELS RASYOLARI			2010					2011					2012				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞERİ	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞERİ	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği	20		19,18	16,14	84,15	-15,85	2,17	0,43	16,68	14,69	88,10	-11,90	-20,03	-4,01			
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25				-3,96											
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,00	23,72	71,87	28,13	5,63		43,85	79,28	180,80	-80,80	-16,16				
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler	+	30	2,22	2,43	109,44	9,44	2,83		1,64	1,72	104,74	4,74	1,42				
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	13,42	12,17	90,69	-9,31	-2,33		11,93	10,82	90,74	-9,26	-2,32				
Varlık Kalitesi	20						-14,70	-2,94									
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alı	-	15	3,71	3,54	95,33	4,67	0,70		2,67	3,07	115,04	-15,04	-2,26				
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	3,14	5,55	176,55	-76,55	-15,31		2,84	4,60	161,87	-61,87	-12,37				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	82,78	99,79	120,54	20,54	3,08		95,05	106,71	112,27	12,27	1,84				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	52,90	62,06	117,32	-17,32	-4,33		57,23	62,70	109,55	-9,55	-2,39				
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	84,57	77,09	91,16	8,84	1,33		80,37	64,66	80,46	19,54	2,93				
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	33,35	33,92	101,71	-1,71	-0,17		33,02	34,18	103,54	-3,54	-0,35				
Yönetim Kalitesi	10						-2,15	-0,22									
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,57	0,81	141,52	-41,52	-12,46		0,52	1,08	207,12	-107,12	-32,14				
Şube Başına Net Kar	+	20	2,26	2,37	105,18	5,18	1,04		1,94	2,05	105,77	5,77	1,15				
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	2,56	2,94	114,87	-14,87	-3,72		2,32	2,49	107,26	-7,26	-1,81				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	76,48	116,20	151,94	51,94	12,98		71,62	93,35	130,34	30,34	7,59				
Kazançlar	15						8,04	1,21									
Net Dönem Karı (Zarar) / Toplam Aktifler	+	25	2,22	2,43	109,44	9,44	2,36		1,64	1,72	104,74	4,74	1,18				
Net Dönem Karı (Zarar) / Özkaynaklar	+	20	16,55	19,97	120,68	20,68	4,14		13,75	15,88	115,43	15,43	3,09				
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) /	+	20	2,73	2,97	109,04	9,04	1,81		2,05	2,18	106,14	6,14	1,23				
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	153,38	170,49	111,16	11,16	2,23		142,93	147,91	103,48	3,48	0,70				
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	80,15	66,81	83,36	-16,64	-2,50		81,73	74,02	90,56	-9,44	-1,42				
Lükilde Durumu	20						-48,38	-9,68									
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	32,80	16,20	49,38	-50,62	-15,19		30,93	19,60	63,39	-36,61	-10,98				
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	27,78	15,41	55,48	-44,52	-13,35		30,41	15,61	51,32	-48,68	-14,60				
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	54,71	26,29	48,06	-51,94	-10,39		53,38	36,92	69,17	-30,83	-6,17				
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	40,64	21,44	52,76	-47,24	-9,45		37,75	25,15	66,63	-33,37	-6,67				
Piyasa Riskine Duyarlılık	15						14,91	2,24									
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	32,12	21,69	67,51	32,49	8,12		26,14	18,89	72,27	27,73	6,93				
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	85,51	92,87	108,60	-8,60	-1,72		85,46	81,83	95,75	4,25	0,85				
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	7,89	6,87	87,00	-13,00	-2,60		7,43	6,62	89,03	-10,97	-2,19				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	1,95	3,41	174,53	74,53	14,91		1,66	2,32	139,80	39,80	7,96				
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,52	2,63	74,66	-25,34	-3,80		3,10	2,64	85,24	-14,76	-2,21				
CAMELS PUANI							-8,96	-14,32						-9,56			

EK-16 Vakıflar Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

CAMELS RASYOLARI		2002					2003					2004					2005													
KISA KODU	İŞLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI										
Bermaye Yeterliliği	+	20	24,18	14,86	61,46	-38,54	-9,64	-56,25	-11,25	30,92	14,93	48,29	-51,71	-12,93	-71,08	-14,21	28,79	17,34	60,22	-39,78	-9,94	-22,13	-4,43	24,16	25,39	105,12	5,12	1,28	11,13	2,23
	-	20	33,64	149,74	445,09	-345,09	-69,02			28,18	75,00	266,19	-166,19	-33,24			22,27	30,92	138,82	-38,82	-7,76			25,31	17,59	69,48	30,52	6,10		
	+	30	1,11	2,40	216,91	116,91	35,07			2,25	1,36	60,33	-39,67	-11,90			2,11	2,58	122,39	22,39	6,72			1,44	1,65	114,80	14,80	4,44		
	+	25	12,08	5,96	49,33	-50,67	-12,67			14,23	6,85	48,15	-51,85	-12,96			15,00	8,32	55,44	-44,56	-11,14			13,54	13,16	97,21	-2,79	-0,70		
	+	20						-15,98	-3,20						-17,58	-3,52														
	-	15	18,50	27,49	148,59	-48,59	-7,29			12,33	16,32	132,36	-32,36	-4,85			6,16	9,86	160,21	-60,21	-9,03			4,90	8,39	171,32	-71,32	-10,70		
	-	20	10,29	14,24	138,38	-38,38	-7,68			8,10	8,52	105,17	-5,17	-1,03			7,41	6,65	89,74	10,26	2,05			5,33	5,07	95,21	4,79	0,96		
	+	15	39,59	35,84	90,54	-9,46	-1,42			43,52	37,13	85,31	-14,69	-2,20			52,30	45,85	87,66	-12,34	-1,85			60,36	51,88	85,96	-14,04	-2,11		
	+	25	26,51	26,61	100,40	-0,40	-0,10			28,02	27,54	98,28	1,72	0,43			33,69	33,32	98,89	1,11	0,28			38,56	36,76	95,35	4,65	1,16		
	-	15	64,15	48,68	75,88	24,12	3,62			88,55	100,00	112,93	-12,93	-1,94			88,05	100,00	113,57	-13,57	-2,04			89,80	100,00	111,36	-11,36	-1,70		
-	10	13,29	17,42	131,09	-31,09	-3,11			23,51	42,26	179,74	-79,74	-7,97			27,25	47,34	173,72	-73,72	-7,37			29,79	25,77	86,49	13,51	1,35			
Yönetim Kalitesi			10				1,64	0,16						34,25	3,42														62,56	6,26
-	30	6,63	14,11	212,71	-112,71	-33,81			1,41	0,00	0,00	100,00	30,00				0,74	0,00	0,00	100,00	30,00			0,50	0,00	0,00	100,00	30,00		
+	20	0,39	1,02	264,33	164,33	32,87			0,94	0,78	83,34	-16,66	-3,33				1,06	2,11	199,36	99,36	19,87			0,91	1,75	191,81	91,81	18,36		
-	25	4,56	4,94	108,24	-8,24	-2,06			4,27	4,03	94,49	5,51	1,38				3,59	2,98	83,04	16,96	4,24			3,69	2,26	61,19	38,81	9,70		
+	25	73,00	86,56	118,58	18,58	4,64			113,41	141,53	124,80	24,80	6,20				78,37	85,39	108,96	8,96	2,24			69,71	82,24	117,98	17,98	4,49		
Kazancılar			15				102,68	15,40						-19,15	-2,87														9,43	1,41
+	25	1,11	2,40	216,91	116,91	29,23			2,25	1,36	60,33	-39,67	-9,92				2,11	2,58	122,39	22,39	5,60			1,44	1,65	114,80	14,80	3,70		
+	20	9,17	40,33	439,75	339,75	67,95			15,79	19,78	125,30	25,30	5,06				14,05	31,01	220,75	120,75	24,15			10,63	12,56	118,09	18,09	3,62		
/	+	20	1,66	2,40	145,15	45,15	9,03		3,22	1,36	42,12	-57,88	-11,58				2,97	3,17	106,91	6,91	1,38			2,28	2,35	103,10	3,10	0,62		
+	20	124,68	109,25	87,63	-12,37	-2,47			133,19	122,86	92,24	-7,76	-1,55				145,33	141,42	97,31	-2,69	-0,54			135,85	139,53	102,71	2,71	0,54		
+	15	86,22	80,19	93,01	-6,99	-1,05			76,26	70,35	92,26	-7,74	-1,16				82,40	83,27	101,05	1,05	0,16			80,54	85,65	106,34	6,34	0,95		
Likitide Durumu			20				50,52	10,10						28,60	5,72														61,05	12,21
+	30	34,26	45,91	134,02	34,02	10,21			38,83	53,42	137,57	37,57	11,27				37,42	54,33	145,17	45,17	13,55			39,92	53,26	133,42	33,42	10,03		
+	30	42,25	59,05	139,75	39,75	11,93			45,78	64,69	141,30	41,30	12,39				49,29	66,39	134,69	34,69	10,41			48,13	58,59	121,74	21,74	6,52		
+	20	75,10	165,23	220,01	120,01	24,00			80,48	82,03	101,93	1,93	0,39				84,30	163,44	193,89	93,89	18,78			74,79	223,40	298,69	198,69	39,74		
+	20	43,47	53,00	121,92	21,92	4,38			51,51	63,24	122,79	22,79	4,56				49,54	64,77	130,76	30,76	6,15			52,35	64,82	123,82	23,82	4,76		
Piyasa Riskine Duyarlılık			15				-3,82	-0,57						-12,83	-1,92														-5,73	-0,86
-	25	40,49	40,52	100,07	-0,07	-0,02			42,81	40,32	94,20	5,80	1,45				40,36	35,52	88,01	11,99	3,00			36,03	32,47	90,13	9,87	2,47		
-	20	91,94	83,63	90,97	9,03	1,81			90,74	88,45	97,48	2,52	0,50				91,68	93,32	101,79	-1,79	-0,36			90,41	92,81	102,66	-2,66	-0,53		
+	20	20,85	17,31	83,04	-16,96	-3,39			15,54	13,54	87,12	-12,88	-2,58				13,19	12,68	96,15	-3,85	-0,77			10,65	11,09	104,08	4,08	0,82		
+	20	3,33	4,28	128,24	28,24	5,65			4,87	5,71	117,29	17,29	3,46				2,82	2,55	90,48	-9,52	-1,90			2,57	1,86	72,19	-27,81	-5,56		
+	15	4,30	2,05	47,59	-52,41	-7,86			3,45	-0,15	-4,44	-104,44	-15,67				5,31	3,93	74,12	-25,88	-3,88			4,05	3,26	80,53	-19,47	-2,92		
CAMELS PUANI							10,65								-13,37														11,42	19,04

EK-17 Vakıflar Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.																											
CAMELS RASYOLARI				2006				2007				2008				2009											
İLİŞKİNİN YÖNÜ	KISA KODU	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI							
Sermaye Yeterliliği	+	20	21,98	19,72	89,71	-10,29	-2,57	11,20	2,24	19,07	15,35	80,50	-19,50	-4,87	11,11	2,22	18,14	14,30	78,87	-21,13	-5,28	6,88	1,38				
			31,56	6,45	20,45	79,55	15,91	34,23	1,86	5,44	94,56	18,91	33,20	-0,09	-0,28	100,28	20,06	33,85	6,86	20,25	79,75	15,95					
			2,26	2,08	91,77	-8,23	-2,47	2,55	2,43	95,17	-4,83	-1,45	1,81	1,44	79,74	-20,26	-6,08	2,44	1,93	79,16	-20,84	-6,25					
			11,96	12,12	101,33	1,33	0,33	13,10	12,32	94,11	-5,89	-1,47	11,72	10,87	92,74	-7,26	-1,81	13,33	11,39	85,43	-14,57	-3,64					
			20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20				
			3,75	5,55	148,02	-48,02	-7,20	3,50	4,87	138,97	-38,97	-5,85	3,60	4,77	132,51	-32,51	-4,88	5,43	6,13	112,97	-12,97	-1,95					
			4,16	3,52	84,63	15,37	3,07	4,05	3,40	83,82	16,18	3,24	3,46	3,14	90,86	9,14	1,83	3,48	3,01	86,33	13,67	2,73					
			69,71	72,63	104,20	4,20	0,63	78,56	81,32	103,51	3,51	0,53	80,91	82,17	101,56	1,56	0,23	75,11	77,43	103,08	3,08	0,46					
			44,97	48,72	108,33	-8,33	-2,08	49,98	55,34	110,74	-10,74	-2,68	51,98	58,44	112,43	-12,43	-3,11	47,71	53,35	111,82	-11,82	-2,96					
			90,77	100,00	110,17	-10,17	-1,53	88,42	100,00	113,10	-13,10	-1,96	81,36	94,16	115,72	-15,72	-2,36	84,49	93,68	110,88	-10,88	-1,63					
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	10	31,22	27,13	86,88	13,12	1,31	33,27	27,89	83,82	16,18	1,62	31,70	28,29	89,23	10,77	1,08	33,73	29,43	87,25	12,75	1,27					
			42,52	4,25	50,33	22,22	2,22	0,67	0,28	41,56	58,44	17,53	1,45	1,43	98,72	-1,28	-0,26	0,84	0,39	46,02	53,98	16,19					
			2,53	2,45	152,89	52,89	10,58	1,88	2,85	151,35	51,35	10,27	2,94	2,53	85,94	14,06	3,51	2,16	2,30	106,40	6,40	1,28					
			3,01	2,53	84,01	15,99	4,00	3,07	2,35	76,30	23,70	5,92	2,94	2,53	85,94	14,06	3,51	2,68	2,37	88,13	11,87	2,97					
			81,08	74,42	91,79	-8,21	-2,05	81,56	95,04	116,53	16,53	4,13	64,13	67,78	105,69	5,69	1,42	73,57	63,86	86,81	-13,19	-3,30					
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			2,26	2,08	91,77	-8,23	-2,06	2,55	2,43	95,17	-4,83	-1,21	1,81	1,44	79,74	-20,26	-5,06	2,44	1,93	79,16	-20,84	-5,21					
			18,94	17,15	90,56	-9,44	-1,89	19,50	19,72	101,12	1,12	0,22	15,45	13,28	85,98	-14,02	-2,80	18,29	16,95	92,66	-7,34	-1,47					
			2,90	2,76	95,27	-4,73	-0,95	3,13	2,97	94,74	-5,26	-1,05	2,24	1,77	79,09	-20,91	-4,18	3,01	2,38	78,97	-21,03	-4,21					
			136,83	135,81	99,25	-0,75	-0,15	137,16	134,82	98,29	-1,71	-0,34	131,61	126,91	96,43	-3,57	-0,71	157,18	151,94	96,67	-3,33	-0,67					
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	82,15	86,37	105,13	5,13	0,77	83,11	84,99	102,26	2,26	0,34	86,34	87,76	101,65	1,65	0,25	84,13	86,74	103,10	3,10	0,46					
			19,64	3,93	6,08	1,22	2,42	26,62	30,45	114,40	14,40	4,32	33,06	29,64	89,67	-10,33	-3,10	33,02	37,34	113,07	13,07	3,92					
			5,02	3,69	42,15	45,72	108,48	8,48	2,54	44,48	64,44	144,86	44,86	8,97	32,46	35,57	109,57	9,57	1,91	40,88	43,79	107,11	7,11	1,42			
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			-0,37	-0,06	-2,75	-0,41	0,10	0,01	29,44	22,03	74,84	25,16	6,29	88,84	100,03	112,60	-12,60	-2,52	85,76	28,56	81,17	18,83	4,71				
			18,76	4,69	86,54	99,23	114,67	-13,67	-2,93	11,92	12,29	103,10	3,10	0,62	10,47	9,88	94,38	-5,62	-1,12	10,47	9,88	94,38	-5,62	-1,12			
			8,13	1,23	2,51	2,23	88,92	-11,08	-2,22	1,89	1,71	90,84	-9,16	-1,83	3,63	3,04	83,60	-16,40	-2,46	1,97	1,51	76,51	-23,49	-4,70			
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			100,39	0,39	4,08	3,43	84,05	-15,95	-2,39	6,73	3,04	83,60	-16,40	-2,46	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79			
			Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A +	+	15	3,83	3,85	100,39	0,39	0,06	4,08	3,43	84,05	-15,95	-2,39	6,73	3,04	83,60	-16,40	-2,46	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79		
8,56	8,56	6,73				2,72	0,80	3,83	3,85	100,39	0,39	0,06	4,08	3,43	84,05	-15,95	-2,39	6,73	3,04	83,60	-16,40	-2,46	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
15	15	15				15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
CAMELS PUANI			3,83	3,85	100,39	0,39	0,06	4,08	3,43	84,05	-15,95	-2,39	6,73	3,04	83,60	-16,40	-2,46	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79					
			8,56	8,56	6,73	2,72	0,80	3,83	3,85	100,39	0,39	0,06	4,08	3,43	84,05	-15,95	-2,39	6,73	3,04	83,60	-16,40	-2,46	4,09	3,60	88,05	-11,95	-1,79
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				
			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15				

EK-18 Vakıflar Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

CAMELS RASYOLARI		TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.						2011						2012					
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	2010						2011						2012					
		REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI
Sermaye Yeterliliği	AĞIRLIK %	20				-4,07	-0,81					8,73	1,75					-3,63	-0,73
	+	19,18	14,35	74,86	-25,14	-6,28		16,68	13,38	80,23	-19,77	-4,94		18,07	16,14	89,34	-10,66	-2,66	
	-	33,00	9,04	27,40	72,60	14,52		43,85	-3,66	-8,34	108,34	21,67		34,41	19,28	56,02	43,98	8,80	
	+	2,22	1,56	70,45	-29,55	-8,86		1,64	1,38	83,85	-16,15	-4,85		1,74	1,40	80,17	-19,83	-5,95	
	+	13,42	11,57	86,22	-13,78	-3,44		11,93	10,43	87,41	-12,59	-3,15		13,45	11,40	84,75	-15,25	-3,81	
Varlık Kalitesi	20					-7,50	-1,50					-10,06	-2,01					-8,79	-1,76
	-	3,71	5,05	136,15	-36,15	-5,42		2,67	3,76	141,10	-41,10	-6,16		2,85	4,00	140,51	-40,51	-6,08	
	-	3,14	2,82	89,80	10,20	2,04		2,84	2,39	83,96	16,04	3,21		3,17	2,67	84,26	15,74	3,15	
	+	82,78	94,05	113,60	13,60	2,04		95,05	94,04	98,95	-1,05	-0,16		99,86	101,32	101,47	1,47	0,22	
	-	52,90	60,65	114,65	-14,65	-3,66		57,23	64,26	112,28	-12,28	-3,07		59,23	65,15	109,99	-9,99	-2,50	
	-	84,57	98,91	116,96	-16,96	-2,54		80,37	94,96	118,15	-18,15	-2,72		75,20	90,26	120,03	-20,03	-3,00	
	-	33,35	33,19	99,53	0,47	0,05		33,02	36,82	111,53	-11,53	-1,15		33,66	35,61	105,78	-5,78	-0,58	
	10					27,90	2,79					21,80	2,18					13,20	1,32
	-	0,57	0,05	9,59	90,41	27,12		0,52	0,19	36,21	63,79	19,14		0,71	0,39	55,18	44,82	13,45	
	+	2,26	1,82	80,62	-19,38	-3,88		1,94	1,80	93,17	-6,83	-1,37		2,21	1,96	88,84	-11,16	-2,23	
Kazançlar	-	2,56	2,28	89,41	10,59	2,65		2,32	2,18	93,81	6,19	1,55		2,41	2,16	89,54	10,46	2,62	
	+	76,48	82,60	108,01	8,01	2,00		71,62	78,73	109,92	9,92	2,48		66,51	64,83	97,48	-2,52	-0,63	
	15					-16,81	-2,52					-7,53	-1,13					-9,58	-1,44
	+	2,22	1,56	70,45	-29,55	-7,39		1,64	1,38	83,85	-16,15	-4,04		1,74	1,40	80,17	-19,83	-4,96	
	+	16,55	13,52	81,71	-18,29	-3,66		13,75	13,19	95,93	-4,07	-0,81		12,95	12,25	94,60	-5,40	-1,08	
	+	2,73	1,98	72,56	-27,44	-5,49		2,05	1,77	86,05	-13,95	-2,79		2,23	1,80	80,83	-19,17	-3,83	
	+	153,38	150,30	98,00	-2,00	-0,40		142,93	144,71	101,24	1,24	0,25		147,86	147,45	99,72	-0,28	-0,06	
	+	80,15	80,82	100,84	0,84	0,13		81,73	80,96	99,06	-0,94	-0,14		83,71	85,66	102,33	2,33	0,35	
	20					-7,53	-1,51					-9,43	-1,89					-3,91	-0,78
	+	32,80	29,49	89,89	-10,11	-3,03		30,93	25,53	82,56	-17,44	-5,23		31,30	27,25	87,06	-12,94	-3,88	
Piyasa Riskine Duyarlılık	+	27,78	26,83	96,57	-3,43	-1,03		30,41	33,69	110,80	10,80	3,24		37,81	44,93	118,84	18,84	5,65	
	+	54,71	52,75	96,42	-3,58	-0,72		53,38	44,35	83,09	-16,91	-3,38		56,58	49,53	87,53	-12,47	-2,49	
	+	40,64	35,05	86,26	-13,74	-2,75		37,75	30,10	79,74	-20,26	-4,05		39,57	33,26	84,07	-15,93	-3,19	
	15					-0,23	-0,04					-0,64	-0,10					0,64	0,10
	-	32,12	24,47	76,16	23,84	5,96		26,14	21,62	82,73	17,27	4,32		22,66	17,66	77,92	22,08	5,52	
	-	85,51	96,40	112,73	-12,73	-2,55		85,46	101,14	118,35	-18,35	-3,67		86,91	93,52	107,61	-7,61	-1,52	
	+	7,89	7,95	100,77	0,77	0,15		7,43	7,29	98,04	-1,96	-0,39		8,25	8,37	101,47	1,47	0,29	
CAMELS PUANI	+	1,95	1,89	96,57	-3,43	-0,69		1,66	1,71	103,12	3,12	0,62		1,61	1,40	87,28	-12,72	-2,54	
	+	3,52	2,79	79,24	-20,76	-3,11	-3,59	3,10	2,78	89,88	-10,12	-1,52	-1,20	3,46	3,20	92,62	-7,38	-1,11	-3,29

EK-19 Halk Bankası 2002-2005 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.																								
CAMELS RASYOLARI					2002					2003					2004					2005				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIK DEĞERLERİ	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIK DEĞERLERİ	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIK DEĞERLERİ	CAMELS PUANI				
Sermaye Yeterliliği	20		24,18	101,98	421,75	321,75	80,44	159,52	31,90	30,92	99,31	321,21	221,21	55,30	28,79	58,90	204,56	104,56	26,14	-12,85	-2,57			
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	33,64	-0,08	-0,24	100,24	20,05			28,18	6,32	22,44	77,56	15,51	22,27	58,71	263,64	-163,64	-32,73					
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	1,11	3,41	307,72	207,72	62,32			2,25	2,51	111,72	11,72	3,52	2,11	2,05	97,43	-2,57	-0,77					
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	12,08	10,50	86,87	-13,13	-3,28			14,23	13,26	93,22	-6,78	-1,70	15,00	11,70	78,03	-21,97	-5,49					
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25																						
Varlık Kalitesi	20																							
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	18,50	94,62	511,40	-411,40	-61,71	-43,48	-8,70	12,33	45,65	370,30	-270,30	-40,54	6,16	28,09	456,35	-356,35	-53,45	-35,12	-7,02			
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	10,29	3,04	29,53	70,47	14,09			8,10	2,67	32,95	67,05	13,41	7,41	3,06	41,24	58,76	11,75					
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	39,59	10,52	26,57	-73,43	-11,01			43,52	18,22	41,87	-58,13	-8,72	52,30	22,31	42,66	-57,34	-8,60					
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	25	26,51	6,93	26,14	73,86	18,46			28,02	13,01	46,42	53,58	13,40	33,69	16,88	50,11	49,89	12,47					
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	64,15	99,26	154,73	-54,73	-8,21			88,55	97,08	109,63	-9,63	-1,44	88,05	96,52	109,62	-9,62	-1,44					
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	13,29	6,79	51,10	48,90	4,89			23,51	10,68	45,40	54,60	5,46	27,25	15,94	58,49	41,51	4,15					
Yönetim Kalitesi	10																							
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	6,63	0,70	10,53	89,47	26,84	97,26	9,73	1,41	1,34	94,58	5,42	1,63	0,74	0,98	132,88	-32,88	-9,86	-8,88	-0,89			
Şube Başına Net Kar	+	20	0,39	1,09	281,70	181,70	36,34			0,94	0,92	98,04	-1,96	-0,39	1,06	0,75	70,60	-29,40	-5,88					
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	4,56	3,26	71,50	28,50	7,12			4,27	2,91	68,30	31,70	7,93	3,59	2,05	56,96	43,04	10,76					
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	73,00	151,72	207,84	107,84	26,96			113,41	107,16	94,49	-5,51	-1,38	78,37	66,15	84,41	-15,59	-3,90					
Kazançlar	15																							
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	1,11	3,41	307,72	207,72	51,93	135,46	20,32	2,25	2,51	111,72	11,72	2,93	2,11	2,05	97,43	-2,57	-0,64	3,09	0,46			
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	9,17	32,49	354,23	254,23	50,85			15,79	18,92	119,85	19,85	3,97	14,05	17,54	124,86	24,86	4,97					
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	1,66	4,28	258,14	158,14	31,63			3,22	4,22	131,28	31,28	6,26	2,97	2,76	92,96	-7,04	-1,41					
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	124,68	128,96	103,44	3,44	0,69			133,19	134,40	100,91	0,91	0,18	145,33	133,66	91,97	-8,03	-1,61					
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	86,22	88,36	102,48	2,48	0,37			76,26	88,97	116,68	16,68	2,50	82,40	92,16	111,84	11,84	1,78					
Likide Durumu	20																							
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	34,26	6,89	20,12	-79,88	-23,96	-71,86	-14,37	38,83	16,04	41,31	-58,69	-17,61	37,42	9,61	25,67	-74,33	-22,30	-65,86	-13,17			
Yıl Aktifler / Yıl Pasifler	+	30	42,25	12,51	29,61	-70,39	-21,12			45,78	29,31	64,02	-35,98	-10,79	49,29	24,10	48,89	-51,11	-15,33					
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	75,10	35,32	47,03	-52,97	-10,59			80,48	28,51	35,42	-64,58	-12,92	84,30	29,85	35,41	-64,59	-12,92					
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20	43,47	8,29	19,08	-80,92	-16,18			51,51	19,77	38,38	-61,62	-12,32	49,54	11,61	23,44	-76,56	-15,31					
Piyasa Riskine Duyarlılık	15																							
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	40,49	77,38	191,10	-91,10	-22,78	2,06	0,31	42,81	65,49	153,00	-53,00	-13,25	40,36	66,92	165,82	-65,82	-16,45	-19,73	-2,96			
Yıl Aktifler / Yıl Pasifler	-	20	91,94	100,03	108,80	-8,80	-1,76			90,74	96,57	106,43	-6,43	-1,29	91,68	72,03	78,57	21,43	4,29					
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	20,85	37,58	180,25	80,25	16,05			15,54	25,20	162,15	62,15	12,43	13,19	15,90	120,61	20,61	4,12					
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	3,33	4,95	148,47	48,47	9,69			4,87	3,12	64,19	-35,81	-7,16	2,82	1,35	48,08	-51,92	-10,38					
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	4,30	4,55	105,68	5,68	0,85			3,45	5,34	154,67	54,67	8,20	5,31	4,85	91,33	-8,67	-1,30					
CAMELS PUANI								39,19	3,10											-26,15	-6,58			

EK-20 Halk Bankası 2006-2009 CAMELS Puanları Oluşturulması

[illegible]

EK-21 Halk Bankası 2010-2012 CAMELS Puanları Oluşturulması

TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.																	
CAMELS RASYOLARI			2010					2011					2012				
KISA KODU	İLİŞKİNİN YÖNÜ	AĞIRLIK %	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI	REFERANS DEĞER	BANKA DEĞERİ	ENDEKS DEĞERİ	SAPMA DEĞERİ	AĞIRLIKLI DEĞERLER	CAMELS PUANI			
Sermaye Yeterliliği		20						8,71	1,74				17,17	3,43			
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	25	19,18	15,94	83,11	-16,89	-4,22		16,68	14,30	85,72	-14,28	-3,57				
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20	33,00	13,72	41,59	58,41	11,68		43,85	11,35	25,89	74,11	14,82				
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	30	2,22	2,76	124,11	24,11	7,23		1,64	2,24	136,81	36,81	11,04				
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	25	13,42	10,21	76,05	-23,95	-5,99		11,93	9,48	79,49	-20,51	-5,13				
Varlık Kalitesi		20						-0,81	-0,16				-1,81	-0,36			
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Ali	-	15	3,71	3,97	106,97	-6,97	-1,05		2,67	2,97	111,28	-11,28	-1,69				
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	20	3,14	2,87	91,38	8,62	1,72		2,84	2,54	89,36	10,64	2,13				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	15	82,78	80,86	97,67	-2,33	-0,35		95,05	84,86	89,28	-10,72	-1,61				
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	+	25	52,90	60,73	114,79	-14,79	-3,70		57,23	61,69	107,80	-7,80	-1,95				
Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler	-	15	84,57	83,32	98,52	1,48	0,22		80,37	84,00	104,51	-4,51	-0,68				
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	10	33,35	25,57	76,67	23,33	2,33		33,02	26,46	80,15	19,85	1,99				
Yönetim Kalitesi		10						8,19	0,82				21,73	2,17			
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Ala	-	30	0,57	0,66	115,64	-15,64	-4,69		0,52	0,47	90,71	9,29	2,79				
Şube Başına Net Kar	+	20	2,26	2,84	125,65	25,65	5,13		1,94	2,65	136,99	36,99	7,40				
Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	-	25	2,56	2,05	80,22	19,78	4,95		2,32	1,89	81,59	18,41	4,60				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	+	25	76,48	85,07	111,23	11,23	2,81		71,62	91,50	127,76	27,76	6,94				
Kazançlar		15						25,85	3,88				34,31	5,15			
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	25	2,22	2,76	124,11	24,11	6,03		1,64	2,24	136,81	36,81	9,20				
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20	16,55	27,00	163,20	63,20	12,64		13,75	23,67	172,11	72,11	14,42				
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zararı) /	+	20	2,73	3,44	126,21	26,21	5,24		2,05	2,89	140,97	40,97	8,19				
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	20	153,38	163,76	106,77	6,77	1,35		142,93	160,15	112,05	12,05	2,41				
Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	+	15	80,15	83,31	103,94	3,94	0,59		81,73	82,18	100,55	0,55	0,08				
Likide Durumu		20						-38,53	-7,71				-29,50	-5,90			
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	30	32,80	18,16	55,36	-44,64	-13,39		30,93	19,86	64,21	-35,79	-10,74				
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	30	27,78	22,49	80,96	-19,04	-5,71		30,41	27,63	90,87	-9,13	-2,74				
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20	54,71	28,00	51,19	-48,81	-9,76		53,38	31,69	59,38	-40,62	-8,12				
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynakla	+	20	40,64	21,01	51,70	-48,30	-9,66		37,75	22,82	60,47	-39,53	-7,91				
Piyasa Riskine Duyarlılık		15						2,96	0,44				2,56	0,38			
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	-	25	32,12	27,70	86,24	13,76	3,44		26,14	25,62	98,03	1,97	0,49				
YP Aktifler / YP Pasifler	-	20	85,51	94,76	110,81	-10,81	-2,16		85,46	96,59	113,02	-13,02	-2,60				
Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20	7,89	8,71	110,30	10,30	2,06		7,43	7,99	107,44	7,44	1,49				
Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	20	1,95	1,74	89,23	-10,77	-2,15		1,66	1,73	104,24	4,24	0,85				
Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam A	+	15	3,52	3,94	111,82	11,82	1,77		3,10	3,58	115,57	15,57	2,34				
CAMELS PUANI								-0,99						4,87			
														7,82			

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Altıntaş, Mehmet Ayhan, **Bankacılıkta Risk Yönetimi ve Sermaye Yeterliliği**. Ankara: Turhan Kitabevi, 2006.
- Altuğ, Osman. **Banka İşlemleri Muhasebesi**. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2000.
- Akdoğan, Nalan ve Nejat Tenker. **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri**. 10. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi, 2006.
- Akgüç, Öztin. **Banka Finansal Tablolar Analizi**. 2. Basım. İstanbul: Arayış Basım ve Dağıtım, 2012.
- Apak, Sudi ve Engin Demirel. **Finansal Yönetim-Sermaye Piyasaları**. 1. Basım. İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim, 2009.
- Apak, Sudi ve Engin Demirel. **Finansal Yönetim-Finansal Tablolar Analizi ve Yatırım Yönetimi**. 1. Basım. İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim, 2010.
- Bankacılık ve Sigortacılığa Giriş. **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları**. Yayın No:1449. Eskişehir. Mayıs 2012.
- Bektöre, Sabri ve Ferruh Çömlekçi. **Mali Tablolar Analizi**. Eskişehir: Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, Yayın No:220/143, 1980
- Çabuk, Adem ve İbrahim Lazol. **Mali Tablolar Analizi**. 11. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2011.
- Demirel, Engin. **Finansal Piyasa Analizleri ve Portföy Yönetimi**. 1. Baskı. İstanbul: Kriter Yayınevi, 2012.
- Erdem, Ekrem. **Para, Banka ve Finansal Sistem**. 4. Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık, 2012.
- Geylan, Ramazan. **Ticari Banka Yönetimi ve Türk Ticaret Bankalarının Temel Yönetim Sorunları**. Eskişehir. Anadolu Üniversitesi İ.İ.B.F. Yayınları, 1985.
- Gökçen, Gürbüz. **Genel Muhasebe İlkeler ve Tekdüzen Hesap Planı Uygulamaları**. 2. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2009.
- Gökçen, Gürbüz, Başak Ataman ve Cemal Çakıcı. **Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları**. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2011.

- Greuning, Van Hennie ve Sonja Brajovic Bratanovic. **Analyzing Banking Risk**. 3. Baskı. Washington. The World Bank, 2009.
- Güney, Alptekin. **Banka Muhasebesi**. 2. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2012.
- Karapınar, Aydın ve Figen Ayıkoğlu Zaif. **Finansal Analiz**. 2. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi, 2012.
- Okka, Osman. **İşletme Finansmanı**. 3. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006.
- Parasız, İlker. **Türkiye’de ve Dünya’da Bankacılık**. 1. Baskı. Bursa: Ezgi Kitabevi, 2011.
- Parasız, İlker. **Finansal Kurumlar ve Piyasalar**. 1. Baskı. Bursa: Ezgi Kitabevi, 2007.
- Parasız, İlker. **Para Banka ve Finansal Piyasalar**. İstanbul: Ezgi Kitabevi. 2005.
- Sayılgan, Güven. **Soru ve Yanıtlarıyla İşletme Finansmanı**. 5. Baskı. Ankara: Turhan Kitabevi, 2011.
- Takan, Mehmet ve Melek Acar Boyacıoğlu. **Bankacılık Teori, Uygulama ve Yöntem**. 4. Basım. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2011.
- Tokaç, Ahmet. **Finansal Raporları Okuma Metodları**. 3. Baskı. İstanbul: Derin Yayınları, 2012.
- Toprak, Metin ve Metin Coşkun. **Bankacılık ve Sigortacılığa Giriş**. 1. Baskı. Eskişehir. TC Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No:278, 2012.
- Tunç, Havva. **Uluslararası Ticaret, Para ve Finans**. 1. Basım. İstanbul: Alfa Yayınevi, 2004.
- Türko, Metin. **Finansal Yönetim I**. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, Yayın No:765, 1994.
- Yalkın, Yüksel Koç. **İşletmelerde Mali Analiz Teknikleri**. 5. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Yayın No:482, 1981.
- Yaslıdağ, Beyhan. **Finansal Yönetim**. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2012
- Yazıcı, Mehmet. **Bankacılığa Giriş**. 1. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım, 2011.
- Yıldırım, Mesut. **Banka Muhasebesi**, İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği. İstanbul, 2008.
- White, Gerald I , Ashwinpaul C. Sondhi ve Dov Fried. **The Analysis and use of Financial Statements**. 3. Baskı. New Jersey. John Wiley & Song, 2003.

Makaleler

- Abdullayev, Mezhahir. “Türk Bankacılık Sektöründe Dezenflasyon Sürecinde CAMELS Analizi”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. Sayı 37, Temmuz 2013, ss.97-112. <http://sbe.dpu.edu.tr/dergi/37/510.pdf> (20 Ekim 2013).
- Aksoy, Tamer. “Derecelendirme Süreci Işığında Basel II’nin KOBİ’lere Etkileri ve KOBİ’lerce Atılması Gereken Adımlar: Analitik Bir Bakış”, **Mali Çözümler Dergisi**. Sayı.84, Kasım-Aralık 2007, ss.71-102. <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/84malicozum/03%20tameraksoy.pdf> (20 Haziran 2013).
- Arslan, İbrahim. “Basel Kriterleri ve Türk Bankacılık Sektörüne Etkileri”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Sayı.18, 2007, ss.49-67. http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler/%C4%B0brahim%20ARSLAN/ARSLAN,%20%C4%B0BRAH%C4%B0M.pdf (20 Haziran 2013).
- Artar, Okşan Kibritçi ve Ayşe Atılgan Sarıdoğan. “Küresel Finansal Krizin Türkiye’de Bankacılık Sektörü Mali Yapısına Etkileri”, **Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi**. Sayı.2, Haziran 2012, ss.1-17. <http://www.marmarasosyaldergi.org/index.asp?list=sayi&sayi=2> (19 Mart 2013).
- Aydın, Demet ve M. Bahar Başkır. “Bankaların 2012 Yılı Sermaye Yeterlilik Rasyolarına Göre ve Çok Boyutlu Ölçekleme Sonucu Sınıflandırılma Yapıları”, **BSAD Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi**. Cilt.1, Sayı.5-6, Nisan 2013, ss.29-47. <http://editor.ankara.edu.tr/index.php/bankavesigorta/issue/view/58/showToc> (20 Haziran 2013).
- Aykut, Cenan. “Basel II Standartları”, **Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Yayınları: Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi**. Sayı.30, Ağustos 2008, ss.1-10. http://www.mfa.gov.tr/uluslar_arasi_ekonomik_sorunlar_agustos_2008.tr.mfa (19 Mayıs 2013)
- Aytekin, Sinan ve Şakir Sarıkaya. “BIST’deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizler Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi ile Değerlendirilmesi”, **AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt.13, Sayı.2, Güz 2013, ss.25-58. <http://www.sbedergi.ibu.edu.tr/index.php/sbedergi/article/view/601/944> (3 Kasım 2013).
- Boyacıoğlu, Melek Acar. “1980 Sonrası Türk Bankacılık Sektöründeki Gelişmeler, Krizlerin Sektör Üzerindeki Etkileri ve İyileştirici Öneriler”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Sayı.9, 2003, ss.523-538. <http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/dergi/9.htm> (19 Mayıs 2013).

- Bumin, Mete. “Türk Bankacılık Sektörünün Karlılık Analizi: 2002-2008”, **Finans Maliye Yazıları**. Yıl.23, Sayı.84, Temmuz 2009, ss.39-60. http://www.finanskulup.org.tr/assets/maliyefinans/84/Mete_Bumin_Turk_Ban_kacilik_Sisteminin_Karlılık_Analizi_MFY_84.pdf (4 Şubat 2013).
- Candan, Hasan. “Kriz Sürecinde Basel II’de Öngörülen Değişiklikler”, **Türkiye Bankalar Birliği Bankacılar Dergisi**. Sayı.65, Haziran 2008, ss.80-84. <http://www.tbb.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/bankacilar-dergisi/43?year=2009> (19 Haziran 2013).
- Cimat, Ali. “Türkiye’de ve Dünyada Kıyı Bankacılığı Uygulamaları ve Vergi Cennetleri Üzerine Bir Değerlendirme”, **Mevzuat Dergisi**. Yıl.7, Sayı.80, ss.1-20, Ağustos 2004. <http://www.mevzuatdergisi.com/> (16 Nisan 2013).
- Çelik, Faik ve İhsan Kızıl. “ Banka Sermaye Yeterliliğinde Basel II Yaklaşımı ve Türk Bankacılığı”, **Doğuş Üniversitesi Dergisi**. Cilt.9, Sayı.1, ss.19-34. <http://journal.dogus.edu.tr/index.php/duj/article/viewFile/76/91> (04 Haziran 2013).
- Çelik, Pelin. “Bankaların Risk Derecelendirilmesi”, **TCMB Uzmanlık Tezi**. Ankara. 2004. <http://www.tcmb.gov.tr/kutuphane/TURKCE/tezler/pelinelik.pdf> (28 Mayıs 2013).
- Çinko, Murat ve Emin Avcı. “CAMELS Derecelendirme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini”, **BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar**. Cilt.2, Sayı.2, ss.25-48. http://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Raporlar/BDDK_Dergi/BDDK_Dergi.aspx (28 Ekim 2013).
- Dang, Uyen. “The CAMEL Rating System In Banking Supervision A Case Study”, **Arcada University of Applied Sciences International Business**. 2011. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38344/Dang_Uyen.pdf?sequence=1 (12 Kasım 2013).
- Ecer, Fatih. “Türkiye’deki Özel Bankaların Performanslarının Karşılaştırılması:2008-2011 Dönemi”, **Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. Cilt.13, Yıl.13, Sayı.2, ss.171-189. http://www.sbedergi.ibu.edu.tr/Makaleler/2030195924_ECER%20G%c3%9cZ_13.pdf (17.11.2013).
- Elmas, Bekir ve Yaşar Öz. “Bankaların Yeni Risk Düzenlemeleri Kapsamında Basel II ve KOBİ’ler”, **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt.13, Sayı.1, 2009, ss.391-402. <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisobil/article/view/1020002634/1020002628> (19 Haziran 2013).

- Gürel, Eymen, Esra Burcu Bulgurcu Gürel ve Neslihan Demir. “Basel III Kriterleri”, **BSAD Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi**. Cilt.1, Sayı.3-4, Ocak 2012, ss.16-28. <http://editor.ankara.edu.tr/index.php/bankavesigorta/article/view/1072/55> (20 Haziran 2013).
- Işıktaç, Muhip Şeyda, **Bankacılığın Tarihçesi**. İstanbul. 2009. <http://www.isiktac.av.tr/#yayinlar> (16 Şubat 2013)
- Jackson, Patricia. “Capital Requirements and Bank Behaviour: The Impact of the Basel Accord”, **BIS**. April 1999. http://www.bis.org/publ/bcbs_wp1.pdf (22 Haziran 2013).
- Kabir, Anwarul and Suman Dey. “**Performance Analysis Through CAMEL Rating: A Comparative Study of Selected Private Commercial Banks in Bangladesh**”. Journal of Politics & Governance. Cilt.1, Sayı.2-3, ss.16-25, Eylül 2012. <http://www.jpg.net.in/Journal%20of%20Politics%20&%20Governance,ol.%201,%20No.%2023/Md.%20Anwarul%20Kabir%20&%20Suman%20Dey.pdf> . (14 Ağustos 2013).
- Kandemir, Tuğrul ve Nuray Demirel Arıcı. “Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma (2001-2010)”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**. Cilt.18, Sayı.1, 2013, ss.61-87. <http://sablon.sdu.edu.tr/fakulteler/iibf/dergi/files/2013-1-5.pdf> (2 Ekim 2013).
- Kaya, Yasemin Türker. “Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi”, **BDDK Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları**. No:200/6. Eylül 2011. https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Raporlar/Calisma_Raporlari/12732001-6.pdf . (2 Temmuz 2013).
- Külahi, Ezgi Aslan, Göksel Tiryaki ve Ahmet Yılmaz. “Türkiye’de Basel I, II ve III Kurallarına Uyum Süreci”, **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Öneri Dergisi**. Cilt.10, Sayı.40, Temmuz 2013, ss.185-200. <http://e-dergi.marmara.edu.tr/index.php/oneri/article/view/368> (11 Ağustos 2013).
- Özince, Ersin. “Finansal İstikrar, Basel II ve Bankalar Açısından Etkileri”, **Türkiye Bankalar Birliği Bankacılar Dergisi**. Sayı.53, Haziran 2005, ss.18-22. <http://www.tbb.org.tr/tr/arastirma-ve-yayinlar/bankacilar-dergisi/detay/22> (19 Haziran 2013).
- Robert, De Young, J. Mark Flannery, W. William Lang, Sorescu M. Sorin. “The Informational Advantage of Specialized Monitors: **The Case of Bank Examiners**”. Ağustos 1998. http://www.chicagofed.org/digital_assets/publications/working_papers/1998/wp98_4.pdf (18 Eylül 2013).

- Sakarya, Şakir. “CAMELS Derecelendirme Sistemine Göre İMKB’deki Yerli ve Yabancı Sermayeli Bankaların Karşılaştırmalı Analizi”, **Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi**. Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Özel Sayısı, Haziran 2010, ss.7-21. <http://iibf.kilis.edu.tr/iibfdergi/vol2ayse/sakarya.pdf> (15 Ekim 2013)
- Sarıtaş, Hakan ve Cengiz Saray. “Türk Bankacılık Sektörünün Karlılık Performans Analizi”, **Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt.2012, Sayı.11, Ocak 2012, ss.23-37. <http://pausbed.pau.edu.tr/jvi.asp?pdire=pausbed&plng=tur&volume=2012&issue=11> (15 Ekim 2013).
- Selimler, Hüseyin ve Süleyman Kale. “Türk Bankacılık Sektöründe Yabancı Para İşlemler”, **Türkiye Finans Yöneticileri Vakfı Maliye Finans Yazıları**. Sayı.96, Temmuz 2012, ss.35-65. <http://www.finanskulup.org.tr/html/maliyefinans/maliye-finans-2012.html> (16 Nisan 2013).
- Şendoğdu, Aslan. “ Basel II Kriterlerinin Dünyü Bugünü ve Gelecek İçin Bir Üst Sürümüne Olan İhtiyacın Kaçınılmazlığı”, **BSAD Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma Dergisi**. Cilt.1, Sayı.2, Haziran 2010, ss.4-13. <http://editor.ankara.edu.tr/index.php/bankavesigorta/article/view/539> (20 Haziran 2013).
- Tükenmez, Mine, Erhan Demireli ve Göktuğ Cenk Akkaya, “Kamu Bankalarında CAMELS Performan Derecelendirme Sistemi Üzerine Bir İnceleme”, **13. Ulusal Finans Sempozyumu Afyonkarahisar**. 2009, ss.379-388. http://tre.docdat.com/tw_files2/urls_154/2/d-1983/7z-docs/23.pdf (25 Ekim 2013).
- Wignal, Adrian Blundell and Paul Atkinson, “Thinking Beyond Basel III: Necessary Solutions For Capital and Liquidity”, **OECD Journal:Financial Market Trends**. Volume.2010, Issue.1. ss.9-33. http://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/thinking-beyond-basel-iii_fmt-2010-5km7k9tpcjmn (19 Eylül 2013).

Diğer

31 Aralık 2002 Tarih ve 24980 Sayılı Resmi Gazete

5411 nolu Bankacılık Kanunu, 01.11.2005 Tarihli ve Mükerrer 25983 Sayılı Resmi Gazete

1211 Sayılı TCMB Kanunu 4616 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklik

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu, **Finansal Araçların Muhasebeleştirilmesi Standardı Muhasebe Uygulama Yönetmeliği 1 sayılı Tebliğ**

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu. **Finansal Piyasalar Raporu.** Sayı.4, Aralık 2006

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. **Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.** Ankara. 2006.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Risk Yönetimi Dairesi. **Sorularla Basel III.** İstanbul. Aralık 2010.

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu Risk Yönetimi Dairesi. **Risk Bülteni.** İstanbul. Ekim 2010.

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. **Türk Bankacılık Sektörü Genel Görünümü.** Sayı.2012/4. Ankara. 8 Kasım 2012.

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. **Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı: Gelişme Raporu.** Ankara. Temmuz 2002.

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu. **10 Soruda Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı- Basel II.** Ankara. Ocak 2005.

Türkiye Bankalar Birliği. **Türkiye’de Bankacılık Sektörü Yapısı, Firma Davranışları ve Rekabet Analizi.** İstanbul. 2012.

İnternet Siteleri

<http://www.ekodialog.com>

<http://www.bddk.org.tr>

<http://www.tcmb.gov.tr>

<http://kap.gov.tr>

<http://www.tbb.org.tr>

<http://www.resmigazete.gov.tr>

<http://notoku.com>